

FUGLE PÅ BORNHOLM

2007

Indledning

Så er årsrapporten for 2007 endelig færdig – ENDELIG!

Jeg skal være den første til at beklage udgivelsens næsten et år lange forsinkelse. Redaktionen har dog ikke selv været herre over flere af de hændelser, som har medført denne forsinkelse. I første omgang skete et stort nedbrud af DOFbasen i sommeren 2008 grundet et hacker-angreb. De observationer, som ikke direkte tilgår foreningens videnskabelige database, er jo traditionelt blevet tastet ind af Karsen Rasmussen og undertegnede. Dette selvfølgelig for at gøre publikationen så fyldestgørende som muligt. Der gik en rum tid inden vi fik alle tallene tastet ind og deadline nærmede sig. Desværre gik det hverken værre eller bedre, end at der skete et nyt stort nedbrud, da vi skulle hente de mange observationer til bearbejdning! Nu var det håbløst at nå vores normale udgivelse omkring jul og deadline blev derfor fremskubbet på ubestemt tid.

Det næste var, at to af vores faste skribenter trak sig grundet stort pres i andet foreningsarbejde i DOF-regi. To medlemmer som havde givet forhåndstilsagn om hjælp til årets rapport trak sig desværre også. De så sig simpelthen overvundet af det store materiale. Til trods for, at de fleste af redaktionsmedlemmerne var færdige med deres stof i løbet af foråret, manglede derfor stadig et betydeligt antal arter – alt imens der jo også skulle være tid til at nyde foråret. Jeg var ved at se mig overvundet af arbejdet med årsrapporten. Heldigvis kom der mange forespørgsler fra folk, som savnede rapporten, og med opbydelsen af en sidste kraftanstrengelse lykkedes det endelig at færdiggøre projektet. Lad mig her takke alle for deres store indsats.

Som man kan se under omtalen af årets skribenter er der kommet fire nye til. Det giver håb for fremtiden, og når dette læses, er arbejdet med 2008-udgaven allerede i gang. Flere blandt den faste stab har desuden påtaget sig ekstra arter i slutfasen med årets rapport. Lad det dog være sagt med det samme: der er plads til flere endnu! Vi håber at næste nummer kan udkomme allerede til sommer – det ville være ny rekord, men er ikke uladesiggørligt. Hvis du har lyst til at skrive bare en håndfuld arter bliver, det dog endnu mere realistisk. Henvend dig til en af redaktørerne!

Vores årsrapport modtager jo desværre ikke længere økonomisk støtte fra offentlig side. Ikke desto mindre lever den fuldt op til de seneste års flotte og gratis udgivelser. Det er blevet til en omgang spændende behandlinger af fuglene på Bornholm i 2007. Vi kan se stadig tydeligere tegn på klimaforandringernes indflydelse på øens fugleliv. Ved bearbejdningen af de mange rå-data i DOFbasen bliver det mere overskueligt at sammenligne bestandene år for år. Registreringsarbejdet er vigtigere end nogensinde! I øvrigt indkom der i 2007 for første gang over 25.000 observationer (af 243 arter) på et år! Sammenlign dette med 15.000 i 2005 og 21.800 sidste år. Vi ligger dermed i top-10 hvad angår antal indtastninger for en kommune – trods et langt mindre befolkningsgrundlag. Af vores 316 lokaliteter var Dueodde, Hammeren, Ølene, Nexø Sydstrand, Udkæret, Salthammer, Galløkken og Bastemose de mest benyttede i nævnte rækkefølge.

God fornøjelse med årsrapporten!

Carsten Andersen

Bagå, 10. november 2009.

ARTSBEHANDLING.

Først en præsentation af arten med dansk og latinsk navn (systematik og navngivning efter Klaus M. Olsen: ”Danmarks Fugle – en oversigt”, Dansk Ornitologisk Forening 1991).

Herefter en redegørelse for artens forekomst året igennem, med bl.a. første- og sidstedatoer, usædvanlige vinter- og sommerforekomster, yngleforekomster og for de fåtallige arters vedkommende oplysninger om fuglens optræden de senere år. For nogle arter er der i skema lavet en summeret oversigt over forekomsten gennem alle årets 12 måneder. Gengangere er forsøgt undgået, bl.a. er der benyttet højeste trækcifre for en art, hvis flere personer har indsendt trækstal fra samme lokalitet samme dato. Hvis der er obs’set på forskellige tidspunkter, tages der selvfølgelig hensyn til det. Derfor er angivelse af tidspunkt eller tidsperiode ganske vigtig. For rastende ande- og vadefugle benyttes som regel maximumstal pr. 10. dag i træksæsonen og månedsmax i vinterperioden, hvis det da ikke klart fremgår af oplysningerne, at en udskiftning af fugle har fundet sted indenfor disse perioder.

Forkortelser anvendt i rapporten er identiske med de på DOFbasen brugte adfærdskoder.

Pull. = pullus, dvs. fra klækning til opnået flyveevne.

Juv. = juvenil, dvs. fra første rigtige fjerdragt til gennem kropsfældning opnået første vinterdragt.

Imm. = immature, dvs. ikke-ynglende fugle fra første vinterdragt til kønsmodenhed.

AD = adult, dvs. kønsmoden fugl i fuldstændig voksendragt.

1K, 2K, 3K, osv. = alder i kalenderår. En fugl er i sit første kalenderår fra klækning til førstkommende nytår, derefter i 2. kalenderår hele det næste år osv.

YP og YF = hhv. ynglepar og ynglefugl.

SY = syngende, KA = kaldende, T eller trk. = trækkende, R = rastende, TF = trækforsøg, TI = indtrækkende, TNAT = flyvende til overnatning, FU = fouragerende (fødesøgende/ædende), SDR = sommerdragt, VDR = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, eks. = eksemplar (-er), S, V, NØ, o.s.v. = trækretning, den retning fuglen trækker mod, OF = overflyvende.

De forskellige adfærdskoder kan kombineres så R T f.eks. betyder ”rastende siden trækkende bort”.

Pri. = primo, dagene fra d. 1. til d. 10. i måneden, med. = medio, dagene fra d. 11. til d. 20 i måneden, ult. = ultimo, dagene fra d. 21. til d. 30. (31.) i måneden.

Om indsendelse af materiale.

Her i korte træk, hvad der ønskes indsendt.

Ynglefugletællinger. Kan være totaloptællinger af samtlige arter indenfor et nærmere defineret område, f.eks. en mose, åstrækning eller skovområde. Eller en optælling af en enkelt art indenfor samme områder, eksempel: antal syngende havesangere i Maglegård Skov eller antal par af blyhøns i Stavnsgrådmose.

Rastoptællinger på kendte lokaliteter, eksempel: vadefugle på Salthammer, ænder i Rønne Havn eller også optællinger af eksempelvis hjejler og viber på Sydlandet. Husk nøjagtig stedsangivelse – vejnavn, gårdnavn o.l.

Større eller usædvanligt **fald** i træktiden, vrimler det med vipstjerter på markerne eller er haven fuld af rødstjerter. Prøv at anslå antallet af eksempelvis førstnævnte på et givet markområde.

Træktal fra kendte lokaliteter, men også gerne oplysninger om ud- eller indtræk fra mindre kendte lokaliteter som f.eks. Svaneke Fyr eller Sose.

Flokke af trækkende svaner, gæs og traner noteres meget gerne med trækretning og klokkeslæt.

Første- og sidstedatoer; kan være din første sangdrossel om foråret eller din sidste skovsanger om efteråret. Men også gerne forårets sidste mudderklire eller efterårets første gråsisken.

I øvrigt ønskes oplysninger om **overnatning, kolonier, fugle på usædvanlige tidspunkter** eller **lokaliteter** etc.

Hvis du er i besiddelse af en PC'er, kan du installere DOF's database og indtaste dine obs direkte her. Dette vil være en **kæmpe** hjælp i arbejdet med rapporten. Hør nærmere herom hos undertegnede. Internetadressen til DOFbasen er WWW.DOFBASEN.DK. Lad den endelig blive oversvømmet af alle slags bornholmske fugleiagttagelser. Indtastningsmodulet er baseret på Windows-systemet, men der kan skrives observationer ind direkte på nettet, hvis du har et andet styresystem. Hvis du henter omtalte indtastningsmodul, er det i øvrigt ikke nødvendigt at være koblet på internettet mere end et par minutter for at sende mange obs.

Det er vigtigt med præcis dato, evt. klokkeslæt, om fuglene raster eller trækker, herunder trækretning, og ikke mindst så nøjagtig stedsangivelse som muligt. 140 viber i Klemensker i november fortæller ikke så meget, hvorimod 140 eks. af arten rastende mellem Bækkegård og Balsmyre d. 23/11-2006 fortæller lidt mere. Den førstnævnte oplysning er faktisk ubrugelig til indtastning i databasen, da dato mangler.

Stednavne skal kunne genfindes på Geodætisk Instituts kort 1:100.000.

Det er ligeledes vigtigt med oplysninger om vejrforhold og medobservatører samt ikke mindst tidspunkt ved især trækobservationer og større optællinger af rastende fugle.

Observationerne indsendes til redaktøren.

Sjældne arter. Arter, som er opført på sjældenhedsudvalgets liste, skal rapporteres separat til udvalget. Det anbefales, at man straks efter en observation af en S.U. – fugl laver en udførlig beskrivelse og sender den til S.U., DOF, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V.

Man kan forvente en ekspeditionstid på ca. et halvt år.

Arter/racer, som er lokalt sjældne, kan kræves yderligere dokumenteret. Det drejer sig om sule, sabinemåge, sandterne, lunde, stor hornugle, natugle, grønspætte, sumpmejse, fyrremejse, topmejse og kornværpling (bomlærke).

Desuden vil iagttagelser på "umulige" tidspunkter kræves yderligere beskrevet, eksempelvis havesanger 1/3 eller havterne 2/1.

Årets ornitologiske oplevelser

Blandt de mange fugleoplevelser i 2007 har nogle selvfølgelig sat sig tydeligere spor end andre. Året startede meget mildt, og mange af de fugle, vi normalt kan se overvintre på øen, udeblev simpelthen. Der er ingen tvivl om, at mange arter er ved at tilvænne sig lunere vintre og derfor forbliver i Sverige i stedet for at gennemføre et risikabelt træk. Juli blev meget regntung, og desværre har dette nok spoleret ynglesæsonen for en del fugle. I hvert fald oplevede vi, at rigtig mange arter vendte tilbage fra ynglepladserne nordpå en måned før forventet.

Der var dog langt flere positive end negative overraskelser. Øens første dokumenterede sule var en sådan. Eller hvad med de fem sølvhejrer, som gæstede Bornholm? Vores første ynglepar kan være lige om hjørnet. En veludviklet strandlagune på Dueodde gav mange fine vadefugle. Der blev bl.a. sat ny rekord med over ti kærløbere. Vi fik igen besøg af hvidvingede ternere i maj, og i den forbindelse sås også vores første hvidskæggede. Blandt småfuglene kan nævnes vores første iberiske gransanger, som rigtig mange fik lov at opleve. Hertil fuglekongesanger, hvidbrynet løvsanger og mange silkehaler i oktober samt et kæmpe træk af grønsisken.

Hvis nogle skuffende tal skal nævnes, kunne det være manglen på ”sort sol” og svaler i moserne, de få karmindompapper og skægmejser, samt at hverken rød glente eller vandrefalk så ud til at have fået unger på vingerne på Bornholm.

En mere detaljeret gennemgang af materialet vil vise, at der blev set seks hvidnæbbede lommer og vores første sorthalsede lappedykker i mere end ti år. Skeand, troland og ederfugl optrådte i større mængder, og blandt vadefuglene var der fine forekomster af klyde (39 stk.), præstekraver, sandløbere, alm. ryler, rødben og ikke mindst mudderklirer. Blandt vadefuglene var det faktisk kun hvidklire, som skuffede. Der var heldigvis mange interessante hønsefugle som vagtel, plettet rørvagtel og engsnarre. Tranerne trak over øen i starten af oktober i et antal af godt 6000 stk. Ud over de hvidvingede ternere optrådte 12 sorterterner, og hele 12 rider blev spottet rundt om over havet. Som et kuriosum kan nævnes, at nordsøsilde måge slog sig ned som ynglefugl på Slotslyngens kystklipper. Samme sted fortsatte alkene deres fremfærd som ynglefugl.

Der blev fundet et til to par ynglende perleugler, og i skovene kunne sortspætten stadig findes på Bornholm. SSN havde en fantastisk falddag på Hammeren 14/5 med over 400 stenpikkere og 100 bynkfugle. Der var mange drosler og rigtig mange sumpsangere på øen i 2007. Også gransanger og lille fluesnapper optrådte i rekordstore tal. Mindst ti piroler blev registreret, og raven fortsatte sin fremgang med uformindsket styrke.

Caretaker-projektet fortsatte i 2007 på fuldt tryk og gav os mange værdifulde iagttagelser fra lokaliteter, som ikke besøges alt for tit. Vandfugletællingen satte igen sit tydelige fingeraftryk på såvel aktiviteter som observationer i januar og blev gennemført d. 27 og 28. Til slut kan nævnes foreningens egne medlemsture, som i årets løb gik til bl.a. Nexø Havn og -Sydstrand, Spellinge Mose og Rønne Havn. Af mere specielle ture var ”de fire årstider på Hammeren” og så en travetur øen rundt 16-20. maj, som vil blive omtalt mange gange i denne årsrapport.

Vejret 2007

Overordnet set blev 2007 det varmeste år i Danmark nogensinde – hele 1,8° over gennemsnittet. Rekord fra 2006 holdt dermed kun ét år! Siden 1870 er temperaturen på landsplan nu steget 1½°. Modsat sidste år bød 2007 på et overordentligt varmt første halvår med varmere rekorder i både januar, marts og april. Midt i juni imidlertid omslag til ustadigt vejr med meget nedbør (det blev den tredjevådeste sommer nogensinde). Både vinter og forår blev de varmeste af deres slags og foråret oven i købet det solrigeste registreret hos DMI. Træerne sprang ud lang tidligere end normalt og pollensæsonen startede rekordtidligt 11/1 med el og hassel. Tallene for de enkelte måneder fremgår af skemaet herunder.

Januar: Rekordvarmen fra december 2006 fortsatte ufortrødent og måneden blev 4,7° varmere end normalt! Samtidig fik vi mere nedbør end før set med over dobbelt så meget regn. Dette skyldes primært en tilsyneladende uendelig række af lavtryk over Nordsøen (i Bergen regnede det dagligt over to måneder i træk). Skicentrene i Mellemsverige stod med frisk grønt græs. Fra 23. til 26. dominerede et lavtryk over det nordlige Tyskland som gav os nattefrost ned til -10°C, Nordskandinavien -35° og kulde langt ned i Mellemeuropa.

Februar: En solfattig og nedbørsrig måned 1½ grad varmere end normalt. Der var elleve frostnætter og 21.-23. desuden let dagsfrost. Næsten al nedbøren kom som en voldsom snestorm fra øst netop 22/2. I Nordskandinavien endnu meget koldt.

Marts: 3,9° varmere end normalt og solrig. På intet tidspunkt frostvejr og sidst på måneden flere dage med over 15°C. Specielt fra 23/3 flot højtrykspræget vejr. Vi fik 162 solskinstimer mod normalt 107. 17.-22. dog ret køligt og blæsende; først fra vest og siden øst.

April: 3,3° varmere end normalt samt tør og solrig. Der blev tre nætter med let nattefrost. De blot 17 mm. regn faldt stort set 8/4. Kun én dag så vi ikke solen som i øvrigt skinnede 60% mere end normalt. Midt på måneden og igen 27+28/4 20°C mens det 19+20. blæste køligt fra vest.

Maj: Varm, ret solrig og våd. Vi lå 2½° over det forventede og nåede 21+25/5 op på 25°C. Bornholm var med 275 solskinstimer den solrigeste landsdel. Dette kom samtidig til at gælde de tre næste måneder. 1+4/5 halvårets sidste nattefrost. Størstedelen af månedens 59 mm. nedbør kom i.f.m. en kraftig byge 25/5.

Juni: Rekordvåd men samtidig varm. Der var få dage med under 20°C og 5-12/6 lå dagstemperaturen typisk fem grader højere. Særligt 25. til 27. fik vi meget regn under den værste sommerstorm nogensinde. Den varslede et markant omslag i vejret resten af sommeren. Vi fik i den forbindelse over dobbelt så meget nedbør som normalt.

Juli: Solfattig og meget våd. Sommeren 2007 fik et meget dårligt ry grundet årets syvende måned. Alene 22/7 kom der 50 mm. på Bornholm og månedens i alt 136 mm. var 83 mere end gennemsnittet for juli. Regnen var ofte vedvarende og kraftig og har bestemt ikke været god for de sent ankomende trækfugles yngleforsøg.

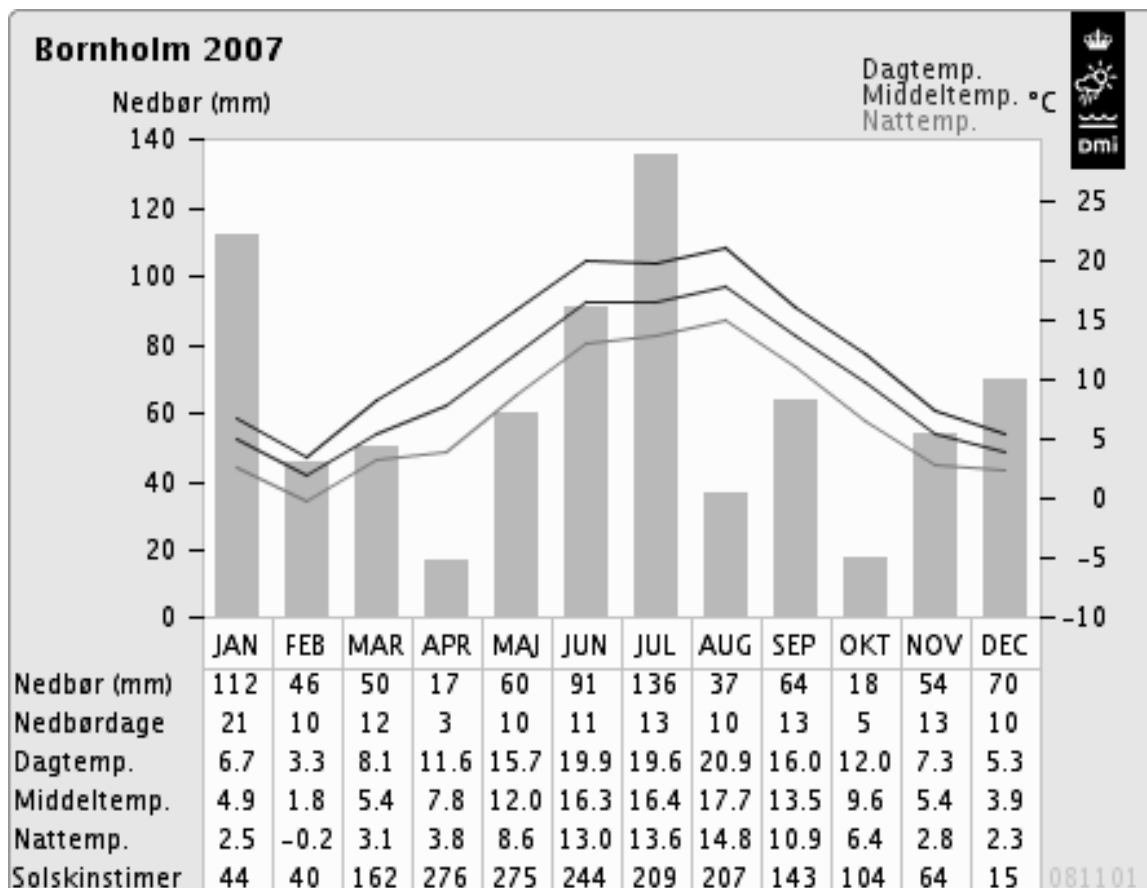
August: Lun og ret tør. Første halvdel var desuden ganske solrig. Det var sidste måned i 2007 Bornholm havde rekorden i solskinstimer. Fra 27. faldt temperaturen fem grader så vi havde 15° om dagen og 5-10 om natten. I Nordskandinavien oplevede man den første nattefrost i denne periode.

September: Ret solrig. Vi undgik den meget regn som faldt i resten af landet og havde normale mængder. Månedens gennemsnitlige temperaturer lå konstante som i slutningen af august uden at vi oplevede kulde. Sidst på måneden gråt vejr med blæst fra sydøst.

Oktober: Meget tør. Kun 18mm. mod normalt 59. Det var første gang i nitten måneder at en gennemsnitlig månedstemperatur ikke lå over gennemsnittet. Især i første halvdel mange solskinstimer og der var få dage med rigtigt blæsevejr. 12-14/10 let nattefrost og fra 18/10 faldt dagstemperaturen til 10°C. D. 11. kom vinteren for alvor til Nordskandinavien og frosten gik helt ned i Småland.

November: Ret tør og solrig. I første halvdel mange klare dage med vind fra nordvest. Vi fik fem frostnætter med ned til -3° – det blev halvårets køligste. Fra 10/11 fik temperaturen nok et hak nedad og lagde sig på 4-8 grader om dagen. Fra midt på måneden strakte kulde sig helt ned i det mellemste Europa.

December: Lun og meget solfattig. Vi lå 1,8° højere end normalt og ingen af de ni nætter med frost kom under -1°C. Vores 15 solskinstimer var blot en tredjedel af hvad vi normalt oplever på Bornholm og mindst i hele landet. Nedbør stort set kun den første uge og 10-20/12 dominerede et højtryk. Dette flyttede siden mod sydøst givende os en mild sydvestenvind.

Årets skribenter

Kåre Kristiansen: sjette år på årsrapporten. Skriver om lommer, lappedykkere, skarv, hejrer, svaner og gæs.

Karsten Rasmussen: fjerde år som redaktør og bidrager med samtlige andefugle. Indtaster desuden en del iagttagelser, som ikke direkte tilgår DOFbasen. I år desuden fire vadefuglearter.

Christian Lau: tilgået redaktionen som ny skribent i slutfasen og har forfattet fire observationstunge rovfugle. Vi glæder os til at se mere til fra hans hånd.

Hans Fæster: ligeledes trådt til i den sidste kamp for at færdiggøre rapporten. To rovfugle i år – og vi har tilsagn om mere i de kommende år.

Thomas Christensen: for tredje år står Thomas for hønsefuglene og de mange trane-obs.

Ole Leegård Jensen: det er nu syvende år, Ole står for halvdelen af vadefuglene (fra enkeltbekkasin og frem). En rutineret skribent, som altid afleverer sit materiale til tiden.

Sune Riis Sørensen: for andet år tager SRS sig af måger og terner med en kenders entusiasme.

Mogens T. Kofod: trådt til som debutant i nødens stund. Har skrevet duer, alkefugle, skrigefugle og enkelte rovfugle. MTK fortsætter som fast del af redaktionen.

Hanne Tøttrup: sjette sæson på årsrapporten med ansvar for uglerne. Har desuden skrevet enkelte vadefugle i år sammen med **David Nestved** (som har givet håndslag på en fast plads i redaktionen).

Carsten Andersen: tiende år på 'Fugle på Bornholm' og skriver de resterende arter; spætter, alle småfuglene og i år desuden lidt vade- og rovfugle.

Årets tegnere

Igen i år kan vi med stolthed præsentere flere af Anette Sonne flotte billeder som for første gang bringes på tryk. Det drejer sig om forsiden og side 11 og 95. En ny fugleillustrator er kommet til Bornholm og på bagsiden og herunder samt på siderne 1, 19, 92 og 151 finder du Ben Woodhams flotte tegninger. Desuden enkelte ældre skitser fra hhv. Allan og Vicki Knudsen samt Freddy Jensen.

Et **stort** ønske er stadig nye spændende billeder til rapporten. Det behøver ikke være store tegninger, og det behøver ikke engang at være af fugle. Husk at få sendt dine bidrag til redaktøren!

Indsendere

ABK	Andreas Bruun Kristensen, Københ.	KKR	Kåre Kristiansen, Hasle.
ABO	Annette B. Olesen, Muleby.	KMO	Klaus Malling Olsen, Brønsh.
ABU	Arne Larsen og Ursula Burmann, Ryomgård.	KRA	Karsten Rasmussen, Hasle.
AHH	Anders Holm Hartmann, Svaneke.	LBG	Louise B. Grønqvist, Københ.
AMØ	Arne Møller, Årsdale.	LOU	Oluf Lou, Rønne.
ANP	Andreas Petersen, København.	MBH	Morten Brendstrup-Hansen, Lyngby.
ASO	Anette Sonne, Årsdale.	KHE	Klaus Hermansen, Klemensker.
BNI	Birgit Nielsen, Rønne.	MIV	Martin Iversen, Tønder.
BST	Bodil Stoltze, Olsker.	MKH	Morten Kofoed-Hansen, Holte.
CAN	Carsten Andersen, Muleby.	MKJ	Mikkel K. Jakobsen, Lyngby.
CGJ	Claus Gjerrild, Rønne.	MLC	Morten Lilleskov Christensen, Hasle.
DNE	David Nestved, Skagelfaldet.	MOS	Morten Schwennesen, Rønne.
EAG	Erik Agertoft, Brønshøj.	MST	My Størup, Rønne.
EBI	Erik Biering, Helsingø.	MTK	Mogens T. Kofod, Svaneke.
EKR	Erling Krabbe, Kvistgård.	OLJ	Ole Leegård Jensen, Rønne.
EMB	Emil og Mathias Bjerregård, Hillerød.	PCP	Per C. Pedersen, Rønne.
ESA	Erik Sand, Rø.	PHJ	Peter Holm-Jensen, Rønne.
ESB	Eilif S. Bendtsen, Rønne.	PJE	Poul Jermyn, Åkirkeby.
EST	Else Steffin, Svaneke.	PKE	Per Ketil, Gudhjem.
FJE	Freddy Jensen, Gudhjem.	RBC	Rune Bisp Christensen, Amager
HAG	Andreas Hagerman, København.	SBR	Stefan Brehme, Berlin.
HKA	Hanne Kapala, København.	SEJ	Steen E. Jensen, Karrebæksmin.
HKI	Henrik Kisbye, Rødovre.	SKN	Susanne Knudsen, Vestermarie.
HLL	Henning Lykke Larsen, Sabro.	SLC	Susanne Linds. Corneliussen, Gudhjem.
HTM	Henriette T. Madsen, Roslev.	SNI	Søren Nielsen, Rønne.
HTØ	Hanne Tøttrup, Skagelfaldet.	SPS	Søren P. Sillehoved, Rønne.
JAE	Jakob Engelhard, Farum.	SRS	Sune Riis Sørensen, Årsdale.
JCH	Jens Christensen, Rønne.	SSN	Steffen S. Nielsen, Herlev.
JET	Janus Ethelberg, København.	TET	Torben Ethelberg, Rønne.
JGE	Jan Germundsen, Østerlars.	THC	Thomas Christensen, Svaneke.
JLH	Jens Lund Hansen, Rø.	TKU	Torben Kure, Rønne.
JMH	Johanna M. Hartmann, Allinge.	TNI	Torben Nielsen, Hadsund.
JMJ	John og Maiken Johansen, Muleby.	TOK	Torben Kjær, Hårlev.
JMØ	Jesper M. Møller, Kokkedal.	TVI	Thomas Vikstrøm, Farum.
JRH	Jan R. Hansen, Poulsker.	VKN	Vicki Knudsen, København.
KEL	Kristoffer Eliassen, Søborg.		
KEN	Kaj Erik Nielsen, Hørsholm.		
KHA	Kjeld Hansen, Klippinge.		
KIG	Kirsten Gravesen, Nexø.		

Mere sporadiske oplysninger stammer fra til sammen en snes indsendere. Alle takkes dog for deres bidrag, uanset størrelse!

Rødstrubet lom: (*Gavia stellata*).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	1	1	94	563	5	0	0	0	8	18	0	1
2005	0	0	12	37	17	0	0	0	10	14	0	0
2006	5	0	3	35	8	0	0	0	2	26	5	1
2007	1	0	29	447	31	3	0	2	17	135	33	611

Vinter:

Første iagttagelse 14/1 1 Årsdale (AMØ, ASO). Vandfugletællingen 28-27/1 gav ingen fugle.

Forår:

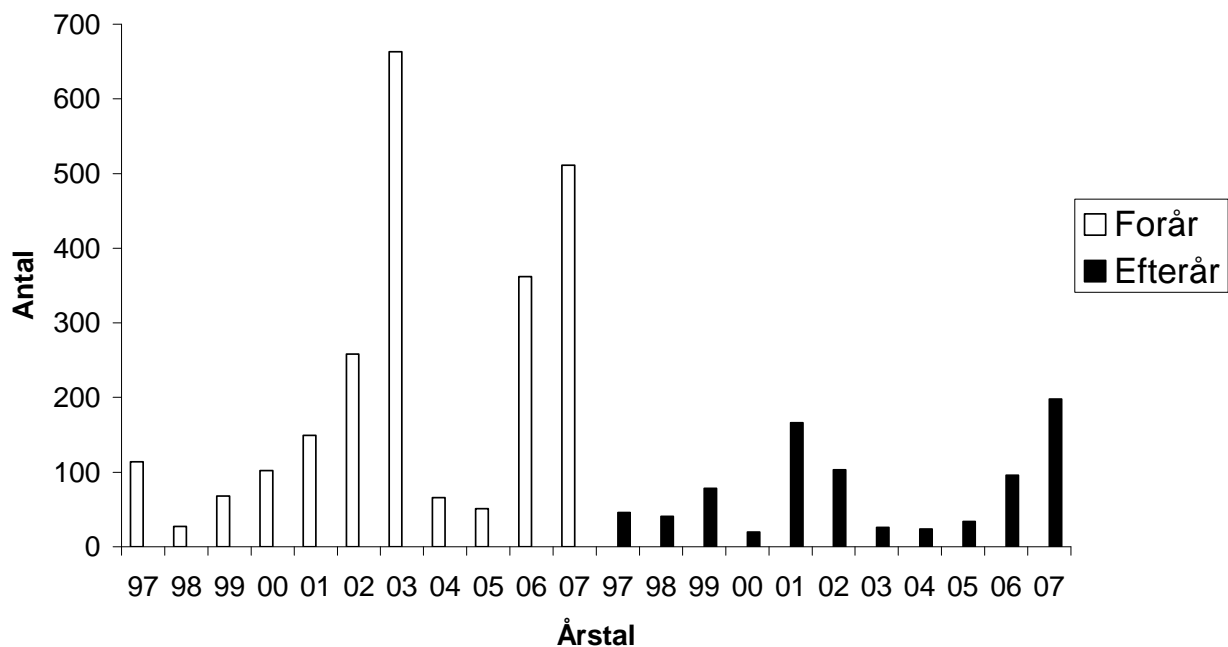
Træk. Hammeren: I alt 464 fugle, som vanligt med maksimum i april. Største dag 18/4 med i alt 219 fugle Hammerodde (AMØ).

Efterår:

Træk. Første iagttagelse: 22/8 2Ø Dueodde (TET). Største dag: 3/10 26 Hammerodde (OLJ).

Totaltal for 2007: 709 fugle. De foregående år (2004-06): 90, 85 og 458.

Rødstrubet lom, forår og efterår

Øvrige observatører: ABK, ESB, HLL, HNL, HTØ, JCH, JET, JLH, KHE, KKR, MTK, PCP, SEJ, SRS, SSN og VKN.

Sortstrubet lom: (Gavia arctica).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	9	0	5	20	36	1	0	0	130	64	0	0
2005	0	0	13	52	4	0	2	0	27	208	2	9
2006	11	4	0	88	40	7	0	3	16	251	38	4
2007	0	1	13	96	16	12	2	5	37	239	9	3

Vinter:

Første: 18/2 1 Kobbeå (SRS). Vandfugletællingen gav ingen fugle.

Forår:

Træk. Som vanligt var april den dominerende måned. I alt for perioden 128 fugle. De foregående år (2004-06): 61, 69 og 128.

Største dage: 7/4 29 og 18/4 18 Hammerodde (PCP, ESB, AMØ).

Efterår: (september-december)

Med 288 fugle ligger året ligesom sidste år noget over gennemsnittet. Som vanligt blev der set flest i oktober.

Træk. 285 i alt. Største træk: 5/10 27 Dueodde (HLL).

Totalt for 2007 blev 433. De foregående år (2004-2006): 265, 317 og 462.

Øvrige observatører: ABK, ASO, CAN, HAG, HTØ, JAE, JCH, JLH, KHE, KKR, KMO, LOU, MTK, OLJ, SEJ, SLC, SSN, TET og VKN.

Islom: (Gavia immer).

19/1 1 Hammerodde (ESB) og 18/4 1 Hammerodde (AMØ).

I alt er iagttaget 22 fugle i perioden 1990-2007.

1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1	0	1	0	0	0	1	1	5	0	0	2	1	2

Hvidnæbbet lom: (Gavia adamsii).

Sandsynligvis 6 fugle i 2007. Det højeste antal på et år, i hvert fald siden 1990.

7/2 1 i forbindelse med en havfugletælling fra polsk båd ud for kysten ved Åkirkeby (Christoph Bock), 16/5 1 Hammerodde (SSN), 21/5 1 Galløkken (LOU), 6/6 1 Sorthat Odde (Niels Thorsen), 12/10 1 Hammerodde (TET) og 4/12 1 Hammerodde (ESB).

I alt er iagttaget 27 fugle i perioden 1991-2007.

1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1	0	0	1	0	0	2	0	0	4	0	0	2	6

Lille lappedykker: (Tachybaptus ruficollis).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	236	8	216	12	11	2	1	9	1	8	5	3
2005	30	6	38	10	3	11	4	16	6	4	6	18
2006	49	30	70	23	7	9	11	5	9	39	0	10
2007	67	28	74	14	7	1	2	4	7	51	7	21

Vinter:

Vandfugletællingen gav 14 fugle. Forrige års vandfugletællinger (2003-2005): 0, 7, 20 og 15.

Forår-sommer:

Sidste fugle i saltvand 27/3 4 i Rønne Havn (HTØ). Første syngende var 13/3 Svinemose (LOU).

Lokaliteter 2002-2006 med ynglepar - sikre og sandsynlige (jf. Fuglenes Danmark)

Lokalitet	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bastemose	1	1	-	1-2	-	-
Svinemose	2	2-3	1-2	1-2	1	2
Bakkehus Grusgrav	1	-	1	-	3	1
Rolfshøj N. Grusgrav	1	-	1	-	2	-
Andre enkeltfund, se nedenfor	3	1	1	2	0	2
Total	8	4-5	4-5	4-6	6	5

Andre lokaliteter med ynglefund et enkelt år i perioden 2002-07

År	Lokalitet
2002	Ølene og sø nær Olsker
2003	Sø nær Arnager
2004	Sø ved Ankermyr
2005	Hundsemyre og sø v. Lynggård, Bodelyngsvej
2007	Stavns gård

Efterår:

Første i saltvand var 20/8 Salthammer (TET).

Øvrige observatører: ABO, AMØ, ASO, BNI, CAN, CGJ, DNE, ESB, JCH, JMJ, JMØ, KHE, KIG, KMO, MBH, MKJ, MTK, OLJ, PCP, PJE, SEJ, SNI, SRS, VFM og VKN.

Toppet lappedykker: (Podiceps cristatus).

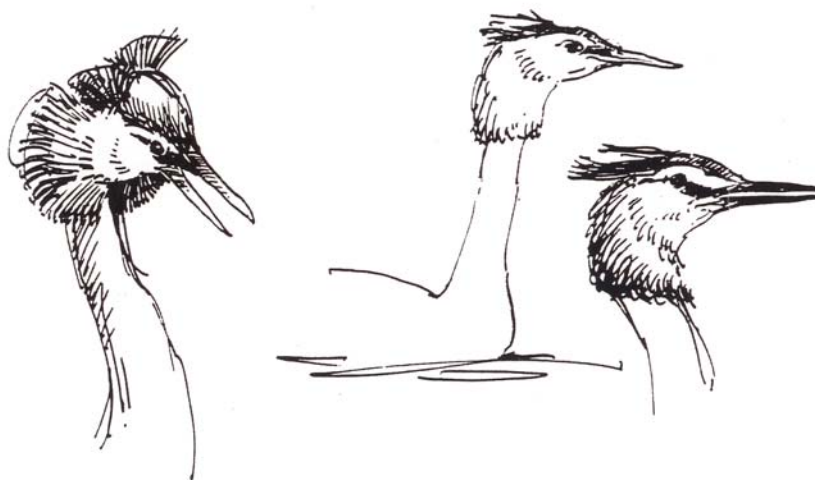
	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	166	149	4	0	1	0	1	3	3	4	0	7
2005	103	5	71	20	1	3	0	0	0	10	4	0
2006	463	139	49	13	1	0	0	2	1	10	2	11
2007	69	116	241	5	1	2	1	0	4	82	2	48

Vinter:

Vandfugletællingen gav 301 fugle. De foregående år (2004-06): 160, 96 og 301.

Største forekomst 8/3 72 Døndalen (TET).

Største forekomst i Salenebugten 3/3 44 (ESB). Det største antal overvintrende i Salenebugten de foregående år (2004-06): 142, 0 og 110.

Forår: (marts-april)

Træk. Start 8/3 2 Hammerodde (ESB) og slut 21/4 1 Hammeren (ABK). I alt 6 fugle.

Rast. I alt blev 223 fugle observeret. Største forekomst 8/3 72 Døndalen (TET).

Sommer: (maj-juli)

I alt fem fugle. Ingen i ferskvand.

Efterår: (august-december)

Træk. 70 fugle blev set i alt. De foregående år (2004-2006): 5, 2 og 12. Første 6/9 3 Hammerodde (TET) og sidste 13/10 1 Dueodde (HLL).

Rast. I alt 64, heraf 23/12 27 Døndalen (SEJ). Ingen i ferskvand.

Totalt for 2007: 217 (for januar til og med marts er benyttet antal ved største enkeltobservation).
De foregående år (2004-2006): 61, 105 og 170.

Øvrige observatører: AMØ, ASO, CAN, CGJ, DNE, Elmer Jensen, ESA, EST, HNL, HTØ, Jacob Lyster, JCH, JLH, JMØ, KKR, KMO, LOU, Mogens Erlandsen, MTK, OLJ, PCP, SLC, SRS, SSN, THC og VKN.

Gråstrubet lappedykker: (Podiceps grisegena).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	5	0	2	3	1	2	0	0	9	0	0	0
2005	0	1	0	4	1	2	2	0	0	14	0	0
2006	7	1	3	18	2	6	5	1	1	33	3	1
2007	0	1	21	6	7	4	7	1	2	34	0	0

Vinter:

Vandfugletællingen gav ingen fugle. De foregående år (2004-2006): 4, 0 og 7.
Første 13/2 Sorthat Odde 1 (CAN).

Forår-sommer:

Rast. 17/3 12 Hasle Sydstrand (KRA).
Træk. 22/3 1 NØ Dueodde (LOU), 26/3 1 Ø Hammerodde (TET).
Ferskvand. Første fugl 1/3 1 Bastemose (LOU)
Ynglepar. Svinemose, to sikre ynglepar.

Efterår: (september-december)

Træk: I alt 29 fugle. Største forekomster: 9/10 4 Hammerodde (AMØ), 19/10 4 Hammerodde (TET).
Rast: 16/10 1 Udkæret (JMØ).

Totalt for 2007 blev 83. De foregående år (2004-06): 22 og 24 og 81.

Øvrige observatører: ABK, ABO, ASO, DNE, EKR, HAG, HLL, HTØ, KHE, MBH, MKJ, MTK, MKT, OLJ, PJE, SEJ, SRS, TOK og VKN.

Nordisk lappedykker: (Podiceps auritus).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	3	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	8
2005	0	0	2	0	0	0	0	0	0	max 5	max 6	1
2006	7	6	2	1	0	0	0	0	0	3	0	0
2007	1	2	5	5	0	0	0	1	0	7	0	0

Vinter:

Vandfugletællingen gav 1 fugl Nexø Havn (ESB). De forrige år (2004-06): 2, 0 og 1.

Forår:

Træk. 24/4 1Ø Dueodde (AMØ).

Rast: Fra 8/3-17/3 1-2 fugle Døndalen (TET, HTØ, SRS, MTK og SLC), 17/3 2 Gudhjem (AMØ) og 12/4 1 Hammeren (Jan Ryttergaard).

Sommer:

1 fugl 28/8 Salthammer (HTØ).

Efterår:

Ligesom de fire foregående år ingen observationer fra ferskvand.

Træk: I alt 6 fugle. Første 10/10 1V Dueodde (HLL), sidste 20/10 1V Hammerodde (SEJ).

Rast: 4/10 1 Salthammer (LOU).

Totaltal

1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
6	11	max 76	max 26	17	17- 19	7	42	30	16	13	max 12	19	21

Øvrige observatører: ASO, Elmer Jensen, JLH, KHE og KKR.

Sorthalset lappedykker (Podiceps nigricollis)

8+9/6 1 ad. Tejn Havn – en ganske sjælden iagttagelse. Bornholms Fugle omtaler ganske få fugle – og alle vinteriagttagelser: 18/12 1928 2 fyrfaldne fugle ved Dueodde Fyr, 1964-1971: I alt 13 fugle. Ingen iagttagelser fra 1996-2006.

Observatører: AMØ, ASO, DNE, HTØ, JLH, LOU og THC.

Sule: *Morus bossanus*

Skulle være blevet set 5/5-1996, men oplysninger om iagttagelsen er meget sparsomme, og fuglen blev kun set af én. Under alle omstændigheder er den ikke godkendt af SU.

Det vil nok derfor være rimeligt at betragte 2007, som året med den første sikre iagttagelse af sule på Bornholm, nemlig fra 3/4 til 7/4, hvor en fugl med en olieplet på brystet blev set ved Hammeren, Salthammer, Dueodde og Nexø Sydstrand af EBI, JLH, PJE, SEJ og SRS.

Skarv: (Phalacrocorax carbo).

Trækkende

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	37	52	284	103	11	0	0	0	2552	392	10	10
2005	44	9	198	326	0	0	0	242	236	1536	51	20
2006	130	0	253	392	16	0	0	365	584	3517	6	72
2007	140	10	1084	561	59	1	106	146	2264	3045	34	22

Rastende (ikke-trækkende)

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	692	238	215	38	114	129	331	429	57	393	52	81
2005	487	32	595	327	197	44	368	559	224	207	236	318
2006	2364	1307	490	98	401	87	364	2367	156	571	69	38
2007	1345	258	400	356	499	134	503	568	391	863	193	253

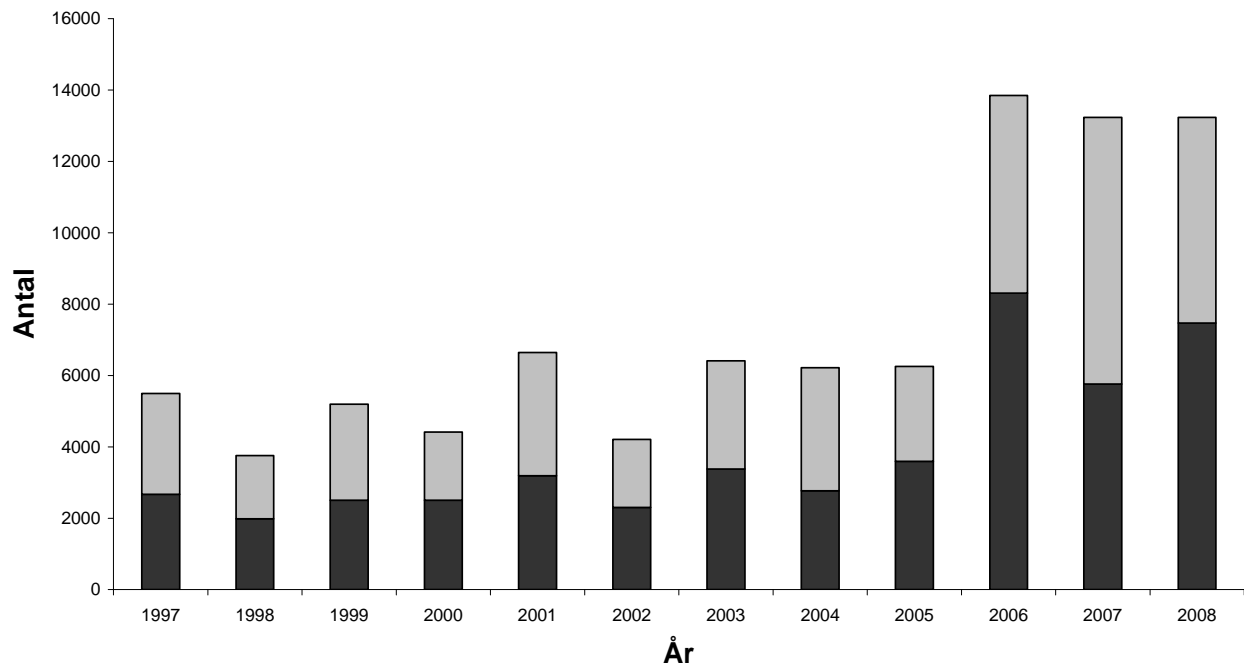
Vinter-forår: (jan-maj)

Vandfugletællingen gav 692 fugle. De foregående år (2004-06): 493, 455 og 1265.

Rast. Største forekomster, 100 eller flere: 12/1 123 Rolfshøj Sydlige (HTØ, DNE), 25/1 133 Rønne Havn (TET), 27/1 124 Stevelen (JHL), 27/1 131 Nexø Havn (ESB), 27/2 106 Årsdale (SRS), 10/3 120 Rønne Havn (MKJ), 11/3 140 Rolfshøj Sydlige (JCH).

Træk. Total 1854. Største dag 27/3 350 Hammeren (JLH).

Skarv - træk, rast (ikke-trækkende) og total, 1997 - 2008

Sommer-efterår: (juni-december)

Ynglefugle: Hundsemyre: Skønnet 158 reder og 10 ufærdige 18/5 (LOU). Reder de foregående år 2005 og 06: 100-120 (skønnet, pga. dårlig adgang) og 52. 2004, som formentlig var det første år i nyere tid, hvor skarven yngede på Bornholm, blev der fra reservatgrænsen optalt 7 reder.

Rast: Største forekomster, 100 eller flere: 11/8 120 Nexø Havn (MTK), 24/10 128 Rønne Havn (PCP), 26/10 120 Hasle Havn (KMO), 27/10 110 (KMO).

Træk. Total 5618 fugle. Største dage, over 300: 19/9 622 Dueodde (SSN), 3/10 302 Hammerodde (OLJ), 3/10 360 Dueodde (HLL), 4/10 474 Dueodde (HLL), 5/10 354 Dueodde (HLL).

Øvrige observatører: ABK, AMØ, ASO, BNI, CAN, CGJ, DNE, EKR, ESA, ESB, EST, FAN, HAG, HKI, HKA, HTØ, Jacob Lyster, JCH, JET, JMJ, JLH, KIG, KKR, KRA, LBG, Mogens Erlandsen, MIV, MKJ, MKT, MOS, OLJ, PHJ, PJE, RBC, SBR, SEJ, SLC, SNI, SRS, TET, THC, TOK, TVI, VFM og VKN.

Rørdrum: (Botaurus stellaris).

Svinemose i perioden fra 19/3 til 6/4 blev rørdrummen hørt i alt 17 gange af forskellige observatører – altså 1 par, og måske 2 p.g.a. aktiviteten.

Bastemose i perioden fra 29/3 til 12/5 blev rørdrummen hørt i alt 3 gange af forskellige observatører – altså 1 par.

Åker Plantage 2/4 1 paukende (HTØ).

Ølene 11/5 1 paukende (TET).

Øvrige iagttagelser: 29/10 1 OF Ølene (AHH).

Totaltal for 2006: 6-8 fugle. De foregående år (2004-06): 2, 5-7 og 6.

Paukende fugle og øvrige sandsynlige ynglepar

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bastemose	x	x	x		x			x	(x)	x
Svinemose	x	x	x	x					x	x
Ølene	x		x				x	(x)		(x)
Vallensgårdsmose					x					
Mose v. Klemmensker		x								
Hundsemyre	x									
Ndr. Åsedam									x	
Åker Plantage										(x)

Øvrige observatører: AMØ, ASO, BNI, CAN, DNE, ESB, JCH, JGE, KHE, Kurt Pedersen, MBH, MTK, PJE, SEJ, SLC, SNI og SRS.

Sølvhejre: (Egretta alba).

22/8 1 Hammershus, hvor Jesper Kantmann observerede en fouragerende fugl i 20 minutter i en dam lige øst for p-pladsen.

Det er det 5. eksemplar på Bornholm. De foregående gange var i 2001, hvor der blev set en i Ølene, 2003, hvor der blev set en i Udkæret og en i Krasmose og endelig i 2004, hvor der blev set en i Gamle Mose og senere set igen senere samme dag i Bastemose.

Fiskehejre: (Ardea cinerea).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	23	16	54	51	34	12	13	52	66	19	7	16
2005	18	3	15	47	23	5	42	25	28	96	34	22
2006	126	47	22	26	26	12	78	60	41	72	5	7
2007	40	17	78	39	77	27	54	59	52	102	14	22

Vinter:

Ved vandfugletællingen blev der set 9 fugle mod sidste års lille rekord med 60. De foregående år (2003-06) blev der således set 5, 9, 9 og 60.

Forår:

I alt blev der indberettet 194 fugle. De foregående år (2004-06): 139, 85 og 74.

Træk. I alt 15 fugle. Største 29/3 4 Hammerodde (OLJ).

Rast/lokale fugle. Største forekomster: 2/3 6 + 6/3 24 Tofte (CAN).

Sommer:

I alt blev 140 fugle rapporteret. De foregående år (2004-06): 77, 72 og 90.

Største forekomst: 5/8 6 Ølene (MTK).

Ynglefugle: Ferskesø 1 par (SRS), Hundsemyre 1 par (LOU) og Nexø Sydstrand (TET).

Ingen indberetninger om sikre ynglepar til DOF-basen i 2005 og 2006, men Hasle Lystskov og Hundsemyre havde sandsynligvis ynglepar. 2004: Mindst 14 sikre ynglepar i Hasle Lystskov.

Efterår: (september-december)

I alt blev 190 fugle indberettet. De foregående år (2004-06): 108, 180 og 125.

Træk. 28 fugle. Største dag 4/10 7 Hammerodde (AMØ).

Rast. I alt 162 fugle. Største forekomst: 17/10 16 Hundsemyre (JCH).

Totaltal. 581 fugle. De foregående år (2004-2006): 363, 358 og 522.

Øvrige observatører: ABU, ASO, CGJ, DNE, EKR, ESB, FAN, HKI, HKA, HLL, Hans Skotte Møller, HTØ, Jacob Lyster, JGE, JMØ, KHA, KKR, KMO, KRA, MKH, MTK, PCP, PHJ, PJE, SBR, SEJ, SLC, SNI, SSN, THC, TNI, TOK, TVI, VFM og VKN.

Hvid stork: (Ciconia ciconia).

I alt 10 fugle. En enlig 7/5 Ølene (LOU) og 5/9 en flok med 2 adulte og 7 juvenile (1K), som blev set flere steder fra kl. 8-11, Aakirkeby mod Rispebjerg og Dueodde, hvor de formentlig trak ud. Alle 7 juvenile var ringmærket med metalring og 3 farveringe og stammer derfor fra storkeprojektet i Skåne.

Tallene fra de foregående år (1997-2006): 2, 5, 12, 3, 0, 2, 0, 2, 2 og 4.

Øvrige observatører: ABO, CAN, HTØ og SKN.

Knopsvane: (Cygnes olor).

Vinter-forår: (januar-juni)

Ved vandfugletællingen blev der set 284 fugle. De foregående år var tallene (2004-06): 352, 148 og 563. Største antal 26/5 139 (SRS).

Månedsmaksimum udvalgte steder

Lokalitet	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni
Nexø Sydstrand	30	42	45	26	139	139
Snogebæk/Salthammeren	7	0	4	91	129	10
Hasle/Sorthat	9	29	37	-	1	12

Rast. Større forekomster: 11/5 105 Salthammer (AMØ), 17/5 129 Salthammer (HTØ), 26/5 og 2/6 139 Nexø Sydstrand (SRS) og 17/6 117 Bro Odde (OLJ).

Træk. 8/3-22/5 i alt 139 fugle. Største dag 2/4 21 (ESB, JLH)

Ynglefund. 1 par hvert sted: Rønne Havn, Ferskesø, Nexø Sydstrand, Bro Odde-Dueodde, Hundsemyre, Svinemose, Bastemose, Salthammer, Rabækkens kaolingrav, Melsted, Randkløve-Ypnasted, Gyldenså-Listed, Stavnsårdsmosen, Frederiks Stenbrud, Ølene, Snorrebakkesøen, Torneværkets kaolingrav og Tejn Havn – i alt 18. Det højeste antal i mange år, som formentlig ikke skyldes flere ynglepar, men nok snarere en mere komplet liste over de faktiske ynglende par. De foregående år (2004-06): 8, 10 og 10.

Sommer-efterår:

Månedsmaksimum udvalgte steder

Lokalitet	Juli	August	September	Oktober	November	December
Nexø Sydstrand	6	6	26	6	15	9
Snogebæk/Salthammeren	12	8	8	9	-	-
Hasle/Sorthat	-	6	8	13	4	6

Største forekomster 9/9 26 Nexø Sydstrand (LOU).

Træk. I alt 70 fugle, heraf 17 fra Hammerodde 7/9-25/10 (SEJ og TET) og 49 fra Dueodde 24/8-17/10 (mange observatører).

Øvrige observatører: ABO, ASO, BNI, CAN, CGJ, DNE, EKR, ESA, EST, FAN, HKI, HKA, HLL, JAE, Jacob Lyster, JCH, JET, JMJ, JMØ, KHA, KKR, KMO, KRA, LBG, MBH, MIV, MKJ, MTK, MOS, PCP, PHJ, PJE, RBC, SBR, SLC, SNI, THC, TNI, TOK, TVI, VFM og VKN.

Sort Svane: (Cygnus atratus).

Fra den 22/4 til 28/4 blev et eksemplar set i Svaneke Havn og senere ved Salthammer. Det var en ikke helt adult, men formentlig en subadult, 2K.

Sort Svane blev iagttaget første iagttaget på Bornholm i 2004, hvor en fugl holdt til i længere tid i Ølene.

Mon ikke vi kommer til at se mere til denne australske svane, som har fritflyvende ynglebestande flere steder i Europa, blandt andet så tæt på som i Polen?

Observatører: AMØ, ASO, KNF og SEJ.

Pibesvane: (Cygnus columbianus).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	22	0	124	3	0	0	0	0	0	80	0	0
2005	6	0	3	26	2	0	0	0	0	32	0	0
2006	0	0	105	72	0	0	0	0	0	11	0	9
2007	7	3	32	5	0	0	0	0	117	2	0	0

I alt 166 fugle. Største forekomst 13/3 14 NØ Hammerodde (TET), 13/3 15 N Galløkken (PCP) – Mon ikke det har været samme flok? – og 7/9 117 Udkæret (ESB).

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Forår	72	11	32	763	79	53	31	178	33	7	149	37	177	47
Efterår	246	252	47	93	223	5	53	215	52	18	80	32	20	119

Øvrige observatører: LBG, LOU, MTK, MOS, OLJ, RBC og SEJ.

Sangsvane: (Cygnus cygnus).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	59	0	70	127	0	0	1	0	0	195	21	24
2005	48	16	169	640	2	0	1	3	1	59	21	38
2006	36	34	420	161	7	0	0	0	0	217	86	31
2007	63	4	147	10	1	1	0	0	5	74	73	5

Vinter-forår:

Træk. 25/1-6/4 i alt 116 fugle, heraf Hammeren 85. Største forekomster: 12/3 17 Hammerodde (AMØ), 14/3 12 Hammerodde (AMØ) og 28 27/3 (JLH).

Rast. Fra 13-22/1 holdt en flok på op til 11 fugle til i Myregårds Myr (HTØ, ESB, PCP, TET, DNE).

Sommer:

1/6 1 Snogebæk (OLJ) må vel nærmest betegnes som en forårsfugl.

Efterår: (september-december)

Træk. 12/9-15/11 i alt 131 fugle. Største forekomster 15/10 25 Dueodde (PCP, OLJ), 13/11 24 Rønne (OLJ).

Rast. I alt 26 fugle. Største flok: 24/11 5 Ankermyr (CAN, ABO).

Totaltal

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Vinter (jan.-feb.)	7	52	26	59	64	72	67
Forår (marts-maj)	211	385	374	197	811	588	158
Sommer (juni-aug.)	6	1	1	1	4	0	1
Efterår (sept.-dec.)	457	280	207	240	119	334	157
Total	681	718	608	497	998	994	383

Øvrige observatører: ABO, AHH, ASO, BNI, CAN, HLL, KKR, KMO, LOU, MKJ, MTK, MOS, OLJ, PHJ, PJE, SEJ, SNI, SRS, THC, VKN.

Sædgås: (Anser fabilis).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	I alt
2004	0	0	0	0	3	0	0	0	0	42	0	0	45
2005	8	143	0	2	6	0	0	0	0	186	0	5	350
2006	0	19	32	51	0	2	0	0	3	238	2	8	355
2007	282	2	13	1	2	0	0	0	402	164	0	8	874

Vinter:

Usædvanlig mange iagttagelser i januar. Største forekomster 16/1 Kannikægærdet 90 (TET), 27/1 105 Nexø Sydstrand (ESB). Dette i en kold periode, hvor en del svenske fugle må være draget sydpå.

Forår:

12/3-4/5 i alt 16 fugle. Største forekomst 12+13/3 5 Hammerodde (TET).

Efterår: (september-december)

Træk: 27/9-16/10 i alt 537 fugle. Største forekomst 30/9 400 Åkirkeby (EBI).

Dato for første iagttagelse af efterårstræk

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
21/9	19/9	21/9	29/8	21/9	22/9	-	6/10	21/9	27/9

Rast. Største forekomster: 7/10 15 Udkæret (PCP), 15/10 11 Udkæret (EMB).

Øvrige observatører: AMØ, ANP, HLL, HTØ, JCH, KKR, OLJ, PCP, SEJ og SRS.

Tundrasædgås: (Anser f. rossicus).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33	0	0
2005	21	0	4	0	0	0	0	0	0	29	0	0
2006	0	0	3	3	0	0	0	0	21	17	4	0
2007	0	1	1	0	0	0	0	0	0	58	0	0

Vinter-forår:

Træk. Ingen.

Rast: 17/2 1 Udkæret (SRS, MTK), 13/3 1 Udkæret (PCP), 4-10/5 1 Udkæret (JCH, JMØ, LOU).

Efterår:

Træk: Ingen fugle.

Rast: 1/10 45 Strandmarken (LOU), 4/10 12 Udkæret (LOU), 16/10 1 Udkæret (JMØ).

Totaltal

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
11	22	49	121	125	3	33	54	48	61

Blisgås: (Anser albifrons).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	143	0	3	9	0	0	0	0	636	18526	104	12
2005	12	1	19	1664	26	1	0	0	27	37029	20	3
2006	25	17	27	48	82	0	0	0	580	13143	830	12
2007	1	2	494	29	1	0	0	0	2669	9598	63	1

Vinter og forår: (januar-maj)

Træk. I alt 472 fugle. Største forekomst 13/3 275 Hammerodde (TET, OLJ).

Efterår: (september-december)

Træk. I alt 10.986. Trækket toppede i starten af oktober. Største dag 3/10 2782 Dueodde (HLL).

Rast. Største forekomster: 1/10 430 Standmarken + 180 Grødby, 2/10 128 Sose Odde (alle LOU).

Totalt (Tallet fra 2001 inkluderer som det eneste Christiansø, se forrige årsrapport)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Vinter	0	2	0	143	13	42	3
Forår	377	21	17	12	1709	157	524
Sommer	0	0	0	0	1	0	0
Efterår	93185	1365	587	19278	37079	14565	12331
Total	93562	1388	606	19433	38802	14764	12858

Øvrige observatører: AMØ, ANP, ASO, CAN, CAN, DNE, EMB, ESB, HTM, HTØ, JCH, JMØ, KHE, KKR, KMO, MTK, PCP, SEJ, SLC, SPS, SRS, SSN og VKN.

Grågås: (Anser anser).

Træk

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	0	0	0	1	0	0	0	810	45	11	0	0
2005	0	10	5	3	0	0	10	0	6	850	0	0
2006	3	0	42	22	0	0	0	5	19	54	0	0
2007	0	0	31	17	96	0	107	1	209	234	0	0

Månedsmaksimum for rastende/fouragerende/ynglende

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	12	185	150	106	132	178	489	1715	925	300	10	66
2005	150	198	169	110	115	26	260	400	370	300	12	8
2006	3	110	126	92	141	146	483	895	1010	340	85	148
2007	200	94	506	112	350	68	1105	1022	813	58	0	219

Tabellen skal læses med lidt forsigtighed: Fuglene flytter rundt mellem lokaliteterne, og de samme fugle indgår dermed i et vist omfang flere steder. Gælder nok især for Udkæret og Ølene.

Månedsmaksimum for rastende/fouragerende/ynglende

	jan	Feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Bastemose	-	-	7	5	11	2	5	-	-	-	-	-
Hundsemyre	-	-	285		78	-	-	-	-	-	-	-
Svinemose	-	-	23	27	33	15	3	105	-	-	-	-
Udkæret	200	93	89	14	150	34	240	115	600	43	-	48
Ølene	-	1	70	47	75	17	650	800	213	12	-	-
Øvrige	-	-	32	19	3	-	207	2				171
Alle	200	94	506	112	350	68	1105	1022	813	58	0	219

Tabellen skal læses med lidt forsigtighed: Fuglene flytter rundt mellem lokaliteterne, og de samme fugle indgår dermed i et vist omfang flere steder. Gælder nok især for Udkæret og Ølene.

Vinter:

Vandfugletællingen 27/1 gav ingen fugle, men samme dag var der 5 i Udkæret (CAN).

Træk. Ingen.

Rast. Største forekomst: 11/1 200 Udkæret (SPS).

Forår: (marts-juni)

Træk. Første 8/3 3 Hammerodde (ESB). I alt 144 fugle i perioden.

Rast. Største: 7/3 285 Hundsemyre + 27/3 250 Hundsemyre (HTØ, AMØ, ASO), 15/5 150 Udkæret (AMØ).

Sommer: (juli-august)

Træk. 1/7 10 S Rønne (TET), 7/7 3 N Rønne (SRS), 9/7 3 ØSØ Skagelfaldet (HTØ).

Rast. Største: 13/7 240 Udkæret (TET), 9/8 800 Ølene + 12/8 575 Ølene (TNI, PCP).

Lokaliteter med ynglende par

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bastemose	2	3 - 4	2	3	1	1	1	1
Gammelmose						1		
Hundsemyr	2					4	5 - 7	2*
Spellinge Mose					1		1	
Svinemose	1	1-3	4	1	3	3	1	1
Udkæret				2	1			
Vallensgårdsrose	1							
Ølene	5	7	2	4	4	2-4	4	1 - 2
Rønne-området							1	
Total	11	11 - 14	8	10	11	10 - 12	13 - 15	5 - 6*

* plus 7 reder med rådne æg – det forklarer måske de få gæslinger man ser overalt på øen? (LOU)

Efterår: (september-december)

Træk. Første udtrækkende 12/9 5 SSV Dueodde (TET). Sidste 28/10 2 S Svenskehavn (TET). I alt 481 fugle.

Rast. Største: 2/9 600 Udkæret (PJE), 23/9 213 Ølene (MTK).

Øvrige observatører: ABK, ABO, ABU, BNI, CGJ, DNE, EMB, EKR, EST, FAN, FJE, HAG, HKI, HKA, HLL, Hans Skotte Møller, JCH, JET, JLH, JMØ, KHA, KHE, KKR, KMO, KRA, LBG, LOU, MIV, MKJ, OLJ, PHJ, RBC, SEJ, SLC, SNI, SRS, SSN, THC, TOK, TVI og VKN.

Canadagås: (Branta canadensis).

Månedsfordeling, alle observationer, dog er kun største månedstal for rastende fugle fra Nexø Sydstrand og nærmeste lokaliteter medtaget

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2004	623	170	408	12	7	0	0	6	19	5	479	1287
2005	314	307	830	46	2	0	0	166	3	7	437	725
2006	261	331	321	5	3	0	3	11	14	65	450	5
2007	13	822	1362	13	5	0	23	171	9	40	58	557

Vinter-forår:

Rast. Som vanligt om vinteren og det tidlige forår var det omkring Nexø og omegn, det store antal rastende fugle var: 9/2 Stenseby 490 (HTØ, DNE), 3/3 450 Nexø Sydstrand (KHE), 10/3 248 Nexø Sydstrand (AMØ).

Træk. I alt 153 fugle. 12/3 11 Ø Hammerodde (TET), 13/3 125 N Nexø Fyldplads (SRS), 26/3 17 NØ Hammerodde (TET, OLJ, JLH).

Ynglefugle.

12/4 et par med afledningsadfærd i Rø Plantage (LOU, KKR). Første ynglefund på Bornholm 2006, og det er således andet år i træk med ynglende fugle på Bornholm, begge i Rø Plantage.

Sommer: (juni-september)

Fra midt i juli og fremefter blev der 16 gange set flokke med 3-19 individer, dog 3/8 65 Hasle (TNI), og 3/8 35 Galløkken (PCP).

Efterår: (oktober-december)

Træk. I alt 87 fugle. Første træk 6/10 12 V Dueodde (HLL).

Rast. Enkelte en-cifrede flokke, men så 8/12 72 Poulsker (PCP) og 22/12 485 Nexø Sydstrand (SEJ).

Totaltal (defineret som største forekomst i januar-marts, plus alle fugle i april-oktober, plus største forekomst i november-december)

Alk ud for Hammeren juli 2007 © SEJ

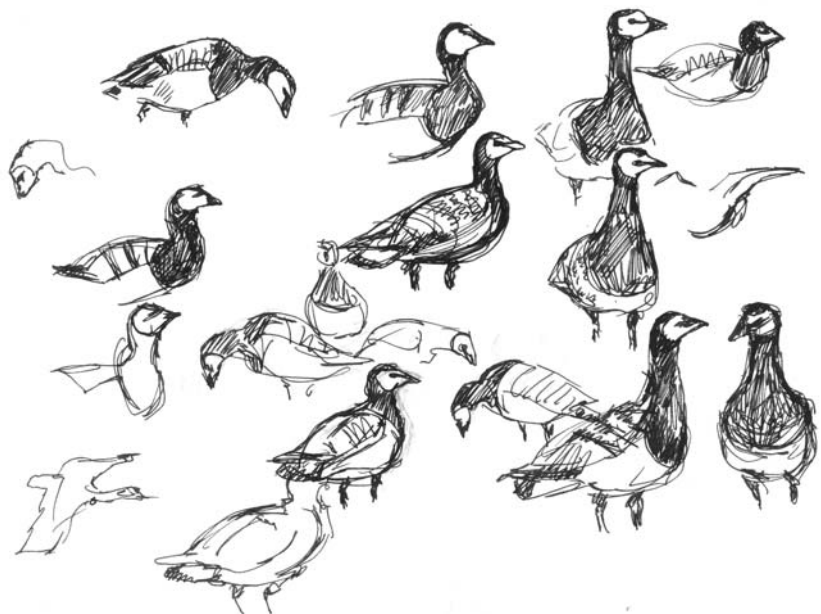
Bornholms første sule © SRS

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
550	514	579	582	563	628	749	874	823	1236

Øvrige observatører: ASO, CAN, Hans Kurt Pedersen, HRP, JCH, JMØ, MBH, MTK, Steen Flex, SLC, THC og TOK.

Grågås: (Anser anser) X Canadagås: (Branta canadensis).

31/7 1 Salthammer (MTK, SRS).

Bramgås: (Branta leucopsis).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2003	49	2	123	1077	0	0	0	1	1	20734	0	11
2004	0	0	10	66	373	0	0	8	42	14664	32	4
2005	7	3	0	200	17590	5	0	0	0	5881	8	13
2006	0	2	0	214	2693	4	1	0	15	6084	365	21
2007	1	20	67	1417	3379	2	0	10	19	15527	54	0

Vinter (januar-marts):

Træk. 12/3 22 NV Hammerodde (TET), 14/3 45 V (AMØ).

Rast. 3/2 20 Nexø Sydstrand (SEJ).

Forår (april-maj):

Træk. Alle Hammerodde: Første 3/4 172 (JLH), Største forekomst 6/4 402 (AMØ, ASO), 7/4 435 (ESB), 2/5 2195 (AMØ), 9/5 630 (AMØ).

Rast. I alt 6 fugle spredt på 4 iagttagelser sidst i maj (LOU, SEJ, HTØ, DNE, OLJ).

Sommer (juni-aug):

I alt 12 fugle. 29/8 10 Bagå (ABO).

Ynglefugle: Ingen rapporteret i 2007. Tidligere: 1 par i 2002, 2 par i 1997 og 1 par i 1996.

Efterår: (september-december)

Træk. Første træk: 11/9 2 V Hammerodde (TET). Største dage: 3/10 3013 Hammerodde (OLJ), 6/10 3914 Dueodde (HLL).

Rast. 11/10 205 Sose (ASO), 23/10 115 Gubbenisse Høj (JCH), 19/10 110 Hasle (TET).

Totaltal (Defineret som største forekomst i januar-marts plus alle fugle i de resterende måneder)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Januar-marts	2	0	0	58	54	69	7	4	2	45
April-maj	4563	3183	554	423	1596	1077	439	17790	2907	4796
Juni-august	36	2	4	5	6	1	40	5	5	12
September-december	503	53131	884	1131	2747	20746	14742	5902	6485	15581
Total	5104	56316	1442	1617	4403	21893	15228	23701	9399	20434

Øvrige observatører: ANP, CAN, EMB, HKA, Jacob Lyster, JET, JMØ, KHE, KKR, KMO, Michael Fink Jørgensen, MTK, PCP, PJE, SPS, SRS, SSN, VKN.

Mørkbuget knortegås: (Branta bernicla bernicla).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2003	0	0	0	0	0	0	0	0	31	6959	0	0
2004	0	0	0	0	1	0	0	0	50	716	3	0
2005	0	0	0	2	47	0	0	0	0	5050	9	4
2006	0	0	0	0	0	1	0	0	0	617	13	0
2007	0	0	2	2	51	0	0	0	100	9697	5	3

Vinter-forår-sommer:

Træk. 6/4 2 Ø Hammerodde (AMØ, ASO), 15/5 21 Hammerodde (AMØ, SSN), 16/5 30 Hammerodde (SSN).

Rast. 19-20/3 Salthammer (MTK, ESB).

Efterår:

Træk. 7/9 16 V Hammerodde (TET). Største: 3/10 5756 V Hammerodde (OLJ). Andre over 300: 3/10 485 V Tejn Havn (LOU), 6/10 644 SV Dueodde (JCH m.fl.), 8/10 344 V Hammerodde (OLJ). Rast. 3/10 280 Nørresand (LOU).

Totaltal

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Januar-marts	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
April-maj	0	1	4	33	1	0	1	49	0	53
Juni-august	0	0	0	72	0	0	0	0	1	0
September-december	14	31898	50	440	2324	6990	769	5061	630	9805
Total	14	31899	54	545	2325	6990	770	5110	631	9860

Øvrige observatører: ANP, CAN, HLL, HTØ, Jacob Lyster, JET, JMØ, KHE, KKR, KMO, Michael Fink Jørgensen, PCP, SEJ, SRS og VKN.

Rødhalsed gås: (Branta ruficollis).

Ingen iagttagelser i 2007.

Tidligere iagttagelser:

- 15/10 2006 en sammen med Bramgæs, Hammerodde.
- 18/5 2005 Hammerodde. Fuglen kom kl. 8.11 i en flok med 150 bramgæs. 18/5 var jo samtidig rekorddagen for bramgæse-forårstrækket og for sent forårstræk af mørkbuget knortegås.
- 24/1 2004 1 Tejn Havn og samme dag og samme iagttager 1 Stammershalle.
- I 2000 og måske også i 1990 blev fuglen set på Bornholm.

Gravand: (Tadorna tadorna).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
59	75	495	447	420	139	83	100	37	6	30	0

En lille stigning i antallet på ca. 6% i forhold til 2007. Især i april og maj måned var der ca. dobbelt så mange gravænder, som året før.

Vinter:

Den første gravand i 2007 blev set på Nexø Sydstrand 1/1 1 R (MTK).

Vandfugletællingen 27+28/1 gav 37 fugle fordelt på tre lokaliteter, 2 R Hasle Havn (CAN), 32 Nexø Sydstrand (DOFBORN) og 3 S Snogebæk-Bro Odde (MTK, SRS).

Forår:

I april og maj var der, som tidligere omtalt, rigtig mange gravænder. Største antal var 20/3 194 Salthammer (ESB). Der blev observeret gravænder stort set hele øen rundt. Udkæret kunne også være med, 19/3 32 R (LOU).

Ole Leegaard Jensens ynglepar ved hans sommerhus var lidt senere på den i 2007. Til gengæld var der to par, der forsøgte sig i området, 1/5 2 par med yngleforsøg under sommerhuse, Snogebæk. De første ællinger blev observeret henholdsvis 13/5 8 R, par med 6 pull. Ferskesø (SBR) og 13/5 10 R, 1 kuld, Nexø Sydstrand (HTØ, DNE).

Sommer:

Årets yngleresultat var ca. 20 ynglepar med ca. 140 ællinger. Antallet var tilsvarende de to foregående år.

I Snogebæk udrugede de to ynglepar under sommerhuse henholdsvis 10 og 8 ællinger.

Efterår-vinter:

Af de gravænder, der blev observeret i september, var ca. 60 % 1K'ere. 1/9 11 FU 1K Salthammer (OLJ). I øvrigt overraskede november lidt med 21/11 30 Pyritsø (VFM).

Årstotal 2007: 1891; 2005-2006: 1275 og 1785.

Øvrige observatører: ABK, AMØ, ASO, CGJ, EST, HAG, HLL, Hans Skotte Møller, JAE, JCH, JET, JMØ, KIG, KKR, KRA, LBG, MBH, MKJ, MKT, PCP, PHJ, PJE, RBC, SEJ, SLC, SPS, SSN, TET, THC, TOK, VKN.

Pibeand: (Anas penelope).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
15	4	178	189	7	1	25	257	8219	11.496	64	0

Lidt over 3000 færre fugle end i 2006 men dog alligevel et rigtig pænt antal.

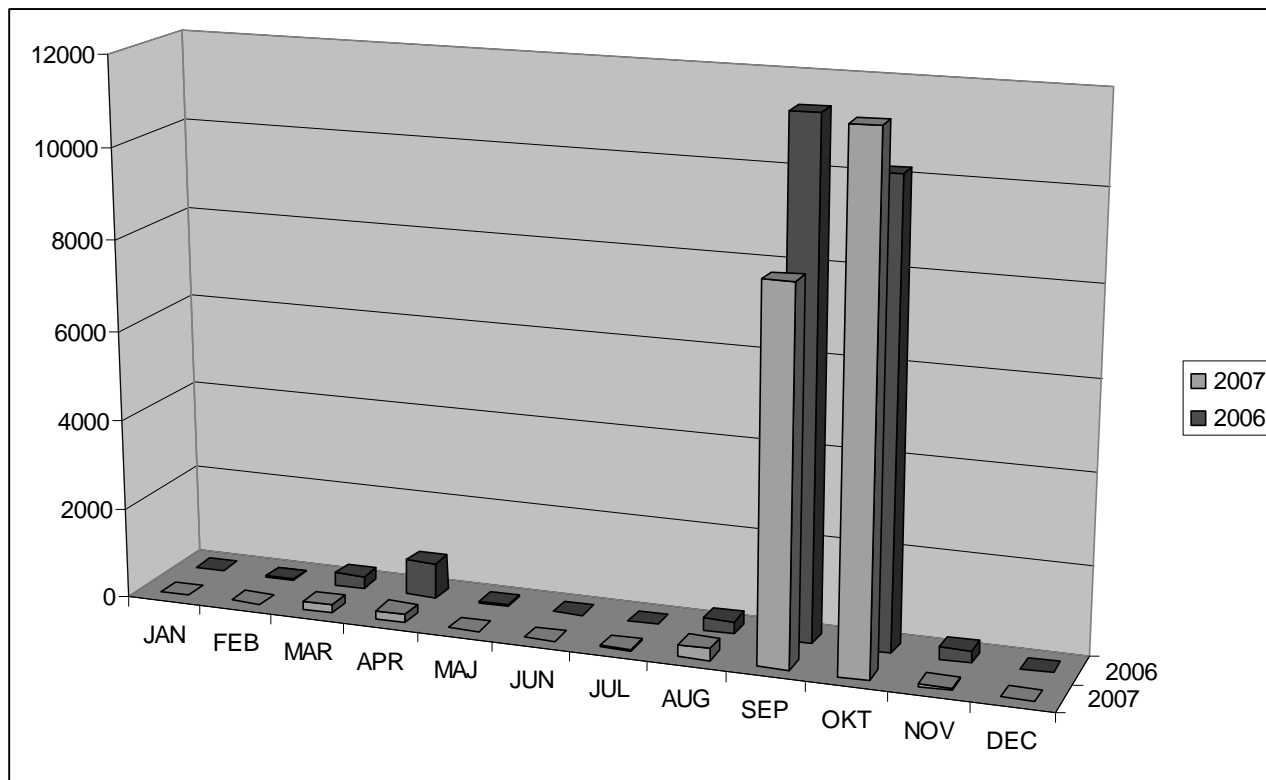
Vinter:

Kun ganske få vinterfugle. Vandfugletællingen 27/1 gav dog 10 iagttagelser imod fire året før. Lokalteter, der kunne fremvise pibeænder, var 11/1 4 R Udkæret (LOU), 27/1 6 Nexø Sydstrand, 27/1 4 ♀ S Svenskehavn-Frederiks Stenbrud (HTØ) og 29/1 1 R Snorrebakkesøen (BNI, SNI).

Forår:

Et sløjt forår. Ikke ret mange rastende pibeænder, og trækket var heller ikke noget at råbe hurra for. Største antal fugle på en lokalitet var 9/4 55 FU Nexø Sydstrand (SRS), næststørst var 2/4 40 FU Udkæret (ESB, TET, VKN).

Trækket var som omtalt ikke stort, 224 individer observeret fra Dueodde og Hammerodde (AMØ, ASO, Elmer Jensen, LOU, OLJ, Rasmus Møller, TET) med største antal samme dag 29/3 110 Ø Hammerodde (Elmer Jensen, OLJ).

Sommer:

Ikke nogen store tal fra denne periode, 1/7 5 FU ♂ Salthammer (OLJ), 7/7 2 Udkæret (Hans Skotte Møller).

Trækket startede så småt sidst i august, 27/8 41 V Hammerodde (OLJ) som største antal. 190 fugle blev observeret som trækkende i perioden.

Efterår-vinter:

Efterårstrækket var noget mindre end foregående år. Ca. 3400 fugle færre valgte at trække over Bornholm. I alt blev der observeret 16.895 trækkende pibeænder, primært fra Dueodde og Hammerodde. Største antal på en enkelt dag var 1/10 4147 V Dueodde (HLL).

Største antal rastende fugle var 1/10 560 R Udkæret (LOU).

Årstotal 2007: 20455; 2004-2006: 15.177, 12.937 og 23.245.

Øvrige observatører: AHH, CAN, DNE, ESA, HKA, HTM, HTØ, JCH, JET, JLH, JMH, JMØ, KHE, KIG, KKR, KMO, KRA, LBG, MBH, MKH, MKJ, MKT, Martin Lundholm, MTK, PCP, PJE, EBC, SEJ, SKN, SLC, SPS, SSN, THC, VFM.

Knarand: (Anas strepera).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
15	17	55	122	79	36	61	146	62	45	46	15

Det største antal i de sidste seks år.

Vinter:

Stort set samme antal som i 2006. Fuglene var fordelt på nogle få lokaliteter. 1/1 1 ♀ Ferskesø (AMØ, ASO), 10/1 4 ♀ + 4 ♂ R Nexø Sydstrand (SRS), 13/1 3 ♀ + 3 ♂ R Listed-Vigehavn (TET) og 17/2 4 R Grisby (MTK).

Forår:

Et forår med et pænt antal fugle. Største antal på én lokalitet var 3/4 97 R Nexø Sydstrand (SEK). Generelt var Nexø Sydstrand en stor lokalitet for knarænder. Andre lokaliteter kunne dog også være med; 24/3 2 Stavnsgårdsmosen (MBH), 28/4 2 ♂ + 1 ♀ R Bastemose (JCH), 18/5 8 ♂ + 5 ♀ R Hundsemyre (LOU).

De første ællinger var meget tidligt på den i forhold til året før, nemlig allerede 4/5 1 ♀ + 5 pull. Svinemose.

Sommer:

Ynglesæsonen fortsatte, og slutresultatet var ca. 8 ynglepar men med færre ællinger end året før, nemlig ca. 30 imod ca. 55 i 2006. Største antal ællinger var 18/7 29 pull. (7 kuld) Nexø Sydstrand (LOU).

Der var helt klart flest knarænder på Nexø Sydstrand; 20/8 66 FU (TET), men også andre lokaliteter kunne være med, f.eks. 7/8 45 Udkæret (TNI) og 20/8 34 R Salthammer (TET).

Efterår-vinter:

Nexø Sydstrand kunne efteråret og december måned igennem fremvise et fint antal fugle, 9/9 47 R (LOU), 28/10 35 FU (KMO, MTK + øvrige deltagere i mågekursus) og 9/11 34 (AMØ).

Også andre lokaliteter kunne nævnes, 4/10 6 R Salthammer (LOU), 7/10 2 R Udkæret (PCP) og 28/10 1 R Rabækkens kaolingrav (PCP).

Årstotal: 2007: 699; 2004-2006: 634, 179, 521.

Øvrige observatører: ABK, ANP, CAN, DNE, ESB, EST, FAN, HAG, HKA, HLL, HTØ, JAE, JCH, KHE, KIG, KMO, KRA, MIV, MKT, OLJ, SBR, SEJ, SLC, SSN, THC, TOK, TVI, VFM, VKN, Arne Falk.

Krikand: (Anas crecca).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
72	130	409	501	23	25	135	779	2602	1471	105	158

Et rigtig godt år for krikænder. Ca. 2800 flere indberettet end året før. Især i august, september og oktober var der stigninger i antallet.

Vinter:

Man kan ikke komme uden om, at Nexø Sydstrand er en stor lokalitet for andefugle; 27/1 56 og 7/2 123 FU (SRS). Andre lokaliteter kan ikke helt mønstre de samme antal; 11/1 2 R Udkæret (LOU), 16/1 4 FU Hundsemyre (TET) og 16/1 8 R Salthammer (TET).

Forår:

Der kom mere gang i forskellige lokaliteter; 13/3 4 R Svinemose (LOU), 31/3 45 R Ølene (LBG, RBC) og 1/4 60 R Udkæret (CAN). Dog kunne Nexø Sydstrand stadig være med, 3/3 115 (KHE, VFM).

Der blev meldt 106 trækkende fra Hammerodde og Dueodde.

Sommer:

Både juli og august gav nogle flere individer end året før.

Største antal var 13/8 88 R Nexø Sydstrand og 13/8 86 R Udkæret (begge LOU).

Af trækkende fugle blev der meldt i alt 347 fra Hammerodde og Dueodde.

Efterår-vinter:

Trækket fortsatte indtil midt i november med i alt 1866 trækkende krikænder observeret fra Hammerodde og Dueodde (10 observatører). Største træktal fra en enkelt dag var 7/9 244 V Hammerodde (SEJ, TET).

Der rastede også et stort antal fugle i perioden, og største tal på én dag var 27/10 300 R Nexø Sydstrand (ANP).

Årstotal: 2007: 6410; 2004-2006: 2398, 3006, 3632.

Øvrige observatører: ABK, BNI, CAN, CGJ, Gunhild Justesen, DNE, ESB, FAN, HAG, HKA, HLL, Hans Skotte Møller, HTØ, JCH, JET, JLH, KHE, KIG, KKR, KMO, LBG, MBH, MKJ, MKT, MTK, OLJ, PCP, PHJ, PJE, Rasmus Møller, RBC, SBR, SLC, SNI, SPS, SSN, THC, TNI, TVI, VFM, VKN.

Gråand: (*Anas platyrhynchos*).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
9634	2352	1321	400	477	187	573	2448	1736	2917	1589	3779

3620 gråænder færre end i 2006, og det var hovedsagligt i foråret.

Vinter:

Hvis man vil se mange gråænder på én gang, skal man tage til Nexø Sydstrand, da det er der, der klart ligger flest overvintrende gråænder; 27/1 1824 (DOFBORN, vandfugletælling). Andre lokaliteter kan dog også fremvise gråænder, dog ikke i samme antal; 11/1 230 R Udkæret (LOU), 25/1 328 Rønne Havn (TET, Tom Andersen) og 27/1 220 Stevelen (ESA).

Forår:

Da der var ca. 3600 færre fugle i foråret end i året før, er der ikke de helt astronomiske antal som året før. Det største antal var 11/3 200 R Udkæret (MKJ), hvorimod Nexø Sydstrand 20/4 "kun" kunne fremvise 67 (LOU).

De første ællinger blev meldt 21/4 1 YF og 8 ællinger Byåen (BNI, SNI). Øvrige lokaliteter med yngel var Stavnsgrådsrose, Udkæret, Bastemose, Svinemose, Nexø Sydstrand, Ølene, Ferskesø, Balka og Hundsemyre.

Sommer:

Midt i juli blev de sidste ællinger observeret; 15/7 1 YF og 4 PUL Udkæret (TET).

I løbet af august begyndte fuglene igen at samle sig i større flokke, 10/8 450 R Udkæret (LOU) og 13/8 570 R Nexø Sydstrand (LOU).

Efterår-vinter:

I løbet af efteråret blev der igen observeret fugle på mange forskellige lokaliteter. 13/10 74 FU Grisby (Jacob Lyster), 22/10 140 R Ølene (TET), 8/12 250 R Udkæret (PCP), 19/12 120 FU Svaneke Nordskov (Jacob Lyster), 19/12 200 Torneværkets Kaolingrav (BNI, SNI), 23/12 1250 Nexø Sydstrand (MTK), 26/12 174 Hasle Sydstrand (KRA), 27/12 325 Rønne Havn (ESB), 27/12 130 Arnager Havn (ESB) og 29/12 150 Gudhjem Havn (ESB).

17/10 foregik der enten en sen eller en tidlig parring i Snogebæk (OLJ)!

Årstotal: 27.413; 2005-2006: 21.666, 31.033

Øvrige observatører: ABK, AMØ, ANP, ASO, CAN, CGJ, DNE, EKR, EMB, EST, FAN, HAG, Hans Villy Trandberg, HKI, HKA, HLL, HTØ, JCH, JGE, JMJ, JLH, KHA, KHE, KIG, KKR, KMO, MBH, Mogens Erlandsen, MIV, MKH, MOS, MTK, PHJ, Rasmus Møller, SBR, SEJ, SLC, SRS, TCH, THC, TOK, TVI, VFM, VKN.

Spidsand: (Anas acuta).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	1	2	2	0	1	1	151	245	303	0	0

En del færre fugle end året før, især 1. halvår med kun 6 fugle imod 171.

Første halvår:

Som omtalt ovenfor, så var det et meget magert år. Første observation var 17/2 1 FU Udkæret (MTK, SRS). Dernæst 13/3 1 ♂ R Ølene (LOU) og 20/3 1 ♂ R Nexø Havn (HTØ, SRS) og 20/6 1 ♀ R Udkæret (LOU).

Af trækkende fugle blev der meldt 16/4 2 Ø Dueodde (AMØ).

Andet halvår:

Der blev observeret nogle flere fugle end i 1. halvår, men dog ikke så mange som året før, 290 stk. færre.

Af de 700 observerede fugle var størstedelen trækkende. Nogle enkelte blev dog observeret rastende; 30/8 3 R Udkæret (LOU), 9/9 4 R Nexø Sydstrand (LOU), 16/9 5 FU Salthammer (OLJ). Største daglige træktal var 1/10 125 V Dueodde (HLL).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	15/2-25/3	5/3
Sidste	8/10-26/11	1/11

Første i 2007: 17/2 1 FU Udkæret (SRS).

Sidste i 2007: 20/10 5 V Hammerodde (SEJ).

Årstotal: 2007: 706; 2004-2006: 612, 229, 1161.

Øvrige observatører: ESA, HKA, HTØ, JCH, JET, JLH, JMØ, KHE, PCP, SSN, TET.

Atlingand: (Anas querquedula).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	9	9	1	2	1	0	0	0	0

Lidt færre fugle end året før.

Første halvår:

De første fugle blev set 20/4 2 ♀ + 2 ♂ R Nexø Sydstrand (LOU).

Andre lokaliteter kunne også være med, 22/4 1 ♀ + 1 ♂ R Salthammer (ABK, HAG, SRS), 28/4 1 ♀ + 1 ♂ R Udkæret (JCH), 13/5 1 ♀ + 1 ♂ FU Poulsker (OLJ), 18/5 1 ♂ R Hundsemyre og 4/6 1 Robbedale (ESB).

Andet halvår:

Kun tre observationer, 5/7 1 FU Nexø Sydstrand, 16/7 1 R Galløkken og 17/8 1 R Nexø Sydstrand (AMØ).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	23/3-16/4	4/4
Sidste	4/6-26/10	15/8

Første i 2007: 20/4 2 ♀ R Nexø Sydstrand (LOU).

Sidste i 2007: 17/8 1 R Nexø Sydstrand (AMØ).

Årstotal: 2007: 22; 2004-2006: 33, 30, 31.

Øvrige observatører: ASO, DNE, HTØ, JAE, JET, JMØ, KHE, MTK, OLJ, SBR, TET.

Skeand: (*Ans clypeata*).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	1	8	159	54	17	30	189	307	253	0	0

Et rigtigt godt år for Skeænder, over dobbelt så mange observationer som året før.

Første halvår:

Også dette år var der pæn fordeling på forskellige lokaliteter; 31/3 6 (3 par) R Udkæret (LBG, RBC), 31/3 1 ♀ FU Ølene (LBG, RBC), 2/4 2 Svinemose (AMØ, ASO), 12/4 2 Bastemose (Lene & Kurt Pedersen), 28/4 2 R Stavngårdsmose (OLJ), 8/5 1 ♀ + 3 ♂ FU Salthammer, 18/5 1 ♀ + 4 ♂ R Hundsemyre og 11/6 1 ♀ og 4 pull. Ferskesø (AMØ).

Fra Hammerodde og Dueodde blev der observeret 123 trækkende fugle i perioden.

Andet halvår:

Årets andet hold ællinger blev set 10/8 1 ♀ R + 8 1K Udkæret (LOU).

Trækket blev hovedsagligt observeret fra Hammerodde og Dueodde med i alt 531 trækkende fugle. Største antal på én dag var 1/10 132 V Dueodde (HLL).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	16/3-3/4	25/3
Sidste	10/10-12/12	11/11

Første i 2007: 17/2 1 ♀ FU Udkæret (SRS).

Sidste i 2007: 30/10 2 ♀ FU Nexø Sydstrand (TET).

Årstotal: 2007: 1018; 2004-2006: 553, 218, 487.

Øvrige observatører: ABK, CAN, DNE, ESB, Gunhild Justesen, HAG, HKA, Hans Skotte Møller, HTØ, JAE, JCH, JET, JLH, JMØ, KHE, KIG, KRA, MBH, MKH, MKT, MTK, PCP, PJE, Rasmus Møller, SBR, SEJ, SPS, SSN, VFM, VKN.

Taffeland: (*Aythya ferina*).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
58	32	16	1	1	0	0	4	2	31	30	33

Lidt flere fugle end foregående år.

Første halvår:

Pæn fordeling på forskellige lokaliteter, bl.a. 1/1 1 Hundsemyre (AMØ, ASO), 4/1 7 R Pyritsø (CAN), 6/1 1 R Ferskesø (SRS), 27/1 15 FU Rabækkens Kaolingrav (TET), 4/2 15 R

Snorrebakkesøen (BNI, SNI), 14/2 1 R Pyritsø (KKR), 17/2 1 FU Udkæret (SRS), 28/2 2 FU Nexø Sydstrand (SLC), 13/3 2 R Svinemose (LOU) og 23/3 1 ♂ R Bastemose (HTØ).

Andet halvår:

Dette halvår bar også præg af en fordeling af fuglene på mange forskellige lokaliteter. F.eks. 2/10 11 R Nygårds Kaoliongrav (MTK), 11/10 13 R Snorrebakkesøen (BNI, SNI), 22/10 1 ♂ R Frederiks Stenbrud (SRS) og 28/12 18 R Pyritsø (MTK).

Årstotal: 2007: 208; 2005-2006: 154, 197.

Øvrige observatører: DNE, ESB, FAN, HLL, JCH, PCP, PJE, SEJ, TET, Tom Andersen.

Troldand: (Aythya fuligula).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6772	1298	1767	126	69	27	20	107	298	2075	1901	5641

Nogle rigtig store tal, ca. 4000 flere end året før, dobbelt så mange som i 2005 og ca. 3 gange så mange i forhold til 2005! Det er især det store decembertal, der hiver tallet op.

Vinter:

I januar var der lidt flere fugle, men i februar var der til gengæld under halvdelen i forhold til foregående år.

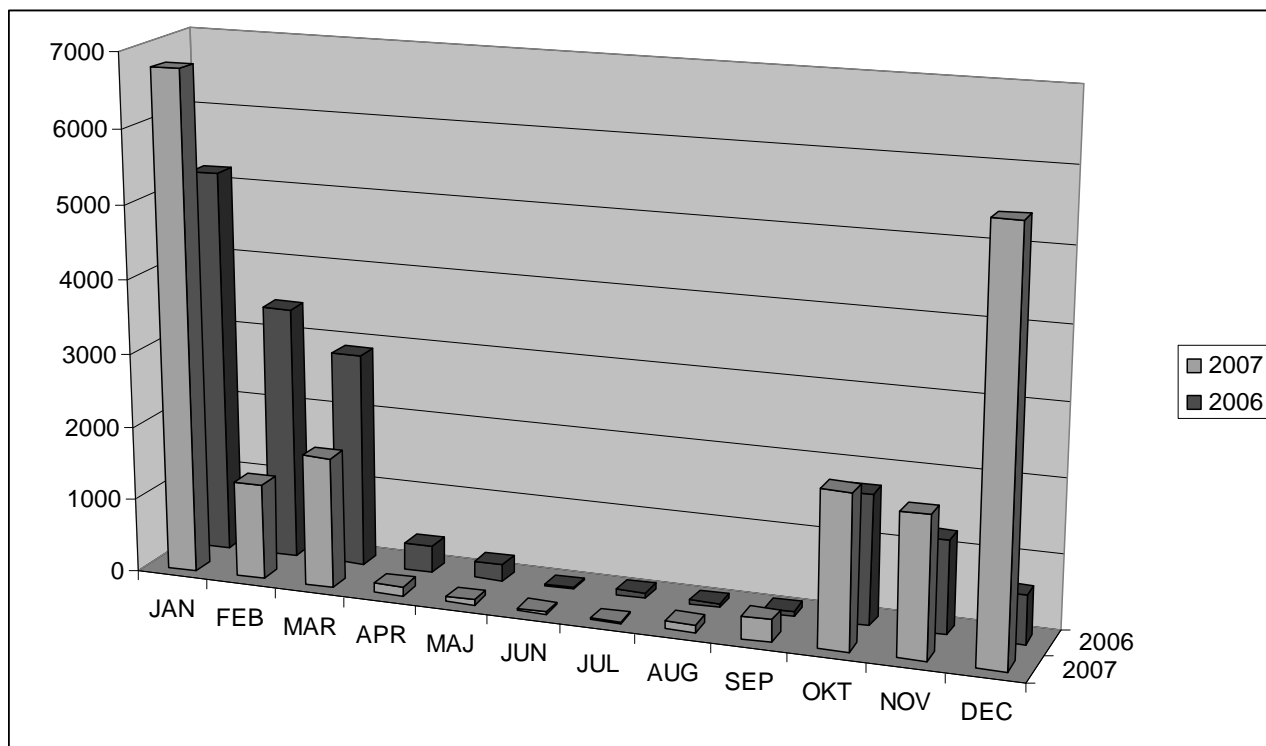
På visse lokaliteter lå troldænderne i meget store flokke; 16/1 1300 R Hundsemyre (TET), 25/1 725 R Rønne Havn (TET, Tom Andersen) og 27/1 1170 R Svenskehavn-Frederiks Stenbrud (HTØ).

Forår:

I denne periode var der kun lidt over halvdelen i forhold til året før.

De største antal var 1/3 140 R Pyritsø (CAN), 4/3 130 R Rønne Havn (CGJ) og 7/3 450 R Hundsemyre (HTØ).

I forhold til hvor mange stationære fugle, der var på øen i vinterperioden, er det forbavsende få, der bliver observeret som trækkende væk fra øen eller trækkende i det hele taget, kun 162 blev meldt som trækkende fra Hammerodde og Dueodde. Største tal var 22/3 126 NØ Dueodde (LOU).

Sommer:

Vi var helt henne i august, før de første meldinger om ællinger kom; 7/8 1 ♀ + 2 1K FU Nexø Sydstrand (SRS). Det var tilsyneladende det eneste yngel på øen dette år.

Af øvrige observationer var der bl.a. 1/8 16 R Rønne Plantage (MKJ) og 23/8 59 R Rønne Havn (MTK).

Efterår-vinter:

Der var som omtalt rigtig mange fugle på øen i forhold til 2006. Alene i december var der næsten ni gange så mange fugle! F.eks. 11/10 200 R Snorrebakkesøen (BNI, SNI), 28/10 415 R Rabækkens Kaolingrav (PCP), 2/12 1050 Pyritsø (PCP), 25/12 1500 Hundsemyre (PHJ) og 25/12 800 R Rønne Havn (SEJ).

Heller ikke i denne periode var træktallene særligt store; 351 stk. fra Hammerodde og Dueodde.

Årstotal: 2007: 20.101; 2004-2006: 7635, 10.555, 16.006.

Øvrige observatører: ABO, ABK, AMØ, ANP, ASO, DNE, EKR, ESB, FAN, Gunhild Justesen, HAG, Hans Villy Trandberg, HKI, HLL, Jacob Lyster, JCH, Jane & Hans Jørn Jensen, JMJ, JLH, KKR, KRA, LBG, Lene & Kurt Pedersen, LOU, MBH, Mogens Erlandsen, Rasmus Møller, OLJ, Peter Boesen, PJE, RBC, SBR, SLC, SSN, THC, VFM, VKN.

Bjergand: (Aythya marila).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
25	4	13	351	8	0	0	0	6	32	0	5

Ca. 40 % færre fugle end i 2006, som dog havde en stigning på 83 % i forhold til 2005! Så alt i alt en pæn mængde fugle.

Første halvår:

Januar måned havde dog nogle færre fugle end året før. Der blev kun talt 16 individer ved vandfugletællingen 27/1 imod 167 stk. året før.

Fuglene var fordelt på færre lokaliteter i forhold til året før, hvor det stort set kun var Nordbornholm, der manglede. 1/1 6 Hundsemyre (AMØ), 24/1 1 R Frederiks Stenbrud (SRS), 27/1 1 ♀ R Hasle Havn (CAN), 27/1 2 ♀ R Frederiks Stenbrud (HTØ), 27/1 15 FU Sommerodde-Holsterodde (KHE, Kurt Pedersen), 7/2 2 ♂ R Nexø Sydstrand (SRS), 1/3 2 R Pyritsø (CAN) og 12/3 3 R Listed (MTK).

Der blev meldt om i alt 357 trækkende fugle fra Hammerodde og Dueodde.

Andet halvår:

Som året før var der færre fugle i 2. halvår end i 1. halvår. 11/9 3 R Nexø Sydstrand (LOU), 4/10 1 R Udkæret (LOU), 16/10 5 R Salthammer (SEJ), 19/10 3 R Nexø Havn (SRS) og 24/10 1 R Rønne Havn (PCP).

Efterårstrækket talte 25 bjergænder observeret fra Hammerodde og Dueodde.

Årstotal: 2007: 444; 2004-2006: 121, 121, 743.

Øvrige observatører: ASO, ESB, HLL, KKR, KMO, OLJ, SEJ, SSN, TET.

Ederfugl: (Somateria mollissima).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
254	119	1249	15.533	829	641	383	241	588	10.813	414	22

Astronomisk tal i forhold til de foregående to år, ca. tre gange så mange i forhold til 2006 og ca. 10 gange så mange i forhold til 2005! Især nogle kæmpe træktal i april og oktober giver udslaget.

Vinter:

Ca. otte gange så mange som året før.

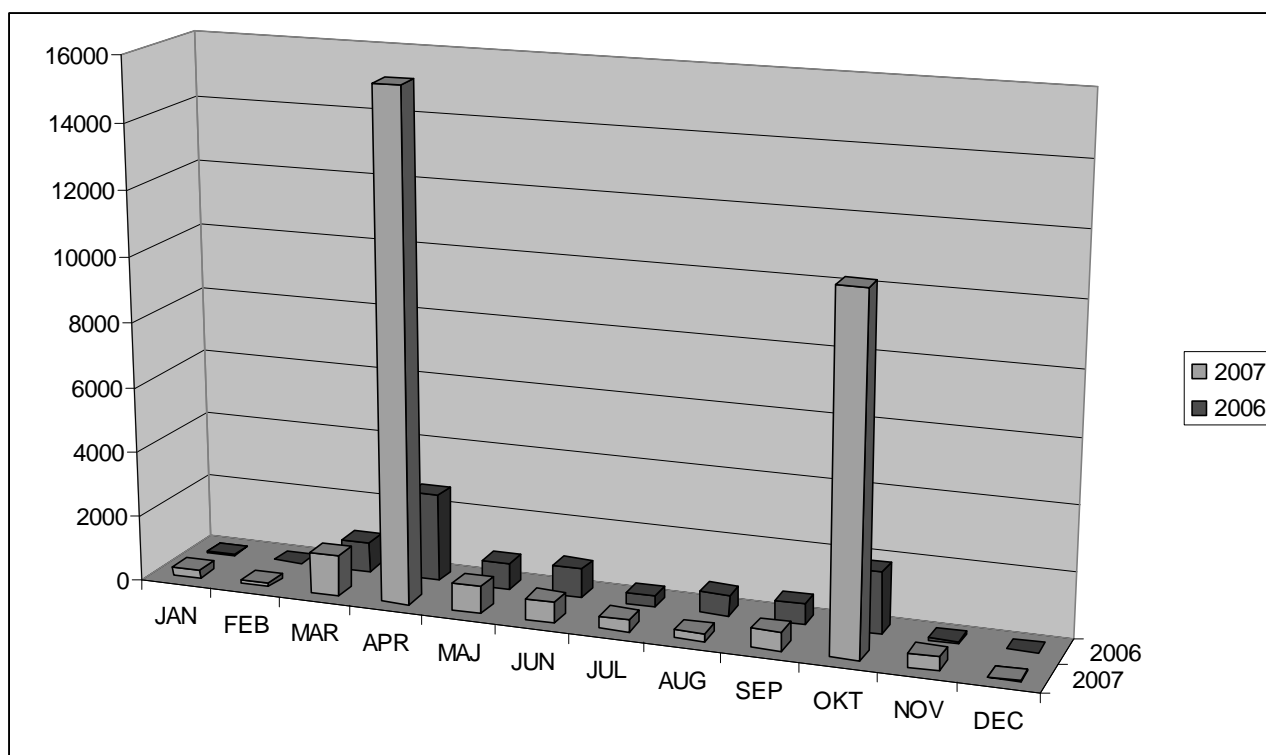
16/1 27 R Salthammer (TET), 27/1 28 Nexø Havn (vandfugletælling), 11/2 18 R Galløkken (PCP) og 18/2 17 2K ♂ R Stevelen (DNE, HTØ).

Forår:

Perioden præges af et meget stort træk, 16.135 stk. 3/4 4883 Hammeren (JLH), 6/4 5870 Ø Hammerodde (AMØ, ASO, Rasmus Møller) og 7/4 1667 Ø Hammerodde (ESB, PCP) for at holde os til tal på fire cifre!

De første ællinger blev set 7/5 4 pull. R Nexø Sydstrand (LOU).

Af rastende fugle kan nævnes 9/4 87 R Fyldområdet, Nexø Havn (SRS), 4/5 35 R Galløkken (PCP) og 16/5 16 ♀ + 89 pull. Årdsdale-Svenskehavn (SBR).

Sommer:

På trods af mange meldinger om døde fugle, var antallet af fugle på øen i perioden kun ca. 600 færre end i 2006 (1265 i 2007 mod knap 2000 de to seneste år). Man mener, at det var fødegrundlaget, muslinger, der var i tilbagegang p.g.a klimaforandringer.

Ynglemæssigt blev der observeret lige så mange ællinger som året før (375 imod 380), men der blev ikke meldt om juv. fugle efter 26/7!

Der var dog en del rastende fugle rundt omkring øen; 2/6 170 R Fyldområdet, Nexø Havn (SRS), 8/6 124 R Tejn Havn "Ingen ællinger. 80 % ♀, 20 % ♂" (THC), 26/7 8 ♀ + 2 1K R Salthammer (LOU) og 11/8 40 Rønne (TNI).

Efterår-vinter:

Lidt over 9.000 flere fugle end i 2006. Ligesom i forårsperioden var der flere dage med træktal med fire cifre! F.eks. 3/10 2060 Hammerodde (OLJ), 1910 3440 V Hammerodde (TET) og 20/10 1560 V Hammerodde (SEJ). Træktallet var i perioden 10.970 ederfugle, observeret fra Hammerodde og Dueodde.

Der var nogle få rastende fugle, bl.a. 2/9 62 R Hammeren (PCP), 2/9 20 R Salthammer (DNE, HTØ, KIG, VFM) og 4/10 26 R Svaneke Fyr (SRS).

Årstotal: 30.934; 2005-2006: 2995, 8996.

Øvrige observatører: ABK, ABO, ABU, AHH, AMØ, Arne Falk, ASO, CAN, CGJ, EKR, Emil Nielsen, EBI, ESA, FAN, Gunhild Justesen, HAG, HKI, HKA, HLL, JCH, JMH, KHE, KKR, KRA, LBG, Michael Fink Jørgensen, MTK, Niels Peter Andreasen, OLJ, PHJ, Rasmus Møller, RBC, SEJ, SKN, SLC, SSN, THC, TKU, Tom Andersen, VKN.

Havlit: (Clangula hyemalis).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
188	63	118	534	3	0	0	0	0	446	111	64

Ca. 40 % færre fugle end i 2006, men antallet svinger meget fra år til år.
Trækket stod for 2/3 af antallet af observerede fugle.

Første halvår:

Over halvdelen af fuglene er talt op som trækkende. Især maj måned skiller sig ud med kun 3 havlitter mod et antal på 2455 i det foregående år! Forårstrækket er helt klart gået uden om observatørens rækkevidde på Bornholm, desværre. Der blev i perioden optalt 553 trækkende fugle fra Hammerodde og Dueodde. Største tal fra én dag var 17/4 141 Ø Hammerodde (OLJ, PCP). Meldinger om rastende fugle kom fra mange forskellige lokaliteter øen rundt, f.eks. 27/1 28 R Snogebæk-Bro Odde (MTK, SRS) og 13/4 42 R Lufthavnen, ”mange syngende” (SRS).

Andet halvår:

Der blev meldt om lidt over dobbelt så mange fugle som i samme periode året før.

Træktallet var 446 stk. observeret fra Hammerodde og Dueodde med største tal fra 23/10 231 V Hammerodde (OLJ).

Rastende fugle var der ikke mange af i denne periode, bl.a. 15/11 1 ♀ R ”tilsyneladende olieskadet” Sorthat Odde (CAN), 18/11 8 R Sorthat Odde (CAN) og 18/11 5 ”olieskadede” Salthammer (OLJ).

Årstotal: 1527; 2004-2006: 241, 1745, 4073.

Øvrige observatører: ABK, ABO, AMØ, Arne Falk, ASO, DNE, EKR, ESA, ESB, Gunhild, HLL, HTØ, JLH, KKR, LBG, LOU, MBH, MOS, PHJ, PJE, Rasmus Møller, RBC, SEJ, SKN, SSN, TET, THC, Tom Andersen, VFM,

Sortand: (Milanitta nigra).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
64	2	361	4490	75	0	97	60	1624	1154	107	0

Stort set same antal som året før. Efterårstrækket toppede dog ca. to måneder senere end i 2006.

Første halvår:

Trækket fra 8/3-24/5 talte 4964 fugle, observeret fra Allinge, Dueodde, Hammeren, Hammerodde, Listed og Salthammer (23 observatører). Det største antal fugle set på en dag i perioden er 2/4 1395 Ø Hammerodde (ESB, Gunhild, JLH, TET, VKN m.fl.)

Der var nogle få lokaliteter, hvor der var rastende fugle: 27/1 24 Snogebæk-Bro Odde (MTK, SRS), 8/2 1 ♀ Svaneke Havn-Svaneke Fyr (SRS), 1/3 1 ♀ Fyldområdet, Nexø Havn (SRS) og 2/3 1 Salthammer (AMØ, ASO).

Andet halvår:

Også i denne periode var trækket dominerende. 3403 fugle blev der meldt trækkende fra Dueodde, Hammeren og Hammerodde (21 observatører). Kun 9 fugle blev meldt R/FU; 7/7 2 Sorthat (SRS) og 13/10 7 1K Grisby (Jacob Lyster).

Årstotal: 2007: 8034; 2004-2006: 1797, 1569, 8025.

Øvrige observatører: ABK, AHH, Arne Falk, HAG, HLL, HTØ, JCH, JMH, KHE, KKR, LBG, LOU, OLJ, PCP, Rasmus Møller, RBC, SEJ, SSN.

Fløjlsand: (Melanitta fusca).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	11	62	5	0	0	1	39	112	4	6

Også denne art blev set i færre antal end i 2006, især i 1. halvår.

Første halvår:

Forårstrækket må være gået forbi Bornholm, da der i hele perioden kun blev observeret 69 trækkende fugle fra Hammeren, Hammerodde og Dueodde imod 227 fugle i 2006 (13 observatører).

Fouragerende og rastende fugle blev set på følgende lokaliteter: 25/1 1 ♂ Fredensborg-Rønne Havn (TET), 6/2 1 ♂ Sorthat Odde (CAN), 25/2 1 ♂ Galløkken (PCP) og 5/3 1 ♀ Døndalen (MTK).

Andet halvår:

I denne periode er det trækket, der dominerer; ca. 160 fugle blev der observeret. F.eks. 3/10 26 V Hammerodde (OLJ), 5/10 16 V Dueodde (HLL) og 13/10 17 V Hammerodde (OLJ).

Årstotal: 2007: 243; 2004-2006: 94, 32, 330.

Øvrige observatører: ABO, AHH, AMØ, ASO, ESB, Gunhild, HTØ, JCH, JLH, JMH, KHE, Rasmus Møller, SEJ, SRS, SSN, Tom Andersen, VKN.

Hvide storke nær Åkirkeby 5/9 2007 © CAN

Rørhøg ♂ over Ølene © CAN

Hvinand: (Bucephala clangula).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1099	503	360	86	3	3	19	8	3	200	174	371

Det næsthøjeste antal i de sidste seks år. Dog ca. 600 fugle færre end året før, og især januar var meget lavere, under halvdelen af antallet i 2006.

Vinter:

Som omtalt var der en del færre fugle i januar i forhold til året før. Ved vandfugletællingen blev der optalt 663 fugle imod 2117 i 2006. Største antal var 28/1 133 Melsted-Kobbeå (Jane og Hans Jørn Jensen).

Af andre lokaliteter kan nævnes 16/1 62 FU Salthammer (TET), 27/1 85 R Stevelen (ESA), 27/1 105 Dueodde (KHE), 27/1 90 Arnager-Vellenså (BNI, SNI) og 6/2 62 R Sorthat Odde (CAN).

Forår:

I løbet af foråret blev der færre og færre fugle. Der blev i perioden optalt 131 trækkende fugle fra Hammerodde og Dueodde. Største træktal var 6/4 37 Ø Hammerodde (AMØ, ASO, Rasmus Møller).

Andre observationer; 5/3 52 R Galløkken (PCP) og 7/3 45 Nexø Sydstrand (AMØ, ASO).

Sommer:

Sommerens observationer var få, kun i alt 30 fugle. 15/6 1 ♂ R Galløkken (PCP), 6/7 8 ♀ R Nexø Sydstrand (MTK, SEJ), 26/7 3 R Salthammer (LOU) og 14/8 3 R Sorthat Odde (CAN).

Efterår-vinter:

Efterårstrækket talte 208 trækkende fugle fra Hammerodde og Dueodde.

Af rastende fugle var der bl.a. 15/11 48 R Sorthat Odde (CAN), 4/12 68 Melsted (ESB) og 27/12 38 Arnager Havn (ESB).

Årstotal: 2829; 2004-2006: 1745, 1663, 3434.

Øvrige observatører: ANP, CGJ, DNE, EBI, EST, FAN, HLL, HTØ, JCH, JLH, JMØ, KHE, KKR, KRA, MBH, OLJ, PHJ, PJE, SLC, SRS, THC, Tom Andersen.

Lille skallesluger: (Mergus albellus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	6	6	0	0	0	0	0	0	1	6	2

Der blev kun set halvdelen af det antal lille skallesluger, der blev set i 2006.

Første halvår:

I denne periode var der stor forskel i antallet af fugle i forhold til året før. Især i januar var der en del mindre iagttagelser.

Af de lokaliteter, der kunne byde på lille skallesluger var bl.a. 1/1 1 ♂ Hundsemyre (AMØ, ASO), 14/1 1 R F Borresø (Mogens Erlandsen), 25/1 4 ♀ R Frederiks Stenbrud (SRS) og 23/3 1 ♀ FU Bastemose (HTØ, FAN).

Andet halvår:

Også denne periode gav færre antal observationer, ca. 1/3 af året før.

På Nexø Sydstrand var der en trofast ♀ i hele oktober måned (ANP, TET, 12 deltagere på mågekursus, MTK, KMO).

Frederiks Stenbrud kunne i december byde på et helt par, 23/12 1 ♀ + 1 ♂ R (MTK).

Årstotal: 2007: 29; 2004-2006: 35, 28, 64.

Øvrige observatører: CAN, DNE, Jacob Lyster, LOU, OLJ.

Toppet skallesluger: (Mergus serrator).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
580	175	162	578	247	72	147	57	156	943	128	125

Ca. 700 flere fugle observeret end i 2006.

Vinter:

Vinteren gav lidt færre fugle end året før. Fuglene var spredt rundt om øen; 13/1 213 R Hammerodde-Sandvig (TET), 25/1 38 FU Fredensborg-Rønne Havn (TET, Tom Andersen), 27/1 42 Stevelen (ESA), 30/1 9 R Nexø Havn (MTK), 6/2 22 R Sorthat Odde (CAN) og 28/2 10 R Bobbeå (SRS, THC).

Forår:

Ved forårstrækket blev der observeret 466 fugle fra Hammerodde og Dueodde. Af rastende fugle var der f.eks. 9/3 7 FU Døndalen (MTK), 13/3 11 R Gyldenså-Listed (THC), 24/3 12 FU Galløkken (PCP), 1/4 22 R Boderne-Risegård (THC), 3/4 56 Hammeren (JLH), 8/5 15 R Salthammer (JAE), 8/5 57 FU Snogebæk-Bro Odde (OLJ) og 13/5 20 Balka (SBR).

Sommer:

De første ynglefugle blev observeret 7/6 20 YF Hammeren (EKR) og de første ællinger 7/7 1 ♀ + 5 pull. Derudover 29/7 5 ♀ + 26 pull. og 25/8 3 YF + 23 1K FU Sose Odde (TET).

Efterår-vinter:

Trækket i perioden talte 929 fugle observeret fra Hammerodde og Dueodde. Størst antal på én dag var 10/10 80 V Dueodde (HLL).

Af rastende fugle var der bl.a. 9/9 65 FU Melsted-Kobbeå (Martin Lundholm), 28/10 30 Nexø Sydstrand (KMO m.fl. til mågekursus) og 18/12 24 R Sorthat (MTK).

Årstotal: 3370; 2004-2006: 1235, 1619, 2666.

Øvrige observatører: ABK, ABU, AMØ, Arne Falk, ASO, BNI, DNE, ESB, EST, FAN, Gunhild Justesen, HAG, HKI, HKA, HTØ, JCH, KHE, KKR, KRA, LOU, MBH, MKH, MKT, MOS, Niels Peter Andreasen, PHJ, Rasmus Møller, SEJ, SLC, SNI, TKU, TNI, VFM, VKN.

Stor skallesluger: (Mergus merganser).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
179	86	171	103	38	17	30	38	24	30	31	46

Lidt færre end 2006, men lidt flere end 2005.

Vinter:

Lidt færre overvintrende fugle end året før; 14/1 45 FU Borresø (Mogens Erlandsen) og 27/1 20 Nexø Sydstrand (vandfugletælling). Vandfugletællingen 27-28/1 gav i alt 53 fugle.

Forår:

Trækket talte 138 individer fra Hammerodde og Dueodde.

Af rastende fugle var der bl.a. 27/3 12 Hundsemyre (AMØ, ASO), 22/4 1 YF ♀ Snogebæk: ”Indflyvning i opsat redekasse” (OLJ) og 30/4 1 ♂ + 1 ♀ R Stavnsgårdsmosen (OLJ).

De første ællinger blev observeret 1/5 1 ♀ + 9 pull. Nexø Sydstrand (SRS) og derefter 19/5 1 ♀ + 2 pull. Stammershalle-Bådsted, ”Ca. 100 m fra klippekysten ved Bådsted. Der er på dette sted sat en redekasse op af ungdomsafdelingen for ca. 8 år siden, som kan have været brugt til at yngle i” (HTØ). 26/5 1 ♀ + 10 pull. Snogebæk ”udruget fra opsat redekasse” (OLJ). Det viser, at det på sigt godt kan betale sig at opsætte disse redekasser.

Sommer:

Forårets og sommerens yngleresultat må siges at være overraskende fint, mellem 4 og 8 kuld fra henholdsvis Nexø Sydstrand (2-4 kuld), Snogebæk/Salthammer (1-2 kuld) og Bådsted/Stammershalle (1-2 kuld).

Efterår-vinter:

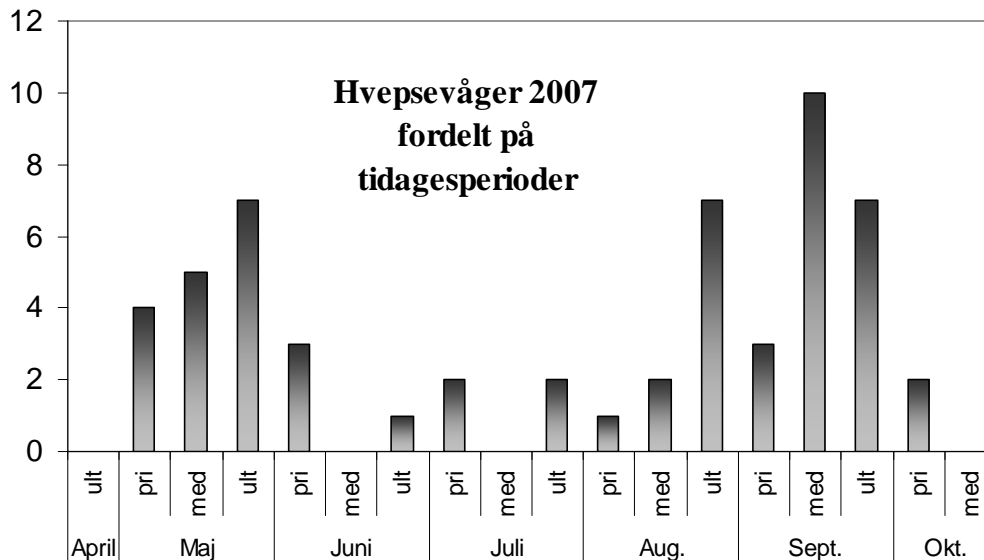
I snit lidt flere fugle end året før. 2/9 4 FU Salthammer (DNE, HTØ, KIG, VFM), 2/10 2 ad. + 8 juv. FU Lufthavnen (ESB), 20/11 6 R Bådsted-Helligdommen (SLC) og 18/12 8 Nexø Sydstrand (AMØ).

Årstotal: 793; 2005-2006: 595, 910.

Øvrige observatører: ABK, ABU, ANP, Arne Falk, BNI, CAN, EST, FAN, Gunhild Justesen, HAG, HLL, JAE, JET, JMJ, JLH, KHA, KHE, KKR, KMO, KRA, LOU, MBH, Michael Fink Jørgensen, MKT, Martin Lundholm, MTK, PCP, Rasmus Møller, SEJ, SNI, TET, THC, Tom Andersen, VKN.

Hvepsevåge: (Pernis apivorus).

56 fugle fordelt på 38 observationer. Det er få sammenlignet med 106 eksemplarer i 2004 og 204 i 2006, men næsten dobbelt så mange som de 30 i 2005. Og som de to foregående år var der en række spændende sommer-observationer.

Forårstrækket:

Kun 9 af de 19 fugle indtil midten af juni blev set ved kysten med angivelse af trækretning, så det er oplagt, at det drejede sig om trækkende fugle, og dette gælder samtidig især de seneste observationer: 14/5 én NNV ved Brændesmark (HTØ), 17/5 én trækforsøgende Gudhjem Havn (EMB), 22/5 én NNØ ved Hammerodde (TET), 24/5 én på Hammeren (SEJ) og samme dag én rastende ved Raghammer (JCH). 31/5 3 N ved Hammerodde (HTØ). Og endelig 7/6 én N på Hammeren (EKR).

Lokale fugle - sommer-observationer og årets ynglefugle:

De øvrige 11 fugle, der blev observeret indtil midten af juni, blev set inde på øen, så man kan formode, at det i mange tilfælde drejer sig om lokale fugle og/eller ynglefugle (i 4 tilfælde blev der set to samtidig). Denne gruppe og de fugle, der blev set senere på sommeren (indtil midten af august), kan selvfølgelig rumme 'gengangere' - men dét gør dem ikke mindre spændende, som bl.a. én rastende 10/5 i Rutsker (MTK), og 4/6 én ved Olsker (ESB). Men spændende er først og fremmest de 9 fugle, der blev set ved moser/søer i Almindingen, bl.a. de to tidligste: 4/5 to i Svine-mose (PJE). Og 7/5 én adult overflyvende han i Bastemose (LOU).

Den sidste observation peger frem mod at LOU 28/5, igen i Bastemose, gjorde den eneste sikre observation af ynglefugle i 2007: En adult hun viste territoriehævdende adfærd og blev set "i typisk 'display'-flugt. Forsvandt i vestlig retning." En uge før (20/5) havde PCP en overflyvende ved Græssø. Og også to observationer fra juni og to fra begyndelsen af juli blev gjort i Bastemose eller ikke langt derfra: 1/6 så også KHE en adult i Bastemose, 28/6 så MTK en ved Hareløkkerne ("lavt over vejen, upåvirket af modgående trafik, gik ned ved legepladsen på engen. Lidt slidt voksen fugl. Mangler svingfjer i venstre vinge"). 4/7 var der en overflyvende i Udkæret (SEJ). Og 8/7 en han i Paradisbakkerne (HKI). Om to hvepsevåger, der fløj sydvest ved Østerlars 28/7 (AMØ), var lokale fugle eller et meget tidligt efterårstræk, er vanskeligt at afgøre.

Der er ikke noget imponerende antal observationer midt på sommeren og/eller i yngletiden, hvilket kan hænge sammen med, at øens bestand af fuglekikkere har en tilbøjelighed til at haste ud til kysterne for at kaste sig over bl.a. vadefugle allerede fra omkring Sct. Hans. Til gengæld tyder noget på, at det ikke lykkedes årets temmelig sikre ynglepar at snige sig ind midt på øen allerede i starten af maj, uden at de blev opdaget!

Måske var der mere end ét par. Og muligvis er der også set lokale ynglefugle i august og starten af september - stadig inde på øen: 13/8 så LOU to adulte fugle flyve mod sydvest i Ølene. 24/8 én overflyvende i Tingsted (JMØ). 30/8 én på vej mod syd ved Skørrebro (TV). Og 8/9 én overflyvende i Spellingemose (SEJ). Især de to sidste observationer kan dog dreje sig om træk.

Efterårstrækket:

Resten af observationerne efter 1. august er alle fra kysterne. Og bortset en enkelt ved Vang 1/8 (TNI) er der entydigt tale om trækfugle, der bortset fra én ved Hammerodde (en indtrækkende 4/9 (TET)) alle blev set ved Dueodde:

De første 4 ved Dueodde trak vest 25/8 (AMØ). Fra 4/9 er der 3 observationer af en enkelt trækkende hvepsevåge. De 10 midt i september dækker tilsyneladende over, at kulminationen af trækket lå 19. september: hele 8 set af SNN, der også var på stedet 16+17+23/9, men som hver af disse dage kun så én. Efter 23. september i alt 6 hvepsevåger ved Dueodde; de sidste to begge 1K-fugle, der trak syd 1. oktober – da HLL havde indtaget 'sin' klit. - Og hvem véd: Måske var denne faste trækgæst blandt fuglekikkere så heldig at se resultatet af årets sikre ynglefund 2007 forlade øen som de sidste.

Sort glente: (Milvus migrans).

2007 blev et middelår med fem iagttagelser. Den første var 18/4 i Svinemose, den næste 14/5 på Hammerodde. Samme sted ses den første efterårsfugl 4/10. Næste observation er 20/10 Gøngeherred. Sidste observation er en fugl fra 9. november i Vestermarie. Sene observationer er usædvanlige, da der ikke ses mange sorte glenter i Danmark om efteråret.

I perioden 2003-06 hhv. 4, 6, 3 og 10.

Indsendere: FJE, SSN, AMØ, ESB, MTK.

Rød glente: (Milvus milvus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	27	51	21	1	0	0	6	32	0	0

Lidt færre rød glente end sidste år, og meget få observationer i sommermånederne indikerer ikke noget yngleforsøg. Gengangere frasorteret var det 128, mod 147 i 2006.

Der er heller ikke noget sikkert geografisk mønster i observationerne, der giver belæg for dette - tværtimod er den set jævnt fordelt over hele øen, dog med de største koncentrationer ved trækstederne: 6 N Hammeren 6/4 (ASO, AMØ og Rasmus Møller). 12 TF Dueodde 2/10

(HLL).

Forår

Som året før, ingen rød glente om vinteren. Der begynder ikke at ske noget før i april måned, hvor der er observeret 27. Igen er det april, der er den store træk måned med i alt 51 mod 56 året før. Noget koncentreret om trækstederne, men ellers vidt udbredt. Maj gav også lidt mindre end året før med 21 observationer, og så er der altså blot den ene fra juni.

Sommer

Sidste års optimisme med mulige ynglefund var der som nævnt ikke noget belæg for denne sommer.

Efterår

Rød glente er åbenbart mere målrettet og hurtigere væk på efterårstrækket end om foråret. Man kunne formode, det faktiske antal var omtrent det samme som om foråret, men der er kun rapporteret 6 fugle i september og 32 i oktober.

Øvrige observatører: OLJ, DNE, MKJ, SPS, LOU, TET, CAN, LOU, HTØ, MTK, JCH, SRS, SEJ, ESB, JLH, Gunhild Justesen, TCH, VKN, KKR, Bjarne Golles, ABK, HAG, TOK, JMØ, PCP, PHJ, ANO, HLL, MJJ.

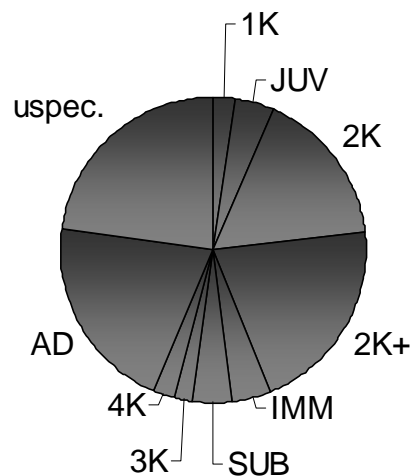
Havørn: (Haliaetus albicilla).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	1	5	13	4	0	1	1	7	5	1	0

Der var i 2007 relativt mange grundigt beskrevne observationer, som reducerer antallet af sete individer, da det gør det nemmere at identificere gengangere. Det meget flotte tal på 41 individer skal dog også belyses af, at brug af DOFbasen sammen med Steen Jensens hjemmeside har bragt mange flere observationer frem til registrering. Sidstnævnte fordi de bliver manuelt overført til DOFbasen.

Der er stor individuel variation i havørnens fældningsmønster og nok også i observatørernes kriterier for aldersbestemmelse, trods det ses et klart mønster. Der er få helt unge fugle. Flest 2K til adulte og en del gamle fugle.

Aldersfordeling af havørn 2007

Første halvår

Glædeligt med hele tre i januar. Over hele året er der gode noter til de enkelte observationer, som f.eks denne: 30. januar Sorthat Strand. - fløj ind mod Nordskoven (+ ørred på ca. 3 kg.) Bent Ernst Nielsen. De mange ørne i marts, særligt april og i maj vakte visse forhåbninger, som manglende observationer i juni slugte. Langt over halvdelen af iagttagelserne i april og maj kom fra Ølene og Bastemosen, som åbenbart interesserede ørnene meget. Mindre spændende blev det ikke af, at der ofte var tale om ret gamle fugle.

Andet halvår

September og oktober kommer ud med pæne middeltal.

Første 10/7 1 3K Udkæret og næste først 30/8 1 1K samme sted (KHE, LOU).

Fra Dueodde 3-4 unge fugle på træk/trækforsøg.

Fra perioden 2003-2006 hhv. 6, 15, 11 og 6.

Øvrige observatører: ASO, AMØ, SEJ, CAN, ABO, HLL, JET, JCH, HNL, PCP, Lene og Kurt Pedersen, AHH, SPS, JMØ, EMB, Mikkel Jungersen, MTK, TKU, HTØ, OLJ, KHE, TCH, JRH, SKN, Klavs Nielsen, DNE, Klaus og Grethe Tommesen, FJE, JGE, Jacob Lyster, Karsten Poulsen, ESB.

Rørhøg: (Circus aeruginosus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	8	28	29	20	24	17	20	3	0	0

Ikke helt så mange som året før. Der var dog også i 2007 indrapporteret rigtig mange Rørhøge, så der er sorteret meget for at undgå gengangere.

Forår-sommer:

Første fugl indfandt sig allerede 13/3 1 ad. ♂ R Ølene (LOU), hvilket er ca. 14 dage før gennemsnittet.

Lidt efter lidt indfinder fuglene sig på de forskellige lokaliteter; 23/3 1 ♂ FU Paradisbakkene (TET), 27/3 1 ♂ TNAT Svinemose (TET), 29/3 1 R Bastemose (MTK), 1/4 1 ad. ♂ Raghøne (SRS). 12/4 1 ♂ + 2 ♀ Rø Plantage ”tilsyneladende fik hannen lov til at kurtisere begge hunner” (KKR, LOU).

Der blev set seks trækkende fugle fra Hammerodde og Dueodde i perioden (AMØ, ASO, Rasmus Møller).

Ynglepar:

Ølene: **3 par**, 6 ungfugle.

Bastemose: **1 par**, 4 ungfugle.

Svinemose: **1 par**, 2 ungfugle.

Udkæret: **1 par**, 2 ungfugle.

Rø Plantage: **1 par**, ingen ungfugle observeret.

Ferskesø: **1 par**, ingen ungfugle observeret.

Bromme: **1 muligt par.**
Spellingemose: **1 muligt par.**

Efterår:

Denne periode blev præget af trækket, 12 fugle er der observeret fra Hammerodde og Dueodde (EBI, HLL, TET, SSN), hvilket er halvdelen af periodens fugle. Sidste fugl var 2/10 1 1K SV Sose Odde (LOU), hvilket var lidt tidligere end gennemsnittet.

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	22/3-31/3	26/3
Sidste	21/9-29/10	10/10

Årstotal: 2007: 149; 2004-2006: 183, 127, 239.

Øvrige observatører: ABK, ABO, ABU, AHH, BNI, CAN, CGJ, DNE, EAG, EKR, EMB, ESB, EST, FAN, HAG, HKI, HTØ, JCH, JET, JMH, JMØ, Karin Møller, KHA, KHE, KRA, LBG, MBH, MIV, Mikkel Jungersen, OLJ, PCP, PHJ, PJE, RBC, SEJ, SLC, SNI, SRS, TCH, THC, TKU, TNI, TOK, TVI, VFM, VKN.

Blå Kærhøg: (circus cyaneus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	7	18	4	3	1	0	0	6	11	6	2

Noget lavere antal end i de foregående tre år.

Første halvår:

Ølene var den lokalitet, der havde flest blå kærhøge. Som det største antal var 4/3 7 rastende brune fugle (EST, MTK, THC).

Af andre observationer kan nævnes 24/1 1 ♀ R Robbedale (ESB), 12/3 1 ♂ OF Østermarie, ”mobbes væk af råge” (FAN), 14/3 1 ♀ Myregårds Myr (HTØ), 19/3 1 ♀ Udkæret (LOU), 25/3 1 ♀ FU Skagelfaldet (DNE, HTØ), 29/3 1 OF Vang (CAN), 2/4 1 ♂ N Svaneke Nordskov (SRS), 9/5 1 ♂ Raghhammer (KRA) og 30/6 1 ♀ FU Vallensgårds Mose (Kurt Pedersen).

Af trækkende fugle blev der kun observeret fire i perioden fra Hammeren og Dueodde (Arne Falk, HTØ, PCP, TET).

Andet halvår:

Knap halvdelen i forhold til foregående år.

Igen kun fire fugle set trækkende fra Dueodde (AMØ, HLL, SSN).

I Ølene var det højeste antal, der trak ind til overnatning 13/11 4 (ESB, TET).

Der var dog brune fugle på andre lokaliteter; 29/9 1 S Årsdale (AMØ, ASO), 1/10 2 OF Udkæret (LOU), 15/10 1 FU Svinemose (JMØ), 16/11 1 FU Skagelfaldet (HTØ), 14/12 1 OF Rø (MTK) og 25/12 1 S Ringeby (SEJ).

Årstotal: 2007: 61; 2004-2006: 75, 84, 95.

Øvrige observatører: CGJ, EJE, FJE, Hans Sachs, Jacob Lyster, JGE, JLH, OLJ, PHJ, SKN, TCH, Thomas Grønbech Jensen, VKN.

Hedehøg: (circus pygargus).

Fem fugle i 2007 må siges at ligge over gennemsnittet, da der i både i 2005 og 2006 var en til to fugle.

I maj måned var der følgende fugle efter frasortering af gengangere: 7/5 1 ad. ♂ Ølene (LOU) og 10/5 1 ♀ Hammeren (KHE).

Juli måned bød også på en fugl; 7/7 1 ad. ♂ OF Stejlebakken, Vestermarie (ABO).

I Ibsker-Årsdaleområdet set en 1K'er i perioden 25-27/8 (ASO, MBH, SRS).

Til sidst blev der set en han 5/9 Ibsker Kirke (ASO).

Årstotal: 2007: 5; 2005-2006: 2, 2.

Øvrige observatører: AMØ, MTK, TOK.

Duehøg: (Accipiter gentilis).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	9	23	28	9	6	6	11	18	30	13	4

Det blev til 164 observationer af duehøg i 2007 – endnu flere end sidste års flotte resultat på 147. De kom fra hele Bornholm, men især Hammeren og Dueodde i træktiden og i øvrigt fra Almindingsens skovmoser. Der var lige mange observationer i hvert halvår.

Første halvår:

På Ørnens Dag den 25/2 så vi på en DOF tur en duehøg lave ”display flight” over den østlige del af Ølene. Det er en udpræget yngleadfærd, og den 9/8 så (TNI) da også 2 ad. og 1 juv. samme sted. Ungen tiggede mad, og på et tidspunkt jagede hunnen en musvåge væk fra området. Ungen forsøgte at angribe en grågås, men denne lod sig ikke rigtig skræmme. Den 8/6 så Peter Brostrøm en duehøg med bytte. Den blev forfulgt af en anden – måske parringsspil. Forårstrækket gik fra 12/3 til 18/4, hvor i alt 15 fugle blev set trække.

Andet halvår:

Fra 4/9 til 23/10 blev der noteret 10 fugle på Dueodde, alle som R eller FU. I mellemjulen, den 27/12 var ESB på sin daglige tur på Galløkken. Her så han duehøg sidde på en død ringdue. Han var kun 3 meter fra fuglen, før den fløj bort med et par forskrækkede småskrig.

2004-2006: 93, 82 og 147

Øvrige observatører: ABO, ABK, AHH, AMØ, ASO, Bjarne Golles, CAN, CGJ, DNE, EKR, ESB, EST, FAN, FJE, HAG, HLL, HTØ, JCH, JLH, JMJ, JMØ, KEL, KKR, LBG, LOU, MKJ, MKH, MTK, OLJ, PCP, PHJ, SEJ, SPS, SRS, TET, THC, TNI, TOK, VFM, VKN.

Spurvehøg: (Accipiter nisus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
27	24	39	264	35	1	2	12	403	615	30	12

2007 lå kun lidt over 2006 med 1464 eksemplarer mod 1204. Stigningen lå alene i trækperioderne forår og efterår.

Første halvår:

Allerede på årets første dag blev der observeret spurvehøg. MTK så en i Svaneke Nordskov, og OLJ så en mislykket jagt på en blåmejse. Herefter var der observationer fra hele Bornholm, og den første trækobservation kom den 12/3 fra Hammerodde, og indtil 19/5 var der 294 trækkende. AMØ havde tre gode dage: 6/4 med 31, 11/4 med 76 og 2/5 med 21. Andre gode dage var 5/4 15, 12/4 21 og 21/4 27 (SKN, Bjarne Golles, SRS). Der blev ikke rapporteret ynglefugle i 2007.

Andet halvår:

Spurvehøgen var heller ikke i 2007 særlig synlig i sommermånederne. Første efterårstræk blev observeret 28/8, og frem til 28/10 blev der set 773 spurvehøge på træk. Den 24/9 i alt 67 fugle (TET, JLH, ESA, OLJ), AMØ havde to store dage 26/9 og 27/9 med hhv. 61 og 58 fugle. HLL var på Dueodde i perioden 1/10 til 13/10, hvor han noterede i alt 274 fugle.

Der var flere jagthistorier, således så SRS 2/9 en spurvehøg, der under jagten på en stær bankede ind i en mur. Spurvehøgen overlevede – men det gjorde stæreren også. Der blev også rapporteret jagt på solsort, sangdrossel, ringdue, grønirisk, skovspurv, silkehale og sågar stor tornskade – de to sidstnævnte dog uden succes, der var nærmere tale om mobning.

2004-2006: 437, 2557 og 1204

Øvrige observatører: ABO, ABK, ASO, BNI, BST, CAN, CGJ, DNE, EMB, ESA, ESB, FAN, HKA, HTØ, Jacob Lyster, JET, JCH, JMJ, LBG, KHA, KHE, KKR, KRA, LOU, MBH, Mark Hammond, MKJ, Martin Lundholm, PCP, PHJ, RBC, SEJ, SNI, SSN, TCH, VKN

Musvåge: (Buteo buteo).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
38	61	331	283	73	29	49	45	190	602	39	39

Endnu et godt år med endnu flere observationer – i alt 1779, måske et resultat af flere observatører, måske større fokus på indberetninger til DOFbasen. I hvert fald et spændende år med rigtig mange fugle.

Første halvår:

Der blev set musvåger over hele Bornholm – selv midt i Rønne by. Der blev noteret en del lyse eksemplarer ligeledes fordelt over hele øen. Der blev noteret 13 ynglefund: I Svaneke Nordskov under store protester fra nærtboende krager og skader, to par i Bastemose, et i Svinemose og et par i Ølene, to par i Rø Plantage og et ved Røverkær og to par i Ekkodalen (MTK, TET, KKR, EKR). HTM vurderede sidste år, at der var mindst 50 ynglepar på Bornholm. Det er nok en god vurdering. Forårstrækket startede den 12/3, og allerede dagen efter 23 i en skrue i et trækforsøg (CAN). Det blev også set af (BST) fra Habbedam og hun så yderligere mindst 19, men de ”var ikke villige til at skrive sig i mandtal”. Trækket fortsatte indtil 26/4 med i alt 310 trækkende eller trækforsøg. Største dag var 12/4 hvor Bjarne Golles så 78 i løbet af to timer over middag.

Andet halvår:

Efterårstrækket startede 5/9 og varede til 20/10, der blev i alt set 318 fugle fra Dueodde og Hammeren, men det største antal blev set ved Bagå/Muleby med i alt 159 fugle (ABO, CAN). Det må siges at være noget af en matrikelrekord.

2004-2006: 518, 693, og 1580.

Øvrige observatører: ABK, AMØ, ASO, BNI, CGJ, DNE, ESB, EKR, EMB, EST, FAN, FJE, HAG, HKI, HKA, HLL, HTØ, Jacob Lyster, JCH, JET, JLH, JMØ, KHE, KEL, LBG, LOU, MBH, MIV, MKJ, MOS, OLJ, PCP, PHJ, PJE, RBC, SEJ, SKN, SLC, SNI, SRS, SSN, TET, THC, TKU, TNI, TOK, TVI, VFM.

Fjeldvåge: (Buteo lagopus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	4	4	9	3	0	0	0	11	485	2	1

Et rigtig godt år for fjeldvåger med 521 fugle i forhold til sidste års 348. Stigningen ligger alene i andet halvår.

Første halvår:

30 fugle ligesom sidste år. 10 trak ud fra Hammeren og der blev set fjeldvåger i Rønne, Rø, Nyker, Ølene, Mulekleven og Røverkær. Hele 5 blev set i Bastemose.

Andet halvår:

September lå lidt lavere end sidste år, men til gengæld blev der set 485 fugle i oktober. 393 blev observeret fra Dueodde, heraf 386 i første halvdel af måneden. Den bedste dag blev 11/10 med 96 (HLL).

2004-2006: 275, 387 og 348.

Øvrige observatører: ABK, AMØ, ASO, BNI, Bjarne Golles, CGJ, DNE, ESB, FAN, HTØ, JCH, JET, JLH, JMØ, KHE, KKR, LOU, MTK, MIV, OLJ, PCP, PHJ, SEJ, SRS, SSP, SSN, THC og VKN.

Fiskeørn: (Pandion haliaetus).

Forår:

Året ligner foregående år, også med første fugl i marts. Det var TET i Svinemose, med følgende beskrivelse ”Musede 3x - grågæs larmede op ca. 2 min før, jeg så ørnen. Plus rørdrummen gav sit besyv med, da ørnen var over mosen med tre trut i flasken”. Så har man stemningen! I april ses 21 individer, og ikke kun ved trækstederne. Hovedparten må dog anses for trækkende.

Det er meget interessant med fem obs i juni og hele 16 i juli. Der var sidste år mistanke om et ynglepar, det kan dette års sommerfund også pege på, men det kan også være enlige, oversomrende fugle, som ses jævnt fordelt over hele øen.

Efterår:

Tallene ligner meget foregående år. 17 i august og 22 i september, der er ingen senere fund, hvor der ellers kan være en efternøler i oktober.

Året gav ingen sikkerhed for et ynglepar, men disse sidste år giver anledning til skærpet opmærksomhed omkring mulige redepladser. I 2006 var der en større koncentration omkring Svinemose og Ølene, hvor 2007 viser observationer fra et meget bredere felt.

Alle observatører: TET, VKN, AMØ, ASO, Rasmus Møller, HTØ, Bjarne Golles, LOU, SRS, ABK, HAG, JCH, SNI, BNI, SSN, SEJ, MTK, CAN, MIV, PCP, SPS, OLJ, Ulla Munch Hansen, Michael Fink Jørgensen, JMØ, TNI, VFM, KHA, TOK, ABO, ESB.

Tårnfalk: (Falco tinnunculus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	4	5	10	24	0	8	13	119	52	0	1

Vinter-forår:

Året ligner utrolig meget det foregående år, lige på nær at forårstrækket kulminerede i maj i stedet for april. Årets første har PCP både 1. og 2. januar på Galløkken. Ellers er månederne med etcifrede

tal, til vi kommer til april med 10 og maj med 24, hvilket kan tolkes som et træk. Mange obs fra Hammeren er udtrækkende. Det nævnes specifikt 15/5 hvor SSN og AMØ har 6 T.

Sommer-efterår:

Ingen obs fra juni er bemærkelsesværdigt. Det er også en observation ved DGI Stadion i Rønne 4/7 (BNI, SNI). "Et par med to unger". Tallene giver ellers ikke noget indtryk af, hvor mange ynglepar vi har på Bornholm. Fra august samler mange observationer sig omkring Dueodde, i det hele taget er de fleste af de mange septemberfund fra Sydbornholm. Igen mange i oktober og dette år slet ingen i november, mod to året før.

2003: 160

2004: 96

2005: 127

2006: 249

2007: 243

Alle observatører: PCP, AMØ, ASO, MTK, ESB, KKR, SNI, BNI, CGJ, OLJ, SRS, SEJ, JCH, HTØ, DNE, ABK, HAG, CAN, LOU, SSN, SBR, Michael Fink Jørgensen, TET, TVI, ABO, KRA, PHJ, EST, JLH, HKA, HLL.

Aftenfalk: (Falco vespertinus).

Tre observationer, mod 5 i 2004, 15 i 2005 og 9 i 2006; og én færre end de 4 i 2001 (det laveste antal i DOF-basen siden 2000):

14/5 1 fouragerende i Ølene (MTK), 13/9 1 rastende ved Dueodde (SSN) og 19/9 1 1K, der trak sydøst ved Dueodde (AMØ, ASO).

De to sidste observationer kan dreje sig om samme fugl, så måske blev der kun set to af arten i 2007.

Dværgfalk: (Falco columbarius).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	0	1	7	1	1	1	1	16	45	0	3

Det var et endnu bedre år for dværgfalk. Der blev set 78 mod 77 året før.

Første halvår

Var ligesom sidste år med få obs. Den første blev set i januar i Robbedale af ESB, den næste i marts af LOU i Ølene.

Så har der nok været et træk i april, for der er i alt 7 observationer fra den nordlige og sydlige del af øen. I alle sommermånederne er der set en fugl hver måned.

Andet halvår

I september begynder der at ske noget. I alt 16 fugle, mest fra den sydlige del af øen. I oktober er der

helt vildt mange observationer. Enkeltobs fra Skagelfaldet, Rønne, Ølene, Hasle og Hammerodde, ellers er alle fra Dueodde og Strandmarken.

Nogle indtastninger drejer sig måske om samme fugl, det drejer sig om observationer fra Dueodde først i oktober, men det er stadig mange. Den sidste observation i oktober er fra Ølene, 30 oktober: "Let silende regn" 1 ♀ "med bytte - spurvestørrelse – kikikiki på grund af duehøg han efter den. DH væk, og DF begynder at plukke fangsten i flugten. DH pludseligt tilbage, slår efter DF, der slipper byttet. DH ned efter det, sidder lidt, mens DF dykker gentagne gange ned over den, højt skrigende, ligesom den forfølger DH, da denne flyver væk N - uden bytte!! DF tager et par runder over mosen skrigende, for så at falde til ro NØ i høj rødgran." (TET). Dette var en af Torbens sidste observationer, han døde 16. november 2007.

I november var der ingen obs, fra december tre. Skarpeskade, Bedegade og Helligdommen.

2003	2004	2005	2006	2007
55	36	32	77	78

De to sidste år giver anledning til optimisme.

Observatører: ESB, LOU, SEJ, AMØ, SRS, ABK, HAG, PJE, TET, ABO, SSN, MTK, HLL, JCH, HTØ, PCP, KKR, KHE, OLJ.

Lærkefalk: (Falco subbuteo).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	2	56	31	1	0	56	10	0	0

150 obs er noget mindre end de 200, der var året før.

Forår-sommer

Årets første var 26/4, det er tre dage senere end gennemsnittet de sidste syv år. Det var LOU i Ølene. To dage senere havde THC en i Røvekær. Så var der ellers gang i den gennem hele maj måned, mest i skovmoserne inde på øen. Det antages, der er ynglefund på øen. Jørgen Petersen melder 5/6 om 3 juv. FU i Ølene og dagen efter 4 juv. her. Sammenholdt med en mundtlig meddelelse fra en lokal landmand, som siger han har haft et ynglefund året før, er det meget muligt. Der er i alt 31 obs fra juni og kun 1 fra juli, som dog er interessant. 11/7 har LOU en ad. i Spydelund: "Kom racende over Bedegadevejen en halv meter over jorden fra vest mod øst. Forsvandt i retning af Rutsker Højlyng. Hmm". Ingen fra august. Det er en art, vi skal huske at se mere efter.

Efterår

Gennem hele september er der jævnt fordelt 56 voksne, juv. og 1K. Mange obs fra Dueodde er udtrækkende, og de fylder i tabellen, ellers spredte fundsteder. Fra den 2/10 til 9/10 var der en, der holdt til på Møllenakke i Svaneke. Den holdt, uanset pålandsstorm, til på de yderste klipper i skumsprøjtet. Observatøren Jacob Lyster, måtte se sin observation sat i spørgsmål, og i samarbejde med MTK blev den en dag rettet til vandrefalk. Det var

det ikke, det var lærkefalk. Om det, at den har specialiseret sig i at tage udtrækkende småfugle, er svaret på den usædvanlige lokalitet, vides ikke. I samme måned var der også observationer fra Ølene og Dueodde.

Alle observatører: LOU, THC, JMØ, PCP, TOK, AMØ, SRS, MTK, SSN, ASO, Mikkel Jungersen, Mark Hammond, SEJ, ESB, KHE, Jørgen Petersen, TET, HLL, JCH, HTØ, OLJ.

Vandrefalk: (Falco peregrinus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	5	11	6	4	3	0	9	8	0	2

Efter sidste års succes var forventningerne store, men der blev desværre ikke nogen unger ud af det denne gang. Hvad der skete, er ikke helt klart, men det ser ud til, at den gamle dame blev erstattet af en yngre model, som manglede erfaring til at få ungerne på vingerne. Renset for gengangere bliver det til 51 observationer. Dette til trods for at der blev etableret en overvågningsvagt med observation fra Hammerknuden.

Første halvår

3. januar ser Mogens Sørensen en vandrefalk slå efter en agerhøne i Kjeldseby. I februar har VKN og ESB på forskellige dage en i Nyker, og CAN og ABO har en fra Slotslyngen. I marts er der 7 enkeltobservationer, hvor særligt JCHs fra Stubbeløkkens og Klippeløkkens granitbrud sidst i marts påkalder sig opmærksomhed. Alle andre observationer er fra omkring Hammeren. Det er også herfra, alle observationer fra april findes. Mange DOF'ere fik set den på en sejltur 14. april. I maj er der igen en observation fra Stubbeløkken (LOU), tre forskellige fra Ølene og tre fra kystklipper ved Slotslyngen.

Andet halvår

Der er tre observationer i juli, alle fra Slotslyngen. I august ses ingen vandrefalke, men i september er der 8 observationer fra forskellige steder: Rispebjerg, Jons Kapel, Ølene, Dueodde, Olsker, Udkæret og Årsdale. I oktober berettes om ni forskellige fugle, hvor en blev set af en DOF-ekskursion på Hammeren 14. oktober, hvor den blev mobbet af fire rasende gråkrager. November har ingen observationer, og i december er der to, henholdsvis fra Hammerhus og Hammersø.

Observatører: Mogens Sørensen VKN, ESB, CAN, ABO, TET, OLJ, KKR, JCH, RBC, LBG, SKN, SPS, JLH, SRS, ABK, HAG, LOU, TKU, SEJ, Michael Fink Jørgensen, EBI, AMØ, ASO, HLL, JMØ.

Agerhøne: (Perdix perdix).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
42	0	18	6	5	5	13	7	7	42	9	0

I år 35 observationer med 157 individer (eventuelle gengangere frasorteret). Det er desværre en stor tilbagegang i forhold til 2006 og 2005 (i 2006 blev der observeret 462).

Det ser ud til, at arten er dykket her i 2007. I 2006 så det ud til, at ynglesæsonen var meget ringe. Det er måske det, vi ser resultatet af her i 2007? Bemærk den meget våde juli i år.

Første halvår:

Tidligt på året (januar) blev der set en del flokke på 9 individer: Hundshale, Rønne, Nyker, Bodilsker, Gyldenså (DNE, SRS, HTØ, THC).

Andet halvår:

De største forekomster (antal individer) var på 18 den 24/10 Sose (Bent E. Nielsen), 13 den 14/7 Tingsted (JMØ) samt 12 18/10 Rutsker (VKN).

Observationerne er gjort over hele øen med de største i Sose, Tingsted og Rutsker.

I ynglesæsonen er der i Vestermarie, Ringebakkerne, Skagelfaldet, Årsdalevang, Skarpeskade og Nyker observeret par (HTØ, CAN SRS MTK, ABO).

Årstotal 2007: 157, 2004-2006: 116, 323, 207.

Øvrige observatører: LOU, SLC, PCP, TET, TNI, Michael Fink Jørgensen.

Vagtel: (Coturnix coturnix).

På samme måde som i 2006 blev der i 2007 observeret (hørt) enkelte vagtler.

Alle observationer af syngende vagtler blev gjort i perioden 21/5 til 25/7.

Der blev hørt syngende vagtel ved Årsdalevang/Årsdale i hele perioden (SRS, AMØ, ASO, AHH), et par registreringer i Arnager 16+18/7 (ESB, Steen Flex) samt en enkelt i Studeby 14/6 (HTØ, DNE) og Klemensker 20/6 (Knut Henriksen).

Årstotal 2007: 6, 2004-2006: 0, 3, 2.

Fasan: (Phasianus colchicus).

I alt blev der i 2006 foretaget 55 indrapporteringer, fordelt på 144 individer.

Stort set samme antal observationer som i 2006.

De største observationer er gjort ved Rønne 18 den 9/6 (TET) og Raghhammer 15 den 8/9 (PCP).

Langt de fleste observationer er af flokke på 1-3 individer, fordelt over hele øen.

Spurvehøg over Ibsker © SEJ

Rød glente fra Olsker © SEJ

Observationerne giver formodentlig ikke noget realistisk billede af bestandens størrelse og lokalisering.

Vandrikse: (Rallus aquaticus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	1	5	6	5	1	3	0	0	1	0	0

Som sidste år i alt 36 observationer, langt overvejende i Bastemose med i alt 30 besøg. Desuden Svinemose (3), Hundsemyre (2) og Nexø Sydstrand (1).

Der var i 2007 ingen noteringer fra Ølene, hvor der sidste år blev hørt 3 syngende individer. Det er i månedsfordelingen for 2007 forsøgt at undgå åbenbare gengangere.

Bastemose: I det meste af perioden fra april til juli er der blevet hørt 1-3 syngende individer (14 observatører). Tyder på, at der som de tidligere år er to ynglende par i Bastemose.

Svinemose: Fra 4/4 til 11/7 1-2 individer (SRS, JMØ, HKI).

Hundsemyre: 18/5 3 hørt (LOU). Der blev ikke hørt/set vandrikse igen før den 17/10 1 (JCH).

2001-2007	interval	gennemsnit
Første	10/1-2/4	3/3
Sidste	6/10-11/12	6/11

Årstotal 2007: 10, 2004-2006: 8, 6, 9.

Øvrige observatører: HTØ, THC, TET, MTK, RBC, SEJ, FAN, AMØ, JCH, Mikkel Jungersen, MIV, EMB.

Plettet rørvagtel: (Porzana porzana).

Fem indberetninger af i alt 3 individer + en dødfundet.

Der blev i 2007 ikke hørt eller set plettet rørvagtel i Bastemose til forskel fra 2006, hvor et syngende individ blev hørt af mange. Derimod blev der hørt plettet rørvagtel i Hundsemyre en enkelt gang 26/5 (MTK, SEJ) samt i Ølene 5/5 (AMØ, ASO) og Svinemose 24/4 (CAN). Desværre blev der også fundet et dødt individ ved Soldatergård i Åker 18/4 (PCP).

Årstotal: 2007: 4, 2004-2006: 1, 3, 3.

Engsnarre: (Crex crex).

31 registreringer i maj, juni og juli med i alt 23 individer (gengangere forsøgt undgået). I forhold til 2006 blev der hørt mange engsnarrer rundt omkring på øen.

Specielt blev der i området omkring Flæskedal og Studeby hørt mange engsnarrer i år.

Flæskedal: 10/7 3 syngende (HTØ), 13+15/7 2 syngende (TET, SEJ).
 Studeby: 14/6 til 15/7 1-2 syngende (HTØ, DNE, TET, SEJ).
 Almegårds-øvelsesområdet: 20/5 til 22/5 2 syngende (JCH).
 Poulsker: 1 syngende fra medio juni og ca. en måned frem (Frank Hansen).

Årstotal 2007: 23, 2003-2006: 20, 4, 10, 9.

Øvrige observatører: SRS, LOU, Grete Iversen, SKN, OLJ.

Grønbenet rørhøne: (Gallinula chloropus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	1	4	6	8	6	4	2	1	0	1	0

25 observationer med i alt 39 individer (åbenlyse gengangere frasorteret). Kigger man nærmere på tallene, dækker de nok over ca. 28 individer. Der er dermed lidt flere observationer/individer end i 2006.

Ferskesø: Vinterobservationer fra 1/1 til 7/3 med op til 3 rastende individer (AMØ, ASO, SRS, HTØ).

Stavnsgårdsmosen: 22/4 og 9/7 2-3 rastende fugle (OLJ).

Nexø Sydstrand: 18/5 2 rastende fugle (SBR).

Hundsemyre: 10/1 1 rastende (SRS) og 18/5 2 rastende fugle (LOU).

Udkæret: 26/4 + 11/7 1R (LOU).

Yngleførekoster blev kun observeret på to lokaliteter:

Raghammer 11/6 1 med 4-5 pull. (AHH, JMH) samt fyldområdet, Nexø Havn 11/8 1 1K (SRS).

Årstotal 2007: 39, 2003-2006: 89, 48, 16, 29.

Øvrige observatører: TET, SNI, TNI, MTK.

Blishøne: (Fulica atra).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1152	575	1044	338	114	81	589	449	327	479	21	208

I alt 206 observationer af 29 observatører på 37 forskellige lokaliteter.

Observationerne dækker over i alt 5377 individer, hvilket er et lille fald i forhold til 2006. Der har ikke i 2007 været de store obsantal. De største antal individer er blevet set på Nexø Sydstrand og Salthammer.

Nexø Sydstrand: 28/2 300 (SLC), 10/3 og 20/3 henholdsvis 170 og 154 (AMØ, HTØ).

Salthammer: 7/1+2/3 130 (SRS, AMØ) samt 16/10 136 (SEJ).

Som i 2006 er der registret flere sikre og mulige ynglefund. Det er en fremgang i forhold til sidste år og foregående år. Der blev observeret unger på følgende lokaliteter:

Svinemose: 8/6 2 par (EKR) og 16/7 3 par med henholdsvis 1, 1 og 3 unger.

Nexø Sydstrand: 18/7 2 pull. (LOU).

Stavnsgårdsmosen: 6/5 1 med 9 nyudklækkede unger (OLJ).

Årstotal 2007: 5377, 2003-2006: 7096, 5373, 4677, 5926.

Øvrige observatører: SBR, HKI, MTK, MBH, MKJ, THC, CGJ, ESB, JCH, PCP, PHJ, KMO, FAN, CAN, JMJ, KRA, TOK, SEJ, MIV.

Trane: (Grus grus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	163	180	140	17	55	86	262	7631	15	8

Der blev i 2007 rapporteret 336 observationer af traner (heraf alene 116 i Ølene) med i alt 8557 individer (efter bedste evne rensset for de mest åbenbare gengangere).

Det reelle antal traner, der besøger øen, er nok noget lavere.

Efter en stor stigning i antal observationer sidste år, er vi tilbage i det ”normale” leje. Desværre er antallet af observerede individer faldende fra 2005 til nu.

Efterårstrækket faldt i de to første uger i oktober, hvor de største trækdage var den 2., 3. samt den 9. oktober. På disse tre dage blev der observeret i alt 6050 individer.

I 2007 lod tranerne vente på sig set i forhold til 2006. Vi skulle helt hen til den 2. marts, før de første dukkede op: 2 Ølene (Michael Kofoed) og 2 Bastemose (HTØ). Men til gengæld blev der allerede fra første dag hævdet territorie i Bastemose.

Også i Ølene blev der straks hævdet territorie 13/3 (LOU) – to dansende og trompeterende par.

Første halvår (ynglesæson):

I løbet af marts og april – lidt senere end sidste år - blev de første traner registreret på de sædvanlige lokaliteter:

Udkæret/Vallensgårds Mose: 8/3 2 (LOU).

Ølene: 2/3 2 individer (Michael Kofoed) og 11/3 2 par (MTK, KHE).

Hestehave: 9/3 2 (BST) Mislykket yngleforsøg?

Bastemose: 2/3 2 (HTØ).

Svinemose: 9/3 1 hørt (PJE), 13/3 2 (LOU) og 18/3 2 dansende (Lene og Kurt Pedersen).

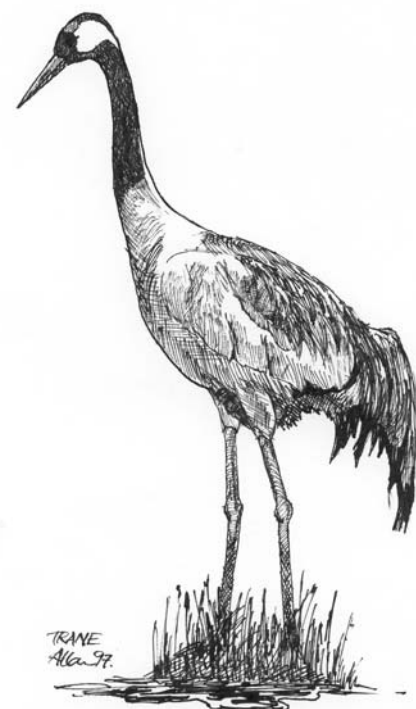
Habbedam: 5/3 2 (BST).

Allerede få dage efter ankomst til ynglestederne blev territorierne hævdet flittigt:

2/3 1 Bastemose, trompeterende (HTØ).

13/3 4 Ølene, to par dansende og trompeterende (LOU).

15/3 2 Vallensgårds Mose, parret dansede medio marts (LOU).

18/3 2 Svinemose, et par dansende (Lene og Kurt Pedersen).

I starten af april er parrene i gang med redebygning.

Allerede i begyndelsen af maj er der meldinger om unger:

3/5 Ølene, 2 pull. (HTØ) og 5/5 4 pull. (PCP).

11/5 Bastemose, 1 (evt. 2) pull. (HTØ).

12/5 Hagemyr, 2 adulte fugle med 1 flyvefærdig unge.

15/5 Vallensgårds Mose, 2 voksne fugle med min. 1 unge medio maj (LOU).

Ungerne kunne følges gennem hele sommeren og efteråret:

Frem til 2/9 Ølene, 2 ad. fouragerende med 2 unger (MTK). Efter 2/9 ses kun en unge i Ølene. 13-16/10 1 juv. (JMØ, SEJ, TET).

Det ser ud til at begge par i Ølene fik to unger. Men det ene pars unger blev kun set i en kort periode og er formodentlig gået til.

20/6 Bastemose, 1 pull. (PCP).

Ølene blev som sædvanligt det helt store tilløbsstykke også i 2007. Ikke målt i antal individer men i antallet af observationer/observatører. I Ølene sås trane 116 gange, mens de øvrige lokaliteter blev besøgt mindre intensivt (Udkæret 42, Bastemose 23, Svinemose 19).

Samlet set ser det ud til, at yngleperioden har givet følgende resultat:

Ølene - to par med fire unger, hvoraf det ene pars unger kom på vingerne?

Bastemose - et ynglepar med en unge

Vallensgårds Mose - et ynglepar med en unge i maj – men ikke set med flyvefærdige unger.

Hestehave - et par med to unger.

Svinemose - et par med to unger.

Hagemyr - et par med unge – sandsynligvis fra 2006.

Samt yderligere 4-6 sikre/mulige unger på andre lokaliteter.

Andet halvår (efterårstrækket):

Trækket startede i begyndelsen af oktober:

2/10 250 Bromme (JGE) og 350 Rønne (SNI).

3/10 2242 Hammerodde (OLJ), 835 Rønne (PCP), 670 Tejn Havn (LOU) og 650 Rønne (SNI).

9/10 213 Hammerodde (AMØ), 200 Rønne (SNI) + 125 Rønne (MTK, PCP).

13/10 250 Rønne (MOS), 125 Rønne (TET, OLJ) samt mindre flokke på Hammerodde og Årsdale.

Efter disse dage blev der kun set ganske få traner på øen. I oktober måned blev der set 7631 traner (renset for åbenbare gengangere).

Som noget nyt blev der i 2007 set traner både i november og december måned. Det har vi ikke oplevet siden 2000.

2002-2007	interval	gennemsnit
første	8/1-18/3	28/2
sidste	17/10-26/12	03/10

Årstotal 2007: 8557, 2003-2006: 14.033, 4218, 12.201, 9264.

Øvrige observatører: ABO, AHH, ANP, ASO, Bjarne Golles, CAN, CGJ, DNE, EAG, EMB, ESA, ESB, FAN, HLL, Hans Skotte Møller, Jacob Lyster, JCH, JET, JMØ, KHA, KKR, MBH, MIV, Mikkel Jungersen, MKJ, PHJ, PJE, RBC, SLC, SPS, SRS, SSN, THC, TNI, TOK, TVI, VFM.

Strandskade: (Haematopus ostralegus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	3	64	62	38	21	58	14	0	0	0	1

Et rigtig godt strandskadeår, 90 flere fugle end året før.

Første halvår:

Årets første strandskader blev set tre forskellige steder 28/2: 1 SØ Døndalen (THC, SRS), 1 R Årsdale (AMØ, ASO) og 1 R Rønne Havn (OLJ).

Salthammer var som sædvanligt den lokalitet, der havde de fleste individer; 24/3 10 R (DNE, HTØ), 5/4 10 FU (OLJ) og 8/5 10 R (JAE). Strækningen Risegård-Sose Odde bød 1/4 8 R (THC) og Nexø Sydstrand 9/4 6 R (SRS).

Af trækkende fugle blev der observeret i alt 63 i perioden 12/3-24/4 fra Hammerodde og Dueodde (AMØ, ESB, JLH, LOU, OLJ, PCP, SRS, TET), hvilket er nogle flere end i 2006, hvor der blot blev noteret en halv snes.

Af ynglepar var der 4/5 1 par + 2 pull. Rønne Havn (OLJ), 12/5 1 på rede Udkæret (LOU, OLJ), 15/5 1 ad. + 2 pull. Snogebæk (SBR), 21/5 1 par + 2 pull. Galløkken (LOU), 13/6 1 ad. + 3 pull. Nexø Sydstrand (TET) og 18/6 1 par + 3 pull. DGI stadion i Rønne (BNI, SNI).

Andet halvår:

Årets sidste ynglepar blev set 19/7 2 ad. FU + 2 1K FU Bro Odde (OLJ).

Juli måneds høje tal skyldes en stor træk-obs fra 25/7 32 VSV Dueodde (LOU). I august var der 28/8 3 V fra Hammerodde/Hammeren (JCH, OLJ, TET). I september var der slet ingen observationer, til gengæld blev der helt usædvanligt observeret 10/12 1 FU Nexø Havn (MTK, SRS).

Årstotal 2007: 260; 2006: 170.

Øvrige observatører: ABK, CAN, CGJ, HAG, JCH, JET, JLH, JMØ, KHE, KRA, LBG, Leif Jacobsen, MBH, RBC, SEJ, SLC, SPS, VKN.

Klyde: (Recurvirostra avosetta).

Et godt klydeår for Bornholm, 39 fugle imod 8 i 2006.

De første fugle blev set 22/3 3 N Dueodde (LOU). Efterfølgende blev der set klyder i april, juni, juli og august.

Blandt andre 4/6 1 R Galløkken (ESB), 6/7 1 R Nexø Sydstrand (TET), 7/7 1 FU fyldområdet, Rønne Havn (SRS) og 1/8 1 FU Salthammer (OLJ). Største træktal var 16/4 7 Ø Dueodde (AMØ). Bemærk, at der ikke blev observeret klyder overhovedet i efteråret.

Øvrige observatører: HTØ, KHE, MKH, MKT, MTK, SEJ, SPS, SRS, VFM.

Lille Præstekrave: (Charadrius dubius).

Antallet af observerede lille præstekrave var det højeste i forhold til de foregående fire år, nemlig 39.

13/4 blev de første fugle set, 3 R Udkæret (DNE, HTØ).

Der blev kun med sikkerhed set ét ynglepar, og det var i grusgraven ved Udkæret. De første unger blev meldt 27/5 1 ad. + 2 pull. (OLJ). En anden mulig ynglelokalitet var Tofte grusgrav med 1-2 mulige ynglepar, men der blev ikke meldt om unger. Så det blev kun til ét sikkert ynglepar imod fem i 2006.

Af andre lokaliteter kan nævnes 22/4 1 FU Salthammer (OLJ), 9/5 2 R Balka (JEA, TET), 30/5 2 FU Snogebæk (OLJ) og 11/9 1 R Nexø Sydstrand (LOU).

Årstotal 2007: 39; 2003-2006: 15, 22, 20 og 34.

Øvrige observatører: ABK, ABO, AMØ, ASO, CAN, ESB, HAG, HHL, JCH, JMØ, KHE, MTK, PJE, SBR, SEJ, SPS, SRS, SSN, VKN.

Stor Præstekrave: (Charadrius hiaticula).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	31	21	19	0	53	111	172	23	0	0

Det største antal fugle i de sidste fem år. Især sommeren og efteråret gav nogle store antal.

Første halvår:

De første fugle blev set 10/3 3 FU Dueodde (SRS), som blev fulgt af det største meldte antal i foråret, 22/3 21 R Dueodde (LOU). De øvrige lokaliteter i foråret var 5/4 6 FU Salthammer (OLJ), 9/4 9 R Nexø Sydstrand (SRS), 13/4 2 R Udkæret (DNE, HTØ), 22/4 2 R Balka (ABK, HAG, SRS) og 7/5 1 FU Snogebæk-Bro Odde (OLJ). Ingen meldinger om ynglefugle!

Andet halvår:

En mulig indikation om bornholmske ynglefugle var 11/7 ad. + 3 1K R Dueodde (HTØ) og 15/7 2 ad. + 1 juv. Salthammer (OLJ), da de unge fugle først begynder at trække væk i september.

Returtrækket gav 196 fugle fra Hammerodde og Dueodde (AMØ, JET, HHL, HTØ, KHE, LOU, OLJ, SSN, TET, VFM).

Som tidligere år var de fleste observationer i september fra Dueodde med største antal 8/9 96 (KHE, VFM).

De sidste fugle blev set 15/10 2 R Dueodde (HTM, HTØ).

Årstotal 2007: 428; 2003-2006: 346, 187, 241 og 167.

Øvrige observatører: ABO, ASO, CAN, CGJ, ESB, EST, HLL, JAE, JCH, JLH, KIG, KKR, Leif Jacobsen, MBH, MKH, MTK, PCP, PJE, SBR, SEJ, SPS, THC.

Hjejle: (Pluvialis apricaria).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	8	199	2	0	5	624	889	4618	1415	330

Første halvår:

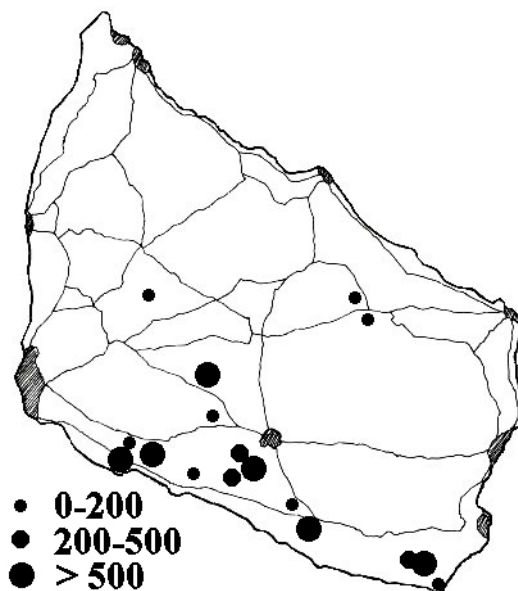
Fuglene var sent på den. Antallet i marts lå nemlig under det normale, mens det i april lå over. Her bør nævnes 9/3 8 N Vallengådsmose, 6/4 169 R Poulsker og 13/5 2 Nexø Sydstrand (LOU, SRS, HTØ, DNE).

Andet halvår:

En del hjejler var åbenbart ikke længe på ynglepladserne, for månedssummen i august var en af de største nogensinde. Ynglesæsonen er åbenbart glippet for en del af fuglene. Eneste fund af mere end en halv snes var 26/8 over 600 Lobbæk-Nylars (PJE) – som antydet et stort tal så tidligt.

Efteråret var i øvrigt nærmest normalt. Trækket kulminerede i ugerne omkring månedsskiftet september/oktober: 22/9 540 Udkæret, 1/10 650 såvel Strandmarken som Limensgade + 240 Grødby og 2/10 185 Sose (MTK, LOU).

Det var dog langt fra overstået, hvilket illustreres af 18/10 750 Sose, 23/10 350 Dueoddes bagland og 4/11 525 Viborg Torv (ESB, ASO, AMØ, HTØ, DOF-tur).

Hjejler efteråret 2007

I december de første hejler i den måned i tre år, og den største flok siden 2000: 4/12 30 Skarpeskade og 28/12 300 Årsballe (JCH, MTK).

Totalt 8090 mod hhv. 5594, 14.167 og 9955 i perioden 2004-2006.

Øvrige observatører: ANP, HLL, KKR, OLJ, PCP, SEJ, TET, TVI, VKN.

Strandhejle: (Pluvialis squatarola).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	1	0	18	37	63	15	0	0

Et fint år med årtiets næsthøjeste årssum.

Der blev endda set strandhejle i første halvår: 11/5 1 OF Salthammer (ASO, AMØ).

Første efterårsiagttagelse var 23/7 2 samme sted (OLJ). Lokaltiden husede på intet tidspunkt mere end to fugle på en gang.

Dueodde dominerede takket være en ret stor strandlagune i år. På direkte træk noteredes 29, og herudover blev de største rasttal 26/8 7, 15/9 8 og 11/10 5 (KHE, SSN, TET, HLL, KKR).

Fra Hammeren i alt 39 trækkende (bl.a. 28/7 11) – men ingen rastende.

Nexø Sydstrand havde utroligt nok blot 28/10 2 1K R (TET, KMO, MTK). Det var til gengæld årets sidste.

Andre lokaliteter var Raghhammer med 5/8 4 og 9/9 8, Sorthat Odde med bl.a. 13/10 3, Galløkken med 2/9 1 og Hasle Sydstrand med 27/10 1 (KHE, EBI, CAN, PCP, KMO).

Totalt 134 mod hhv. 18, 106 og 29 de tre seneste år.

Øvrige observatører: ABO, JCH, LOU, MBH, Martin Lundholm, SEJ, VFM.

Vibe: (Vanellus vanellus)

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	41	1179	230	136	67	450	336	1639	4015	742	28

Året bar præg af få fugle i august, men til gengæld lidt flere end ventet de to næste måneder.

Første halvår:

Det største overskud i forhold til normalåret fik vi dog allerede i januar og februar. Det var nemlig det største antal siden 2001. 24/1 6 Bodilsker, 18/2 20 Udkæret og 20/2 11 Østerlars (HTØ, MTK, SRS).

Præcis da kalenderen sagde forår væltede viberne ind over Bornholm. Alene 1/3 syv iagttagelser af op til 56 Østermarie (MTK). Dagen efter 185 samme sted og 3/3 100 Nexø Sydstrand (MTK, KHE). Martssummen blev lidt større end normalt. 13/3 var der 115 Udkæret + 55 Ølene (PCP,

LOU). Herefter faldt antallet markant. 20/3 55 Poulsker, og siden var 1/4 40 Udkæret HTØ, RBC, LBG) eneste større noteringer.

Årets første dununge sås 3/5 ved Udkæret (JCH). I maj og juni dominerede observationerne fra netop denne lokalitet stadig tallene.

Andet halvår:

Fuglene begyndte at samle sig i juli: 4/7 95, 7/7 130 og 11/7 145 Udkæret (SEJ, CAN, LOU). Hertil bl.a. 13/7 100 Ringeby (TET).

August skuffede som nævnt med 12/8 55 Udkæret (LOU) udgørende den største iagttagelse.

Antallet her steg voldsomt i starten af efteråret: 2/9 250 og 11/9 660 (PJE, LOU). 8/9 130

Raghammer (PCP) eneste andet trecifrede tal i september.

Dem var der til gengæld tolv af i oktober med 1/10 560 Strandmarken + 320 Limensgade samt 18/10 400 Pedersker (LOU, ESB) repræsenterende de største ud over Udkæret, hvor årets største antal kom i form af 4/10 870 (LOU).

I.f.m. en DOF-tur 4/11 noteredes 275 Viborg Torv og 200 Hallegårdsvej (HTØ m.fl.). Årets sidste 25/11 5 Nexø Sydstrand og 8/12 28 Poulsker (ABO, CAN, PCP).

Øvrige observatører: ANP, AMØ, ASO, CGJ, DNE, EST, FAN, FJE, HKA, HLL, HTM, JAE, JET, JMØ, KMO, KRA, MBH, MIV, MKJ, OLJ, PHJ, SLC, SPS, THC, TOK, VKN.

Islandsk ryle: (*Calidris canutus*)

Med en årstotal på 385 individer blev det talmæssigt det bedste år siden 1996, hvor 914 eks. blev noteret, hvoraf de 813 trak NV d. 28/7 ved Gudhjem.

Første halvår:

Ingen forårsobs, men en enkelt sommerobs: 13/6 1 FU i ODR Salthammer (OLJ).

Andet halvår:

Første fugl på tilbagestræk blev set på Nexø Sydstrand 14/7 (KEN). Ellers er perioden karakteriseret ved fire store rastende flokke: 23/7 56 Salthammer (OLJ), 28/8 54 Dueodde (HTØ), 4/9 60 Dueodde (CAN, ABO) og 18/9 30 Dueodde (SSN). Derudover optrådte arten på lokaliteter som Sorthat Odde 31/7 4 R (CAN), Raghammer 31/7 2 FU (SEJ) og 28/8 Raghammer Odde-Boderne 10 FU (Leif Jacobsen). Den første ungfugl blev set på Salthammer, hvor en 1K fouragerede 25/8 (OLJ).

Af trækobservationer var de største tal fra Hammerodde 28/8 18 V, 4/9 13 V og 6/9 8 V (OLJ, TET, AMØ). Øvrige observationer, som indgår i den samlede optælling, er af fugle i antal fra 1-3 set i perioden 14/7-21/9 på de gængse rastlokaliteter. Årets sidste blev 2 1K FU på strækningen Snogebæk-Bro Odde 23/9 (OLJ).

Årstotal 2007: 385; 2004-2006: 56, 43 og 30.

Øvrige observatører: DNE, EBI, JCH, KHE, KIG, LOU, MBH, MTK, PCP, SPS, SRS, VFM.

Sandløber: (Calidris Alba)

Der blev i 2007 observeret langt over gennemsnittet af denne lille, lynhurtige vadefugl, og tilsyneladende har strandsøen syd for vandrerhjemmet ved Dueodde været trækplasteret for sandløberen til en velfortjent rast under turen fra Sibirien og videre sydpå.

Første halvår:

Ingen registreringer.

Andet halvår:

Første fugl blev meldt i DOFbasen 24/7 fra Salthammer (OLJ). Næste dag var der 3 samme sted (OLJ) og ligeledes 3 ved Dueodde (LOU). Op til 43 individer observeredes 26/7-31/7 i og omkring strandsøen ved Dueodde (HTØ, KHE, LOU, PCP, SEJ, SRS). En enkelt fugl sås trækkende vest 28/7 ved Hammerodde (AMØ), 31/7 2 FU ved Raghhammer (SEJ), 9/8 1 FU ved Dueodde (MTK), 21/8 1 R Nexø Sydstrand (LOU). Fra 21/8-26/8 sås igen en større flok fugle, hvor største antal talte 19 individer, ved Dueodde (JET, KHE, LOU, MBH, TET). 28/8 observeredes to små træk på henholdsvis 7 og 8 fugle ved Hammerodde (AMØ, JCH, OLJ), og en enkelt fugl, som virkede meget træt, rastede ved Hammerodde 6/9 (OLJ).

I perioden 28/8-6/9 sås op til 11 individer ved Dueodde (ABO, CAN, HTØ, PCP, VFM) og 6/9 registreredes første ungfugl på trækket mod syd ved Dueodde (TOK). 8/9 sås 4 på Salthammer (OLJ) og 9/9 3 ved Raghhammer (EBI). 22 FU ved Dueodde var højeste tal fra 10/9 til 12/9 (SPS, TET) og i dagene 22/9-23/9 observeredes ligeledes op til 22 individer i området mellem Dueodde og Skrokkegårdsvej (MTK, SRS, VKN).

Nogle af årets sidste blev set ved Dueodde 26/9 3 V (AMØ) og 27/9 5 Ø samme sted. De allersidste indtastede i DOFbasen er 9 R Dueodde 30/9 (HLL).

Gennemsnit for registrerede sandløbere fra 1996-2006: 48.

Årstotal 2007: 159; 2004-2006: 18, 28 og 29.

Dværgryle: (Calidris minuta)

I lighed med tidligere årsrapporter er forårsobservationer af denne vores mindste vadefugl sjældne. Dette kan bl.a. skyldes, at dværgrylens trækrute mod ynglepladsen ligger længere mod øst end den sydgående trækrute. Der hersker ingen tvivl om, at kystområdet fra Nexø Sydstrand over Salthammer til Dueodde er dværgrylernes foretrukne rasteplads på deres vej mod Afrika, Middelhavsområdet og Sydasiens.

Første halvår:

13/5 1 Salthammer (SBR).

Andet halvår:

Første blev set fouragere 22/7 på fyldområdet ved Rønne Vesthavn (SRS), 26/7-28/7 op til 3 Dueodde i og omkring strandsøen (HTØ, KHE, LOU, PCP, SEJ), 31/7 1 Salthammer (SRS, MTK), 1/8-2/8 1 Nexø Sydstrand (SEJ, SKN), 5/8 1 Salthammer (OLJ), 9/8-12/8 op til 5 R Dueodde (KHE, MKH, LOU, VFM) og 17/8-18/8 op til 3 FU (AHH, JMH, SRS), 18/8 2 R Stampen (ESB),

21/8 2 Salthammer (LOU), 21/8 5 Dueodde (LOU), 24/8 1 Nexø Sydstrand (MBH), 25/8 2 Dueodde (TET), 28/8 8 V Hammeren (JCH, TET) og 5/9 31 FU Dueodde (HTØ, VFM). Ved Rønne Havn sås 5 individer 7/9 (VKN) og 8/9 observeredes der ved Dueodde 19 rastende fugle (JCH, PCP). 9/9 bød Nexø Sydstrand på ikke færre end **52** rastende 1K dværgryler (LOU), samme dag en flok på 15 fugle ved Salthammer (CGJ) og samme sted 11/9 24 R 1K (LOU). Den største observation for perioden 12/9-18/9 blev på 60 R Dueodde (SSN, TET), og en enkelt trækker sås ved Hammerodde 19/9 (TET). 21/9 registreredes 10 fugle ved Salthammer (SEJ), 21/9-22/9 op til 12 FU Dueodde (MTK, SEJ, SRS) og 23/9 kunne man betragte 8 dværgryler ved Salthammer (OLJ, VKN). Ligeledes kunne der 23/9 ses 4 stk. ved Skrokkegårdsvej (VKN), 23 individer trak V ved Dueodde 26/9 (AMØ), 30/9 5 R Dueodde (HLL) og 5/10 2 Dueodde (HLL). Sidste observation trukket ud af DOFbasen blev en sen fugl d. 15/10 ved Dueodde (HTØ, VFM). Gennemsnit for registrerede dværgryler fra 1996-2006: 124.

Årstotal 2007: 308; 2004-2006: 44, 20 og 47.

Temmincksryle: (Calidris temminckii)

Et år med 36 fugle er fint, da det ligger over gennemsnittet for de seneste 10 år. Kun 2001 ligger højere med 53 individer.

Første halvår:

Hele 13 forårsobservationer blev det til. Udkæret viste sig igen at være et godt sted at observere temmincksryle. Dette år blev arten dog kun iagttaget på lokaliteten om foråret, nemlig 4/5 2, 7/5 3, 10/5 2 og 21/5 1, alle rastende (JCH, LOU, TET).

Derudover 11/5 Salthammer 1 (AMØ, ASO), 15/5 Hammerodde 1 T (SSN), 15/5 Melsted 2 R (LOU) og ligeledes 15/5 Rø 1 FU i et lille vandhul på mark ved Røvej SØ for Humledal (DNE, KHE).

Andet halvår:

Periodens observationer fordelte sig på fem lokaliteter:

Dueodde: første på tilbagetræk 30/7 1, 12/8 1, 21/8 4, 22/8 1 Ø, 25/8 3, 26/8 2, 28/8 1, 1/9 2 (SEJ, LOU, JET, MBH, HTØ, PCP). Nexø Havn: 11/8 rastede en på fyldområdet ved mudderhullerne ved stensætningen. Den virkede nervøs og kaldte ivrigt (SRS). 23/8 1 OF, som landede på opfyldningsarealet (SRS). Nexø Sydstrand: 18+20/8 2 FU (AHH, JMH, MTK), 23/8 1 FU (VFM), 23/8 2 (AMØ), 24/8 1 R (MBH). Raghø: 31/7 1 FU (SEJ) og 5/8 2 (KHE). Salthammer: 12/8 2 R (LOU).

Periodens sidste registrerede blev altså to 1/9 ved Dueodde (PCP).

Årstotal 2007: 36; 2004-2006: 30, 15 og 29.

Krumnæbbet ryle: (Calidris ferruginea)

Et hæderligt år med omkring 160 fugle.

Første 7/7 og sidste allerede 12/9. Trækket kulminerede sidst i juli med en ny lidt mindre trækbølge i starten af september, som tallene herunder antyder.

Som sædvanligt dominerede området fra Dueodde til Nexø Sydstrand totalt materialet med 95% af iagttagelserne. Årets største forekomst blev 12/7 23 og 27/7 32 Dueodde (SEJ, KHE). Nævnes bør dog også 31/7 16 + 2/9 22 Salthammer (MTK, HTØ, DNE, VFM, KIG). Den gennemsnitlige flokstørrelse var dog bare 6,8. På Nexø Sydstrand var 8/9 21 i øvrigt flest (KHE).

De sidste fugle i fuld sommerdragt optrådte 25/7, og blandt de mere specielle observationer var 7/9 1 Rønne Havn og 11/9 årets eneste indlandsobs af tre fugle ved Udkæret (VKN, LOU).

Sortgrå ryle: (Calidris maritima).

Tendensen med enkelte fugle hvert år holdt sig, idet ESB 29/12 så to fouragerende fugle ved Gudhjem Havn/Norre Sån.

Af årtiets hidtidige 18 eksemplarer blev de 13 set i vintermånederne, så her er tale om en ægte vintergæst. Flest ses da også de år, hvor vinteren er rigtig kold nordpå.

I 90'erne samlet set 25 stk. De fem seneste år hhv. 6, 6, 2, 0 og 3.

Almindelig ryle: (Calidris alpina).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	2	5	1	1218	896	526	294	1	0

På samme måde som sidste år kom mange alm. ryler tidligt retur – i år dog i det største antal i 16 år.

Første halvår:

Til at overse med 9+20/4 1 Nexø Sydstrand, 11/5 4 Salthammer, 13/5 1 Hammeren og 2/6 1 Nexø Sydstrand (LOU, SRS, ASO, AMØ, KHE, SSN). Ikke usædvanligt med så små tal på denne årstid.

Andet halvår:

En uge inde i juli begyndte en fantastisk måned. Til de tidligste tal hørte 8/7 65 Salthammer og dagen efter 110 Dueodde (MTK, OLJ, LOU). Der er ingen tvivl om, at fuglene pendulerer mellem de to områder afhængigt af tidevand og forstyrrelser.

Antallet kulminerede i de sidste julidage med 23/7 240 Salthammer, 26/7 418 og 27/7 **550** Dueodde (OLJ, LOU, HTØ, SEJ). Som nævnt de højeste tal siden 1991. Gennemsnittet for juli i perioden 2000-2006 var 407, og vi havde med andre ord tre gange flere på besøg i år. At der blev set ryler andre steder på øen vidner 23/7 37 Bådsted og 31/7 22 Sorthat Odde om (ABU, CAN).

1/8 endnu 300 Salthammer (OLJ), men herefter faldt antallet til et halvt hundrede fugle som flest den næste måneds tid. Årets største notering på Nexø Sydstrand faldt dog 2/8 med 138 stk. (VKN).

I september blev de største tal på sydøstkysten 3/9 250 og 11/9 140 hhv. Dueodde og Salthammer (VFM, LOU), mens Nexø Sydstrand maksimalt havde 15. 2/9 2 Udkæret (PJE) var årets eneste indlandsiagttagelse, og nævnes bør også 5/8 28 Raghhammer (KHE).

Mellem 20/7 og 1/10 var der i øvrigt 140 observationer, svarende til to om dagen. Fra oktober kan nævnes 11/10 40 Dueodde og 2-8/10 i alt 158 trækkende (TET, HLL, OLJ). Eneste efter 16/10 var en efternøler 25/11 Salthammer (ABO, CAN).

Øvrige observatører: CGJ, DNE, EBI, EST, JAE, JCH, KRA, MBH, MKH, PCP, SPS, THC.

Kærløber: (Limicola falcinellus).

2007 blev historisk med det største antal nogensinde i rapportens historie. Over ti fugle blev iagttaget!

Første blev 26/7 1 Dueodde, og to dage senere stod her tre eksemplarer mellem ryllerne (LOU, SEJ, HTØ, MTK, THC, EST). Næste fund var 12/8 hvor LOU kl. 15 så en 1K ved Salthammer og 15.30 1 ad. + 3 1K Dueodde. En 1K fugl 13/8 hhv. Dueodde og Nexø Sydstrand må være en genganger. Det samme, vil jeg anse, gør sig gældende for 16+18/8 1 juv. på sidstnævnte lokalitet. Derimod må 18/8 1 Stampen (ESB) være ny – og stedet er nærmest ukendt, hvad denne art angår. Endelig 21/8 1 1K Dueodde samt et sent individ 8/9 Nexø Sydstrand (KHE, EBI, VFM).

De tre seneste år hhv. 3, 6 og 1 eksemplar. For årtiet som helhed 19 fugle indtil i år – mod højest 25 fra 90'erne. På landsplan ses i gennemsnit godt hundrede kærløbere om året. I sensommeren blev de fire fugle fra Dueodde i øvrigt kun overgået af en iagttagelse af ni eksemplarer fra vadehavet.

Brushane: (Philomachus pugnax).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	2	30	10	15	82	43	96	28	0	0

Modsat 2006 startede året ret skuffende, mens der i efteråret var flere fugle på øen end normalt.

Første halvår:

Da det langt fra er hvert år, vi ser brushaner i marts, må 31/3 1 såvel Udkæret som Ølene (RBC, LBG) betegnes som tidlig. I april bl.a. 6/4 6 Ølene og 26/4 6 ♂ Nexø Sydstrand og 7 Udkæret (PJE, LOU).

I maj var 1+4/5 4 Udkæret (LOU, JCH) faktisk flest. Juni blev årets store skuffelse med kun fem iagttagelser. 23+23/6 6 Nexø Sydstrand (AMØ, KHE) eneste nævneværdige.

Andet halvår:

Nexø Sydstrand og Udkæret har langt større betydning for brushøns end for de fleste andre vadere. De to lokaliteter har hver over 30% af det samlede antal fugle. På Dueodde ses til sammenligning f.eks. kun 8%.

Allerede i starten af juli var en del brushøns på plads på rastepladserne med bl.a. 2/7 23 Nexø Sydstrand og 7/7 15 ved marksø vest for Udkæret (MTK, HTØ, DNE). Antallet i juli, september og oktober lå noget over det forventede.

I august derimod kun ét større fund: 21/8 17 Nexø Sydstrand (LOU).

De omtalte lokaliteter dominerede også tallene i september med 8/9 17 Nexø Sydstrand og 13/9 10 + 27/9 28 Udkæret (KHE, EBI, VFM, HTØ, LOU). Flest fra øens andre lokaliteter var 11/9 4 Salthammer og 15/9 8 Dueodde (LOU, SSN).

Oktober bød på få men ret store registreringer: 4/10 28 1K'ere Udkæret, 6/10 6 Hasle Sydstrand og årets sidste 18/10 8 Udkæret (LOU, KRA, VKN).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	19/3-30/4	15/4
Sidste	4-29/10	11/10

Årstotal 306 mod hhv. 288, 234 og 170 de tre sidste år.

Øvrige observatører: AHH, CAN, ESB, HKA, JET, JMØ, KIG, MBH, OLJ, PCP, SEJ, SPS, SRS, TET.

Enkeltebekkasin: (*Lymnocyptes minimus*).

Antalsmæssigt på linje med det foregående år, dog med flere forårsfugle. Bemærk koncentrationen omkring Dueodde.

Første halvår.

Forårstrækket kulminerer i april, så martsforekomster er forholdsvis sjældne. To iagttagelser blev det imidlertid til, 22/3 Dueodde 1 R og 26/3 1 Hammeren. Fire fugle blev set i april, 6/4 Balkalyngen 1 R, 7/4 Bro Odde-Dueodde 2 R og 24/4 Dueodde 1 R (AMØ, KHE, LOU, SRS).

Andet halvår.

Efterårstrækket passerer hovedsageligt fra sidst i september, hvilket kun til dels stemte overens med de indsendte iagttagelser, 9/9 Nexø Sydstrand 1 R og Dueodde 21/9 1 R, 30/9 1 R og 17/10 2 R (i strandsumpen) (JCH, LOU, MTK, SEJ, SRS, TET).

Årstotal 2007: 11, 2004-2006: 6, 4 og 12.

Dobbeltbekkasin: (*Gallinago gallinago*).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	0	12	62	33	1	14	125	41	78	0	0

Igen et år med mange iagttagelser og med hovedvægten lagt i andet halvår med oktober som usædvanlig aktiv.

Første halvår.

Det startede fint med seks januarfugle, Grisby-Årsdale 5/1 4 og 25/1 2 Nexø Havn fyldområde (SRS), idet tilstedeværelsen nok kan henføres til den meget varme og nedbørsrige måned. Ølene var atter den foretrukne forårsrastelokalitet med op til 12 R 8/4 (AMØ, ASO, Rasmus Møller), hvorimod Udkæret førte en lidt mere tilbagetrukket tilværelse med max 4 R 4+7/5 (JCH, LOU). Omtales kan desuden 6/4 Balkalyngen 5 R (SRS).

Ynglefugle.

Iflg. indberetningerne kunne Ølene mobilisere to – tre spillende/territoriehævdende fugle iagttaget bl.a. ved ndr. tårn, savværket og Rømersvej. Desuden et ynglepar med rede/æg i Udkæret. Endvidere sås en forholdsvis tidlig territoriehævdende fugl 27/3 i Svinemosen desværre uden yderligere opfølgning fra lokaliteten. Status må således kunne opgøres til 1 sikkert og 3 mulige ynglepar, hvilket er en lille fremgang i forhold til tidligere (16 indsendere).

Andet halvår.

Det bedste halvår i en længere årrække med overvejende rastende fugle fra især Udkæret 14/8 36 (KHE), 30/8 20 (LOU) og Dueodde 9/8 18 (KHE, MTK, SRS). Derimod haltede Ølene langt bagefter med max 5 (!) 13/10 (JMØ). Trækforekomster næsten udelukkende fra Dueodde med bl. a. 22/8 12 Ø (JET, TET) og 1/10 13 V (HLL). Årets finale blev 26/10 Nexø havn 2 OF (TET).

Årstotal 2007: 372, 2004-2006: 391, 269 og 284.

Øvrige observatører: ABK, ABO, AHH, BNI, CAN, DNE, EBI, ESB, EST, HAG, HKA, HLL, HTØ, JET, JLH, JMH, JMØ, KKR, LBG, MBH, MIV, Mikkel Jungersen, MKH, MKJ, OLJ, PCP, PHJ, PJE, RBC, SEJ, SNI, SSN, TCH, TNI, TOK, VFM, VKN.

Skovsneppe: (Scolopax rusticola).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	1	39	22	38	13	12	2	3	5	5	0

Det bedste resultat inden for den sidste tiårsperiode primært på grund af de ekstraordinært gode forårsmåneder.

Første halvår.

Observationer registreret i alle seks måneder med første fugl 27/1 på vandfugletællingen Årsdale-Svenskehavn (Kurt Buchmann) og med i alt tre vinterfugle. Bemærkelsesværdigt havde marts periodens største iagttagelser med f.eks. 31/3 Østermarie Plantage 9 (AMØ, ASO) og Pedersker Plantage 5 (LBG, RBC kl. 20.00-23.30). Dette tyder på, at forårsfuglene ankom relativt tidligt i den frostfrie, forholdsvis varme og solrige periode sidst på måneden.

Ynglefugle.

Territoriehævdende hanner optrådte i størrelsesordenen 35-40, hvilket var en anelse lavere end forrige år. Indberetningerne fordelte sig over det meste af øen, men var dog fortrinsvis koncentreret i de store, skovrige områder inde midt på øen. Mindre skove/lokaliteter som Hasle Lystskov/Levka, Svaneke Nordskov, Habbedam, Snogebæk, Balkalyngen, Halleklipperne, Ferskesø, Blemmelyng og Almegårds øvelsesterræn fremgik imidlertid også af de indsendte observationer. Sammenlagt var således anslået 23 ynglelokaliteter besat (22 indsendere).

Andet halvår.

Efter juli tyndede det hurtigt ud i de indsendte noteringer, som herefter hovedsageligt bestod af observationer af enkeltindivider. Dette stemte fuldstændigt med de foregående år, og vi må således

miste hovedparten af efterårstrækket, der passerer landet fra sidst i oktober til midt i november. Snepeåret ebbede ud 15/11 med 1 ”byfugl” over Østre Skole i Rønne (PCP) og 1 R Pyritsøen (CAN).

Årstotal 2007: 142, 2004-2006: 102, 96 og 130.

Øvrige observatører: AHH, BST, DNE, EKR, ESB, EST, HKI, HTØ, JAE, JCH, JLH, JMH, KEL, LOU, Mikkel Jungersen, MKJ, MTK, OLJ, PHJ, SPS, SRS, SSN, TET, THC, TOK, VFM.

Stor kobbersnepe: (*Limosa limosa*).

For femte år i træk blev arten registreret herovre. Det må gerne blive kutyme.

Første halvår.

Forårsiagttagelser forekommer ret sjældent. I år blev det imidlertid til to fugle, begge 13/5 hhv. Udkæret 1 (PJE) og 1 FU SDR Poulsker (Nordbakkegård, oversvømmet græsmark sammen med et par atlingænder og tolv tinksmede) (OLJ). Sandsynligheden taler ikke for, at det var samme fugl.

Andet halvår.

Den positive tendens fortsatte med to iagttagelser af i alt otte fugle, 23/7 Salthammer 7 R SV (sammen med små kobbersneper) (OLJ) og 25/8 Dueodde 1 V (TET).

Årstotal 2007: 10, 2004-2006: 1, 1 og 4.

Lille kobbersnepe: (*Limosa lapponica*).

Det bedste år siden 1997 af både trækkende og rastende fugle, således 255 i juli og 112 i august.

Første halvår.

Hammerodde var første sted på lystavlen 15/5 1 Ø (AMØ, SSN), hvorefter Salthammer fulgte efter 23/6 1 R (KHE). Efternøler eller tidlig returtrækker?

Andet halvår.

Langt hovedparten af de indsendte iagttagelser udsprang fra den sydlige del af øen, hvorimod største forekomst blev noteret 20/7 Hammerodde 118 V (AMØ, ASO), hvorfra yderligere kan nævnes 27-28/8 25 V (OLJ, TET). Ellers stod Salthammer og Dueodde stærkt i billedet med både rastende og trækkende fugle, f.eks. Salthammer 23/7 61 R SV SDR (OLJ) og Dueodde 25/7 21 VSV SDR (LOU), 26/8 21 (KHE, VFM) og 17/9 8 T (SSN). Endvidere havde Listed 23/7 20 V (SEJ), Snogebæk 23/7 28 SV (OLJ), Sorthat Odde 30/8 10 FU (CAN) og en lidt sen fugl 16/10 fra Vestermarie 1 R (JCH). Periodens slutresultat kunne opgøres til 381.

Endelig spottedes 25-26/8 på Salthammer en farveringmærket fugl, som var ringmærket 17/5 2006 i Terschelling, Holland, i.f.m. et hollandsk projekt fra 2001. Der var indtil videre ringmærket i alt 2.571 fugle i henholdsvis Holland, Tyskland og Mauritanien og modtaget 7.378 genmeldinger af 1.421 fugle fra 213 observatører i 20 forskellige lande.

Årstotal 2007: 383, 2004-2006: 11, 29 og 231.

Svaleklire på fyldområdet, Nexø Havn 12/7 2007 © SRS

Dværgryle på Salthammer Odde juli 2007 © CAN

Øvrige observatører: EBI, ESB, HTØ, MBH, PCP, SRS.

Småspove: (Numenius phaeopus).

En spagfærdig optræden med forholdsvis små og få iagttagelser meget lig de foregående tre år.

Første halvår.

Ikke meget at berette om. Første og største forekomst var 24/4 Dueodde 4 Ø og 1 V (AMØ). Ellers kun meldinger om 1-2 fugle i maj, hvilket gav et perioderesultat på i alt 14 fugle.

Andet halvår.

Bortset fra en enkelt augustiagttagelse hidrørte resten af indberetningerne fra juli startende 6/7 Nexø Sydstrand 2 FU (MKT, SEJ). De tre største noteringer blev 8/7 Dueodde 4 V (JAE), 20/7 Hammerodde 8 V (AMØ, ASO) og 25/7 Dueodde 6 VSV (LOU). Sidste 7/8 Strandmarken 1 R SV (DNE, HTØ), hvilket gav i alt 33 fugle.

Årstotal 2007: 47, 2004-2006: 40, 36 og 52.

Øvrige observatører: EBI, EMB, JCH, Mark Hammond, OLJ, SBR, SEJ, SRS, SSN, TET.

Storspove: (Numenius arquata).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	570	2	213	100	24	5	0	0	0

Mønsteret meget lig foregående år med hovedvægten af trækket i første halvår.

Første halvår.

Selv om vi havde et mildt forår, dukkede de tidligste forårsbebudere først op i april måned, 3/4 Lufthavnen 2 NØ (ESB). Akkurat som i 2002 et meget koncentreret nattræk i april. Dette skete natten mellem 7/4 og 8/4, hvor der over Snogebæk i tidsrummet 22.35-03.45 foregik et kontinuerligt NØ-gående træk med ivrigt kaldende fugle af ubestemte flokstørrelser. Det anslåede tal på 500 fugle må derfor absolut betegnes som et minimumstal, idet det reelle antal muligvis skulle ligge noget højere. En herlig forårsnat trods spoleret nattesøvn (OLJ). Desuden hørtes 8/4 (21.50-22.30) Skagelfaldet 25 NØ (DNE, HTØ: ”flere flokke mod NØ – svært at bedømme antallet så 25 er minimum”). Blot 10 iagttagelser fra forårstrækstedet Hammeren/Hammerodde (4 observatører). Allerede 11/6 blev første returtræk noteret i Snogebæk med minimum 2 SV (fuglene gik utroligt højt og blev kun hørt). Måneden må i øvrigt betegnes som over middel med bl.a. 27/6 Vestermarievej 49 R (CAN) og 28/6 Bodilsker Plantage 44 OF (AHH, JMH).

Andet halvår.

Stod noget i skyggen af førnævnte periode med største forekomst 1/7 Årsdale 29 SV (AMØ, ASO). Enkelte indberetninger om rastende fugle inde på øen, 7/7 Udkæret 12 R (CAN) og Vestermarie marksø v/Dueløkker 15 R (DNE, HTØ). Dueodde kunne blot fremtrylle i alt 22 fugle SV (5

observatører). Der blev ingen oktoberfugle set i år, da sidste lukkede og slukkede 19/9 Hammerodde 1 NV (TET).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	19/3-8/4	24/3
Sidste	4/9-30/12	6/10

Årstotal 2007: 914, 2004-2006: 764, 526 og 745.

Øvrige observatører: ABK, BNI, HAG, JAE, JCH, KHE, MKH, MTK, SEJ, SNI, SPS, SRS.

Sortklire: (Tringa erythropus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	1	41	26	6	26	25	0	0	0

Et udmærket og lidt usædvanligt år med maj som største måned.

Første halvår.

Forårstrækket var i år koncentreret i første halvdel af maj med gode dage fra Nexø Sydstrand, 7/5 4 R (LOU), 9/5 7 R (EBI, TET) og 11/5 12 R (AMØ, ASO). Da det anslåede forårstræk i Danmark på samme tidspunkt kulminerer med i gennemsnit 500 – 1000 fugle (Fuglenes Danmark), har altså mellem 8% og 4% passeret øen. Observationerne i juni stammede især fra Udkæret med de største tal 14/6 8 (SPS) og 20/6 6 R AD SDR (LOU). Sandsynligvis returtrækkende hunner, der som de første forlader ynglepladserne i juni.

Andet halvår.

Yngleforholdene har tilsyneladende ikke været optimale i år, da der kun er indsendt relativt få indberetninger af ungfugle. Sammenlignes august med sidste års antal på 80, nåedes således knapt en tredjedel af dette. Selvom september rettede lidt op på tingene, må efteråret betegnes som lidt svagt og uden tocifrede indberetninger. Nexø Sydstrand bød på flest fugle med 25/8 5 juv. R (MBH) og 11/9 6 1K R (LOU), medens Salthammer 28/8 strakte sig til 5 FU (HTØ). Dueodde kunne mønstre en enkelt obs, 15/9 4 R (SSN), og sidste indløb fra Nexø Sydstrand 21/9 1 R (SEJ).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	13/4-30/4	23/4
Sidste	13/9-27/10	2/10

Årstotal 2007: 125, 2004-2006: 132, 48 og 118.

Øvrige observatører: DNE, Hans Skotte Møller, JAE, JCH, JMØ, KHE, KRA, MKJ, MTK, OLJ, PCP, PHJ, PJE, SRS, VFM, VKN.

Rødben: (Tringa totanus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	2	27	34	3	50	161	19	0	0	0

Vi skal helt tilbage til 1997 for at finde et tilsvarende fint år, hvilket navnligt kunne tilskrives en udmærket august måned.

Første halvår.

Ingen vinterfugle i år, men første fugl var ret tidligt på færde, 3/3 Nexø Sydstrand 1 R (KHE, VFM). Antalsmæssigt på det jævne og en tro kopi af forrige år. Det var igen Nexø Sydstrand og Salthammer, der bidrog med indberetninger, og største forekomst kom 13/5 fra Nexø Sydstrand 15 R (DNE, HTØ). Derudover iagttagelser af 1-4 fortrinsvis rastende fugle og kun meget få trækiagttagelser (14 indsendere).

Andet halvår.

Det startede godt allerede i juli, men især august må betegnes som særdeles fin med eksempelvis langt flere fugle end for hele 2006. Det kunne tyde på et år med ynglesucces, som resulterede i de mange returtrækkende ungfugle. Sædvanen tro var det de traditionelle vadefuglelokaliteter, der markerede sig stærkest og med tocifrede indberetninger. Absolut største dag var 21/8 Nexø Sydstrand 35 R og Dueodde 37 R (LOU). Endvidere indløb der iagttagelser om 1-10 rastende fugle fra Salthammer, Raghhammer, Stampen, Sorthat Odde og Udkæret (23 indsendere). Allerede 12/9 ophørte efterårstrækket med 2 V Dueodde (AMØ).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	26/3-19/4	5/4
Sidste	10/9-20/10	27/9

Årstotal 2007: 296, 2004-2006: 177, 97 og 108.

Øvrige observatører: ABK, AHH, ASO, CAN, EBI, EMB, ESB, HAG, JAE, JET, JMH, KRA, Leif Jacobsen, MBH, Mark Hammond, MKJ, MTK, OLJ, Rasmus Møller, SBR, SEJ, SRS, TET, TOK.

Hvidklire: (Tringa nebularia).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	53	37	0	35	31	14	1	0	0

Efter et lidt trægt forår gik det stærkt ned ad bakke. Året blev det ringeste siden 2000 og stod i skarp kontrast til sidste års fornemme resultat.

Første halvår.

Ingen grund til de store armbevægelser. Blot to observationer af tocifrede forekomster kunne det strække sig til. Første var 13/4 Udkæret 1 FU (DNE, HTØ) og 21/4 Hagemyr 1 R (JCH fra en ikke særlig omtalt lokalitet), mens ”højdepunkterne” blev registreret 24/4 Ølene 10 R (PCP) og 26/4 Udkæret 14 R (LOU). Bemærkelsesværdigt nok slet ingen rapporteringer fra juni.

Andet halvår.

En noget pauver omgang, hvor både juli og især august skuffede fælt. Således udeblev ungfuglene næsten fuldstændigt – hvad årsagen så end kan have været. Hovedparten af de indsendte data var obs af 1-2 fugle, hvilket var usædvanligt ringe (19 indsendere fra 11 lokaliteter). Fremhæves bør dog 7/7 Udkæret 15 (Hans Skotte Møller). Det sidste, vi så til arten, var 2/10 Salthammer 1 R (HLL).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	13/4-21/4	17/4
Sidste	13/9-12/10	29/9

Årstotal 2007: 171, 2004-2006: 278, 264 og 366.

Øvrige observatører: ABK, ABO, AMØ, ASO, CAN, EBI, ESB, HAG, JAE, JET, JMØ, KRA, MBH, MKH, MTK, OLJ, PHJ, PJE, SEJ, SPS, SRS, SSN, TET, TNI.

Svaleklire: (Tringa ochropus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	2	26	3	17	51	63	6	1	0	0

På ny et godt år, hvor årstotalen fra forrige år næsten blev nået.

Første halvår.

Perioden udviste et næsten identisk spejlbillede af 2006, bortset fra at førstegangsforekomsten var fjorten dage tidligere, nemlig 14/3 Tofte grusgrav 1 R (CAN). Observationerne var primært koncentreret i første halvdel af april, 5/4 Ølene 2 (SKN, VKN), 9/4 Nexø Sydstrand 4 R (SRS), 12/4 Hammerodde 4 R NØ (OLJ) og 13/4 Udkæret 2 R (DNE, HTØ), som desuden stod for halvårets største forekomst 20/6 9 R (LOU). Sikkert returtræk af voksne fugle.

Ynglefugle.

Ingen meldinger om helt sikre ynglefund. Fra Ølene observeredes sporadisk en til to fugle fra 26/4 1 SY til 31/5 1 FU, men uden bekræftende tegn på yngleaktivitet. Endvidere registreredes 10/6 ved Åremyre/campingpladsen en urolig fugl, der kunne indikere yngleadfærd. Uden yderligere genbesøg og meldinger fra stedet må fundet umiddelbart udlægges som en sandsynlig ynglefugl. Endelig blev der ligesom forrige år i området omkring Stavnsgårdmosen/Stavnsgård/Brogård i Poulsker i tidsrummet 28/4-24/6 konstateret territoriehævdende fugle, men desværre uden sikre yngletegn. Tre fouragerende 1k fugle i Stavnsgårdsdammen 2/8 må således betragtes som

trækgæster. Status for årets ynglefugle kan derfor i bedste fald opgøres som et sandsynligt og to mulige par (ABO, CAN, OLJ, MTK, TOK), hvilket knap er på højde med foregående år. Monstro der ikke kunne dølge sig et par i f. eks. Paradisbakkerne eller Svinemosen?

Andet halvår.

Forholdsvis pænt med indberetninger fra et bredt udsnit af øen, 1/7 Årsdalevang 3 T (SRS), 14/7 Tofte grusgrav 6 R (CAN), 24/7 Paradisbakkerne 3 hørt (caretakertur gr. 1), 4/8 Svinemose 5 R (CAN), 13/8 Nexø Sydstrand 6 R (LOU), 23/8 Nexø Havn fyldområde 2 R og 4/9 Svenskehavn 1 hørt (begge SRS). Det lykkedes heldigvis i år at opstøve en oktoberfugl 15/10 Udkæret 1 R (EMB).

Årstotal 2007: 169, 2004-2006: 110,111 og 186.

Øvrige observatører: AHH, AMØ, ASO, Bjarne Golles, EBI, ESB, EST, JAE, JET, JMH, JMØ, KHE, MKJ, PJE, Rasmus Møller, SEJ, TET, THC, TNI, TOK.

Tinksmed: (Tringa glareola).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	56	183	21	264	312	12	0	0	0

Trods et overmåde flot forår blev slutresultatet en tilbagegang i forhold til sidste år på grund af lavere juli- og augustforekomster.

Første halvår.

Det begyndte på forrygende vis. Første sås 12/4 Udkæret 2 (PJE) og derefter udmærkede især Ølene sig med pæne forekomster, såsom 29/4 14 FU (PHJ, PCP) og 4/5 55 R (JCH). Udkæret stod lidt svagere i billedet med bl.a. 27/4 og 3/5 15 (PJE, JCH). Fra de lidt mindre kendte steder kan nævnes Nordbakkegård, Poulsker 6/5 4 FU og 14/5 9 FU (OLJ), 15/5 Røvej, Humledal 3 FU (DNE) og 24/5 vandhul Olsker 3 R (SEJ). Sammenfattende et rigtigt flot forår.

Andet halvår.

Juli/august kunne tilsammen ikke engang måle sig med sidste års augusttal, der sandt at sige også lå i top. Lokalitetsmæssigt var Nexø Sydstrand delvis med på vognen, medens Udkæret lå temmelig langt under tidligere niveau. Største tal fra Nexø Sydstrand: 26/7 37 R, 21/8 55 R, og 24/8 30 R (AMØ, Rasmus Møller, LOU, MBH), Udkæret: 7/7 45 R og 7/8 21 R (Hans Skotte Møller, TNI). En ellers velbesøgt rastlokalitet som Salthammer kunne bare opvise max. 7 fugle, og selv Dueodde glimrede med få og små meldinger. Lidt positivt kan der dog berettes om med iagttagelser fra 6/7 Tofte grusgrav 18 R, 21/7 Rønne Vesthavn fyldområde 9 R og 7/8 Nexø Havn fyldområde 10 R (CAN, SRS). Dueodde nåede imidlertid at revanchere sig med årets sidste fugle 14/9 2 T (SSN).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	29/3-28/4	16/4
Sidste	7/9-8/10	20/9

Årstotal 2007: 848, 2004-2006: 1193, 714 og 1222.

Øvrige observatører: AHH, ASO, EBI, EST, HTØ, JET, JMH, JMØ, KIG, KHE, KRA, Mark Hammond, MKH, MTK, SPS, TET, THC, VFM, VKN.

Mudderklire: (*Actites hypoleucos*).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	6	38	2	248	441	23	3	0	0

Muligvis rekord i årsrapportens levetid! Et meget fornemt resultat for arten, som er en af Europas mest udbredte vadefugle. Bemærk den stærke koncentration i juli/august.

Første halvår.

Det er næsten en tradition, at første fugl ses ca. 20/4. Førstegangsdatoen i år afveg ikke mange dage fra dette mønster, idet der 22/4 blev iagttaget fugle på Nexø Sydstrand 1 FU og Salthammer 2 FU (ABK, HAG, OLJ, SRS). Sædvanen tro var juni ligeledes en måned næsten uden fugle. Indsendte iagttagelser af 1-7 fugle registreret fra adskillige kystlokaliteter såsom Galløkken, Arnager, Svaneke Fyr, Frederiks Stenbrud, Hasle Sydstrand og indlandslokaliteter som Rabække- og Torneværkets kaolingrave, Munkebæk og Udkæret (20 indsendere).

Andet halvår.

Her var de to tilbagevendende lokaliteter Nexø Sydstrand og Salthammer i en klasse for sig selv og bidrog stærkt til det overvældende antal fugle fra periodens to første måneder. Ungfuglene, der passerer landet fra ultimo juli til ind i september, stod for langt de største dagstotaler, som må pege på en vellykket ynglesæson. Allerede 6/7 blev der set henholdsvis 21 og 23 fugle på førnævnte to steder (MTK, SEJ, TET), og tendensen fortsatte i august på Nexø Sydstrand med eksempelvis 13/8 24 R, 21/8 39 R og 24/8 21 R og Salthammer 8/8 20 FU, 18/8 9 FU og 26/8 12 FU. Endvidere kan omtales fortrinsvis enkeltindberetninger fra 15/7 Raghammer 9 FU, 18/8 Stampen 16 og 21/8 Sorthat Odde 16 R. Endelig iagttagelser af 1-7 fugle fra bl.a. Nexø, Rønne, Allinge/Sandvig, Svaneke og Listed havne, Hasle Sydstrand, Hammeren, Dueodde, Slusegård, Årsdale og Udkæret (31 indsendere). Eneste oktoberobs, som samtidigt satte punktum for et særdeles succesrigt år, blev 6/10 Hasle Sydstrand 3 (KRA).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	4/4-23/4	16/4
Sidste	16/9-19/10	2/10

Årstotal 2007: 761, 2004-2006: 299, 290 og 641.

Øvrige observatører: AHH, AMØ, ASO, BNI, CAN, DNE, EAG, EBI, ESB, EST, HTØ, JAE, JCH, JET, JMH, KHE, KIG, Leif Jacobsen, LOU, MBH, MKH, MKJ, PCP, PJE, Rasmus Møller, SBR, SNI, SPS, SSN, THC, TKU, TNI, VFM, VKN.

Stenvender: (*Arenaria interpres*).

Det bedste år siden 1999 og med en tredobling af fugle i forhold til det foregående år.

Første halvår.

Kulminationen af forårstrækket over Danmark foregår normalt i maj, og dette stemte præcist med årets indberetninger, der alle hidrørte fra denne måned med ti rastende og tre trækkende fugle indenfor et tidsinterval på elleve dage. Alle nævnes: Salthammer 7/5 3 R, 13/5 1 R, 16/5 1 R, Galløkken 7/5 2 R, Hammerodde 15/5 3 Ø og Nexø Sydstrand 18/5 3 R (AMØ, JAE, LOU, Mikkel Jungersen, OLJ, SBR, SSN). Facit blev et forår over middel.

Andet halvår.

Juli med ni, august med sytten og september med tyve fugle dannede basis for årets udmærkede resultat. Periodens i alt 46 iagttagelser var koncentreret omkring Dueodde og Salthammer med henholdsvis 28 og 10 fugle, hvoraf største antal fra Dueodde var 21/8 7 R, 4/9 4 R og 8/9 5 R og fra Salthammer 26/7 4 FU (ABO, CAN, KHE, LOU). Endvidere noteringer fra Sorthat Odde, Nexø Sydstrand, Sandvig og Hammerodde, hvorfra årets eneste trækobs blev registreret 27/8 1 V. Finalen udspillede 26/9 på Dueodde med 2 R (AMØ).

Årstotal 2007: 59, 2004-2006: 11, 13 og 20.

Øvrige observatører: EBI, HTØ, JCH, MBH, OLJ, PCP, SEJ, SPS, SSN, TET, TNI, VFM.

Odinshane: (*Phalaropus lobatus*).

Det er efterhånden blevet en sædvane, at vi har besøg af denne lille flotte svømmesnepe. Vanen tro gæstede to 1k fugle da også Nexø Sydstrand 1/8 og 2/8, bl.a. ved at præsentere sig lige nedenfor fugletårnet (HTØ, MTK, SEJ, SKN, VKN). Det var desværre, hvad det kunne strække sig til i år.

Årstotal 2007: 2, 2004-2006: 1, 0 og 3.

MellemkjoVe: (*Stercorarius pomarinus*).

Der er i 2007 indtastet 8 mellemkjoVer for Bornholm i DOFbasen. De 6 af disse er dog af DKU (DOFbasens Kvalitetsudvalg) ikke vurderet tilstrækkeligt dokumenteret til en godkendelse, og observationerne vurderes ikke med i årsbeskrivelsen. Disse seks fund blev gjort på Hammerodde den 7/9 (1 1K+ V) og den 4/9 (5 1K+ fugle V).

Ud over disse blev det til en østtrækkende ved Hammerodde den 12/5 (SSN) og en den 12/9 også ved Dueodde trækkende vest over land (AMØ).

MellemkjoVen ses primært som efterårsgæst, og især når de første 1k fugle ses sidst i september, men arten ses ikke årligt på Bornholm. Hovedparten af mellemkjoVerne overvintrer til havs i det tropiske og subtropiske Atlanterhav.

Herunder ses fundstatistik for 1999 til 2007 samt fordelingen mht. måneder i siden 1999.
 2007: 2 2006:2 2005: 1 2003: 1 2001: 13 1999: 18 fugle

Fra 1999 til 2007 fordeler fundene pr måned således:

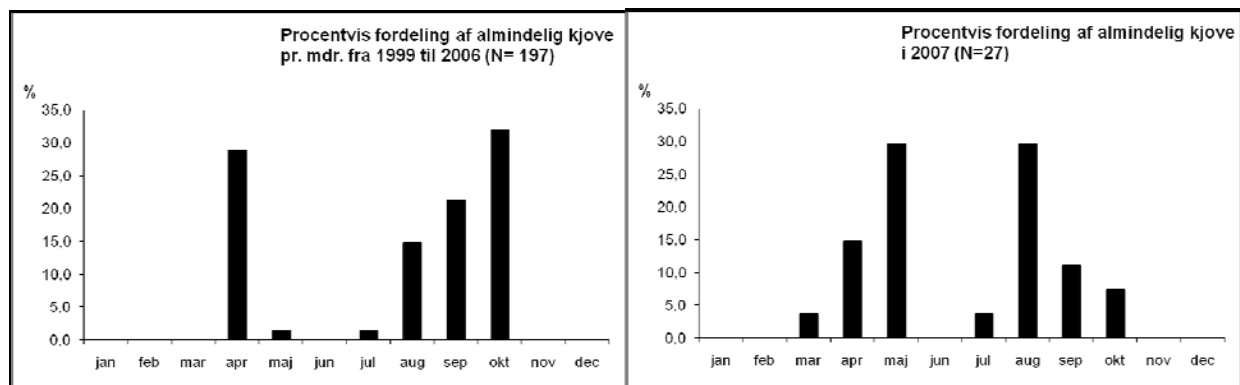
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	1	2	4	0	0	3	12	13	1	2

Almindelig kjove: (Stercorarius parasiticus).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	1	4	8	0	1	8	3	2	0	0

Det blev et nogenlunde år for obs af almindelig kjove i 2007 med 13 obs i foråret og 14 i efterårsperioden. Af særlige iagttagelser skal nævnes en særlig tidlig observation den 23/3 ved Hammerodde hvor TET havde en NØ trækkende forårsbebuder.

Årsgennemsnittet i sidste 10 år ligger på 25 iagttagelser, så 2007 er med sine 27 observationer et almindeligt år med hensyn til observationer af almindelig kjove.

Her over ses procentfordelingen af almindelig kjove fra 1999 til 2006 til venstre sammenholdt med billedet af observationerne i 2007 til højre.

Observatører i 2007 er TET, OLJ, AMØ, SSN, LOU, JCH og ESB.

Storkjove: (Stercorarius skua).

Der blev set en storkjove i den danske del af Østersøen i 2007, og da dette hører til en absolut sjældenhed på Bornholm og Christiansø, beskrives fundet her. Fuglen blev iagttaget af Jan Speiermann under indsejlingen til Christiansø, hvor han i DOFbasen giver følgende beskrivelse: Rastende, derefter trækkende mod nordvest. Opdaget da den fløj lige over færgen, få hundrede meter fra indsejlingen til Christiansø. Set af flere på øen efter opringing.

Kjove sp. (Stercorarius sp.)

To fugle trækkende vest den 19/10 (TET) er eneste ubestemte kjover på øen i 2007.

Sorthovedet måge (Larus melanocephalus):

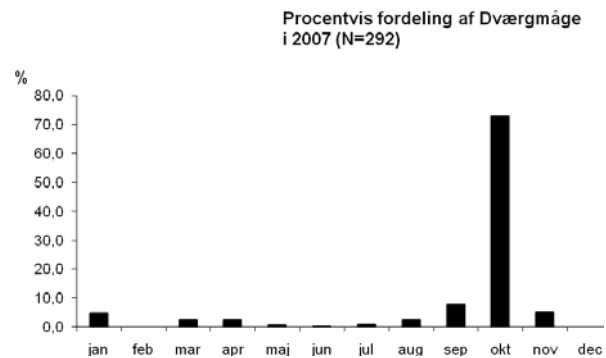
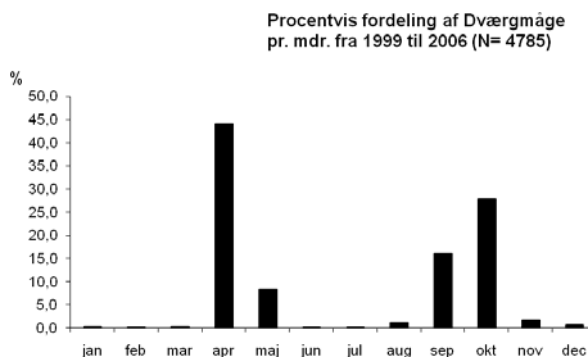
Ingen obs. i 2007

Sidste obs. var i 2006 (1 lk 29/9) og 2001 (1 lk d.15/10)

Dværghmåge: (Larus minutus).

2007 blev med sine 292 individer (gengangere sorteret fra) et markant dårligere år end 2006 (1068 individer).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
14	0	7	7	2	1	3	7	23	213	15	0

Største dag med lethed 13/10, hvor 283 trak forbi Dueodde.

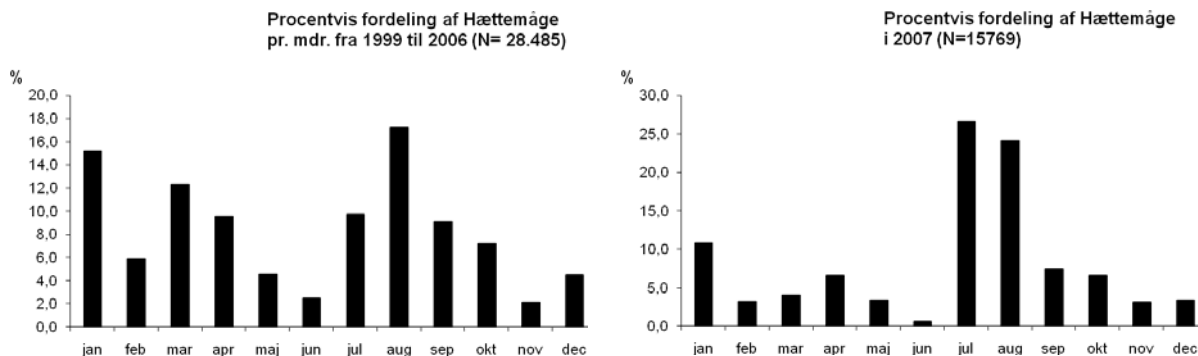
Hertil kan nævnes 26/4 3 Udkæret.

Observatører var: AMØ, CAN, ESB, HLL, JAE, JGE, LOU, MBH, MTK, OLJ, PCP, SEJ, SRS, SSN, TET, VFM.

Hættemåge: (Larus ridibundus).

For andet år i træk kan der noteres et rekordstort antal indtastede fugle. I 2007 er der indtastet 15.769 hættemåger. Det er vanskeligt at vurdere gengangere, hvorfor kun åbenlyse er trukket fra. Vinterens vandfugletælling gav stort set samme antal som året før, idet 808 blev talt rundt om øen i weekenden den 28+29. jan. Tilsvarende tal for 2006 var 813. På søjlediagrammerne herunder ses, hvordan de største forekomster er koncentreret om forår og efterår og skyldes artens relativt ringe

ynngleaktivitet på Bornholm. Det ses endvidere, at året udmærkede sig ved en usædvanlig stor andel af juli-fugle, og at andelen af vinterfund lå lidt under gennemsnittet for de foregående 9 år.

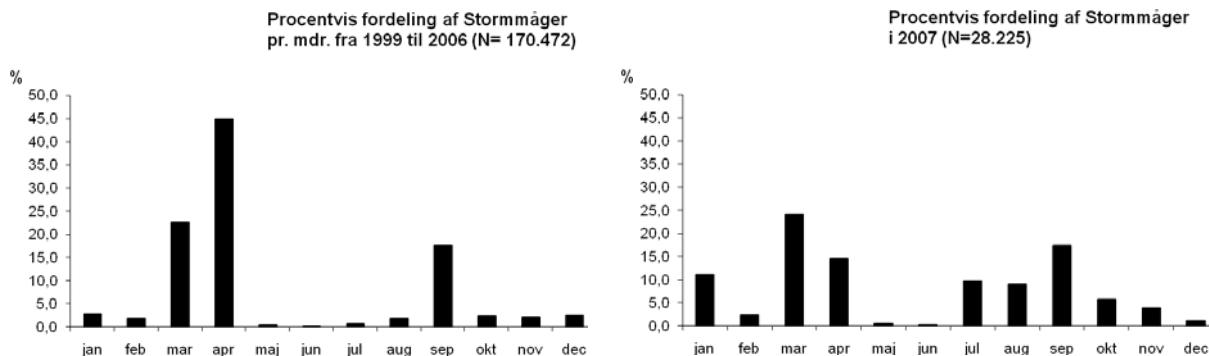
Her ses den månedsvise fordeling af hættemåger i procent af total antal iagttagelser fra 1999 til 2006 (gengangere er forsøgt frasorteret).

Der var desværre ingen tegn på at arten ynglede på Bornholm 2007.

Observatører af hættemåge i 2007 var: AMØ, CAN, CGJ, EAG, ESA, ESB, FAN, HKA, Hans Skotte Møller, HTØ, JCH, KKR, KMO, KRA, LOU, Mark Hammond, MKJ, MOS, MTK, OLJ, PCP, RBC, SBR, SEJ, SLC, SRS, SSN, TET, THC.

Stormmåge: (*Larus canus*).

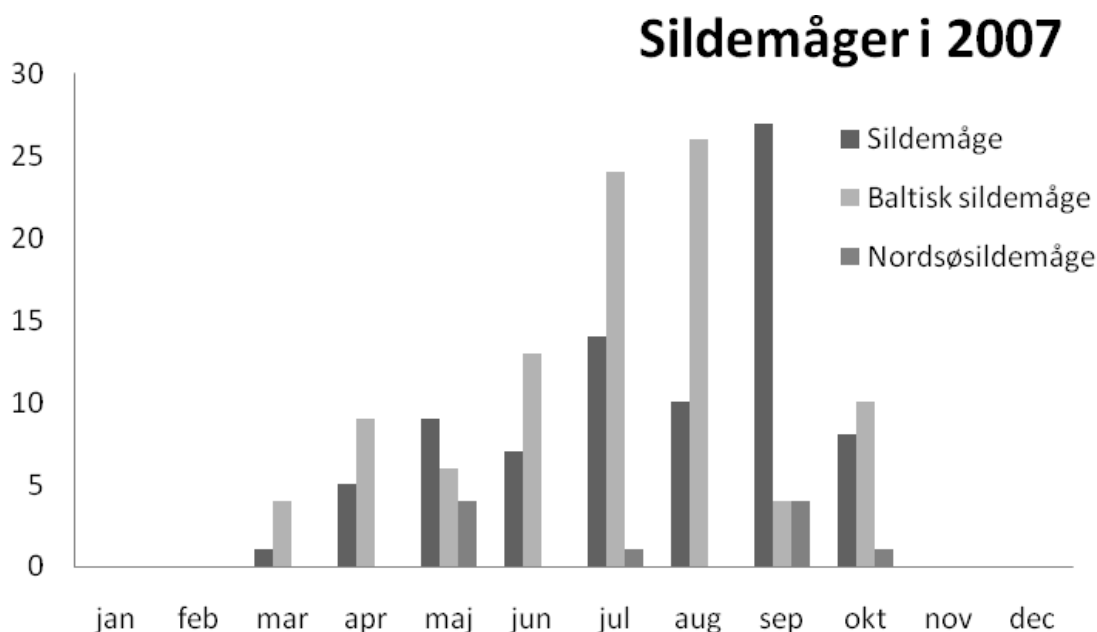
2006 bød på et pænt antal iagttagelser med ca. 19.000 indtastede fugle, men i 2007 blev der næsten rapporteret 10.000 flere idet hele 28.225 er indtastet i 2007. Den faktiske størrelsesorden af antallet af fugle er meget svær at afgøre, men der ses en klar tendens i forekomsten af arten koncentreret om forårsmånederne marts og april. Dette ses tydeligt på venstre figur herunder. Hvis vi fokuserer på månedsskiftet februar til marts, hvor tallene tyder på en generel stor influks af nye fugle, kommer der i gennemsnit 5000 nye fugle til øen. April er sværere at regne på, idet størrelsesordenen af gengangere fra marts er vanskelig at vurdere. Generelt ser forårstrækket af stormmåger over Bornholm på vej mod nordlige ynglepladser ud til at være dominerende i forhold til efterårstrækket. Fordelingen i 2007 giver klart indtryk af både et forårs- og et sensommer-ryk, og dette mønster afviger noget fra det generelle mønster i 1999-2006.

Af øvrige flittige stormmågeindtastere nævnes: HAG, AMØ, CAN, CGJ, EAG, EKR, ESB, FAN, HKA, HTØ, JCH, KKR, KMO, KRA, LOU, MKJ, MOS, MTK, OLJ, PCP, RBC, SBR, SEJ, SRS, TET, THC.

Sildemåge: (*Larus fuscus*).

Sildemågerne er igen i denne rapport behandlet særskilt for de to racer, som forekommer på øen, nemlig Østersø-sildemågen eller Baltisk sildemåge og Nordsø-sildemågen. Ud over indtastninger af disse to former er der to indtastede fugle af den britiske race, men idet denne i videnskabelige undersøgelser er fundet nærmest umulig at adskille fra Nordsø-sildemågen grundet dennes store variation, er den udeladt i denne gennemgang. Herunder ses grafisk, hvorledes observationer fordeler sig over året, og dette gør det muligt at vurdere situationen for den baltiske sildemåge, hvis bestand ventes at blive reduceret yderligere i de kommende år. Gruppen kaldet sildemåge i figurene er raceubestemte fugle.

Baltisk sildemåge

Som det ses af figuren ovenfor, bød sommermånederne i 2007 på særligt mange Baltiske sildemåger. I alt blev der set 96 baltiske sildemåger, hvilket er et meget stort antal. Sensommeren bød flere gange på hårde nordøstenvinde, og flere gange blev der umiddelbart herefter set store forekomster. F.eks. blev der den 21. august ved Svaneke Fyr set hele 11 stort set udfarvede fugle og en 2K fugl stående sammen og her sandsynligvis blæst i land af de 2 foregående dages 12 sekundmeter.

Denne sildemågerace har de senere år gennemgået en dramatisk tilbagegang. Den regnes som truet og er på rødlisten i bl.a. Sverige, Finland og Estland, som udgør hovedparten af yngleområdet, og samlet tæller bestanden nu 10-20.000 par. Racen tælles fortsat blandt ynglefuglene på Bornholm og i alt blev 4 par set ved Hammeren og Slotslyngen i 2007, hvoraf de 3 opgav midtvejs, og kun et par fik unger. Af årsrapporten 1998 læses, at omkring syv par ynglede på øen, så nedgang i ynglefund

synes også tilfældet på Bornholm. Sjovt nok behandles arten sildemåge i årsrapporten 1998 kun som baltisk sildemåge, hvilket ikke er muligt i dag, hvor nordsøsillemågen kommer ind i billedet.

Når racens triste udsigter tages i betragtning, må der opfordres ekstra til at være særlig opmærksom ved bestemmelse af de baltiske sildemåger, idet mange nordsøsillemåger kan være meget mørke og faktisk kan tangere de sorttryggede baltiske sildemåger. De tider, hvor en sildemåge på Bornholm automatisk er en baltisk sildemåge, er helt sikkert forbi, og er man i tvivl, kan de selvfølgelig altid indtastes som ”Sildemåge”

Baltisk Sildemåge med ring aflæst ved Salthammer den 20. juli 2008. Genmelding fra Zoologisk museum viste, at fuglen var ringmærket i Ruovesi, Hame i Finland den 3/7 2006. Dermed 2 år og 17 dage gammel og 3k på dette foto. Sune Riis Sørensen

Nordsøsillemåge (*Larus fuscus intermedius*)

Denne sildemåge ses mere og mere på øen, og i 2007 sås 10 fugle. Nordsøsillemågen blev første gang indrapporteret i DOFbasen i 2001 med 1 fugl, dernæst endnu en i 2002 og først i 2005 sås endnu én af denne type. 2006 gav 7 fugle og så 10 i 2007. Således blev 2007 et rekord år, men mon ikke det skyldes ekstra fokus på denne art. Det bliver meget spændende og følge nordsøsillemågen og hvor langt østover, den flytter sig. Sammenholdt med den generelle tilbagegang af den baltiske sildemåge er dette måske det næste årtis nye sildemåge på Bornholm. Den 6/5 blev der observeret en redeliggende nordsøsillemåge (ssp. *intermedius*) ved Hammeren. Dermed er Hammeren nok et af de eneste steder, hvor man kan observere begge racer på yngleplads. I det pågældende par kunne den ene med sikkerhed bestemmes til nordsøsillemåge, mens den anden forblev ubestemt. Parret med denne nordsøsillemåge gik i opløsning, inden de nåede at få unger.

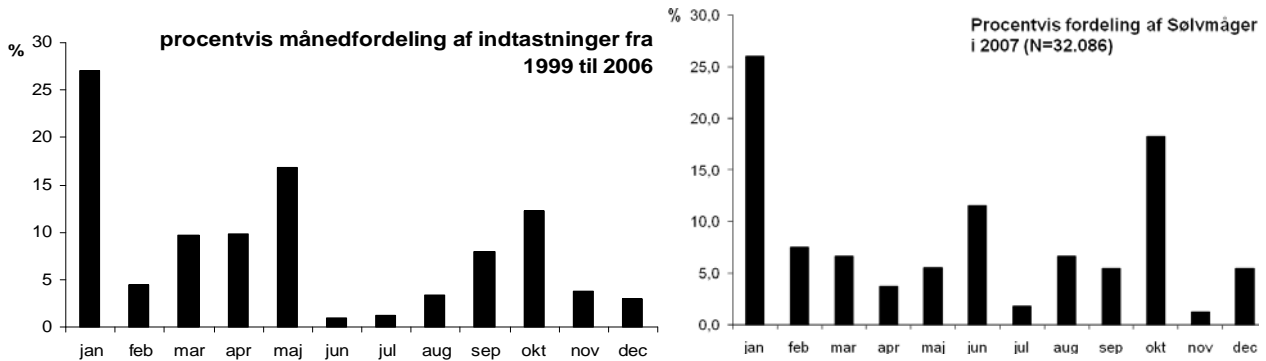
Det er vanskeligt at bestemme stående sildemåger, men får man dem på vingerne, vil nordsøsillemågen vise en gråsort overside med en sort hånd. Her vil den baltiske sildemåge være brunsort/sort i hele armens længde og uden kontrast til hånden. Denne karakter er meget vigtig i bestemmelsen, men gælder selvfølgelig kun for sildemåger på 3 år eller mere.

Sildemågeobservationer blev rapporteret af følgende observatører:

ABK, AMØ, CAN, EKR, EMB, ESB, HKI, HTØ, JAE, JCH, KHE, KMO, KRA, LOU, Mark Hammond, MTK, OLJ, PCP, RBC, SBR, SEJ, Steen Flex, SKN, SRS, TET.

Sølvmåge: (Larus argentatus).

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
8349	2419	2122	1214	1769	3704	594	2338	1753	6479	421	1756

Fordelingen af sølvmåger ses herover i procent. Til venstre ses et mere generelt billede, idet det her er det procentvise gennemsnit fra 1999 til 2006. Til venstre ses billedet for 2007 til sammenligning.

Som det ses af figurene her, er der i januar en meget høj andel af årets sølvmåger på øen, og som det ses er fordelingen i 2007 helt som den gennemsnitlige fordeling fra 1999 til 2006. I månedsskiftet december til januar ankom således ca. 6500 fugle. Det ses også, at øen har et jævnt niveau af sølvmåger fra februar og hen mod ynglesæsonen, hvor der ses et fald i observationerne. Dette tilsyneladende drop i sølvmåger midt på sommeren skyldes nok både yngletræk til nordligere egne, og at vinterens store flokke spreder sig ud på ynglepladerne rundt om øens klippekyster og derved ikke bliver talt med samme lethed af øens ornitologer.

Alle sølvmågeobservationer i 2007 kommer fra: CAN, CGJ, EAG, EKR, ESA, ESB, FAN, HKA, HTØ, JAE, JMJ, KKR, KMO, KRA, LOU, MKJ, MOS, MTK, OLJ, PCP, PHJ, RBC, SBR, SEJ, SRS, TET, THC.

Middelhavsmåge: (Larus michahellis).

Denne eksotiske og svært bestemmelige art ses primært i efterårs- og vintermånederne. Arten ekspanderer nordover og ses i stigende grad i Danmark. Eneste flertalsagttagelse 26+27/10 2 Nexø Havn i.f.m. mågekursus.

2007 bød på 8 fund, som kun blev observeret i oktober og december.

Kaspisk måge: (Larus cachinnans).

I 2007 sås en lille nedgang i antal observationer i forhold til 2006. I 2007 blev det til 122 kaspiske måger, og den lille nedgang kunne tyde på, vi er tæt på et mere realistisk billede af artens optræden på Bornholm. Der har i de sidste mange år været et støt stigende antal observationer, og nu ses tegn på et stagnerende antal. Alle åbenlyse gengangere er frasorteret, men i hvor stort omfang flerdagsforekommende fugle påvirker resultatet, er svært at vurdere.

1999	2000	2001*	2002*	2003	2004	2005	2006	2007
2	4	49	78	13	13	25	133	122

Forekomst af kaspisk måge siden 1999. År med feltræf markeret med *

Følgende observatører har bidraget med observationer af kaspisk måge i 2007:

ABK, AHH, AMØ, CAN, ESB, HKA, HTØ, JAE, KKR, KMO, LOU, MTK, OLJ, PCP, SRS, TET.

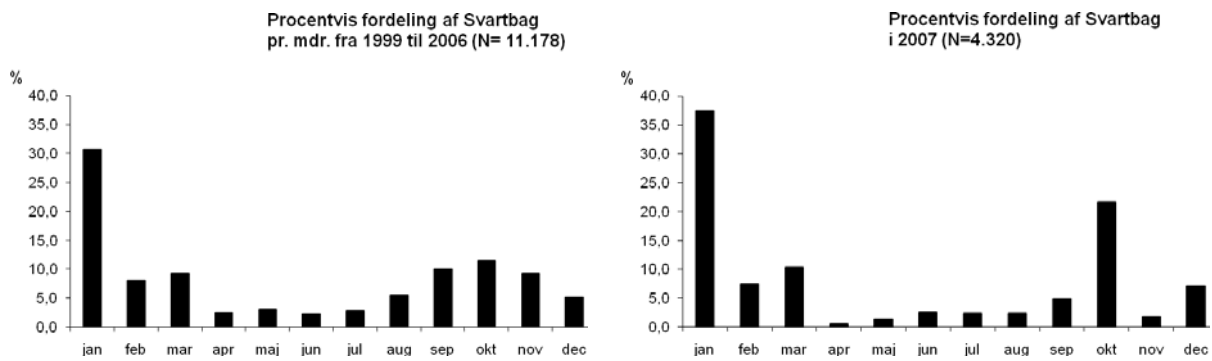
Gråmåge: (Larus hyperboreus).

Ingen gråmåger blev set på Bornholm i 2007. På Christiansø blev to fugle set over sommeren. Den ene, en 2K, er observeret i perioden 11. maj til 30. maj, den anden var en adult fugl set overflyvende af CAN den 24/6.

Årtiet har indtil nu budt på ni eksemplarer. Arten var en langt hyppigere gæst for ti-tyve år siden.

Svartbag: (Larus marinus).

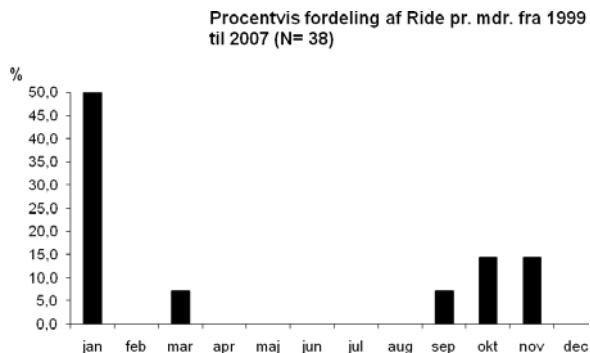
Der blev indtastet 4320 svartbage i 2007, hvilket er lidt flere end i 2006. Åbenlyse gengangere er her frasorteret, men det egentlige antal fugle på øen er svært at vurdere. I 2007 blev der talt 850 svartbage i weekenden 28+29/1 mod 1149 i 2006. Der blev dermed set 26 % færre svartbage ved vandfugletællingerne i 2007 sammenlignet med året før. I 2007 var der store ansamlinger mange steder, og særligt kan nævnes Nexø Havn hvor ESB talte 261 27/1, hvilket kun er 13 fugle under bornholmsrekorden på 274. Øvrige høje antal blev 145 d. 2/3 Nexø fyldområde og 134 d. 8/2 Nexø Havn (begge SRS).

Som det ses af de to søjleplot her, er indrapporteringen af svartbag i 2007 helt som forventet, hvis man vurderer ud fra det generelle mønster fra 1999 til 2007. Gengangere er forsøgt fraserteret.

Ride: (Rissa tridactyla).

2007 blev med 14 observationer markant bedre end 2006. Blandt dem skal nævnes en fantastisk obs af AMØ, der fra sit hus med udsigt over Årsdale og havet finder en ride blandt mågerne på vej ind med en kutter.

Det sparsomme antal rider, der siden 1999 har gæstet øen, er i dette plot inddelt efter måned. Gengangere er forsøgt fraserteret.

Observationer de tidligere år ses i tabellen her

1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
8	0	9	1	0	0	5	1	14

Måge sp.

I alt 2350 måger er indtastet som sp. i 2007. Den 24/8 350 måger ved Nexø Sydstrand indtastet af MTK. Den 28/4 1200 indtastet fra Årsdalevang af SRS med bemærkningen ”2-3 kæmpeflokke rastende og kredsende, primært sølv og stormmåger” og den 18/1 800 indtastede fra fyldeområdet, Nexø med bemærkningen ”sølvmåger og svartbag plus få storm- og hættemåger”.

Rovterne: (*Sterna caspia*).

Det blev til 17 observationer af rovterne i 2007. Hermed én mere end de 16 i 2006. En sjov observation var den 21/6, hvor MTK havde 2 fugle ved Nordstranden ud for Sandegårds parkeringsplads. Her sås den ene kalde med tiggende kald, og dermed sandsynligvis en af de allerførste 1k fugle, som var ude og lufte vingerne.

Tabellen viser antallet af rovterner fra 1999 til 2006

1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
10	13	5	10	16	1	8	16	17

Observatører: AMØ, CAN, LOU, MTK, OLJ, PHJ, TET.

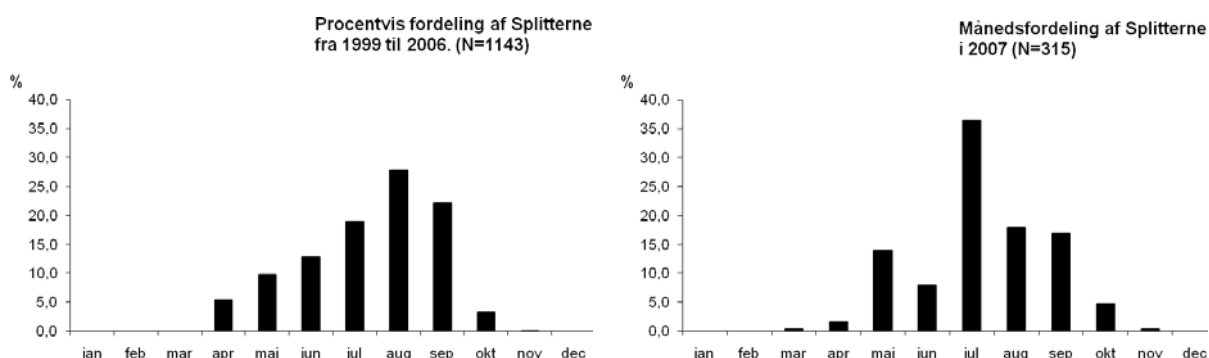
Krumnæbbet ryle © THC

Bornholms første hvidskæggede terne © SRS

Splitterne: (Sterna sandvicensis).

Med 315 observationer blev 2007 et rigtig godt år (gengangere er frasorteret).

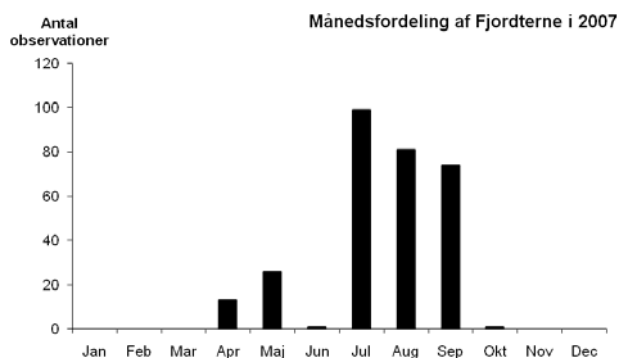
Første allerede 22/3 Dueodde – årtiets tidligste – og sidste også ekstrem: 11/11 1 1K samme sted. Størstedelen trækkende, men af rastende kan nævnes 5/5 5 Hasle Sydstrand, 17/5 5 Balka, 23/6 6 Salthammer og 17/7 18 Dueodde.

	2000-2005	interval	gennemsnit
Første		23/3-21/4	12/4
Sidste		1-14/10	8/10

Øvrige observatører: AMØ, CAN, ESB, HLL, HTØ, JAE, JCH, KHE, KRA, LOU, MBH, Mark Hammond, MKJ, MTK, OLJ, PCP, SBR, SEJ, SRS, SSN, TET, THC, TNI, VKN.

Fjordterne: (Sterna hirundo).

Årstotalen for 2007 blev 295 fugle, hvilket er ret mange og langt flere end normalt (gengangere frasorteret). Årets første observation kom lidt tidligere end sidste år på den 15. april. Dette var 3 fugle trækkende øst Dueodde (AMØ). Årets sidste fugle blev set den 13. oktober af OLJ ved Hammerodde (1 ad V). Dette er den seneste fjordterne på Bornholm til dato i DOFbasen.

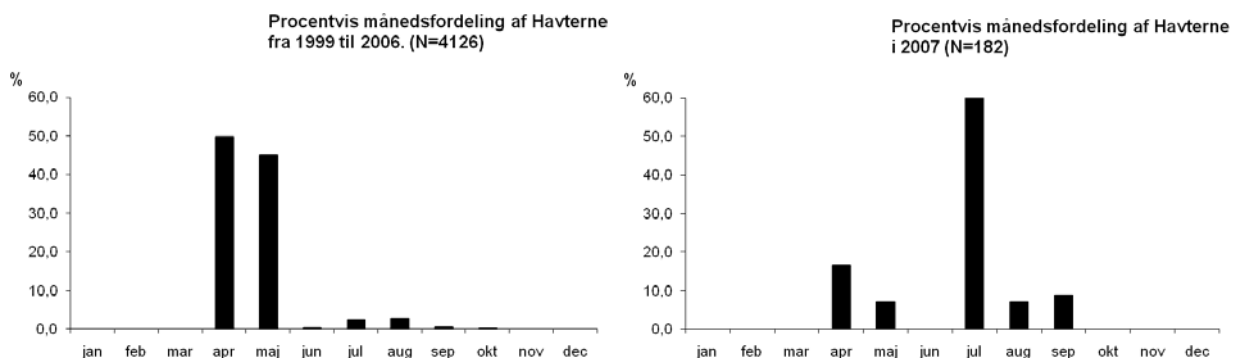

Øvrige observatører: AMØ, ESB, HTØ, JAE, JCH, KHE, LOU, MTK, OLJ, PCP, SEJ, SRS, SSN, TET, THC, VFM.

Havterne: (*Sterna paradisaea*).

Hele 80 % færre havterner trak forbi Bornholm i 2007 sammenlignet med 2006. Dette kan undre, men det skal bemærkes, at enkelte gode dage kan betyde utrolig meget for årsresultatet. F.eks. kan nævnes en super dag ved Hammeren i 2006, hvor TET, ASO og AMØ 28/4 talte 558 østtrækkende havterner. Derfor kan de 182 havterner i 2007 anses for at være et normalt antal.

Antallet af havterner svinger meget fra år til år, og det er typisk, at enkelte dage kan være afgørende for årstotalen. F.eks. blev der den 4. maj 1999 talt 1532 (= 69% af årstotal) ved Hammeren og den 24. april 2003 talt 384 (= 47% af årstotal) også ved Hammeren og begge obs af TET. Sammen med situationen i 2006, hvor 77% af årstotalen blev set den 28. april, viser det, hvor meget årssummen er påvirket af bemanningen på trækstederne på de rigtige dage. Dette kan forklare, hvorfor år som 2005 skiller sig meget ud med kun 135 fugle indrapporteret.

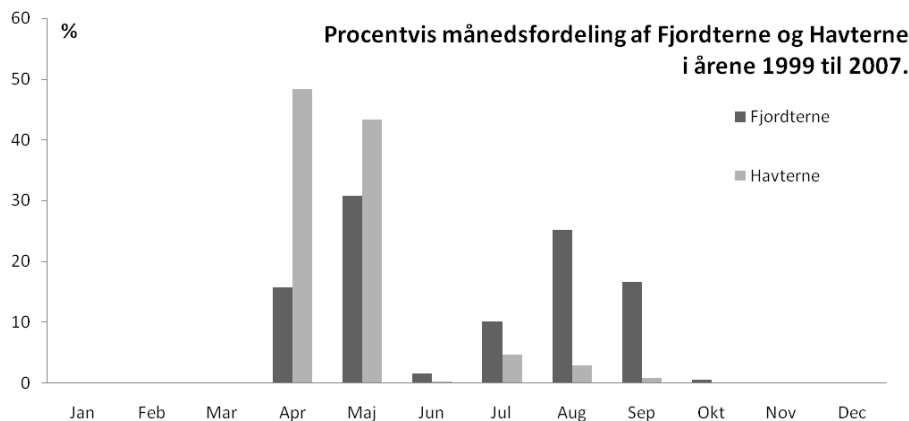
Fordelingen af havterner ses på venstre plot med den gennemsnitlige procentvise fordeling fra 1999 til 2006. Til højre ses billedet af 2007 observationerne – læg her mærke til den usædvanlige fordeling, med utroligt mange juliobs i 2007.

Observatører i 2007: AMØ, CAN, HTØ, LOU, MTK, OLJ, SBR, SEJ, SRS, SSN, TET, TNI.

Fjord-/Havterne: (*Sterna hirundo/paradisaea*).

Der blev i 2007 rapporteret et langt mere realistisk billede af de svært bestemmelige havfjordterner. I alt 394 (gengangere frasorteret) blev noteret som ubestemte fjord-/havterne i 2007. Dette antal ubestemte svarer til 45 % af alle fjord- og havterner set i 2007. Til sammenligning blev der i 2006 kun rapporteret 0,7% som ubestemte hav- og fjordterner. Tabellen herunder viser hvorledes de ubestemte terner fordeler sig i 2007.

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	2	85	0	106	200	2	0	0	0

Figuren her viser i én graf, hvorledes forårstrækket af hav- og fjordterne ser ud når, man anvender de observationer, der er indtastet i DOFbasen. Det mønster, der viser sig, stemmer godt overens med, hvad man kan forvente. Havterne rykker meget hurtigt igennem om foråret og ofte er alle fugle igennem ved månedsskiftet til juni. De første ankommer i starten af april, og arten yngler ikke på Bornholm. Efter ynglesæsonen trækker havterne direkte til vinterkvarterene, idet de ikke som split- og fjordterne fælder undervejs. Derfor ser vi ikke meget til arten i efteråret. Anderledes ser det ud for fjordternen, som fouragerer undervejs til vinterkvarteret. Fjordternens returtræk er ret lig splitterternen, og de udnytter begge føderige områder under returtrækket.

Den fordeling, der ses af tabellen herover, for ubestemte terner i 2007 kunne tyde på, at der er i al fald i efteråret er langt flere fjordterner, som trækker forbi Bornholm.

Observatører af ubestemte hav-/fjordterner i 2007 er: ABK, HTØ, LOU, OLJ, SEJ, SRS, SSN, TET, TNI.

Dværgterne: (Sterna albifrons).

24 observationer i 2007 af denne mini-sterne er et pænt antal for Bornholm. Artens svirrende og hurtige flugt under fødesøgning gør denne verdens mindste terne til et sjovt og spændende syn. Alle set fra 7/7 og præcis en måned frem. Der var én fugl hhv. Nexø Sydstrand, Raghhammer og Salthammer – resten blev set på Dueodde, hvor 27/7 8 blev klart største notering.

Tabellen her viser forekomsten af dværgterne siden 1999 (gengangere er frasorteret).

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	15	9	8	10	19	12	8	26	24

Observatører af dværgterne i 2007: JAE, HTØ, KHE, LOU, MTK, OLJ, SEJ, SRS, TNI.

Sortterne: (Chlidonias niger).

2007 blev et rekordår for arten på Bornholm. Hele 12 fugle blev set på øen (gengangere frasorteret).

Første fugl findes den 15/6 ved Salthammer, hvor OLJ og AMØ finder en adult fouragerede i brændingen sammen med svaler og mursejlere.

Den 21. og 22. august blev gode dage, hvor Dueodde og Salthammer viste sig fra deres gode side. Hele syv sortterner (5 ad. og 2 1K) blev set ved Dueodde af LOU! Umiddelbart efter denne obs kører LOU til Salthammer, hvor han finder 2 ad. + 2 1K! Det antages, at dette er nye fugle, idet han kørte direkte til Salthammer.

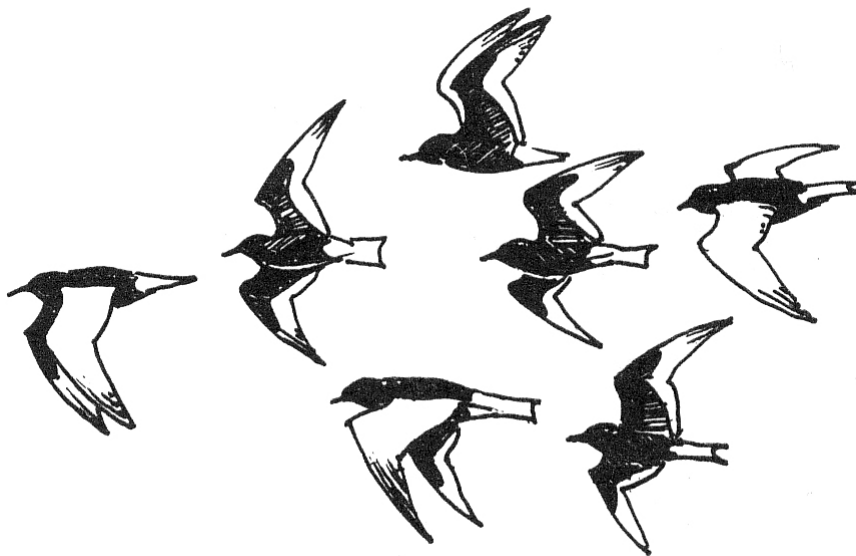
På Salthammer ses dagen efter 2 1K fugle, hvad der må forventes at være gengangere fra dagen før. MEN sjovt nok dukker der sammen med de to 1K fugle nu også en hvidvinget terne op.

Hvidvinget terne: (Chlidonias leucopterus).

Endelig fik Bornholm igen besøg af hvidvinget terne. Den landsdækkende invasion blev dermed også mærket på Bornholm. I dagene 14. til 18. maj trak ca. 41 fugle over øen. Største flok blev set ved Udkæret den 14. maj af Erik Biering, hvor 35 fugle blev registreret!

Udover disse forårsfugle blev endnu en hvidvinget terne set, men i efterårsperioden. Dette var en 1K fugl, fundet den 22. august (SRS).

Siden den store invasion 1997, hvor over 300 fugle gæstede øen, har vi kun haft en iagttagelse af fire fugle 14/5 2005 i Udkæret.

Hvidskægget terne: (Chlidonias hybridus).

Bornholms første fund af denne art!

17/5 1 gammel fugl i Bastemosen. Opdaget kl. 14.15 af KEL og siden indrapporteret af JCH, MTK, OLJ, SEJ og SRS. Fuglen kunne ses fouragerende her det meste af eftermiddagen (SRS: „MEGA FED“).

Fundet er godkendt af SU. Det var blot landets femte i dette årti.

At fuglen sås i samme periode som de hvidvingede, kunne tyde på den tilhørte den sydøst-europæiske bestand.

Lomvie: (Uria aalge).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	119	63	7	15	0	2	20	8	1

Igen et godt år for lomvie. Det blev til 235, syv mere end sidste år. Bedste måned blev igen april med 119.

Der er i år to observationer fra Christiansø, som ikke er medtalt i sammenligningen. RBC har 150 FU fra 4/5, og EKR har 90 YF fra 9/6.

Første halvår ligner det foregående, men hvor der her er en bemærkning om, at der ikke er tegn på ynglefugle, så skriver EKR den 7/6 "1 FU. Mulig ynglefugl. På vandet ud for "Fuglefjeldet" på Hammeren, lige nord for Hammeren Havn". Meget interessant! Måske det første ynglefund i over hundrede år. I så fald en længe ønsket og ventet begivenhed. Alle halvårets obs er fra Hammeren, undtagen to Ø fra Dueodde 16/4.

Andet halvår er heller ikke så forskelligt fra året før. Flest observationer fra Hammeren, men der er også enkelte fra Dueodde og to på havet 5 km syd for Nexø af SRS. Bemærkelsesværdigt er et fund fra Tejn Havn 26/10, der blev set af KMO og et samlet mågekursus. MTK skrev: "I inderhavnen. Så hverken syg eller olieram ud. Meget tillidsfuld, meget mørk, nærmest atlantisk individ". Den sidste bemærkning har ingen bidt på. MTK kender den fra Nordgrønland.

Konklusion

Fortsat en lille fremgang og nu måske ynglefugl på Bornholm. Når dette bliver dokumenteret, vil det ikke være uventet af mindst tre grunde. Der er egnede ynglepladser, den kunne følge alken, og navnlig fordi arten er gået meget frem på Græsholmen.

Observatører: Rasmus Møller, Arne Falk, Gunhild Justesen, ESB, TET, AMØ, OLJ, JLH, ASO, RBC, EKR, JCH, KKR, SRS, SEJ, JAE

Alk: (Alca torda).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	21	706	368	207	76	195	0	1	14	2	4

Igen et år med megen stor fremgang! Antallet af indrapporterede fugle er mere end tredoblet. Sidste år blev antallet af ynglefugle anslået til 10. Året før 7, Her er hvad der er meldt som ynglefund: 27/4 65 Slotslyngen (LOU). 6/6 7 Hammeren (HTØ). 7/6 34 + 9/7 20 Hammeren (EKR, JAE). 20/7 10 Hammerhavn (Steen Flex), med notat: "Mindst fem par ynglefugle mellem Hammerhavn og Vang".

Uden præcis at kunne anslå antallet af ynglefugle, må man mene der er fremgang både ved Mulekleven og Vang samt på Hammeren. Totalt set næppe under 50 par!

Ved kommende observationer i DOFbasen er det ønskeligt, at flere bruger YF funktionen, gerne med beskrivelse af stedet i notatfeltet og anvendelse af så præcis lokalitet som muligt, da det vil være vigtigt at få et nøjagtigt antal ynglefugle. Det samme gælder for lomvien, som forhåbentlig snart bliver en dokumenteret bornholmsk yngleart.

Det er mit skøn, at de høje tal, foruden en betydelig fremgang for arten, også er begunstiget af den meget større opmærksomhed, der har været i området omkring Mulekleven grundet vandrefalkene.

Forår/sommer:

Vinterfund fra tidligt forår eller sent efterår kan ofte være fra Dueodde, Svaneke eller Årsdale. Ellers samler alle årets observationer sig omkring Hammeren. En rapporterer om 1 N "set fra skib i østlige del af bornholmerbassinet". Året begyndte forsigtigt med en i januar, 21 i februar og så pludselig 706 i marts og et par hundrede i maj og juni.

Efterår/vinter:

Juli er meget markant større end sidste år, ellers ligner efteråret sidste år, dog med nogen fremgang.

Øvrige observatører: AMØ, ASO, PCP, CAN, ABO, SRS, ESB, TET, OLJ, SPS, RBC, Jørgen Petersen, SEJ, ABU, MTK, TKU, Tom Andersen.

Tejst: (Cepphus grylle).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	6	6	4	0	1	1	0	0	3	0	3

Årets antal er 26, mod 30 i 2005 og 32 i 2006.

Første halvår

18 fugle blev set jævnt over månederne undtagen i maj. I juni sås en fouragerende mellem Listed og Vigehavn. Der er kun set fugle enkeltvis eller højst to sammen, fordelt fra Hammeren over østkysten til Dueodde.

Andet halvår

De syv fugle blev set enten ved Hammerodde eller Dueodde, en enkelt dog ud for Raghammer.

Indsendere: ESB, TET, ESA, SRS, OLJ, MTK, AMØ, ASO, LOU, JLH, SEJ, HLL, Gunhild Justesen.

Klippedue: (Columba livia).

Der er rapporteret tre iagttagelser af denne art. MTK har 6/5+3/6 3 ved Hammershus. SRS har 4 samme sted og dato, så når man trækker gengangerne fra, må årets resultat blive 4-7 fugle. 20/6 rapporterer JCH og KKR i øvrigt 12 R tamduer på kystklipper ved Slotslyngen med bemærkningen "forvildede".

Det kan selvfølgelig diskuteres, hvor "ægte" disse såkaldte klipperduer er. Arten yngler naturligt på de engelske øer og Færøerne, men regnes normalt for forvildede tamduer hos os. Imidlertid er deres feltkendetegn fuldstændig som vilde klippeduers, og de må genetisk set også regnes for klippeduer (i hvert fald 99,9%). Problematikken bliver ikke mindre, hvis vi inddrager en art som agerhøne eller gråand – hvor mange af dem er spontane? Her bliver der dog ikke sat spørgsmålstejn ved deres ægthed. Og så snakker vi slet ikke om canadagås og fasan, som jo end ikke er hjemmehørende på vores kontinent.

Huldue: (Columba oenas).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	11	231	47	12	20	7	1	15	79	3	0

Årssummen er 442, det er over hundrede mere end de 315 fra 2006 og 321 fra 2005. Dette skyldes det bemærkelsesværdigt høje tal fra marts, hvor trækket har været stort og har kulmineret tidligt.

Første halvår

Årets første observation var 1/1 på Dueodde af ASO og AMØ, derefter er der ikke den store aktivitet før det store træk i marts.

Ynglefund er kun direkte indtastet som sådan en gang, det er EKR med to fra Almindingen 8/6, samme dag som han melder to territoriehævdende med display fra Ekkodalen. Hvis vi antager at kurrende fugle repræsenterer ynglende, så er det første par fra 27/3 Stubbeløkken (JCH). De næste to par syngende er fra Ankermyr 29/6 (CAN), som også har et par syngende i Slotslyngen. CAN har i noterne endvidere skrevet: "Tre par og en enlig i Almeløkkebruddet", "2 R i Moseløkkebruddet", "En syngende midt på Finnedalsvejen ved bænken - det sædvanlige sted". Yderligere en note er interessant, CAN skriver "Mulekleven - de er begyndt at yngle på kystklipperne".

Første halvår gennemgået for rastende og syngende fugle, og særligt de udførlige noter tegner et billede af ikke under 14 ynglepar registreret, hvilket ikke må antages helt at dække det faktiske antal.

Andet halvår

Er meget lig foregående år. Mange dagsobservationer af trækfugle på Dueodde, HLL tegner sig alene for otte observationsdage herfra i oktober. Årets sidste blev 12/11 3 NV Hammerodde (TET).

Øvrige observatører: OLJ, ESB, SRS, PCP, HTØ, JLH, MTK, RBC, LBG, VKN, SEJ, LOU, MKJ, MKH, HKA, Arne Falck, Gunhild Justesen, Rasmus Møller.

Ringdue: (Columba palumbus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
718	343	3625	2846	625	170	56	125	619	5561	552	1263

Der er i hele året rapporteret over 16.000 ringduer. I et såkaldt normalår registreres omkring 12.000.

Første halvår

Er domineret af meget store trækter. I marts 3625 og i april 2846.

Påfaldende få er rapporteret ynglende i maj og særligt juni, hvilket selvfølgelig ikke afspejler antallet af faktiske ynglepar. Største trækdag var 12/3 hvor TET havde 1640 NV på Hammeren.

Andet halvår

Største trækter har LOU 2/10 på Sose Odde med 1200 SV og JCH har 1500 R i Vestermarie 16/10.

Øvrige observatører: OLJ, RBC, LBC, SRS, THC, ESB, VKN, SLC, FAN, SKN, MTK, CAN, EKR, TOK, DNE, VMF, JET, HLL, KMO, EAG, TVI, JRH, Gunhild Justesen, Hans Sachs, Peter Boesen, Tom Andersen, Rasmus Møller.

Tyrkerdue: (Streptopelia decaocto).

Antallet af observationer er dalet en smule i forhold til de sidste par år. Der ser dog ikke ud til at være grund til bekymring for bestanden af denne charmerende indvandrer.

Som så ofte før en del fugle i årets første to måneder: 5/1 28 Årsdale og 1/2 18 nær Dueodde (SRS, SKN, VKN, ESB).

Det næste halve år var 24/8 6 Svenkehavn (SRS) det største tal. 1/10 talte PJE 55 ved Klintebakken nær Åkirkeby – det blev andet halvårs eneste tocifrede flok. Hertil en pudsigt iagttagelse af en udtrækkende 12/10 ved Dueodde (HLL).

Øvrige observatører: CAN, CGJ, EMB, HKA, HTØ, KMO, Mark Hammond, MKJ, MTK, OLJ, RBC, TET, THC.

Turteldue: (Streptopelia turtur).

Ingen fund 2007.

Indtil nu fem eksemplarer fra årtiet mod 26 i 90'erne.

Gøg: (Coccyus canorus).

Helt som planlagt kikkede årets første gøg 28/4 ved Svinemose (PJE). Først 3/5 2 Blemmelyng (Svend Svendsen) kom de næste dag. Så gik det til gengæld stærkt, og i løbet af den næste uge yderligere en halv snes.

I resten af maj fundet på små tyve lokaliteter med bl.a. 13/5 3 + 14/5 4 Hammeren og 18/5 4 Hundsemyre (SSN, LOU).

I de tre sommermåneder begrænsede observationerne sig til ni forskellige steder. Hyppigst noteredes arten i Bastemose, men ellers foretrak den helt klart kysten mellem Dueodde og Svenskehavn.

Årets sidste blev 4/9 1 Dueodde og 11/9 1 1K Udkæret (ABO, CAN, LOU).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	20/4-7/5	29/4
Sidste	17/9-9/10	28/9

Totalt 64 mod hhv. 55, 40 og 73 de tre seneste år.

Øvrige observatører: AMØ, ASO, BNI, DNE, EMB, HTØ, JAE, JCH, JMØ, KRA, Mark Hammond, MIV, MTK, OLJ, PCP, SBR, SEJ, SNI, TET, TOK.

Slørugle: (Tyto alba).

Kun en slørugle blev set i det åbne landskab i hele 2007, og derudover blev der registreret 4 ynglepar, 1 par, der ikke yngede, samt 1 enlig fugl.

2007 var første år, hvor der blev foretaget systematisk ringmærkning af slørugleunger på Bornholm. Alt i alt blev der ringmærket 13 unger af c-ringmærker David Nestved under ansvar af a-ringmærker Eilif S. Bendtsen.

Første halvår:

Ingen

Andet halvår:

7/9 En set øst for Bodils kirke (KHE).

Ynglefugle:

1. På gård i Østermarie, hvor sløruglen har ynglet siden 1999. Først i et kornsilorør, men fra 2006 i en kasse opsat af uglegruppen allerede i 2002. Et kuld på fire unger blev ringmærket 14/7.

2. På gård i Vestermarie, hvor sløruglen har ynglet siden 2004 i en kasse opsat af uglegruppen i 2002. Sløruglen fik dette sted to kuld, 1. kuld var på tre unger, 2. kuld ligeledes på tre, hvoraf den ene faldt ud af kassen og døde, en havde forladt kassen og en blev ringmærket så sent som 4/11.

3. På gård i Bodilsker, hvor sløruglen har ynglet siden 1999. Først oven på en ekspansionsbeholder, fra 2000 i en opsat kasse, som gårdejereren selv havde lavet. Slørugleparret yngede, uvist af hvilken grund, meget sent på denne gård i 2007, og det ene kuld unger på fire blev ringmærket 6/10. TV2-Bornholm var til stede for at optage ringmærkningen til naturprogrammet "Ekko".

4. På en gård i Pedersker, hvor sløruglen yngede for første gang i en kasse opsat i 2005 af uglegruppen. I såvel 2005 som 2006 blev der set enlige slørugler på stedet. Kullet var på tre unger, som blev ringmærket 14/7.

På en gård i Aaker, hvor der var sat en kasse op i 2007, blev der i foråret set to slørugler, men parret yngede ikke. På en anden gård, ligeledes i Aaker, blev der set en enlig slørugle.

Årstotal 2007: 29 (4 ynglepar); 2004-2006: 16 (4 ynglepar), 17 (3 ynglepar) og 25 (4 ynglepar).

Skovhornugle: (Asio otus).

Det blev til 8 sikre ynglepar i 2007 og et pænt antal rastende/fouragerende fugle, især i 1. halvår.

Første halvår:

12/1 sås en overflyvende i strid blæst ved Landemærket i Rønne (MTK), 22/1 blev en set i billygternes skær ved TV2-Bornholm (DNE, HTØ) og 29/1 hørtes en ved fugletårnet på Rømersvej (DNE, HTØ). På en caretakertur i Paradisbakkerne kaldte en skovhornugle 6/2 ved Ellesmyr (VFM, EST, TCH, DNE, HTØ), ligeledes 6/2 sås en overflyvende ved Slamrebjerg (DNE, HTØ) og 14/2 sås en fouragere ved Ypnastedgård (TCH, MTK). Ved Sandkås er der hver vinter/forår siden 2002 observeret et lille antal skovhornugler på et vinterstade med det højeste antal i 2005 på ni fugle. I 2007 blev der set tre 28/2 af SRS og TCH. Samme sted blev en registreret 1/3 og 9/3 af henholdsvis MTK og SLC.

2/3 sang et individ kortvarigt ved Oxemyr (DNE, HTØ), og i den vestlige del af Paradisbakkerne hørtes en kalde 13/3 (THC, DNE, HTØ). Ved fugletårnet i det sydvestlige hjørne af Ølene hørte Finn Hansen en skovhornugle 29/3, en hun hørtes kaldende ved P-plads ved Gamleborg i Paradisbakkerne 30/3 (HTØ, DNE, ESB, TCH, EST) og TCH så 31/3 kl. 00.30 et eksemplar flyve over gårdspladsen på Gyldensgård, opover tagryggen og ned i skoven. THC og EST hørte 2/4 advarselsskrik fra en han på Højlyngsvejen, 4/4 så FAN en overflyvende i Enebærskoven, MTK havde ligeledes en flyvende forbi ved Ølene 3/5, OLJ så en fouragere ved Skæret i Snogebæk 9/6 og SRS hørte en kalde ved Dueodde 17/6.

Ynglepar: På et af de sikre steder for skovhornugle, Svaneke Nordskov, blev der allerede observeret to 14/2 (MTK). Flere gange frem til 9/3 hørtes en synge, og unger blev hørt senere på sæsonen. 10/6 registrerede JGE 3 unger i den sydøstlige del af Rø Plantage. På Galløkken så PCP 24/6 kl. 08.00-08.35 fire unger sidde i samme træ. Allerede næste dag sad ungerne 50 m længere mod øst og mere spredt. 12/7 kl. 22.15-01.15 kaldte de fire unger fra de høje fyrretræer over for Strandvejen 61-65, og de fløj af og til ind over haverne. 14/7 havde ungerne spredt sig endnu mere og overfløj større områder, bl.a. hesteløkken på Hotel Ryttergården. De kaldte næsten konstant og sad indimellem på hustagene. 16/7 hørte SRS to unger kalde ved Bastemose, 18/7 blev en unge registreret ved Christian X vej/Stenløsevej (HTØ) og 24/7 hørtes tre unger kalde i den centrale del af Paradisbakkerne på en caretakertur (DNE, HTØ, MTK, TCH, EST). Nord for Udkæret blev en unge hørt 26/7 (OLJ) og 1/8 kaldte en unge ved Røserne, Salene (MTK).

Andet halvår:

I Rønne Plantage blev en skovhornugle mobbet af en solsort 5/8 (MTK), en blev set ved Grynebakken ved Listed 15/8 (MTK), og på Galløkken blev et individ set overflyvende 19/8 (ESB). 13/10 sås 1 eksemplar trække ind ved Dueodde (SEJ, HLL), en fløj lavt over vejen foran bilen ved Åløse 21/11 (MTK) og endelig kaldte en juleugle 24/12 ved jagthuset i Paradisbakkerne (MTK).

Årstotal 2007: 43 (8 ynglepar); 2004-2006: 46 (1 ynglepar), 67 (8 ynglepar) og 56 (3 ynglepar).

Årstotalen på kun 43 må tilskrives, at der i 2007 ikke er registreret vinterstadepladser udover stedet ved Sandkås.

Mosehornugle: (Asio flammeus).

2007 blev som i 2006 et dårligt år for mosehornugle med kun 4 registrerede individer forår og 5 efterår.

Forår

27/3 rastede en på Hammeren (JLH) og 4/4 fløj en SV ved Bastemose (FAN). Mellem Poulsker og Dueodde blev en jaget op fra en mark af en rød glente 22/4 (SRS, ABK, HAG) og 24/4 fouragerede en på Dueodde (AMØ).

Efterår

Hovedtrækperioden for mosehornugle er oktober, og det afspejler sig da også i følgende fire observationer: Et individ trak syd såvel 2/10 som 3/10 på Dueodde (HLL), en trak ind ved Dueodde 7/10 (HLL), og en blev set indtrækkende på Hammeren 20/10 (SEJ). Endelig blev endnu et eksemplar set trække ind ved nordspidsen af Bornholm 12/11 (TET).

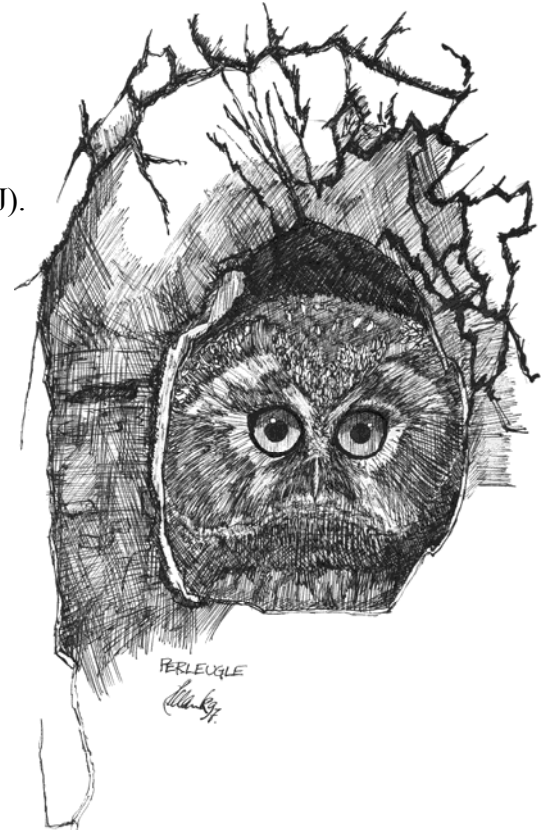
Årstotal 2007: 9; 2004-2006: 14, 14 og 8.

Perleugle: (Aegolius funereus).

Tre syngende hanner blev hørt i Pedersker Plantage, 1 blev set fouragerende, og 2 rastede samme sted. Dette vurderes at dække over et sandsynligt og to mulige ynglepar.

På Bornholm blev der lyttet efter perleugle i årets tre første måneder med negativt resultat. Især blev Paradisbakkerne gået igennem, da der blev fundet fire syngende hanner her i 2006.

Først 29/3 hørte Finn K. Hansen to syngende hanner, den ene sydøst for Klokkerpilt, den anden ved Siegårdsvej. 30/3 var otte ornitologer (MTK, SRS, TCH, EST, ESB, SEJ, DNE, HTØ) ude at lytte ved Varperne, og to perleugler blev hørt øst for Ølenevejen, en tæt på vejen og en ca. en km væk i sydøstlig retning. 31/3 registrerede DNE og HTØ fra 00.55-2.00 en vedvarende syngende perleugle sydøst for Klokkerpilt, en syngende ved Siegårdsvej samt en, der kom flyvende og slog ned på bytte ved Siegårdsvej, hvorefter den forsvandt ind i skoven. Samme aften 31/3 blev tre perleugler hørt samtidig af TET, nemlig de to, der tidligere var blevet hørt, og så individet ved Varperne. Sidstnævnte perleugle blev hørt frem til 2/4 (CAN, ABO, AMØ, ASO, THC, EST). Uglen ved Siegårdsvej sluttede sin intensive sangperiode 2/4, men blev hørt igen med to sangserier 17/4 af LOU ved 1-tiden. 10 minutter senere gentog uglen de to sangserier. Dette sangmønster, en intensiv sangperiode efterfulgt af en periode med mere sporadisk sang, tyder på et sandsynligt ynglepar. Perleuglen sydøst for Klokkerpilt blev fulgt nøje af mange ornitologer, og den sang intenst så godt som hver aften frem til 8/5 (udover ovennævnte indsendere også VFM, JCH, RBC, LBG, SKN, VKN, AHH, JMH, KEN). Observationerne blev oftest foretaget om aftenen, men Anders og Johanna Hartmann kunne af og til høre uglen fra deres bopæl på Kattesletsvejen, hvor afstanden i luftlinje er ca. 2 km. Dette skete bl.a. 16/4, hvor perleuglen blev hørt fra ejendommen fra 3.50-4.30. En anden morgeniagttagelse var 21/4, hvor uglen sang kontinuerligt fra 3.30 til 4.47, hvor det begyndte at lysne (THC, EST, AHH, JMH, DNE, HTØ).

Af iagttagelser i efteråret så ASO en perleugle sidde på vejen ved Arboretet 15/11 kl. 16.30, og primo december kl. 7.45 så Lene Pedersen én sidde i vejrabatten vest for Lilleborg. Fuglen fløj derefter over vejen og ind i skoven.

Årstotal 2007: 8, 2004-2006: 2, 1 og 5.

Natrvn: (Caprimulgus europaeus).

I 2006 blev der observeret hele syv eksemplarer. Med forbehold for fuglene fra Åkirkeby kan det kun blive til fem i 2007. Dette er dog stadig et pænt antal.

Årets første og eneste forårs- og sommerobservation var 24. maj i Hundsemyre af Grethe Iversen.

Derefter blev der gennemført aflytninger på Balkalyngen og Hundsemyre i maj og juni, og i juli er der flere registrerede ture i Paradisbakkerne, hvor caretakergruppen (HTØ, DNE, EST, VFM og MTK) har lyttet på formodet gode ynglelokaliteter.

Desuden ved jeg, at der har været lyttet flere andre steder, som ikke er indberettet. Således er der ikke tegn på, at der har været ynglefugle på Bornholm i dette år.

Næste fund er af PJE 7/9 på Klintebakken. Derefter er der to fund ved Udkæret 9+11/9 (LOU). Oluf bemærker, at han tror, det er to forskellige fugle.

Endelig bliver en fugl indbragt til Dyreklinikken i Åkirkeby fra Brovangen 24/9. Fuglen er i stærkt forkommen tilstand. Her gennemgår den dog en mirakuløs helbredelse og kan samme dag udskrives til eget frie luftrum.

For årtiet som helhed 24 eksemplarer på Bornholm indtil i år.

Mursejler: (Apus apus).

Maj

Årets første var i Årsdalevang 4/5 (SRS), den blev efterfulgt af enkelte fugle i dagene efter. Hen imod midten af måneden rapporteres om tocifrede tal, største tal er 85 på Hammerodde 17/5, indtil måneden afsluttes med hele 315 trækkende mod nord også på Hammerodde (AMØ).

Juni

Der er observationer fra de fleste dage i juni. Indtil 13/6 små tocifrede tal, men da ses 330 over Nexø. Dagen efter meldes 550 S Årsdale. Samme dag skriver OLJ:

"800 fouragerende over Nexø Lystskov i den østlige kuling - svært at bedømme det eksakte tal i en sådan bevægelig sværm". Samme dag skriver PCP fra Galløkken: "200 rastende. Kommer fra sydvest på forsiden af regnfronten. Antallet af fugle anslås til mindst 200 i luften på samme tid. Det samlede antal fugle i observationsperioden er sandsynligvis meget større".

I resten af juni er der kun rapporter fra to dage, begge fra Dalegårdsbruddet.

Juli

Der er 20 rapporterede observationsdage, heraf fire med trecifrede tal. Det højeste er fra SEJ, der havde 250 på en familierundtur på Hammerknuden den 27/7.

August

Måneden byder på observationer fra tolv dage. MTK havde den 5/8 32 fouragerende på sværmende myredronninger over Svaneke Nordskov og skriver fra samme sted 17/8: "300 på et fronttræk, forsigtigt anslået, fouragerende, åbenbart rigeligt med føde".

Ellers kun små tal.

September

Begynder med 55 Årsdalevang. Derefter er højeste dagstal fire og sidste observationsdag er 2 V Stavehøl 30/9 (HKA).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	25/4-13/5	5/5
Sidste	4/9-31/10	28/9

Mursejleren på Bornholm er et dagligt syn i sommermånederne. Ikke til hverken at overse eller overhøre, men arten er meget underrapporteret. Det er en fugl, som er særligt synlig over de bornholmske byer, hvorfor det kunne være ønskeligt med tal, der afspejler dette. Eventuelt tal der viser, hvor den er mest almindelig.

Øvrige observatører: BNI, SNI, RBC, JAE, TOK, SSN, LOU, HTØ, SPS, TET, KRA, SEJ, JCH, JET, JMØ, CGJ, EKR, ASO, ABU, EAG.

Isfugl: (Alcedo atthis).

Med kun to fugle sidste år, er der i 2007 langt flere med syv enkeltfund, som tør tolkes som fem forskellige individer.

Årets første isfugl var 30/1 1 R i Frederiks Stenbrud (SRS). Næste 11/4 1 FU Balka (Bjarne Golles).

Så sker der ellers ikke noget før 28/8, hvor CAN observerer en i Ankermyr. Det er også ham der ser den næste ved Safirsøen 25/9, hvor den bliver genfundet kaldende af MTK 27/9, men desværre meldt som et 0 af TET dagen efter. På Galløkken har ESB en kaldende 5/10, og endelig har SEJ 1R ved Pyritsøen 17/10 med følgende bemærkning: "Fløj fra Pyritsøen ind over stien til Smaragdsøen ledsaget af høje skrig. Var lige ved at flyve fru ned".

Stadig ikke oppe på de tal, der kunne ses tidligere i årtiet, men dog en fremgang i forhold til de to sidste år.

2000-2005: 11, 23, 19, 8, 5 og 3.

Hærfugl: (Upupa epops).

Med god vilje seks fugle, set af ti observatører, er det et klart bedre år end 2006.

De to første fund tegner JCH sig for. En rastende i Byvangen i Rønne 7/1 er kun det fjerde vinterfund i DOFbasen og selvfølgelig Bornholms første. Desuden en overflyvende på Blykobbevej

38, 24/4. Hærfugl som matrikelart! Grundet den store afstand i tid regnet som to individer. 26/4 har TKU en på Hjørtbjerg. Det var om formiddagen, mens DNE så en ved middagstid i Lindet, Østermarievej (krydset Bølshavnvej), hvor den holdt til så længe, at flere fik glæde af den (MTK, THC, HTØ, LOU), alle med noter om hvordan den kom og gik, fouragerede og endelig fløj bort mod øst. Den store geografiske forskel gør, at jeg har valgt at tælle denne dags to fund som forskellige individer. Næste fund er 1/5 i Snogebæk af JRH, og endelig er en fundet og genfundet i Ibsker 4/5 og 7/5 af Erik Nielsen.

Årstopotaler 2004-2006: 8, ingen og 3. Indtil nu 25 siden århundredeskiftet, svarende til 3½ om året.

Vendehals: (*Jynx torquilla*).

Som i 2006 et år med rigtig mange fugle.

I alt 19 eksemplarer er omkring 2½ gang flere end normalt.

Det var ventet, at de første dukkede op i slutningen af april: 24/1 1 hhv. Dueodde og Ringebakkerne samt 26/4 1 Nexø Sydstrand på P-pladsen (AMØ, CAN, LOU). Siden blev det til tre iagttagelser fra Udkæret og fire fra kystnære lokaliteter.

Når vi ser vendehalse sidst i maj, begynder det at lugte af ynglefugle. 18-20/5 1 Viskeled (Kurt Pedersen) blev bl.a. hørt syngende! 21/5 1 Jons Kapel og endnu mere interessant 31/5 1 Ekkodalen (ASO, SPS, Jørgen Keis). Arten er meget vanskelig at få registreret som sikker ynglende – og forstrækker i øvrigt halvåbne, tørre steder.

Fem efterårsfugle indledtes af 17/8 1 Svaneke (dræbt mod vindue) og sluttede med 8/9 1 Skagelfaldet (FJE, HTØ, DNE).

De tre seneste år hhv. 9, 7 og 25.

Øvrige observatører: ESB, JCH, KHA, OLJ, SKN, SRS, SSN.

Sortspætte: (*Dryocopus martius*).

Årets høst på 5-6 individer fra fem lokaliteter er faktisk en lille fremgang – arten holder stand på Bornholm med det yderste af neglene.

I 2005 havde vi 5-10 fugle syv forskellige steder mod kun 2-3 sortspætter på to lokaliteter i fjor. I 90'erne kunne antallet af fugle tælles i et halvt hundrede om året. Men det er selvfølgelig blevet noget lettere at beskrive arten her i rapporten.

Alle nævnes selvfølgelig.

Almindingen inkl. moser: 24/2-5/5 2-3 eksemplarer omkring Grønnevad, Svinemose og Ølene.

Galløkken: 18/2 1.

Paradisbakkerne: 20/2 1.

Årsdale: 8/4 1 kaldende.

Indsendere: AMØ, ASO, DNE, ESB, HTØ, KHE, Lene Pedersen, Rasmus Møller, OLJ, SEJ.

Stor flagspætte: (Dendrocopos major).

Arten nød stor opmærksomhed i 2007 med 106 iagttagelser indsendt fra første halvår og 121 fra andet (og hele 36 bidragydere).

Det var nu ikke fordi, der var de helt store antal at indtaste, for det er nu seks år siden, vi sidst har haft en større invasion.

I første halvår var der ti observationer af mindst fire fugle på en gang, hvoraf kan nævnes 7/1 7 Rønne Nordskov, 29/3 7 TH Ankermyr, 21/4 6 TH Kobbekå og 7/6 **21** Blykobbe Plantage (TET, CAN, PCP). Sidstnævnte specielt interessant, da fundet lå i en periode med meget små tal.

I sensommeren atter lidt flere, illustreret af 7/8 6 Almindingen (TNI). Halvårets eneste større notering blev ellers 3/10 8 Hammeren (JCH).

Øvrige observatører: AHH, AMØ, ASO, CGJ, DNE, ESB, EST, FAN, HKI, HLL, HTØ, JMØ, KHA, KHE, KKR, KRA, LBG, LOU, MIV, MKJ, MTK, PJE, PHJ, RBC, SEJ, SLC, SRS, THC, TVI, VFM, VKN.

Lille flagspætte: (Dendrocopos minor).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	9	8	12	2	3	7	7	10	0	0

Som sidste år meget positivt. Godt 50 fugle fra hele 30 forskellige lokaliteter! Fordelingen med klart flest for- og efterår er typisk for arten.

Første halvår:

Fra midt i marts registreres fuglene hyppigst med territorieadfærd. To eksemplarer blev set både ved Ankermyr, Bagå, Rutsker Højlyng (ved redehul), Østre Sømark og Årsdalevang (CAN, LOU, SKN, SRS). Positivt var det også, at der var i alt 20 forskellige steder repræsenteret i materialet. De var nogenlunde jævnt fordelt over øen.

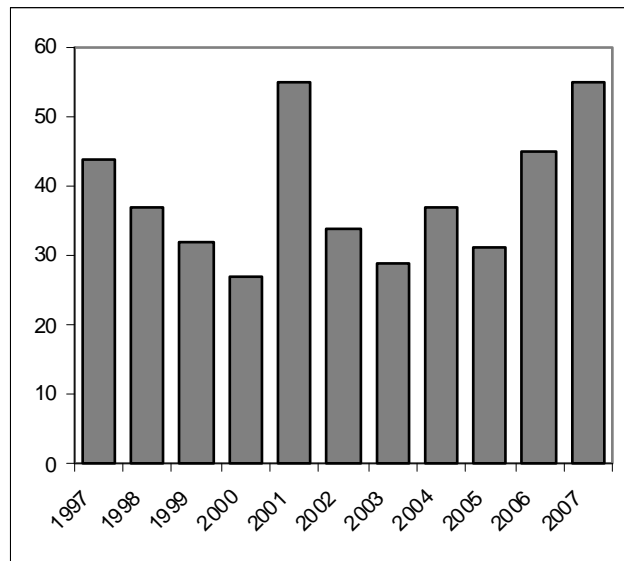
Fra maj og de næste fire måneder kun fund af enkelt-individer.

Som det ses bød perioden marts til august på hele 39 eksemplarer i forhold til hhv. 18, 22 og 30 de tre seneste år.

Andet halvår:

Efterårets iagttagelser af to individer kom fra Dueodde, Hammeren og Klintebakken (HLL, ABO, CAN, AMØ, ESB).

Øvrige observatører: ASO, DNE, HTØ, JET, JLH, MKJ, MTK, SEJ, SLC, SPS, TET, THC, TNI, VKN.

Årstotaler af lille flagspætte de sidste ti år.

Hedelærke: (Lullula arborea).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	8	51	11	1	0	0	0	7	90	0	0

Et år over gennemsnittet.

Første halvår:

Året bød ud over flere fugle end sædvanligt oven i købet på øens første langtidstationære vinterflok nogensinde. Fra 11/1 til i hvert fald 12/3 optrådte op til ti hedelærker på en mark med vintersæd syd for Tofte (CAN, SRS, KHE).

Forårstrækket, som blev moderat, bestod af 44 eks. 12/3-24/4 plus en efternøler 22/5 Hammeren (ni indsendere). Blandt de ret få rastende kan nævnes en syngende på Raghammer 1/4 (SRS, DOF-tur) – denne blev desværre ikke genfundet. Med andre ord trist nok ingen tegn på lokale ynglefugle. De seneste fem år har ellers til sammen budt på op mod fem forskellige bornholmske ynglepar.

Andet halvår:

Første retur fra det sydlige Sverige repræsenteres af 7/9 1 St. Gadegård (VKN).

At årstotalen trods alt blev ret høj, kan primært tilskrives 56 T + 6 R Sose Odde om morgenen 2/10 (LOU). Det er det største antal trækkende registreret på én dag her på øen. Hertil lægges 12/9-21/10 30 T primært fra Dueodde (TET, SRS, AMØ, JCH, HLL, OLJ, MOS). Årets sidste 27/10 7 Hasle Klinkerfabrik (CAN) udgjorde samtidig det eneste andet rastfund af mere end et individ.

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	20/2-21/3	9/3
Sidste	3/10-11/11	31/10

Årstotal 160. 2004-2006: 23, 187 og 41.

Øvrige observatører: ABK, ASO, ESB, HTØ, JLH.

Natravn klar til genudsætning 24/9 2007 © ABO

Vendehals 13/5 2007 © SRS

Sanglærke: (Alauda arvensis).

Vinter:

I årets første måned blot fire iagttagelser, hvoraf 12/1 3 R Bromme (MTK) var eneste flertalsfund. Dette til trods for det ualmindeligt milde vejr. Det var først i anden halvdel af februar, der for alvor kom lærker til øen. Her kan nævnes 18/2 30 T Vysteby og 23/2 100 R syd for Nyker efter snefald (KKR, ABO). Hele 202 fugle i februar er årtiets hidtil højeste antal fra denne måned.

Forår-sommer:

Efter at køligt og blæsende vejr i uge 12 havde holdt trækket tilbage, kom der et stort antal sanglærker til Bornholm sammen med smukt forårsvejr: 27/3 **600** Ibskervej + 150 Lobbæk (ASO, AMØ). Umiddelbart herefter spredtes fuglene dog hurtigt, og førnævnte store flokke var forårets eneste trecifrede.

Trækket som varede frem til 27/4 var faktisk langt over middel med sammenlagt 560 eks. (12 indsendere).

Om end der ikke målrettet blev talt yngleterritorier, vidner 15/7 8 SY + 44 FU på Raghhammer (TET) om en pæn tæthed her.

Efterår-vinter:

I anden halvdel af september satte de første sanglærker lige så stille kursen mod vinterkvarteret. Fra Dueodde taltes 18/9-15/10 i alt 618 (15 indsendere). At trækket kulminerede omkring månedsskiftet september/oktober vidner halvårets fire største iagttagelser om: 30/9 150 Årsdale + 450 Nylars samt 1/10 350 Strandmarken + 160 Limensgade (AMØ, ASO, ESB, LOU).

I december to fund, hvoraf 14/12 1 Årsdalevang (SRS) blev årets sidste.

Øvrige observatører: CAN, CGJ, DNE, FAN, HKA, HTØ, JCH, JET, JMØ, MBH, MKJ, OLJ, PCP, PJE, RBC, SBR, SEJ, SLC, SPS, THC, VKN.

Bjerglærke: (Eremophila alpestris).

Efter et år uden iagttagelser var arten tilbage, så det kunne mærkes.

I og for sig blev det kun til to fund, hvoraf 25/3 2 NØ Hammeren (ESB, ESA, JLH) var det første. Det var imidlertid årtiets hidtil eneste forårsobs.

Sæsonens anden iagttagelse var helt uhørt: 9/10 **75** vesttrækkende i samlet flok set fra Dueodde (AMØ)! Hermed en soleklar ny bornholmsk rekord, som er præcis tre gange større end den hidtidige, der daterer sig til 26/9-93. For landet som helhed – og specielt Vestjylland – er trecifrede tal ikke ukendte. I år f.eks. 20/10 300 FU på Råhede Vade nær Ribe.

Arten yngler på den skandinaviske fjeldhede og optræder især i større tal efter lemmingår. Så har rovfuglene nemlig haft andet at tage sig til end at æde bjerglærker.

2000-06 hhv. 0, 2, 2, 1, 0, 4 og 0 fugle indsendt fra Bornholm.

Digesvale: (Riparia riparia).

Forår-sommer:

Få fugle fra midten af april med bl.a. 13/4 1 lufthavnen og 15/4 4 Salthammer (SRS, OLJ). Ti dage senere dukkede de dog op i langt større tal, illustreret af 24/4 60 Bastemose (CAN). Antallet på denne årstid topper dog oftest i slutningen af maj, og 2007 var ingen undtagelse med 15/5 1000 Bastemose (SSN, AMØ). Dette viste sig dog skuffende nok at blive årets eneste firecifrede notering. Et enkelt andet nævneværdigt tal var 165 ud for lufthavnen dagen efter (DOF-tur). Det ser ud til, at de velkendte ynglelokaliteter husede lidt flere ynglepar end i fjor. Her kan nævnes Bro Odde 30 redeguller, Galløkken 60, Dueodde 80, Pyritsøen 30 og Balka 58 (OLJ, PCP, JAE, CAN, SBR). Desværre ingen optællinger fra grusgravene omkring Rønne.

Efterår:

Fra slutningen af august tydelige træktendenser med bl.a. 22/8 220 og 25/8 971 udtrækkende via Dueodde (TET, JET, AMØ). I alt 1387 blev set på lokaliteten frem til 23/9. Fra perioden i øvrigt 1/9 80 Årdsalevang, og årets enlige oktoberiagttagelse i form af 2/10 4 SØ Sose Odde (SRS, LOU).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	9-25/4	16/4

Øvrige observatører: ABK, CGJ, DNE, EKR, HTØ, JCH, KRA, MIV, MKJ, MTK, RBC, SEJ, SSN, TNI, TOK, VKN.

Landsvale: (Hirundo rustica).

Forår-sommer:

Traditionen tro var årets første svale en landsvale: 6/4 1 N Hammeren (ASO, AMØ). Der gik dog yderligere seks dage, inden de to næste viste sig over Bastemosen (Lene og Kurt Pedersen) og de følgende dage sås arten så fem andre steder.

Generelt set var landsvalerne dog sent på den. Først en til to uger inde i maj kom der for alvor skub i tingene, hvilket 12/5 190 Udkæret og dagen efter 200 Ølene vidner om (HTØ, DNE, PHJ).

Via Hammeren trak 13/4-31/5 2702 eks. Ganske imponerende og tallet er lidt højere end årtiets syv hidtidige årstotaler lagt sammen! Nogle særlig gode dage var 9/5 **770**, 12/5 410 og 13/5 440 (AMØ, SSN).

Var antallet trækkende stort, var der til gengæld ufattelig få fugle i moserne omkring midsommer – ikke et eneste tal over tyve individer! 30/7 80 Blemmelyng (MKJ) blev således største notering.

Efterår:

Dueodde: aug. 1880, sep. 14.417 (8/9 3500, 13/9 3950), okt. 287 (ni indsendere). En fantastisk registrering i september hvor der alene 12-15/9 taltes 9880 udtrækkende fugle! Til sammenligning små 24.000 i fjor men gennemsnitligt kun godt 7000 årligt de fem år forud for 2006.

Heldigvis fik vi samtidig nogle pænere rasttal: 9/9 150 Udkæret og 13/9 1500 Dueodde (LOU, SSN). Antallet i oktober var lavt, og efter 5/10 ikke mere end fjorten landsvaler. Sidste to iagttagelser blev 10/10 1 V Dueodde og 23/10 en ensom fugl ved Havrehøjvej (HLL, ASO, AMØ).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	25/3-21/4	9/4
Sidste	19/10-10/12	5/11

Øvrige observatører: ABK, ABU, CAN, CGJ, EAG, HKA, JCH, JLH, JMØ, KRA, MIV, MTK, OLJ, PCP, RBC, SEJ, SPS, THC, TOK, TVI, VKN.

Bysvale: (*Delichon urbica*).

Allerede 17/4 blev den første bysvale set på Hammeren (OLJ, PCP). Selv om det var årtiets tidligste, blev det igen den sidst ankomende svaleart på Bornholm. Dette hænger sammen med artens fourageringsteknik. De søger nemlig føde i de højere luftlag (luft-plankton). Her er der ikke noget at finde før sidst i april. 22/4 sås bysvaler både ved Udkæret og Ølene (ASO, AMØ, KHE) og herefter gik det stærkt.

Heller ikke bysvaler optrådte dog i større rasttal i forsommeren: 13/5 60 Stavnsgrådsmosen og 18/5 50 Ølene (OLJ, SEJ) blev nemlig de højeste noteringer. Analogt med forrige art blev der set mange udtrækkende fugle fra Hammeren. 9-24/5 i alt 2922 (AMØ, TET, SSN) – heraf de **1110** på førstedagen.

Blandt de få ynglelokaliteter, vi har fået oplysninger om, kan nævnes Hasle Klinkerfabrik hvor der 14/6 var tyve nybyggede reder (CAN).

I sensommeren et par interessante iagttagelser i form af 30/7 100 Hammeren og 17/8 150 Svaneke Nordskov (TNI, MTK). Ellers dominerede træktallene helt. Dueodde havde 27/8-26/9 hele 2649, mens små tusind trak ind via Hammeren (AMØ, JCH, PCP, TET, SSN, OLJ). To oktoberfugle: 2/10 1 R Dueodde og 9/10 1 T Bagå (HLL, CAN).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	18-25/4	20/4
Sidste	27/9-20/10	5/10

Øvrige observatører: ABU, CGJ, EAG, HTØ, JAE, JET, KRA, LOU, MIV, MKJ, RBC, SBR, SRS, THC, TOK, TVI, VKN.

Storpiber: (*Anthus richardi*).

10/10 1 V Dueodde. HLL bemærkede den markante størrelse og den lyse underside. Fuglen blev set på 20 m's afstand. Hermed årtiets sjette Bornholmske fund. Alle er fra efteråret med 16/10 som den gennemsnitlige funddato.

Markpiber: (*Anthus campestris*).

Antallet af iagttagelser af denne art har været i frit fald siden midten af 1990'erne og 21/8 1 OF Dueodde (LOU) var blot årtiets ottende eksemplar. Da "Bornholms Fugle" blev udgivet i starten af 70'erne, var arten endnu en regelmæssig ynglefugl her på øen. Måske den vil dukke op igen med et varmere klima. Den er i hvert fald en almindelig ynglefugl i hele Sydeuropa.

I modsætning til storpiber gøres de fleste iagttagelser af markpiber om foråret, og årets fugl var en unormalt tidlig returtrækker.

Skovpiber: (Anthus trivialis).

Ret få trækkende men fine yngleforekomster i år.

Forår-sommer:

Igen i år var skovpiber en af de mest præcist ankommende arter. 17/4 15 N Hammeren (OLJ, PCP) fulgtes af yderligere 78 i april. Efter tre rekordlave år hvad forårstræk angår, blev 2007 rimeligt.

Hammeren: apr. 90, maj 107 (OLJ, PCP, ABK, JCH, CAN, TET, SSN, AMØ).

Til gengæld utrolig få rastende. I alt blot 12 – og ingen fund af mere end tre på en gang!

Yngel.

Bedre indrapportering end normalt.

Mulige par fra ”Almindingen”, Anhøj i Pedersker Plantage, Paradisbakkerne, Svinemose og Ølene, mens caretakere fandt et par med tre unger ved Ndr. Åsedam. Flere lokaliteter går igen fra de tre seneste år.

Efterår:

Allerede 11/8 40 Raghø og 12/8 14 Hammeren – alle rastende (MKH, ABO, CAN). Det blev med andre ord en tidlig start på efteråret for skovpiber. Af øvrige stationære kan nævnes 30/8 10 Udkæret og dagen efter 24 Almegårdsområdet (LOU, CAN).

Selve trækket forløb i perioden fra 12/8 til årets sidste blev set i Ølene 16/10.

Dueodde aug. 71, sep. 109, okt. 19 (9 indsendere). Generelt set meget få.

Ud over fuglene fra Dueodde noteredes 16 fugle på fem lokaliteter i oktober.

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	14-21/4	16/4
Sidste	1-23/10	12/10

Øvrige observatører: EKR, ESB, HKI, HLL, HTØ, JET, MTK, RBC, SEJ, SRS, SSN, TOK.

Engpiber: (Anthus pratensis).

Selv om året startede med flere noteringer end forventet, blev det småt med engpibere i 2007.

Vinter:

Trods færre end i fjor et stort antal – totalt 53 fordelt på elleve lokaliteter. Alene vandfugletællingen gav 33. Flest Nexø Sydstrand og Snogebæk til Boderne med hhv. 16 og 7.

Forår-sommer:

Forårstrækket indledtes af 12/3 20 Hammeren. Lokaliteten var den eneste med regulære træktal.

Samlet set blev det dog til bare 100 frem til 10/5 (TET, OLJ, AMØ, JLH, RBC, ESB, ASO).

Rast.

Mest tal i småtingsafdelingen. 22/3 25 Dueodde samt 1/4 16 + 22/4 15 Raghhammer (LOU, SRS, ABK).

Yngel.

Tre velkendte lokaliteter træder tydeligt frem af tallene. På Raghhammer således en håndfuld syngende. Dueodde havde fire og Balkalyngen to-tre stykker (JCH, TET, HTØ, LOU, SBR). Desuden registreret lufthavnen og Dalegårdsbruddet i yngletiden.

Efterår-vinter:

Engpiberne startede også efterårssæsonen tidligt. 27/7 24 Dueodde (HTØ) illustrerer dette. Resten af perioden bød på 25 tocifrede fouragerende flokke. Nævnes bør 9/8 31 + 9/10 35 Dueodde, 30/9 75 Nylars samt 1/10 50 Strandmarken + 45 Årsdalevang (SRS, MKH, KHE, JCH, HLL, ESB, LOU). Som det kan fornemmes, kulminerede antallet her på øen omkring månedsskiftet september/oktober.

Træk.

Dueodde aug. 7, sept. 546, okt. 281. I alt 890 på direkte træk fra alle træksteder. Det var ret få. I julemåneden syv eksemplarer fra tre kystlokaliteter. Endnu et skuffende tal. Imidlertid er der ingen tvivl om, at det er vinterens mildhed, som er årsagen. Dette er paradoksalt, idet vi for en halv snes år siden netop i milde vintre så mange engpibere i december og januar. Nu er de tilsyneladende begyndt at overvintre nord for Bornholm, og kommer først til øen når det bliver koldt i Sverige.

Øvrige observatører: CAN, HKA, JET, KKR, KMO, LBG, MBH, MOS, MTK, PCP, SEJ, SSN, THC, TNI, VFM, VKN.

Rødstrubet piber: (*Anthus cervinus*).

Med bare to noteringer skuffede også de rødstrubede pibere.

29/9 1 R + 16/10 1 V Dueodde (ESB, TET).

Årtiet har indtil nu budt på 48 eksemplarer af arten eller omkring syv om året. Normalt kulminerer iagttagelserne midt i september, og årets sidste fugl var ret sent på den.

Arten yngler i Nordskandinavien og overvintrer syd for Sahara.

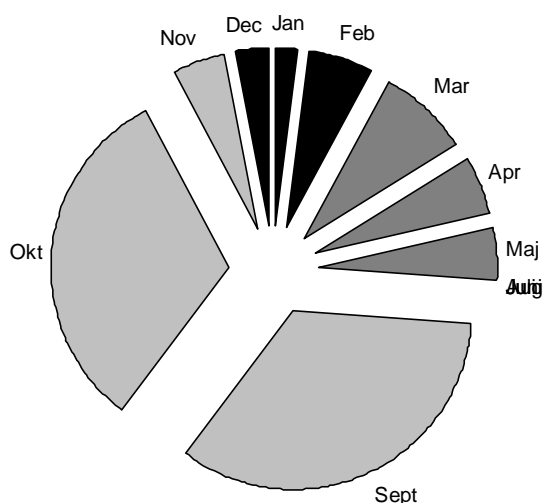
Skærpiiber: (*Anthus littoralis*).

Endnu en piber med en sæson klart under middel. Det blev til elleve individer i første halvår og seksten i andet.

Første halvår:

Faktisk er en tocifret total i denne periode over det forventede. Fuglene fordelte sig mellem 8/2 og 11/4 med hele syv fra Hammeren, to Svaneke Fyr og en enkelt Dueodde (ESB, TET, PCP, AMØ, SRS). Hertil en 27/4 på klipperne ud for Slotslyngen (LOU).

Skærpiber 2000-2007 sorteret efter obstdidspunkt

Andet halvår:

9/9 + 23/9 1 Salthammer (ASO, AMØ, OLJ) udgjorde efterårets første. Kun fem lokaliteter husede arten. Eneste flertalsfund 11+15/12 2 Svaneke Fyr og 15/12 2 Salthammer (SRS, KHE). De øvrige lokaliteter var Hammeren, Sorthat Odde og Svenskehavn. Fem fugle i årets sidste måned var overraskende.

Totalt 27 mod hhv. 50, 23 og 49 de tre seneste år.

Øvrige observatører: CAN, JET.

Gul vipstjert: (Motacilla flava).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	7	147	2	0	185	48	3	0	0

Året blev præget af et udmærket forårstræk og en del fugle tidligt retur.

Første halvår:

Nogenlunde planmæssig ankomst med 26/4 3 Udkæret og 29/4 4 Salthammer (LOU, ASO, AMØ, OLJ).

Maj bød som nævnt på et ret stort antal gule vipstjerner – det højeste i fem år. Blandt de rastende kan nævnes 7/5 12 Nexø Sydstrand + 10 Galløkken samt 8/5 12 Hammershus (LOU, JAE), mens der via Hammeren trak 56 frem til 24/5. Det er ikke hvert år, vi har observationer fra de første sommermåneder, men i år 4/6 1 Svenskehavn og 12/6 1 Nexø Havn (begge SRS).

Bortset fra et muligt par i 2005 er det desværre mange år siden, arten yngede her på øen.

Andet halvår:

Allerede i starten af august noteredes fugle på returtræk: 9/8 3 Sorthat Odde og 11/8 10 SØ Raghhammer (CAN, MKH). Antallet i august var noget over det forventede, mens september skuffede. Fuglene ser med andre ord ud til at være kommet tidligt tilbage med kurs mod Afrika. På Dueodde registreredes 13/8-3/10 (årets sidste) blot 37 trækkende (LOU, TET, HTØ, JCH, SSN, HLL). Så var der trods alt langt flere rastende på lokaliteten så som 21/8 25 (LOU). Andre steder kunne ligeledes melde om pæne flokke sidst i august: 21/8 15 Nexø Sydstrand og 30/8 32 Poulskervej + 25 Udkæret (LOU, ASO). Største september-tal mærkelig nok bare 9/9 9 Sose Odde (ESB).

2007 gav 32 fugle racebestemt som nordlig gul vipstjert (M. f. thunbergi) – alle fra foråret. Dette svarer til et ret normalt antal.

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	17-29/4	22/4
Sidste	30/9-18/10	8/10

Øvrige observatører: ABO, DNE, KRA, MBH, MTK, PCP, RBC, SEJ, TVI.

Bjergvipstjert: (Motacilla cinerea).

En fin sæson med 16 forskellige fugle. Det er i god tråd med den positive udvikling af ynglende fugle i det sydlige Sverige.

Fuglene fordelte sig nogenlunde jævnt mellem for- og efterår.

Fra første halvår 6/3 2 Nørremark, 10/3 2 Døndalen, 20/3 1 Snorrebakkesøen ved broen, 22/3 1 på høfderne ud for Galløkken samt en efternøler 26/4 Ølene (SRS, KHE, BNI, SNI, PCP, OLJ). Siden blev det til 14/9-11/10 3 trækkende Dueodde, 12+20/10 1 Hammeren og 28/10 1 Årsdale havn (SSN, ESB, JET, HLL, TET, SEJ, KMO, MTK). Så mangler der én. Det var et af de ret sjældne vinterfund: 4/12 1 Nexø Havn (SRS). Arten overvintrer stadig meget uregelmæssigt på Bornholm.

I årtiets første syv år er sammenlagt 86 bjergvipstjarter blevet fundet på øen. Antallet svinger dog meget fra år til år og har været lige fra fire til 31.

Hvid vipstjert: (Mortacilla alba).

Første halvår:

Trods mildt vejr ingen vinteriagttagelser. 3/3 1 Hammerodde (ESB) var dog en tidlig fugl. Den egentlige fortrop ankom 13+14/3 med seks fugle på tre lokaliteter. Siden igen en pause før et større influx kunne konstateres de sidste tre dage i måneden med 74 eksemplarer.

Træk.

Hammeren 13/3-22/5 sølle 157 (9 indsendere). Lokaliteten runder ofte firecifrede træktotaler i foråret.

Rast.

Meget små tal. Frem til midt maj blot fem tocifrede flokke – 31/3 15 Hammeren (RBC, LBG) flest. At forårets største rasttal først sås midt i maj, var overraskende: 15/5 26 Poulsker, 16/5 20 Dueodde og 18/5 20 Ølene (OLJ, DOF-tur, SEJ). Det var ellers ikke fordi, der manglede indrapporteringer om arten. I april alene 57 observationer af gennemsnitligt tre rastende fugle.

En af de hvide vipstjerter, som må have set flest ornitologer, var den, der anbragte sin rede i det nye fugletårn på Rømersvej ved Ølene (OLJ m.fl.).

Andet halvår:

Indtil sidst i juli var det småt med iagttagelser. Herefter begyndte fuglene dog at optræde socialt igen: 28/7 17 Dueodde, 2/8 25 Raghammer og 13/8 55 Dueodde (MTK, THC, MKJ, LOU).

Det var dog først i slutningen af august, trækket satte sig i bevægelse. Antalsmæssigt blev det dog den ringeste bornholmske sæson i fire år – men alligevel nær gennemsnittet over en længere årrække.

Dueodde 22/8-23/10: aug. 43, sept. 3404, okt. 487 (10 indsendere). Hammeren totalt 155. Igen i år kulminerede trækket medio september med bl.a. 14/9 1040 (SSN).

Rast.

Rigtig mange og dermed årets mest positive oplevelse. Over ti trecifrede flokke blev det til. Først 30/8 150 Poulsker og siden 1/10 120 Limensgade (ASO, LOU). Herimellem bl.a. 13+18/9 **800** Dueodde og 1/10 **1500** mellem Dyndeby og Strandby Gårde (SSN, LOU). LOU har bemærket, hvordan de nyplojede marker nærmest var levende af vipstjerter. Vi skal syv år tilbage for at finde noget, som overgår disse tal.

Årets tre sidste iagttagelser er fra november med 11/11 2 Dueodde (MBH) som rosinen i pølseenden.

Øvrige observatører: ABO, AMØ, Andreas Petersen, CAN, CGJ, DNE, FAN, HKA, HLL, HTØ, JCH, JET, JLH, JMØ, KRA, Leif Jacobsen, MKH, PCP, SLC, SRS, TET, TOK, TVI, VKN.

Silkehale: (Bombycilla garrulus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1580	252	106	36	2	0	0	0	0	2479	3135	313

Endnu et rigtig godt år, om end rekorderne ikke var i fare. Et usædvanligt træk var det, at såvel første som andet halvår bød på talstærke flokke.

Første halvår:

Overraskende med så mange fugle i januar – specielt taget i betragtning at december 2006 ikke bød på mere end en tredjedel af januarsummen.

Tilsyneladende kom der et rykind en uge inde i det nye år: 7/1 160 Rønne og dagen efter 125 Porcelængård ved Snorrebakken (OLJ, BNI, SNI). Flokstørrelserne faldt dog hurtigt igen. Flest i de to næste måneder blev hhv. 22/2 62 Rønne og 2/3 34 Nørrekås (MTK, OLJ). Som det ses, var det især omkring Rønne, silkehalerne blev set. Dog kan 6/2 37 Svaneke Nordskov og 9/2 41 Rø (begge MTK) nævnes. I april tre iagttagelser med en efternøler 23/5 2 Galløkken (ESB). Det var 1½ uge

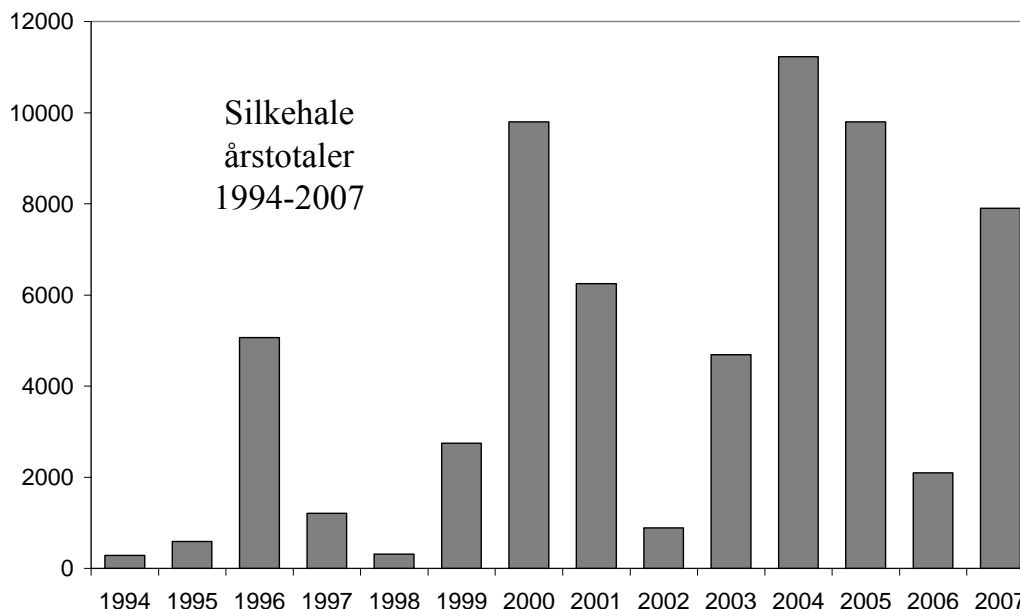
efter, landets næstsidste havde forladt Skagen. Silkehalerne kan nå helt til Nordafrika på deres udvandring sydpå – så der kan være langt hjem.

Andet halvår:

Midt i oktober blev de første af efterårets flokke meldt ind på DOFbasen. Gennemsnittet for årets tiende måned har i dette årti ligget på godt 2000 eksemplarer. Regnes de 9000 fra 2004 ikke med, dog blot 900. Når silkehalerne kommer så relativt tidligt som i år, er det tegn på fødemangel i de øde nåleskovsområder, hvor de yngler.

Først var 11/10 11 Dueodde og 2 Snogebæk (TET, HLL, KKR, JET). Bare ti dage senere talstærke flokke overalt. Der var f.eks. 30 fund 19-23/10 med 250 Rønne og 150 Åkirkeby (MOS, PJE) repræsenterende de største. I starten af november et endnu større influx: 1/11 760 Rønne midtby og 4/11 750 i det nordlige Svaneke (CAN, MTK). Totalt set blev det til 22 trecifrede flokke i efterårsmånederne. Ud over de allerede nævnte bl.a. 3/11 150 Gudhjem, 7/11 375 Nexø kirke og 26/11 150 Årsdalevang (ASO, AMØ, HTØ, DNE, SRS). Som det ses, blev silkehalerne set mange forskellige steder.

December var den eneste måned, som lå under det ventede niveau. Af de femten fund var 6/12 90 Nørremark (SRS) klart flest.

Årstotal 7903. 2004-2006: 11.000, 9800 og 2092.

Øvrige observatører: ABO, Andreas Petersen, CGJ, EBI, FJE, JCH, JMØ, KMO, MBH, Michael Fink Jørgensen, PCP, SEJ, SLC, SPS, THC.

Vandstær: (Cinclus cinclus).

Med tre fugle i første halvår og fem i andet en sæson over middel.

10/1 1 Døndalen (SLC) var identisk med den eneste bornholmske vandstær i andet halvår 2006. Her sås endnu en 3+12/3 (HTØ, ESB), som jeg vurderer til at være et andet eksemplar. Hertil 3+9/2 1 Slusegård nær vandmøllen (PJE, DNE, HTØ).

Så gik der otte måneder før den næste viste sig: 13/11 1 Blykobbe Å (ESB, Jacob Lyster). Denne fulgtes af 25+26/11 1 Grynebækken/Svaneke Nordskov, 16+23/12 2 Døndalen og 26/12 1 Læsåen ved Vasagård (Jacob Lyster, MTK, KHE, SEJ, AHH, JMH). MTK gennemsøgte forgæves Grynebækken, Gyldensåen samt Vaseå i juledagene.

Da artens vigtigste fødeemner kræver helt rent vand, er en stationær vandstær et godt udtryk for en god vandkvalitet.

Årtiet har hidtil budt på 42 eksemplarer – men kun tre i fjor.

Gærdesmutte: (Troglodytes troglodytes).

Der var gærdesmutter på mange lokaliteter i starten af 2007. Endda i pæne antal som 7/1 6 Nordskovvej i Rønne og 25/2 4 Gyldenså (TET, EST). I.f.m. vandfugletællingen blev der dog kun set ni.

Vanen tro var forårets største registrering fra slutningen af maj med tal som 16/5 19 mellem Årsdale og Nexø, 20/5 15 Blykobbe Plantage og 22/5 9 Ringebakkerne (SBR, LOU, CAN) – alle territoriehævdende fugle. Det var tal i overkanten af det normale, og den milde vinter har sikkert gjort fuglene godt. Andre eksempler på en ynglebestand ud over det sædvanlige var 21/4 5 Kobbeå, 22/4 5 Slotslyngen og 24/4 6 lufthavnen (PCP, CAN, HTØ).

I oktober tydelig tilgang af fugle udefra: 2/10 15 Svaneke Fyr, 9/10 11 Nexø Havn og 11/10 25 Østre Sømark (AMØ, SRS, JET). Siden blev det dog så som så med de store tal. 2/11 6 Hammeren (CAN) blev nemlig største notering fra årets to sidste måneder. I december dog sammenlagt 32 fra fjorten lokaliteter.

Øvrige observatører: CGJ, DNE, EAG, EMB, ESB, HKI, HKA, HLL, Jacob Lyster, JCH, JMØ, KKR, KMO, Kurt Buchmann, MKJ, MTK, PHJ, RBC, SEJ, THC, TOK, VKN.

Jernspurv: (Prunella modularis).

Det meste af året tal under det normale.

Første halvår:

Et eneste vinterfund var overraskende sparsomt: 1/1 1 Svaneke Nordskov (MTK).

Årets anden blev derfor 6+9/3 1 Ydunsvej i Rønne (OLJ) og 11-14/3 fulgte yderligere fem.

Typisk noteres flest jernspurve i slutningen af marts, men netop i denne periode var det jo koldt og blæsende. Kulminationen faldt derfor først medio april med bl.a. 11/4 **230** N Hammeren (AMØ). Et kolossalt antal, når man tænker på, at det gennemsnitlige antal trækkende om foråret i årtiet indtil nu blot er 37. Tallet er dog ikke uhørt – det er bare ti år siden, vi har oplevet noget lignende. Herudover kan nævnes 11/4 4 Svenskehavn, 14/4 6 Ringedal og endnu 1/5 5 Galløkken (SRS, CAN, ESB).

Der er indkommet oplysninger om min. 17 sangterritorier hvilket svarer til et normalt år.

Andet halvår:

Traditionen tro ingen observationer i august. Først med efterårets start midt i september bemærkedes fuglene igen.

Totalt taltes 68 trækkende (inkl. årets sidste 2/11) – primært via Dueodde.

De rastende forekom mest i små tal. Dog skal 2/10 7 Svaneke fyr + 6 Sose Odde og 7/10 6 Hammeren nævnes (SRS, LOU, MTK, DOF-tur). Med andre ord ingen tocifrede tal og kun én fugl i november. Mærkeligt!

Øvrige observatører: BST, HLL, HTØ, JCH, KHE, PCP, PJE, SBR, SEJ, SLC, SSN, TET, VKN.

Rødhals: (Erithacus rubecula).

Året vil blive husket for et stort fald i begyndelsen af oktober.

Første halvår:

Iagttagelser af omkring 32 fugle i de to vinter måneder er langt mere, end hvad vi er vant til. Som vanligt var der en klar overvægt af kystnære lokaliteter.

13/3 15 syng. Ølene (LOU) – så var der kommet gang i hormonerne. Bemærk i øvrigt, at fuglene hævder territorium under trækket, og at begge køn synger. Antallet af trækgæster kulminerede dog først en måned senere: 12/4 12 stenbrudssøen i Nexø og 13/4 10 Hammeren + 13 Stampen (SRS, ASO, AMØ). Det største tal kom dog noget sent i form af 7/5 25 Galløkken (LOU).

De højeste antal syngende individer i yngletiden blev 15 i Kobbådalen, 10 Blykobbø Plantage og 8 omkring Røverkær i Almindingen (PCP, LOU, THC). Generelt var der tale om tal i den pæne ende.

Andet halvår:

Efter august, hvor der blot var fire iagttagelser, skete der noget sidst i september. 25/9 12 Gudhjem, 28/9 26 Årsdalevang og dagen efter 28 Galløkken (HKA, SRS, PCP). Og så gik det stærkt. 2/10 alene **400** Svaneke Fyr + 150 Sose Odde + 75 lufthavnen + 60 Hammeren + 50 Risebæk – alle på samme store falddag (AMØ, LOU, ESB, JCH, PJE)! 4/10 endnu 50 Hammeren og siden blev 11/10 25 Østre Sømark (AMØ, JET) det største tal. Tallet fra Svaneke fyr er det højeste i lokalrapportens historie!

I julemåneden en halv snes fugle på syv lokaliteter.

Øvrige observatører: BST, CAN, CGJ, EMB, FAN, HLL, HTØ, KMO, MTK, OLJ, PHJ, RBC, SEJ, SLC, TET, VKN.

Nattergal: (Luscinia luscinia).

En længe ventet sommergæst dukkede op 4/5 Galløkken (PCP). To dage senere tre mere, og inden vi nåede 10. maj yderligere 14 på plads.

I 2007 blev de tættest besatte yngleområder Ringebakkerne, kysten Nexø-Årsdale og Jons Kapel med hhv. 19, 16 og 15 syngende individer i anden halvdel af maj (CAN, SBR, SPS). Disse tal tyder på en sæson over middel. På turen Bornholm rundt 16-20. maj kom i alt 93 territoriehævdende nattergale i notesbøgerne. Totalt 230 syngende fugle blev indberettet fra midt maj til midt juni. Det er det højeste antal, vi har modtaget i rapportens levetid. Der er dog ingen tvivl om, at der kommer flere tilfældige obs ind takket være DOFbasen. En rigtig god sæson må det nu alligevel have været. Efter Sct. Hans bare fire indberetninger, hvoraf 24/8 2 R Svenskehavn (SRS) blev de sidste.

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	27/4-9/5	2/5
Sidste	25/6-28/8	5/8

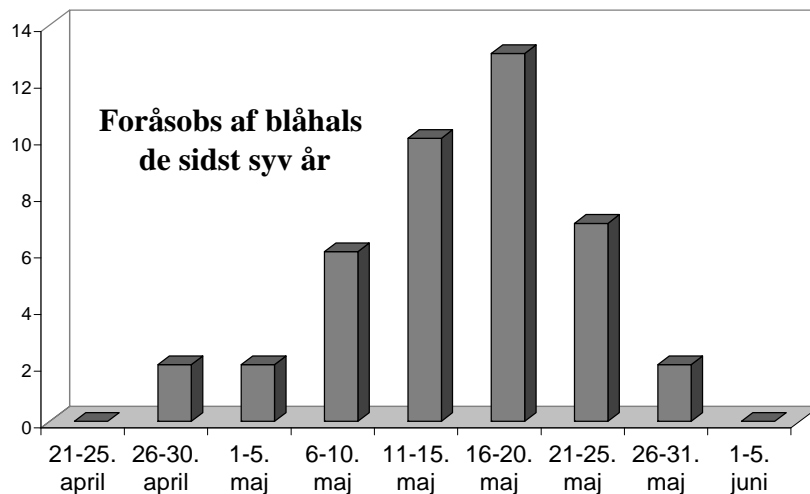
Øvrige observatører: AMØ, ASO, BNI, CGJ, DNE, EKR, ESB, HTØ, JCH, LOU, MBH, MIV, MKH, MTK, OLJ, PHJ, SNI, SSN, TET, TOK, VKN.

Blåhals: (Luscinia svecica).

Ét sølle eksemplar 23/5 på Galløkken (ESB) var alt hvad det kunne blive til. I det mindste var det en han.

Samlet set 23 fra årtiets hidtidige syv år.

Arten overvintrer i Sydøstasien lige som f.eks. karmindompap og noget tyder på, at det især er norske fugle, som ses i Danmark under trækket.

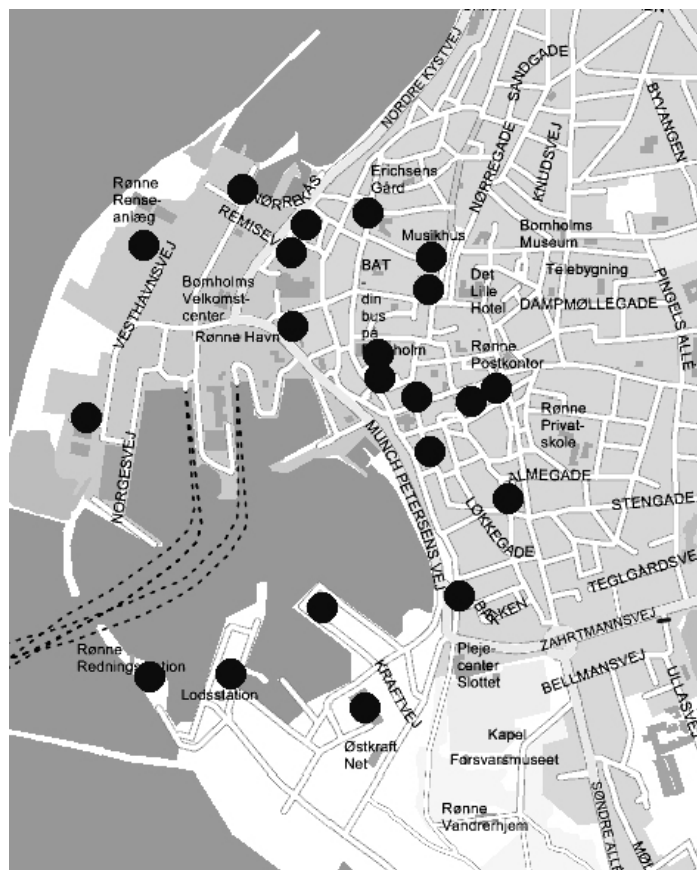
Husrødstjert: (Phoenicurus ochruros).

Første halvår:

Igen en art, hvor man må undre sig over manglen på vinteriagttagelser.

Ankomsten af de første trækfugle fra vinterkvarteret i det sydlige Europa var normal med 25/3 1 syngende Rønne Havn og 27/3 1 syngende Stubbeløkke granitbrud (ESB, JCH).

Der var meget få rastende – i alt bare en håndfuld. Langt størstedelen af materialet udgøres af lokale ynglefugle. Dem var der til gengæld mange af. Alene i Rønne min. tyve fugle på sangposter! LOU fik dækket store dele af byen på en 1½ times tur 7/5 fra havnen til Zarthmannsvej via Store og Lille torv (se kortet). Af øvrige lokaliteter med territoriehævdende fugle kan nævnes Nexø Havn og Stubbeløkke granitbrud med to hver samt Almeløkkebruddet og Hasle Klinkerfabrik.

Andet halvår:

Årets største tal var repræsentanter for ynglefuglene: 7/8 6 Rønne Havn og 5/10 5 Nexø Havn (VKN, SRS). Ellers må man sige, at rasttallene igen skuffede. Blandt otte fugle udgjorde 27/10 Rønne Havn (KMO, HTØ, TET) egentlig den sidste. Vi fik dog et regulært vinterfund i form af 15/12 1 Galløkken (PCP).

Øvrige observatører: ABK, HAG, AMØ, ASO, BNI, CAN, JAE, MTK, OLJ, SBR, SEJ, SNI, SSN

Rødstjert: (Phoenicurus phoenicurus).

Et historisk godt forår.

Første halvår:

Året indledtes med en ekstremt tidlig fugl: 9/4 1 Galløkken (ESB). Det sker, at rødstjert ankommer før 10. april, men i de seneste fem år er det kun sket for fem eksemplarer – på landsplan altså. Som det ses af tabellen herunder, var det da også med bred margin årtiets tidligste her på øen.

Så var de næste mere regulære: 21/4 1 Hasle Klinkerfabrik, 22/4 1 Raghhammer og 24/4 yderligere fire (CAN, SRS, ABK, SNI, BNI, HTØ). Samlet set 16 aprilfugle, hvilket var helt pænt. Det skulle endda blive endnu pænere, for vi fik for en gangs skyld et par fine rasttal i form af 7/5 8 Galløkken og 14/5 30 Hammeren (LOU, SSN). Sidstnævnte et meget højt bornholmsk tal, og det var da også kun Saltholm, der i foråret kunne melde om flere rastende fugle. Det totale antal trækgæster nåede på denne måde hele 60 eksemplarer.

Yngel.

Som om det ikke var nok, fik vi i 2007 et af de største antal territoriehævdende hanner nogensinde. Imponerende 21 stedfaste fugle blev indberettet. Heraf ti fra turen Bornholm rundt 16-20/5. De fem seneste år gennemsnitligt ni ynglepar indsendt. Parrene fordeler yngleområdet sådan mellem sig, at hunnen fouragerer i undervegetationen, mens hannen fanger insekter i trækronerne. Så kan han samtidig overvåge og håndhæve territoriet.

Andet halvår:

Første retur må være 10/8 1 Raghø (MKH). Frem til 20/10 blev der noteret 54 rødstjerter med 2/10 5 lufthavnen (ESB) udgørende det højeste tal. Alt i alt lidt færre end normalt.

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	17-28/4	22/4
Sidste	9-31/10	18/10

Øvrige observatører: AMØ, ASO, HKI, JCH, KIG, MIV, MTK, OLJ, PCP, PJE, SBR, SEJ, THC, TOK, VKN.

Bynkefugl: (Saxicola rubetra).

Første halvår:

Faste læsere af årsrapporten vil vide, at de tre smådrogler rødstjert, bynkefugl og stenpikker svinger i takt fra år til år hvad antal angår. Det blev derfor ikke overraskende til et forrygende forår for bynkefugl.

Ankomsten normal, om end 21/4 1 Lyrby og 26/4 2 Nexø Sydstrand (ABO, LOU) var de eneste fra april. Ét enormt rasttal sprang i øjnene: 13/5 talte SSN 25 på Hammeren og da han dagen efter vendte tilbage kunne **120** rastende fugle noteres! Samme dag 40 Gilbjerg Hoved, men tallet fra Hammerknuden var absolut forårets største i Danmark. Samtidig er antallet det næststørste i DOFbasen siden århundredeskiftet. Endelig overgår det med bred margin den gamle bornholmske rekord som var 16/5-1999 76 Almegårdsområdet.

De øvrige rastfund blegnede selvfølgelig noget. 3/5 5 Årsdalevang og dagen efter ligeledes 5 Almegårdsområdet bør dog nævnes (SRS, BNI, SNI). Totalt set 156 rastende bynkefugle i foråret. Yngel.

Niveauet lå på højde med midt 90'erne og var klart højere end de tre seneste sæsoner.

Små ti mere eller mindre sandsynlige ynglepar. Bl.a. vil jeg vurdere at 11/8 6 Raghø (MKH) var lokale. Igen i år så man, at arten flytter meget rundt fra år til år, og der derfor er flere nye ynglelokaliteter.

Andet halvår:

Sensommeren og efterårets 57 eksemplarer svarede til et ret normalt antal.

Flest var der 24/8 11 Årsdalevang, 25/8 6 Dueodde og 11/9 6 Udkæret (SRS, AMØ, LOU), mens årets sidste opholdt sig ved Nygårds Kaolinergrav til forventet tid 26/9 (MTK).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	14-30/4	24/4
Sidste	15/9-10/10	26/9

Øvrige observatører: CAN, DNE, HTØ, JCH, JMØ, KHE, KKR, OLJ, PCP, SBR, SEJ, TET, VKN.

Sortstrubet bynkefugl: (*Saxicola torquata*).

Efterhånden en fast årlig begivenhed med denne art på øen.

Årets individ sås allerede 11/3 ved Udkæret af HTØ, DNE, MKJ, MTK og SRS. Det var en han som sad på hegustråden øst for søen.

Arten er gået frem i Vestjylland, hvor der nu yngler små tyve par i klithederne. Hos os er indberetningerne gået fra to eksemplarer i 80'erne til syv i 90'erne og foreløbig fem i dette årti.

De seneste tyve år har observationerne tidsmæssigt spændt fra 11/3 til 19/5 med gennemsnittet liggende på 14. april – altså ti dage før den første almindelige bynkefugl ses. Bornholms første iagttagelse går i øvrigt tilbage til 15/5 1933; men frem til 1971 blev kun én yderligere set.

Arten er varmeelskende og vil formentlig fortsætte sin fremgang i takt med klimaændringerne.

Fund af sortstr. bynkefugl 1987-2007.

Stenpikker: (*Oenanthe oenanthe*).

Første halvår:

Denne art kunne fremvise en ekstremt tidlig fugl: 16/3 1 Bedegade (KHE). Det var landets tyvende før 20. marts i dette årti. Bortset fra en udokumenteret iagttagelse fra februar 1988, er det samtidig vores tidligste nogensinde.

Der gik tre uger, inden de næste dukkede op fra vinterkvarteret i Afrika! 6/4 1 Sose, 12/4 1 Galløkken og 15/4 1 Krummeled (MTK, AMØ, HTØ, DNE). Antallet i april var beskedent og rundede ikke mere end 15 fugle. Så er spørgsmålet, hvor mange SSN noterede på Hammeren 14/5? Over 400!! Han registrerede 400-430 sammen med de 120 bynkefugle og 30 rødstjerter – den dag ville jeg godt have oplevet! Der er 23 fund af trecifrede stenpikker-tal i DOFbasen siden århundredeskiftet. Tallet fra Hammeren er det største forårstal og kun overgået af 27/8 2002 424 Sønderho. Vejret 14/5 var i øvrigt ret klart med en svag til jævn vind fra NV og årets anden dag med over 20°C. Der var faktisk flere pæne tal, understregende at 2007 var et godt år: 14/5 8 markvej ved Gyldenså + 21 Årsdale til Svenskehavn og dagen efter 21 Galløkken (THC, AMØ, ESB).

Sidste egentlig 26/5 1 Nexø Sydstrand (SRS) men 3/6 fandt MTK en fugl på Hammeren som ”lugtede” af en lokal ynglefugl. Vores seneste sikre ynglepar daterer sig til 1999.

Andet halvår:

5/8 1 Tejn og 7/8 2 Gudhjem (begge TNI) var de første på vej sydover.

Totalt set hele 218 stenpikkere i denne periode! Blot én mindre end i fjor. Da var det første gang siden 1994, vi rundede de 200. Fuglene synes at have været overalt. Der var 31 iagttagelser i august og 45 i september. Flest blev registreret 28/8 8 Poulsker, 29+31/8 12 Årsdalevang, 7/9 21

Duegårdsvej og 11 Udkæret samt 16/9 8 Dueodde (HTØ, SRS, PJE, ESB, SSN). Så sent som 1/10 endnu 6 Strandmarken (LOU), mens 15/10 1 Hammershus (ASO, AMØ) blev den sidste fra et mindeværdigt år.

Øvrige observatører: ABK, ABO, BNI, CAN, JAE, JET, KKR, MBH, MIV, MKH, OLJ, PCP, SBR, SEJ, SNI, TVI, VKN.

Ringdrossel: (Turdus torquatus).

Med atten fugle lidt over gennemsnittet for årtiet (som er 14,5 eks/år).

Iagttagelserne fordelte sig ret jævnt med ni i foråret og syv i efteråret. Alle nævnes:

3/4 1 lufthavnen, 12/4 1 Galløkken, 13+26/4 1 Hammeren, 24/4 1 Slotslyngen, 30/4-3/5 2-3 Årsdalevang og 3/5 3 Blemmelyng. Næsten lige mange af hvert køn. Alle var normaltidsige.

I efteråret kun enlige fugle: 2/10 Hammeren, 5+12/10 Dueodde, 16/10 Nexø Sydstrand, 19/10 Ølene, 20/10 Gøngeherred og 26/10 Hasle Havn. Syv fugle var faktisk helt pænt, da de fem seneste år til sammen blot har givet seks ringdrossler om efteråret.

Oplysere: AMØ, ASO, CAN, ESB, HLL, JGE, SEJ, SRS, Svend Svendsen, TET.

Årstotal 2004-2006: 3, 12 og 13.

Solsort: (Turdus merula).

Efterhånden kan langt over 200 iagttagelser ikke overraske. Det milde vintervejr gav ikke anledning til de store ansamlinger. 27/1 12 Nørrekås og 6/2 15 Årsdale således de største (Peter Boesen, SRS).

Der var lidt flere i forårstræktiden illustreret af 26/5 17 Galløkken (PCP). På TET's sidste punkttælling i Blykobbe Plantage blev 61 fugle noteret i juni.

Efter en begivenhedsløs sommer skete der noget i oktober: 3/10 80 Hammeren, 11/10 50 Østre Sømark, 12/10 30 Svaneke fyr og 21/10 50 Almegårdsterrænet (JCH, JET).

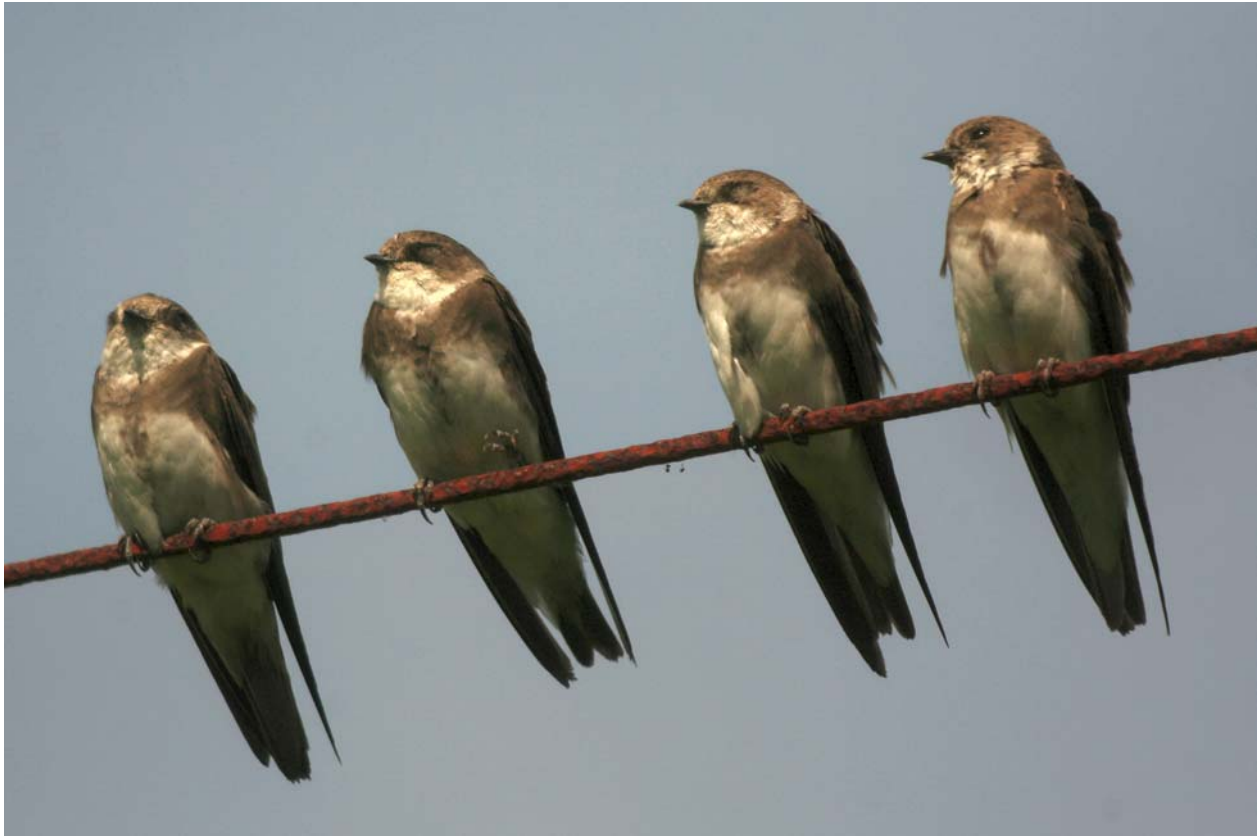
I december enkelte tocifrede flokke.

Øvrige observatører: CAN, CGJ, DNE, EAG, ESB, EST, FAN, HKA, HTØ, JGE, JMØ, JRH, KKR, KMO, KRA, MKJ, MTK, OLJ, PHJ, RBC, SLC, THC, TOK.

Sjagger: (Turdus pilaris).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1048	2623	1274	3590	38	39	3	8	114	2363	1736	10

Et år med rigtig mange fugle – specielt i de to første måneder.

Digesvaler nær yngleplads © CAN

Husrødstjert ♂ på Langebjerg © CAN

Vinter:

Trods få sjægere på øen december 2006 ret mange i januar: 1/1 200 Udkæret + 250 Skørrebro samt 20/1 150 Rønne golfbane (ASO, AMØ, PHJ) – sidstnævnte flok fouragerende på regnorme tvunget op af regnvej. Da kulden satte ind nordpå i uge fire, kom der endnu flere til som det ses af månedsfordelingen. Et godt eksempel på et kuldeatræk. Her kan nævnes 5/2 500 Havrehøjvej, 17/2 290 Vestermarie og dagen efter 425 Knudsker (JGE, PJE, Pia Staantum, PCP). De i alt elleve trecifrede flokke på denne årstid var meget usædvanligt.

Forår-sommer:

Over halvdelen af den ret høje martssum kan tilskrives to flokke: 24/3 200 Lyrby og 28/3 550 Ibsker (THC, HTØ). Selv om årets klart største månedssum er fra april, var det den eneste måned i første halvår, som skuffede lidt. Dette hænger selvfølgelig sammen med det lave antal sjægere, som drog sydpå i efteråret 2006. Disse skulle jo netop i april være vendt hjem.

I de første dage af måneden dog nogle seværdige forekomster. 2/4 800 Østermarie og 350 Ibsker og dagen efter **1750** Østerlars (ASO, AMØ, HTØ). Periodens sidste trecifrede notering blev 24/4 160 Svinemosen (CAN), og herefter var der kun lokale ynglefugle på øen.

Yngel.

Niveauet omtrent som sidste år med godt ti små-kolonier. Flest omkring Ekkodalen, Byskoven ved Åkirkeby og lufthavnen med hhv. 20, 10 og 8 ad. fugle (EKR, PJE, HTØ). I alt omkring 30 par indrapporteret.

Efterår-vinter:

Fuglene nordfra lod vente på sig. Første større iagttagelse var 28/9 50 Rø (MTK). Perioden bød på fem trecifrede rastende flokke. Eneste større tal 2/11 min. 850 OF + 105 fou. Hammeren (CAN). Dueodde passeredes af præcis 1300 (heraf 23/10 900). Blot én flok i december er vist bundrekord!

Øvrige observatører: BNI, CGJ, HLL, HKA, JCH, JET, KKR, KMO, MKJ, MOS, OLJ, PCP, RBC, SBR, SKN, SLC, SNI, SPS, SRS, THC, TNI.

Sangdrossel: (Turdus philomelos).

Første halvår:

Fire deciderede vinterfund udgjordes af 1/1 Nexø Lystskov, 24/1 + 18/2 Svenskehavn og 2/2 Bromme (ASO, AMØ, SRS, ESB, MTK). Vi er nu oppe på en halv snes af denne slags i dette årti. Der er ingen grund til at tro, at der bliver færre i fremtiden.

27/2 1 Årsdale (SRS) kunne være ankommet sydfra, og de næste to ugers tid dukkede syngende fugle op på yderligere ti lokaliteter. Sidst i marts en større gennemstrømning af fugle illustreret af 28/3 23 syng. Paradisbakkerne og 31/3 70 Hammeren (HTØ, RBC, LBG).

De lokaliteter, som havde flest stedfaste syngende fugle i år, var ellers Ringedal, Stampen, Paradisbakkerne og Røverkær med 8-13 eksemplarer hvert sted (CAN, SRS, MTK, THC).

Andet halvår:

Endnu 13/7 6 syng. Almegårdssområdet (TET). Omkring månedsskiftet september/oktober skete der så noget: 28/9 + 5/10 100 Galløkken, 2/10 50 Svaneke Fyr og 30 Sose Odde samt 3/10 35 Svenskehavn (ESB, AMØ, LOU, SRS).

28/9-7/10 i alt 1383 eksemplarer på øen – hvoraf de 848 var udtrækkende fugle fra Dueodde. 21/10 stadig muligt at se 50 rastende sangdrosler på Almegårdsområdet (JCH), men herefter var der kun tre iagttagelser. 27/10 1 Hasle Havn (KMO) blev faktisk årets sidste.

Øvrige observatører: BNI, CGJ, DNE, HKI, HKA, HLL, JET, KEL, Lene Pedersen, LOU, MKH, MKJ, OLJ, PCP, PHJ, PJE, SEJ, SLC, SNI, TOK.

Vindrossel: (Turdus iliacus).

Første halvår:

Antallet i efteråret 2006 var en brøkdal af, hvad vi normalt ser. Alligevel blev der set vindrosler i januar i form af 5/1 6 Nexø (ASO, AMØ).

8/3 20 TF Hammerodde (TET, ESB) repræsenterede første returtræk. Sammenlagt blev det blot til 879 frem til den sidste forlod øen 22/4. De største noteringer blev 13/3 160 Ølene, 2/4 100 Svanekevej, Østermarie og 8/4 85 Slotslyngen (LOU, ASO, AMØ, SRS).

På samme måde som sidste år så det derfor ikke ud til, at vi havde nogle ynglefugle i 2007.

Andet halvår:

Når man ved, hvor ofte sjægere og vindrosler har ”gode” og ”dårlige” år sammen, overraskede det, at 2007 bød på årtiets største antal vindrosler. Næsten halvdelen af alle fuglene fra de sidste otte år blev set netop i 2007. Ankomsten var forventelig med elleve iagttagelser de tre første dage af oktober. Det var ikke nogen egentlig kulmination af trækkende fugle – de kom bare dumpende i større og mindre flokke. Blandt de førstnævnte var 13/10 350 Rønne N, 20/10 500 Gøngeherred og dagen efter 350 Almegårdsterrænet (TET, JET, ESB, JCH). På Dueodde i alt 812 trækkende (HLL, JCH, TET, ASO, AMØ, KMO).

Stor set alle periodens fugle var fra oktober, for 4/11 2 Kalbyvej (DOF-tur) var eneste anden notering.

Øvrige observatører: ABO, CAN, DNE, EMB, HTØ, Jacob Lyster, KKR, MKJ, MTK, OLJ, PCP, PJE, SEJ, THC

Misteldrossel: (Turdus viscivorus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	3	958	400	4	0	0	6	136	2121	0	0

Året gjorde sig mest bemærket grundet de usædvanligt mange trækfugle i marts og oktober. De høje antal afspejlede sig i ekstraordinært mange indsendere.

Første halvår:

Otte iagttagelser af tretten fugle i årets to første måneder var dog heller ikke helt normalt. Fra en uge inde i marts væltede misteldroslerne ind over øen. Især på Hammeren bemærkedes mange: 8/3-

22/4 sammenlagt 1281 (13 indsendere)! De bedste dage var 12/4 444, 25/3 128 og 11/4 144 (TET, ESB, ESA, AMØ).

Som så ofte før blev det trods store trækter ikke til det store antal rastende. 13/3 12 Ølene (LOU) var nemlig eneste fund af mere end en håndfuld. En interessant iagttagelse af en potentiel ynglefugl var 11+21/5 1 syng. Ølene (TOK, TET). Hertil kom årtiets første sikre ynglepar i form af en familie på Raghammer i begyndelsen af august (MKH). Indtil nu blot seks mulige par siden århundredeskiftet. Arten er ellers ret talrig i specielt jyske nåle- og blandskove.

Andet halvår:

September lå lidt over middel og indledtes af 19/9 22 T Dueodde (SSN). Lokaltiden nåede op på i alt 1120 trækkende misteldrosler frem til 13/10. Der var fire dage med trecifrede noteringer, men også andre steder bemærkedes overflyvende fugle som 4/10 125 Hammeren og 6/10 95 Årsdale (AMØ, SRS). I modsætning til første halvår lod en del rastende sig se: 1/10 **370** Strandmarken, 2/10 20 Døvredal og 12/10 45 Svenskehavn (LOU, SRS). Førstnævnte tal med lethed årtiets største. Eneste skuffelse i 2007 var manglen på fugle i november og december. 28/10 13 Svenskehavn (KMO m.fl.) blev nemlig de sidste.

Øvrige observatører: ABO, ASO, CAN, HLL, Jacob Lyster, JCH, KKR, LBG, Michael Fink Jørgensen, MKJ, MTK, OLJ, PCP, PJE, RBC, SEJ, SKN, VKN.

Græshoppesanger: (Locustella naevia).

Et særdeles positivt år med 7-8 syngende fugle.

Indtil nu er vi blevet gæstet af 25 eksemplarer i dette årti, og årets sum er dermed dobbelt så stor som gennemsnittet for de seks seneste årsrapporter. Flest oplevede vi i 1999, hvor hele 18 registreredes. Arten indvandrede til landet i midten af forrige århundrede. De danske fugle overvintrer sandsynligvis i tropisk Vestafrika, mens en del af den europæiske bestand tilbringer vinteren i Indien.

Årets første var 7/5 1 Galløkken. 13-28/5 kom mindst seks til fra hhv. Salthammer, Svaneke Fyr, Bodilsker Plantage, Kannikegårdsvej, Ugleenge og Nørreremark ved Årsdale. Sidstnævnte hørtes helt frem til 5/6 af en håndfuld indsendere både morgen, middag og aften. Det var årtiets første langtidsstationære individ.

Oplysere: DNE, ESB, Grethe Iversen, HTØ, JET, KHE, MTK, OLJ, SBR, SEJ, SRS, TET.

Flodsanger: (Locustella fluviatilis).

Igen i år fundet på Bornholm: 12/6 1 skæret ved Snogebæk (OLJ).

Fuglen hørtes synge kl. 7.08-7.13 og igen nogle få sekunder hhv. 12.30 og 17.20, men lod ikke høre fra sig siden.

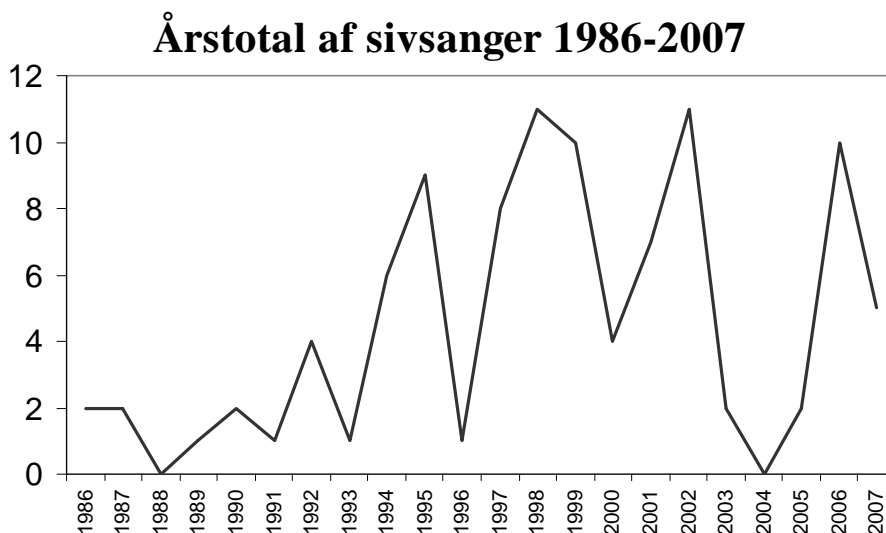
Det var årtiets 16. individ, og vi mangler nu tre for at tangere antallet fra 90'erne.

Flodsangere på Bornholm registreres hyppigst i perioden 20/5-10/6 så årets eksemplar var ret sent ude.

De tre seneste år ligeledes en fugl.

Sivsanger: (Acrocephalus schoenobaenus).

Som i fjor et positivt resultat. Siden artens ynglebestand nærmest kollapsede i slutningen af 70'erne er det gået langsomt fremad. Der er håb om genindvandring af sivsanger som fast ynglefugl på Bornholm. Bestanden svinger dog voldsomt og havde et ordentligt dyk for et par år siden. Første 11/5 1 Bastemose (HTØ). Det var sandsynligvis samme individ, som kunne høres fra lokalitetens rørskov resten af maj. Hertil 16-24/5 1 Ølene, 18/5 1 Hundsemyre, 4/6 1 Galløkken og 7/6 1 nær Blykobbe Å (Mikkel Jungersen, SEJ, LOU, ESB, TET). Alle var syngende fugle. Med andre ord min. fem forskellige sivsangere, som kan lægges til årtiets hidtidige 36.

Øvrige observatører: JCH, MIV.

Kærsanger: (Acrocephalus palustris).

Både hvad antal fugle og lokaliteter angår, er det sandsynligvis det største antal nogensinde! Helt præcis 52 eksemplarer fordelt på 22 forskellige steder. Selv ikke da vi i 2003 havde "Operation Natlyt" nær så mange (nemlig 35 fugle).

De første kom ret tidligt til øen: 15/5 1 Galløkken, 17/5 1 Salthammer og allerede 18/5 4 syngende Hundsemyre (ESB, HTØ, LOU).

Langt størstedelen af lokaliteterne lå på den østlige del af øen med nogle få fugle omkring Almindingen samt en hhv. Ankermyr og Ringebakkerne. Nogle større tal var 21/5 4 + 28/5 3 Galløkken, 4/6 3 Grisby og 14/6 3 Dalegårdsbruddet (LOU, ESB, ABO, CAN, SRS).

Specielt et par territoriehævdende fugle som holdt til på Nexø Sydstrand blev bemærket af mange og blev samtidig årets sidste 17/7.

Et stykke over tyve syngende kærsangere i juni tydede i øvrigt på mange lokale ynglepar.

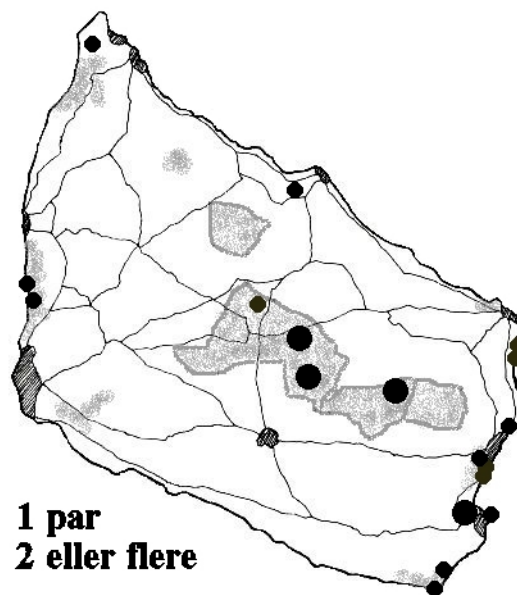
2000-2006	interval	gennemsnit
Første	14-27/5	19/5

Øvrige observatører: DNE, JCH, JMØ, MTK, OLJ, SEJ, SKN, TET.

Rørsanger: (*Acrocephalus scirpaceus*).

Årets første var for en gangs skyld ikke fra Bastemosen: 6/5 1 syng. Gammelmose (PCP). Den næste var dog fra førnævnte område, som traditionelt er øens bedste for arten. Det største antal territoriehævdende fugle i 2007 blev her seks. Øvrige max-tal: Hundsemyre og Ferskesø tre, Spellinge, Ølene, Svinemosen og Nexø Sydstrand to mens yderligere fem lokaliteter husede en enkelt syngende rørsanger hver. Alt i alt et helt pænt antal på højde med sidste års 27. Punkttællinger har vist, at bestanden på landsplan kan svinge med helt op til 40% på 5-10 år. Årsagen er ikke klarlagt, men vi er åbenbart i en god periode.

En septemberagttagelse udgjordes af 23/9 1 Årdsale (SRS). I modsætning til sivsangerne, som foretager et nonstop-træk til tropisk Afrika, gør rørsangerne ophold undervejs. I den forbindelse etableres et lille sangterritorium.

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	30/4-10/5	5/5
Sidste	21/7-16/10	1/9

Øvrige observatører: AMØ, CAN, DNE, EMB, HKI, HTØ, JMØ, KHE, LOU, Mark Hammond, MIV, MTK, OLJ, SBR, SEJ, SKN, TET, TNI, VKN.

Drosselrørsanger: (*Acrocephalus arundinaceus*).

Efterhånden årlig på Bornholm. Kun i 2001 var arten fraværende i dette årti.

Medregnet årets eksemplar er vi nu oppe på ti fugle i samme periode.

18/5 1 kortvarigt syngende om aftenen i Ølene (SEJ). Dette var dog alt, hvad vi hørte til denne store *acrocephalus*-sanger i år.

Arten befinder sig i Danmark nær sin nordgrænse, mens den sydpå er vidt udbredt – hele vejen gennem Asien til Stillehavet.

Gulbug: (*Hippolais icterina*).

En af vores mest præcist ankommende arter. 13/5 1 Stammershalle (JCH) fulgtes af hele syv to dage efter. Det var en lovende start på et fantastisk år. Fra maj som helhed således ikke mindre end 51! Det var det største antal nogensinde og dobbelt så mange som gennemsnittet for de fem sidste sæsoner. 26/5 6 syng. Listed til Vigehavn (SEJ) var det højeste tal fra maj.

Helt usædvanligt mange gulbuge blev på øen med 23 individer fra godt en halv snes lokaliteter i den første sommermåned. Der var igen flest på østkysten illustreret af 10 Svenskehavn til Svaneke

og 4 Frederiks Stenbrud til Svenskehavn (ABO, CAN, SRS). Endnu 9/8 1 syng. Salthammer og to dage senere årets sidste iagttagelse af tre ungfugle på Raghammer (SRS, MKH, KHE).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	10-17/5	14/5

Øvrige observatører: ASO, DNE, EMB, ESB, HTØ, JET, LOU, MTK, OLJ, PCP, PJE, SBR, SSN, TET, TNI.

Gærdesanger: (Sylvia curruca).

Året startede med en enkelt meget tidlig fugl i form af 14/4 1 syngende Skagelfaldet (DNE, HTØ). Som det ses af fænologiskemaet, var det dog blot en uge før planmæssig ankomst. Alligevel repræsenterede dette eksemplar årtiets tidligste fugl, og i resten af landet var kun én fremme før. 20/4 dukkede vores andet eksemplar op hos JCH i Rønne, og resten af april gav yderligere 16 stk. Ikke noget imponerende antal, og 26/4 4 Hammeren (CAN) var da også største registrering. Vi blev dog ikke snydt for de store rasttal – de kom blot i maj: 7/5 15 Galløkken, 14+16/5 20 Hammeren og 18/5 15 Hundsemyre (LOU, SSN). De mange sene fugle på gennemtræk gør det vanskeligt at vurdere ynglebestanden. På turen rundt om Bornholm 16-20/5 taltes 24 syngende, og ellers kan nævnes 4 syngende Galløkken og 5 mellem Frederiks Stenbrud og Svaneke i juni (ESB, HTØ, PCP, SRS, ABO, CAN).

I august noteres traditionelt en del gærdesangere igen. I år 30 eksemplarer, hvoraf 24/8 13 Svenskehavn (SRS) var klart flest. Sidste 2/10 1 Sose Odde (LOU).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	16-26/4	21/4
Sidste	16/9-19/10	6/10

Øvrige observatører: AMØ, ASO, KEL, MTK, OLJ, PHJ, PJE, RBC, SEJ, TET.

Tornsanger: (Sylvia communis).

Som i fjor et aprilfund: 27/4 2 syng. Rønne (SEJ).

Det er som regel de gamle hanner, som først vender tilbage fra den afrikanske savanne. Antallet i maj var nærmest enormt for tornsanger at være. I alt 131 er 2½ gang flere end normalt og næsten dobbelt så mange som årtiets højeste månedssum. En del af æren for det høje antal må tilskrives turen Bornholm rundt 16-20. maj. Her noteredes nemlig hele **33** syngende fugle (ESB, HTØ m.fl.). Herudover bl.a. 14/5 7 omkring Malkværn, 22/5 6 Ringebakkerne og 26/5 9 Galløkken (OLJ, CAN, PCP) – alle var territoriehævdende.

Normalt ebber antallet ud i slutningen af maj, men i 2007 kunne følgende indrapporteres: 4/6 10-12 Snogebæk-området og 7/6 15 Hammeren (OLJ, EKR). Sammen med 9/6 8 syng. Svenskehavn til Svaneke og 4 Spellinge Mose (ABO, CAN, DOF-tur) tyder det på en ynglesæson langt over middel. Returtrækket var ikke imponerende med 14 fugle i august og 6 i september. Blandt disse kan nævnes 13/8 4 Galløkken, 26/8 4 Svenskehavn og årets sidste 21/9 Bagå (PCP, SRS, CAN).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	23/4-1/5	28/4
Sidste	18/8-4/10	16/9

Øvrige observatører: AMØ, ASO, BNI, CGJ, DNE, JCH, JLH, JMØ, LOU, MKJ, MTK, PHJ, PJE, SNI, SSN, TET.

Havesanger: (Sylvia borin).

Ret koncentreret ankomst med otte fugle i den første uge af maj. 2/5 1 Hammerodde var den første af disse (AMØ). Inden 20. maj var der allerede registreret 104 fugle på øen – heriblandt 16/5 10 Hammeren og 62 på turen øen rundt 16-20/5.

Der var et større influx af fugle omkring 22. maj med bl.a. 45 Slotslyngen, 29 Ringebakkerne og 20 Galløkken (CAN, LOU). Ganske vist har en stor del af disse givet været nogle af vores mange ynglefugle, men tallene er så store, at der må have været en del trækgæster imellem. Af øvrige optællinger fra yngletiden kan nævnes 26/5 16 Listed-Vigehavn, 31/5 22 Ankermyr og 9/6 23 Svenskehavn-Svaneke (SEJ, CAN, ABO) svarende til et middel antal havesangere.

Der var endnu en del syngende i juli. Arten er en af de meget få sangere, som bliver indrapporteret i større tal efter Sct. Hans – bl.a. med 10/7 8 syng. Kobbeåen (HTØ). I august 18 fugle, mens årets sidste blev 1/9 1 Bastemose (PCP).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	28/4-9/5	4/5

Øvrige observatører: ASO, CGJ, DNE, EMB, EKR, ESB, HKI, JMØ, MKH, MKJ, MTK, OLJ, RBC, SBR, SSN, TET, TOK, VFM.

Munk: (Sylvia atricapilla).

5/2 en i haven hos BNI og SNI i Rønne blev vores første vinter-munk i fem år.

Herefter 1/4 1 ♀ Snogebæk, 9/4 1 syng. Galløkken og 13/4 1 Udkæret (OLJ, ESB, DNE, HTØ).

Alle var relativt tidlige, men april var jo også mild. Sidstnævnte individ indvarslede i øvrigt en bølge af nye iagttagelser. I løbet af den næste uge således munke fra yderligere otte lokaliteter. Fra april som helhed et halvt hundrede fugle og ingen observationer af mere end fire på en gang.

Egentlige fald så vi først i maj med specielt 7/5 15 Galløkken (LOU) som nævneværdig. Antallet territoriehævdende fugle var nærmest normalt. Her kan nævnes 18/5 10 Hundsemyre, 20/5 15 Blykobbe Plantage, 22/5 11 Ringebakkerne, 31/5 11 østlige Slotslyng samt 16-20/5 53 langs kysten på den flere gange omtalte tur øen rundt (LOU, CAN, ESB, HTØ). Artens bestandstæthed på Bornholm er over middel og yngleindekset har været i klar stigning de sidste 25 år.

I september optrådte syv fugle på øen, mens oktober bød på 24 med 27/10 som sidste. Hertil kom imidlertid 11/12 1 ♂ Galløkken (PCP) i det lune vintervejr.

Øvrige observatører: HAG, AMØ, ASO, EKR, HKI, JCH, JET, KMO, MKH, MTK, PJE, SEJ, SRS, SSN, TET, THC, TOK, VFM.

Lundsanger: (*Phylloscopus trochiloides*).

Et udmærket år med tre individer.

Arten, som jo overvintrer i Indien og Sydøstasien, svinger meget i antal fra år til år og er afhængig af lun rygvind om foråret for at nå Østersøen i større stil. Årtiet har hidtil budt på en halv snes bornholmske fugle.

20/5 1 syngende ved nordenden af Hammersø, 27/5 1 hørt kaldende Nordskovvej i Rønne og 5/6 1 syngende over for Hotel Ryttergården på Galløkken (ESB, HTØ, TET, PCP). Alle desværre kun hørt denne ene gang.

På landsplan var det ikke noget mindeværdigt år. På Ertholmene lykkedes det blot at finde en enkelt, og fra resten af landet yderligere seks stk.

Fuglekongesanger: (*Phylloscopus proregulus*).

20/10 en Hullehavn Camping ved Svaneke.

Den blev øens syvende af sin slags. Fuglen holdt til på stedet det meste af dagen i selskab med en halv snes fuglekonger. Tidspunktet på året var karakteristisk – de øvrige seks bornholmske eksemplarer er alle iagttaget i perioden 25/9-18/11. De seneste fund går tilbage til 2000 og 2001. Arten yngler i Rusland og Kina og når Danmark på ”omvendt træk”. D.v.s. de trækker mod nordvest i stedet for sydøst.

På landsplan blev det et middelår med godt ti fugle.

Indsendere: Jan Speiermann, Michael Fink, SEJ, SRS, JCH.

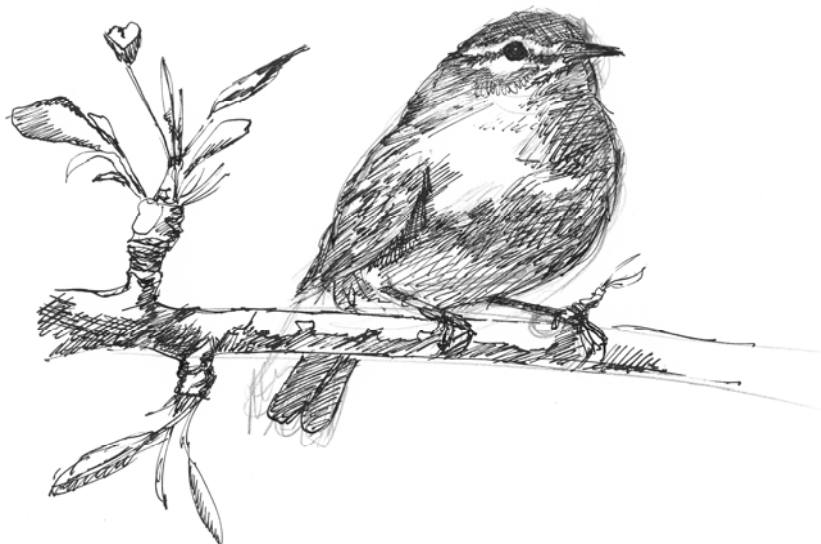
Hvidbrynet løvsanger: (*Phylloscopus inornatus*).

Vores sjette fund blev gjort af TET i hans have på Nordskovvej i Rønne 25/10: ”Frokost med kik ud i haven. Lille fugl flintrer rundt. Kikkert på: tydelig lang øjenstribe + to tydelige vingebånd + grønligt jizz”.

Sørgeligt nok blev dette Torbens sidste hit.

På samme måde som forrige art ses hvidbrynet løvsanger næsten uden undtagelse midt på efteråret. Senest, vi havde besøg af en sådan, var i øvrigt i 1999.

Udgik af SU-listen 1991.

Skovsanger: (Phylloscopus sibilatrix).

Normal ankomst med 24/4 2 Ringebackerne og 1 Snogebæk (CAN, OLJ) udgørende de første. Fra resten af april yderligere elleve syngende fugle fra syv lokaliteter.

Som vanligt ingen tegn på fald eller trækgæster. Materialet bestod i første halvår tilsyneladende kun af lokale skovsangere. Igen i år fik antallet af syngende fugle i maj og juni et ordentligt hak opad. I 90'erne indberettes typisk 30 eksemplarer mens vi de to seneste år har fået oplysninger om hhv. 50 og 65. I 2007 imidlertid hele 90! Flest var der Slotslyngen, Hasle Klinkerskov, Blykobbe Plantage og Ankermyr med hhv. 14, 12, 11 og 10 territoriehævdende fugle (CAN, ABO, TET). Det var lidt over det normale niveau, men fremgangen skyldes primært flere skovsangere på de mindre kendte lokaliteter. Som eksempel kan nævnes Gudhjem og Pedersker Plantage samt Rutsker Højlyng med 4-5 stedfaste fugle hvert sted (RBC, SRS, TET, MIV, HTØ, DNE, AHH, Jørgen Petersen).

Efter slet ingen iagttagelser fra juli, bød august på fem fund af syv individer. 24/8 1 Nexø Sydstrand (MTK) blev årets sidste.

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	20-28/4	25/4

Øvrige observatører: CGJ, EAG, EKR, EMB, JAE, LOU, Mark Hammond, MKH, PCP, PHJ, PJE, SBR, SEJ, SSN, VKN.

Gransanger: (Phylloscopus collybita).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	4	70	40	18	1	0	8	93	0	0

Et stort år på flere måder. Aldrig har der været så mange registreringer af gransanger på Bornholm. Gennemsnittet af månedssummen for marts og april lagt sammen har de sidste fem år ligget på små 50 stk. Tilsvarende har september + oktober blot rundet gennemsnitligt 27. Der var med andre ord rigtig mange gransangere på øen både for- og efterår. Maj og juni havde desuden rekordstore summer! Det ser ud til, at artens langsomme fremgang har taget et ekstra stort skridt i 2007.

De første blev 25/3 1 Galløkken + 26/3 1 Hammerodde (ESB, PCP, TET, OLJ, JLH).

Forekomsterne i foråret toppede midt i april med bl.a. 12/4 16 Frederiks Stenbrud, 13/4 6 Stampen, 14/4 5 Ringedal og 20/4 6 Bastemose (SRS, CAN, AMØ).

Maj bød slet ikke på så høje tal – men derimod på fjorten forskellige lokaliteter med typisk en eller to syngende fugle. Læg hertil ti, som hørtes på turen rundt om øen 16-20/5.

Det relativt store tal i juni indikerede rigtig mange lokale ynglefugle. Her kan nævnes 5 Blykobbe Plantage, 4 Hasle Klinkerskov og 3 Galløkken (TET, ABO, CAN, PCP). En stor koncentration på øens sydvestlige del.

Den måned som mest overgik sig selv var oktober med fire gange flere gransangere end forventet. De største tal blev 2/10 9 Svaneke Fyr + 15 Sose Odde samt 11/10 12 Østre Sømark (AMØ, LOU, JET). Sidste allerede 27/10 3 Galløkken (KMO, HTØ).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	13/3-3/4	27/3
Sidste	19/10-16/12	8/11

To fugle tilhørende underarten nordlig gransanger (*P. c. abietinus*) blev bestemt: 13/10 1 Dueodde Strandsump og 27/10 1 Vangbruddet (SRS, KMO).

Øvrige observatører: ASO, BNI, DNE, EMB, HKA, JCH, MTK, OLJ, RBC, SEJ, SNI, THC.

Iberisk gransanger: (*Phylloscopus ibericus*).

Landets tredje SU-godkendte eksemplar i dette årti indfandt sig ved Gråmyr i Gudhjem Plantage 30/4 (FJE, ESA, JLH, PKE). Det blev et ekstremt langtidsstationært individ, da den sidste gang hørtes synge (i 9 min.) 29/8 (PKE)!

I mellemtiden havde godt en snes lokale såvel som tilrejsende ornitologer nydt synet og lyden af fuglen. Den var heldigvis ofte meget ihærdigt syngende og blev godkendt af SU v.h.a. et indsendt lydclip.

Der foreligger fire tidligere fund fra landet indtil i år – alle fra foråret. Det er vel nærmest overflødigt at nævne, at årets eksemplar var Bornholms første.

Øvrige observatører: AMØ, ASO, CAN, DNE, EMB, ESB, HTØ, JCH, KHE, MBH, Mark Hammond, MIV, MTK, OLJ, PCP, RBC, SEJ, Steen Flex, SPS, SRS, TCH, TET, Timme Nyegaard.

Løvsanger: (*Phylloscopus trochilus*).

Årets første var lige efter køreplanen: 12/4 1 Hammeren, 14/4 1 Ringedal og 15/4 1 Dueodde (OLJ, CAN, ASO, AMØ). Inden 1. maj var yderligere 133 blevet indrapporteret. Flest blev 26/4 20 hhv. Hammeren og Nexø Sydstrand (CAN, LOU).

Antallet af trækgæster toppede dog i første halvdel af maj: 7/5 **150** Galløkken samt 13/5 80 og dagen efter 130 Hammeren (LOU, SSN). Ingen andre lokaliteter husede over 30 løvsangere. Det er karakteristisk, at vi skal til medio maj for at finde trecifrede noteringer af arten her på øen.

Optællinger af syngende fugle på egnede ynglelokaliteter efter træktiden: Slotslyngen 36, Bastemose 35, Ringebakkerne 28 og Blykobbe Plantage 25 (CAN, MTK, TET). Disse tal er lidt lavere end normalt, modsat de fleste andre sangere.

Sensommeren domineredes af to store tal: 11/8 100 Raghhammer og 26/8 100 Nexø Sydstrand (MKH, KIG). Den eneste anden flercifrede iagttagelse blev 25/8 10 Dueodde (AMØ). Endelig kan nævnes årets sidste, som var 12/10 1 Svaneke Fyr (JET).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	8-20/4	15/4
Sidste	17/9-14/11	18/10

Øvrige observatører: ABO, CGJ, DNE, EAG, EMB, EKR, HKI, HKA, HTØ, JCH, JMØ, KEL, KRA, MKJ, PCP, PJE, RBC, SEJ, SRS, SSN, THC, TOK, VKN.

Fuglekonge: (Regulus regulus).

Trods hele 30 bidragydere en tam affære.

Første halvår:

De ret mange fugle i december 2006 kunne slet ikke spores i starten af året, hvor 23/1 9 Rønne N (TET) var største tal.

Typisk topper antallet i perioden omkring månedsskiftet marts/april. Således også i år: 30/3 45 Galløkken og 31/3 65 Hammeren (PCP, RBC, LBG). I de to første sommer måneder gør fuglene meget lidt væsen af sig, og der var blot én iagttagelse i juni og juli!

Andet halvår:

Årets klart mest interessante måned var oktober. Fra starten bl.a. 2/10 70 Sose Odde og 3/10 min. 500 fou. Hammerodde (LOU, OLJ). Ellers kan nævnes 16/10 min. 50 Nexø Sydstrand og 24/10 90 Galløkken (SEJ, PCP). Siden lidet bemærkelsesværdigt.

Øvrige observatører: AMØ, ASO, CAN, CGJ, DNE, ESB, FAN, HKI, HKA, HLL, HTØ, JCH, JET, KKR, KMO, KRA, MKJ, MTK, PHJ, SRS, THC, TOK, TVI.

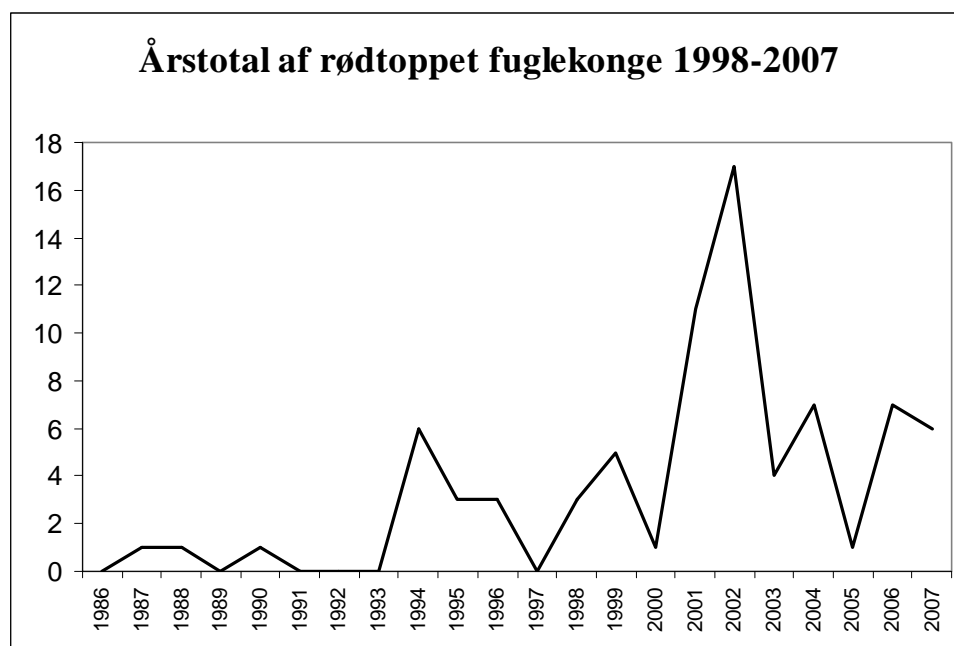
Rødtoppet fuglekonge: (Regulus ignicapillus).

Et udmærket år med seks eksemplarer – alle fra foråret.

Desværre ingen tegn på ynglende fugle.

Tre martsfund var langt over gennemsnittet: 10/3 1 Bagå, 13/3 1 Svenskehavn og 26/3 1 Galløkken (CAN, SRS, ESB). De to første udgør vores klart tidligste registreringer på året.

April er den måned, hvor arten hyppigt træffes på øen. 21/4 1 Hasle Klinkerskov og dagen efter endnu en Bagå (begge CAN). Begge fugle ivrigt og højlydt syngende.

Sammenlagt har vi hermed allerede fået registreret 47 rødtoppede fuglekonger i dette årti. Til sammenligning i alt 21 fra 1990'erne.

Bornholms første iagttagelse stammer fra 1954, og frem til 70'erne var der kun yderligere tre. Siden er det dog gået betydeligt fremad og arten ses nu årligt.

Grå fluesnapper: (Muscicapa striata).

Første halvår:

Danmarks to første grå fluesnapperere i 2007 var 26/4 1 hhv. Hammeren og Nexø Sydstrand (CAN, LOU). Som det ses af tabellen herunder, var det samtidig vores tidligste i dette årti.

Først en uge inde i maj kom der dog gang i trækket, bl.a. illustreret af 7/5 6 Galløkken (LOU). Frem til forårstrækket ebbede ud sidst på måneden, er der indkommet oplysninger om hele 92 rastende fugle! Det er over dobbelt så mange som normalt, og den højeste sum for første halvår siden 90'erne. Det flotte antal skyldes primært 14/5 **40** Hammeren (SSN). Herudover seks andre lokaliteter med en håndfuld fugle hver.

Desværre meget lidt, som tyder på ynglefugle. 19/7 1 Safirsøen (CAN) nemlig eneste før returtrækket i august.

Andet halvår:

Antallet på denne årstid fluktuerer meget fra år til år. Små hundrede er normen men alt fra 21 til 255 er set siden 2000. Årets sammenlagt 184 fugle ligger med andre ord absolut i den pæne ende.

Der var mange tidligt retur som 10/8 20 Raghammer og dagen efter 45 samme sted (begge MKH). Hertil to tocifrede noteringer i form af 25/8 10 Dueodde og 26/8 40 Nexø (AMØ, KIG). Endelig kan nævnes 22/8 8 Tofte og 7/9 8 Klintebakken foruden årets sidste og ret sene fugle 2/10 1 Sose Odde + 3/10 1 Svenskehavn (CAN, PJE, LOU, SRS).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	27/4-15/5	6/5
Sidste	2/9-19/10	24/9

Øvrige observatører: ABO, BNI, ESB, HTØ, MIV, MTK, OLJ, PCP, SBR, SEJ, SNI.

Lille fluesnapper: (Ficedula parva).

Et rigtigt rekordår for arten, som har sin vestgrænse i Danmark. Imponerende 21 fugle blev fundet rundt om på øen svarende til antallet fra årtiets hidtidige syv år lagt sammen!

Seksten af fuglene blev set inden for én uge (14-21/5). Det drejer sig om 3 både Gudhjem Plantage og Hammeren, 2 Svaneke, Svenskehavn og Grisby samt en Balka, Listed, Blykobbe Plantage og Stampen. I samme periode kan nævnes 18/5 25 Ertholmene! Det viser, hvor meget nemmere det er at finde fuglene på et lille areal.

Siden hen 26/5 1 Årsdale og 8/6 1 død Bølshavn.

Årets nok mest spændende individ var 8-14/6 1 ivrigt syngende Hasle Klinkerskov nær Levka. Området husede både 2002 og 2004 sandsynlige ynglepar af arten. Det sene tidspunkt og den ret lange periode med territoriehævdende adfærd indikerer et ynglepar igen i 2007. Desværre er netop det stykke granskov, fuglen hyppigst hørtes i, nu ryddet, og der er i stedet en grusgrav.

I sensommeren 26/8 1 Nexø (jfr. forrige art) samt 2/10 1 1K Sose Odde.

Oplysere: ABO, AMØ, CAN, DNE, ESB, HTØ, KIG, LOU, MTK, SBR, SEJ, SRS, SSN, THC

Hvidhalsed fluesnapper: (Ficedula albicollis).

2007 vil sammen med 2005 kun blive husket for at være de eneste år uden en eneste notering på Bornholm ud af de seneste ni år.

For årtiet som helhed er vi nået op på 14 eksemplarer.

På landsplan var det også et sølle år med bare fire fugle.

Broget fluesnapper: (Ficedula hypoleuca).

Første halvår:

Trods flot vejr blev det blot til fem fugle i april: 23/4 1 Årsdale, 24/4 1 Dueodde, 25/4 1 Buggeløkke og 26/4 2 Nexø Sydstrand (AMØ, ASO, MTK, LOU). For foråret som helhed 63 eksemplarer svarende til en nærmest gennemsnitlig forekomst.

Alle fund af over tre nævnes: 14/5 8 Hammeren + 10 Svaneke-Grisby, 17/5 6 Gråmyr samt 24/5 7 Slotslyngen (SSN, SBR, MIV, CAN). Der er vel adskillige lokale ynglefugle blandt disse. Det er dog først fra slutningen af maj, vi kan være rimelig sikre på, at syngende hanner repræsenterer sådanne. Hos MTK i Svaneke flyttede hunnen således ind 29/5.

Som vanligt meget få iagttagelser de to første sommermåneder; i alt fem mod 30 alene i maj.

Andet halvår:

Som hos flere andre arter, var en del trækfugle tidligt på vej sydpå igen: 11/8 8 Raghammer og 12/8 11 Galløkken (MKH, PCP). I hele ”efteråret” noteredes 70 og alene i august de 64. Det var en af de største summer for denne måned nogensinde. Ud over de allerede nævnte bl.a. 24/8 9 Svenskehavn (SRS), mens årets sidste repræsenteres af 4/9 2 Årsdalevang + 16/9 2 Snogebæk (SRS, OLJ).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	17-26/4	23/4
Sidste	5-26/9	15/9

Øvrige observatører: ABO, HKI, HTØ, JCH, JMØ, KIG, MKJ, PJE, SSN, TET.

Skægmejse: (Panurus biarmicus).

Arten hænger stadig fast på Bornholm – men kun med det yderste af neglene.

Vi skal tilbage til 2004 for at finde et år med rimelige antal. Fra midt i 90'erne til 2001 gik bestanden på øen konstant og markant frem. Sidstnævnte år kollapsede den imidlertid.

Frem til november havde vi i år blot indrapporteringer om 2-3 eksemplarer fra Bastemosen (HTØ, Kurt Pedersen, ESB). Kulden fra nord gav dog tilsyneladende tilgang af nye fugle: 5/11 7 Ølene og 21/11 4 Pyritsøen (AHH, VFM).

De fem seneste år hhv. 5, 1, 23, 6 og 4.

Arten indvandrede til Bornholm 1990. Den tilhører de såkaldte papegøjemejser og er dermed den eneste af denne slægt i Europa – resten af slægten er bambusspecialister.

Halemejsje: (Aegithalos caudatus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
9	9	35	3	5	12	1	5	15	32	16	8

Sidste år havde vi en pænt høj årssum grundet mange fugle i foråret. 2006 sluttede dog skuffende – og det kunne mærkes i år.

Vinter:

Kun opdaget ved Snogebæk og Ølene med ni fugle hvert sted (OLJ, SRS, MTK, HTØ, DNE).

Typisk noteres omkring en snes halemejsjer de to første måneder af året – men antallet har de fem seneste år svinget mellem én og 41.

Forår-sommer:

Der er indkommet iagttagelser fra tretten lokaliteter. De fleste hørte til i Almindingen inkl. moserne.

Et par undtagelser var 13/3 4 Rutsker Højlyng, 19/3 8 Habbendamme samt 9/6 2 ad. + 3 juv.

Spellinge Mose (LOU, BST, DOF-tur). Det største tal blev 13/3 14 nordlige ved Ølene (LOU), og det var da også her arten hyppigst bemærkedes. 21/5 fandt TET et redebyggende par vest for netop Ølene, og i det indsendte er der faktisk fem sikre par plus enkelte mulige.

Efterår-vinter:

I oktober kan en markant tilgang af halemejsjer spores: 8/10 6 Hammerodde, 18/10 7 Safirsøen og 21/10 8 Almegårdsområdet (OLJ, ESA, TET, JCH). Fra årets slutning 18/11 10 Grankuld i Almindingen og 21/12 8 Bromme (BNI, SNI, Charlotte Hertel, Thomas Grønbech Jensen).

Øvrige observatører: ABO, CAN, Hans Kurt Pedersen, JET, KHE, Lene og Kurt Pedersen, PCP, TOK.

Sortmejsje: (Parus ater).

Vinteren og foråret bød mest på små tal. De tre største noteringer var samtidig de eneste tocifrede: 3/1 11 Balka-Salthammer, 14/3 18 Paradisbakkerne og 13/4 12 Hammerodde (OLJ, HTØ, VFM, ASO, AMØ).

Tolv lokaliteter med indberettede syngende fugle giver slet ingen ide om artens udbredelse på Bornholm. 7/4 7 syng. Bro Odde til Dueodde (SRS). Viser dog, at der her og der er tætte bestande. I Danmark som helhed regner man med nær 200.000 ynglepar. Da vi har flere fugle pr. km² end landsgennemsnittet, bør der findes min. et par tusind ynglepar på Bornholm!

Forekomsten i efteråret dominerede 2007 rent numerisk. På Hammeren f.eks. 9/10 55 trk. NV og 14/10 12 rst. (AMØ, PCP). I alt 132 blev iagttaget på direkte træk fra lokaliteten. Eneste andet sted med tocifrede noteringer var 15/10 15 Svaneke Fyr (SRS).

Allerede i december var der i øvrigt forårsfornemmelser på en smuk solskinsdag på Bagå med en syngende fugl (CAN).

Øvrige observationer: CGJ, DNE, ESB, HKI, HKA, HLL, JCH, JET, KMO, LOU, MKJ, MTK, PHJ, PJE, SLC, TET, THC.

Blåmejse: (Parus caeruleus).

Heller ikke denne art optrådte i bemærkelsesværdige tal i første halvår. Klart største rapportering var 7/1 55 Rønne Nordskov (TET). Herudover en halv snes tocifrede tal frem til slutningen af marts. Specielt på Hammeren udeblev arten – blot 30 trækkende blev indsendt.

Fra april til udgangen af juli meget små tal.

Så blev efterårstrækket langt mere spektakulært. Via Dueodde trak 1431 mens Hammeren havde 318. Alene 26/9 taltes 825 på Dueodde (AMØ) – det var ny dagsrekord for Bornholm. De mange fugle på gennemrejse kastede naturligt nok en del rastende af sig: 24/9 100 Galløkken, 2/10 25 Sose Odde, 27/10 25 Salthammer samt 2/11 30 Hammeren (ESB, LOU, KMO, CAN). Da hovedparten af vores ynglefugle er standfugle, er det især svenske og finske blåmejsere, vi ser på trækstederne.

Øvrige observatører: ASO, BST, CGJ, DNE, EMB, EST, FAN, HKA, HLL, HTØ, JCH, JET, JGE, JMØ, KKR, MTK, OLJ, PCP, PHJ, SEJ, SLC, SRS, THC, TOK.

Musvit: (Parus major).

Interessen for arten oversteg alle tidligere år med 226 indberetninger fra hele 31 bidragsydere.

Alene i januar og februar 59 observationer. Specielt i årets to første uger var der mange fugle på øen trods det milde vejr: 3/1 28 Balka-Salthammer, 5/1 20 Bagå, 7/1 **115** Rønne Nordskov og 13/1 28 Galløkken (OLJ, CAN, TET, PCP). Nævnes skal dog også 23/2 22 Gyldenså (THC).

En ide om efterspørgslen på egnede redehuller fik MTK da han satte en ny kasse op 4/3 – der gik mindre end fem minutter inden den var besat!

Fra foråret kan i øvrigt nævnes 67 trækkende Hammerodde + 6/4 40 N langs kystskoven ud for Snogebæk, mens de rastende optrådte med maksimalt 18 ved Kobbeå 21/4 (TET, OLJ, PCP).

Selv i sommermånederne blev der noteret musvitter som aldrig før – og i pænt store tal som 7/6 24 Blykobbe Plantage, 15/7 16 Raghhammer og 13/8 15 Galløkken (TET, PCP).

Fra starten af oktober steg antallet igen markant. Totalt 271 blev set på træk, mens de største rasttal blev 13/10 44 Hammeren og 27/10 22 Galløkken (ABO, CAN, PCP). Endelig skal 26/12 25 Blykobbe Efterskole (PHJ) nævnes.

Øvrige observatører: AMØ, ASO, BST, CGJ, DNE, EAG, FAN, HKA, HTØ, JCH, JET, JGE, JLH, JMØ, KKR, KMO, KRA, Kurt Buchmann, LOU, SBR, SLC, SRS, TOK.

Træløber: (Certhia familiaris).

Første halvår:

Omkring 70 eksemplarer fra 70 lokaliteter er mere, end vi normalt hører om, og tyder på en sæson over middel.

I vinterperioden bl.a. fire fugle fra Gyldensgård, Kobbå og Rønne Nordskov (THC, SRS, TET). Frem til juli var 9/3 3 Svinemosen (PJE) dog eneste fund af mere end to voksne. Disse små fugle er da også meget territoriale med et revir på op til 5 hektar!

Andet halvår:

Efter Sct. Hans dominerer familieflokkene: 28/6 4 tiggende unger Galløkken, 12/7 6 Dueodde og 18/8 8 Døndalen (PCP, SEJ, TNI).

Resten af året var det småt med træløbere uden et eneste fund af mere end tre stk.

Øvrige observatører: ABO, AMØ, CAN, CGJ, DNE, EKR, EST, HTØ, Jacob Lyster, JCH, KHE, LOU, MTK, OLJ, PHJ, SLC, VFM.

Pungmejse: (Remiz pendulinus).

Et fint år med 4-5 fugle og et eller to ynglepar.

Arten blev set tre forskellige steder. Årets første var 27/4 1 Ølene (CAN). Det blev dog eneste notering herfra.

I Bastemosen til gengæld seks iagttagelser 7/5-25/6 (LOU, KHE, MIV, ASO, AMØ, CAN, ESB). Flere gange blev fuglene set og hørt i nærheden af den gamle yngleplads. Bestemt et muligt ynglepar et sted i mosen.

Tredje og sidste lokalitet var Hundsemyre, hvor to fugle sås 18/5 (LOU). De var i gang med en næsten færdig rede med indgangsrør (hvilket betyder æg i reden). I nærheden i øvrigt endnu en rede fra i år. Bemærk at der kun er adgang til området i yngletiden med specialtilladelse. Reden var øens 16. af sin slags. Arten indvandrede til Danmark i 1965 og det var netop i Hundsemyre, den første rede blev fundet.

Årtiet indtil nu: 3, 1, 0, 4-5, 2-3, 3 og 12.

Pirol: (Oriolus oriolus).

Det lune vejr i maj har gavnet antallet fugle i 2007. Det blev til hele elleve iagttagelser af min. ti fugle – og som noget helt usædvanligt sås de helt fra 5/5 til 25/6. Begge ekstreme tidspunkter for piroler på Bornholm.

Alle nævnes selvfølgelig: 5/5 1 syng. Ølene, 10-17/5 3-4 Hammeren, 18/5 1 Åkirkeby, 21/1 1 syng. Stampen, 23+24/5 1 syng. Gudhjem Plantage, 26/5 1 syng. Årsdale, 5/6 1 Krusegård ved Snogebæk og så den meget sene 25/6 1 ♂ OF Bastemose.

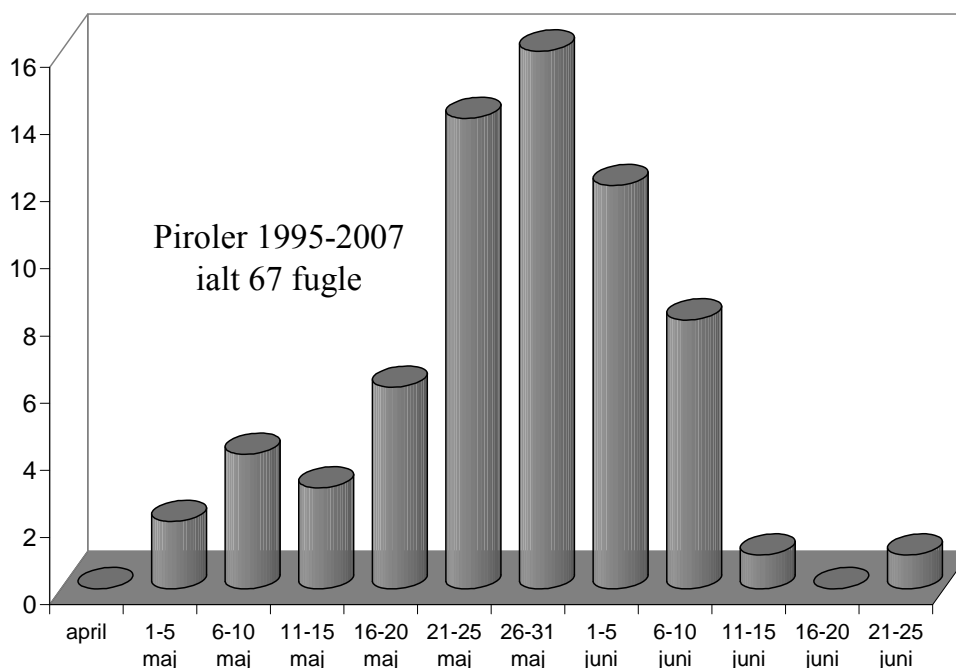
Fuglen fra slutningen af juni kunne tyde på et yngleforsøg. Det taler dog imod, at arten foretrækker kystnær skov, og at området omkring Bastemose besøges hyppigt på denne årstid, og at den hverken blev noteret her før eller siden.

Iberisk gransanger ved Gråmyr © SRS

Blåmejse © THC

Oplysere: AMØ, ASO, Bjarne Abrahamsen, ESB, FJE, LOU, PCP, PJE, SSN, TET.

Rødrygget tornskade: (*Lanius collurio*).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	90	11	13	63	8	3	0	0

Første halvår:

Den imødesete tilbagevenden af rødrygget tornskade lod vente på sig i år. Først 11/5 1 ♂ Ølene (TET). 12/5 2 Hammeren og to dage senere periodens eneste indrapportering af mere end fire: 14/5 **45-50** samme sted (begge SSN). Det var til gengæld et af de højeste tal nogensinde og gjorde, at summen for årets femte måned var omkring dobbelt så stor som forventet.

Blandt 58 iagttagelser fra 26 lokaliteter kan desuden nævnes 16-20/5 8 Bornholm rundt og 21/5 4 Galløkken (ESB, HTØ, LOU) – resten var fund af et eller to eksemplarer.

Yngel.

Der er indsendt tolv sikre ynglepar. Mest fra velkendte steder som Baste- og Svinemosen, Ølene og Paradisbakkerne, men også mere usædvanlige som Hammershus, Ndr. Åsedam og Duegård i Poulsker.

Andet halvår:

Antallet i august svinger meget og var i 2007 nærmest middelstort – mens september skuffede. Flest helt klart 11/8 **20** Rgahammer (MKH). Af øvrige fire stk. både 12/8 Hammeren og 19/8 Galløkken (ABO, CAN, ESB). Årets sidste var fra oktober: 2/10 2 Sose Odde + 1 Svaneke fyr (LOU, AMØ).

2000-2006	interval	gennemsnit
Første	27/4-14/5	6/5
Sidste	23/9-20/10	6/10

Øvrige observatører: ABU, BNI, DNE, EKR, HKI, JCH, JET, JMØ, KHA, KRA, MIV, Martin Lundholm, MTK, OLJ, PCP, PJE, SBR, SEJ, SNI, SRS, TNI, VKN.

Stor tornskade: (Lanius excubitor).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	1	4	3	0	0	0	0	3	22	3	1

En art som ligger meget stabilt i sin sum fra år til år. 2007 bar præg af en del fugle både for- og efterår.

Første halvår:

En fugl i Bastemosen december 2006 overvintrede muligvis, for 16/2 blev her igen set en (KEL). Den dominerende lokalitet var ellers Ølene med elleve iagttagelser af nok to individer frem til 26/4 (ti indsendere), som samtidig blev periodens sidste.

Øvrige obs: 18/3 + 3/4 1 Lufthavnen og 25/3 + 5/4 + 17/4 i alt 3 Hammeren (ESB, JLH, ESA, SKN, VKN, OLJ, PCP).

Andet halvår:

Normalt forventer vi en sum for andet halvår, som er mindst tre gange større end første halvårs. Dette stemmer fint igen i år.

Første nordfra 27/9 1 Ø Dueodde (AMØ). Lokaliteten kom igen i 2007 til at dominere materialet, idet næsten halvdelen af såvel iagttagelserne som fuglene var herfra. Mest opsigtsvækkende 2/10 6 set samtidig rastende i træerne øst for obs-klitten (HLL)!

Tolv andre steder optrådte stor tornskade enkeltvis med Hammeren og Ølene som de sikreste lokaliteter. En oplevelse ud over det sædvanlige fik AHH, da han 29/11 så en musvit blive fanget og ædt af en tornskade i Bodilsker Plantage.

Eneste i december 4/12 1 Nexø Sydstrand (via OLJ).

Øvrige observatører: ABO, ANP, CAN, DNE, EBI, FAN, HTØ, JCH, JET, JMØ, LOU, MTK, SEJ, SPS, SRS, TET.

Skovskade: (Garrulus glandarius).

Det er nu otte år siden, vi har haft en gedigen invasion af skovskader, og året bar følgelig præg af lokale fugle i beherskede antal.

Tallene var dog lidt højere end et gennemsnitsår. Eksempelvis 9+24/3 7 Svinemose, 28/4 5 Røverkær og ikke mindst 7/6 11 Blykobbe Plantage (PJE, DNE, HTØ, THC, TET). Indtil efteråret var der dog langt mellem de to cifrede tal.

Fra september og oktober dog nogle pæne tal som 26/9 7 Poulsker Plantage, 3/10 9 + 7/10 13 Hammeren samt 4/10 15 Ankermyr (TET, JCH, MTK, DOF-tur, CAN).

Øvrige observatører: AMØ, BNI, BST, EKR, FAN, HKI, HKA, HLL, JET, JMØ, KKR, LBG, LOU, MIV, MKJ, OLJ, PCP, PHJ, RBC, SBR, SEJ, SLC, SNI, SRS, TVI, VFM, VKN.

Husskade: (Pica pica).

Langt højere tal end sidste år – dog uden at være prangende.

Tidligt på året dominerede en flok på Galløkken materialet. Op til 19 taltes på en gang (PCP). 7/1 5 Rønne N (MTK) var næststørste tal i denne periode.

Hen over foråret og sommeren indkom et fåtal iagttagelser. Blandt disse kan nævnes 12/4 7 Hammeren (OLJ), men typisk noteredes 2-3 eksemplarer.

Med efterårets komme forsamlede skaderne sig igen: 8/9 12 Spellinge Mose, 7/10 10 Hammeren og 22/12 7 Galløkken (SEJ, MTK, PCP).

Øvrige observatører: AHH, AMØ, ASO, BST, CGJ, ESB, HKI, HKA, HTØ, KKR, KMO, KRA, LBG, MKJ, PHJ, RBC, SLC, SRS, TET, THC.

Nøddekrige: (Nucifraga caryocatactes).

Igen et år fattigt på denne hasselnøddespecialist.

24/9 1 Dueodde samt 4/12 1 Hammersøen (SPS, ESB) var alt, hvad det kunne blive til.

Årstopotaler 2004-2006: 1, 27 og 12. For årtiet som helhed nu 173 eks.

Allike: (Corvus monedula).

Materialet var ikke nær så præget af fugle på vej til og fra overnatning som normalt.

Blandt de stationære var 16/1 175 FU nær Dueodde, 10/3 150 Vangbruddet og 11/4 140 Stubbeløkkebruddet (TET, MKJ, JCH). I efteråret jævnlige 150 nær Årsdalevang (SRS).

Fra overnatningstrækkene kan nævnes 31/7 100 Klintebakken og 17/8 400 Nexø havn (EAG, SRS). Decideret trækkende var i alt 689 forår og under hundrede efterår. Det skal dog siges, at førstnævnte tal faktisk var ret stort. Arten er jo vores eneste almindelige kragefugl med et egentligt trækinstinkt. De gamle fugle er dog som regel stedfaste, så trækket består typisk af ungfugle.

Øvrige observatører: AMØ, ASO, CGJ, ESB, FAN, HKA, HTØ, JMØ, KMO, KRA, MTK, OLJ, PCP, PHJ, SEJ, SLC, THC.

Råge: (Corvus frugilegus).

Modsat forrige art så godt som kun standfugle.

Antallet til fælles overnatninger beløb sig i 2007 til bl.a. 10/2 300 Hasle, 31/7 100 Klintebakken, 17/8 250 Nexø Havn og 30/9 160 Melsted (KRA, EAG, SRS, HKA). Der blev dog også set pænt store fødesøgende flokke: 10/3 300 Nyker og 23/10 250 Årsdalevang (MKJ, SRS).

Det kniber derimod stadig med at få optalt ynglekolonier.

Endelig skal det nævnes at man på Hammerodde rent faktisk noterede 34 udtrækkende råger – det er et stort tal for arten.

Øvrige observatører: AMØ, ASO, CGJ, ESB, EST, FAN, HLL, JCH, KKR, KMO, MTK, OLJ, SBR, SLC, TET, THC.

Sortkrage: (Corvus corone).

Et helt usædvanlig godt år med en snes fugle.

Alle nævnes. Fra vinteren og foråret 10+28/2+25/3 1 Rønne Havn, 12/3-18/5 i alt 5 Hammeren, 12/3 1 Bagå, 2/4 1 Årsdale, 16/4 1 V Dueodde samt 24/4 2 Snogebæk.

Fra årets sidste kvartal 5/9-27/10 i alt 5 Dueodde, 11/9 1 Hammeren, 4/11 1 Sose Odde plus 20/12 1 Årsdalevang. Specielt fra Dueodde bør nævnes 27/10 3 R.

Fælles for Dueodde og Hammeren var et ret stort udtræk af gråkrager i.f.m. iagttagelserne af sortkrager.

De fem seneste år gennemsnitligt 5-6 eks. om året. Vi har endnu vores første ynglepar til gode.

Arten breder sig dog langsomt mod nord og øst, og der er adskillige par på Lolland-Falster. Så det er nok bare et spørgsmål om tid, før den slår sig permanent ned på Bornholm.

Oplysere: AMØ, ASO, ESB, HLL, HTØ, JCH, JLH, KHE, KMO, MTK, OLJ, PCP, SEJ, SRS, TET, VFM.

Gråkrage: (Corvus cornix).

I første kvartal var 27/1 31 Snogebæk og 24/2 75 Hasle Sydstrand de største tal (MTK, KRA). Det var langt mindre tal, end vi normalt modtager.

På Hammeren noteredes 241 trækkende frem til midten af april. Det var til gengæld noget flere, end vi forventede, og som nævnt under forrige art trak de en del sortkrager med.

I sommermånederne dominerede tallene fra Salthammer, hvor op til 62 fødesøgende fugle sås (OLJ mf.). Flokstørrelserne voksede langsomt de

næste par måneder kulminerende med bl.a. 27/9 85 Rø, 3/11 71 Poulsker og 20/12 årets eneste trecifrede flok på 110 ved Årsdalevang (HKA, HTØ, SRS).

Øvrige observatører: AMØ, ASO, CGJ, DNE, EAG, ESB, EST, FAN, JRH, KKR, KMO, LBG, LOU, MKJ, PCP, Peter Boesen, PHJ, RBC, SLC, TET, THC, TOK.

Ravn: (Corvus corax).

Månedsfordelig; øverst antal fugle (gengangere frasorteret), nederst antal observationer

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
39	49	76	63	82	24	73	91	93	78	74	29
24	23	49	34	34	15	23	17	43	58	32	29

Et år man roligt kan betegne som fantastisk! Otte ud af årets tolv måneder havde den største sum nogensinde. Det tyder unægteligt godt for artens status på Bornholm. Det var i øvrigt i 4., 6., 10. og 12. måned, der tidligere er set lidt flere ravne. Det lille kort viser fundsteder 2007 – stort set hele øen er dækket ind.

Vinter:

Små 90 fugle fra 23 lokaliteter. De sidste fem år gennemsnitligt 38 i samme periode. Iagttagelser på denne årstid er typisk af en eller to fugle. De eneste afvigelse herfra var 15/1 13 Bastemose og 16/2 19 Bromme (FAN, MTK).

Forår:

En årstid, hvor fuglene er højrøstede, og der samtidig er mange folk i felten, gav over hundrede iagttagelser! Blot fem af disse var af mere end en håndfuld ravne: 1/3 8 Vellensby, 13/3 8 Østermarie på trafikdræbt dyr og så fra Blemmelyng hvor der 22/4-17/5 sås op til **31** (PJE, Svend Svendsen).

Sommer:

Perioden startede stille og ikke før 24/6 sås de første udfløjne unger ved Vysteby (KKR). I sensommeren dog rigtig mange på Vestbornholm: 9/7 21 Nyker, 11/7 24 Ringeby og 14/8 **68** til overnatning nær Vestermarie (CAN, LOU, VKN). Der er sandsynligvis en del gengangere blandt disse.

Efterår-vinter:

En overgang først i september holdt en flok på indtil 25 ravne til på Hammeren. 7/9 trak fem ud og fulgte en flok måger mod Sverige (TET, SEJ).

I oktober blot 1,3 eksemplar pr. observation (mod f.eks. 5,4 i august) om end der 3/10 var 11 ved Åkirkeby og 16/10 6 Svinemosen (LOU, JMØ). Fra november var det så Ølene, som lokkede en støjende flok til sig. Antallet steg måneden igennem og toppede med 25/11 **43** (MTK) – siden blev der højest set fire herfra. I årets sidste kvartal var 14/11 7 Paradisbakkerne (Mikkel Jungersen) flest ud over de allerede nævnte.

Øvrige observatører: ABO, AHH, AMØ, ANP, ASO, CGJ, DNE, EAG, ESB, EST, FJE, Jacob Lyster, JCH, JET, HKI, HKA, HLL, HTM, HTØ, KHA, KMO, KRA, LBG, MBH, MKH, MKJ, Martin Lundholm, OLJ, PCP, PHJ, RBC, SLC, SPS, SRS, SSN, THC, TNI, TOK.

Kragefugl sp. (Corvus sp.)

Blandede flokke af råger, alliker og krager set på vej til overnatning.

17/1 1500, 29/10 2500 og 27/12 1500 alle Galløkken (PCP, ESB). Også i sommerhalvåret benyttede en del træerne på Galløkken som sovepladser: 14/7 450 kl. 22.45 (PCP).

Tallene ret lig, hvad vi normalt hører om.

Stær: (Sturnus vulgaris).

Vinter:

Rekordvarme i december 2006 og januar 2007 gav langt flere stære end normalt. Sammenhængen med temperaturen er dog ikke logisk som beskrevet herunder. I alt 14 iagttagelser af 168 fugle mod sammenlagt 62 i samme periode 2004-06. Flest 27/1 20 Snogebæk + 9/2 70 Østerlars (begge MTK). Bemærk at disse tal kom lige efter, at gedigen vinterkulde ramte Sverige. Stærene kan derfor betragtes som de sidste i 2006-sæsonen og ikke de første 2007. Her er jo tale om en art, som er i færd med at lægge sit trækmønster om for øjnene af os. Jo mildere det er, des færre ser vi i årets to første måneder – der skal rigtig gammeldags vintervej til at drive dem ud af Sverige.

Forår-sommer:

Så snart vi nåede den første forårsmåned indfandt stærene sig: 2/3 300 Østermarie, 10/3 60 Nyker og 11/3 120 Udkæret (MTK, MKJ). Det blev dog et første halvår helt uden firecifrede flokke! 25/3 350 Lyrsby (THC) blev forårets største tal uden for Bastemosen – hvor 18/4 850 til overnatning toppede noteringerne (DNE, HTØ). Fra maj var fuglene dog ikke længere at se her, og næste større tal blev 20/6 350 Udkæret (LOU).

Som så ofte før meget få trækkende observeret – i alt 189.

I sensommeren atter pæne forekomster: 19/7 500 + 9/8 600 Ølene, 10/8 450 Skagelfaldet og 12/8 500 Skørrebro (JMØ, VFM, DNE, HTØ, PCP).

Efterår-vinter:

Som i fjor kulminerede antallet først i september: 24/9 4000 + 30/9 6000 Østerlars samt 1/10 1500 Strandmarken (HKA, LOU). I Ølene hvor mange spejdede efter ”sort sol” blev der ikke set over hundrede i år.

Træk.

Dueodde i alt bare 393, og af øvrige kan nævnes 3/10 550 SV Galløkken og 27/10 500 Boderne (PCP, TET).

Blandt de fouragerende var 17/10 700 Åker og 18/10 750 Pedersker (JCH, ESB).

30/10 25 Ølene (TET) og eneste obs siden blev mærkeligt nok 4/12 1 Nexø Havn (SRS).

Øvrige observatører: ABO, ASO, BNI, BST, CAN, CGJ, EAG, EKR, EST, FAN, HTM, JET, KIG, KMO, KRA, LBG, MIV, OLJ, PJE, RBC, SEJ, SLC, SNI, SPS, TOK, VKN.

Gråspurv: (Passer domesticus).

Et ikke særlig bemærkelsesværdigt år uden trecifrede flokke.

I vintermånederne var 5/1 26 Årsdale og 18/2 27 Galløkken de største tal (SRS, PCP).

Lidt usædvanligt voksede nogle af flokkene i foråret: 28/5 55 Årsdale (SRS), men ellers blev der mest set 5-10 eksemplarer på denne årstid.

I sensommeren flere større flokke af fouragerende gråspurve på stubmarkerne illustreret af 24/8 80 Nyker + 65 Årsdale og 9/9 75 Hasle (MTK, SRS, PCP).

Siden blev 24/10 50 Rønne Havn (PCP) flest, og i julemåneden var flokstørrelserne igen nede på typisk en snes fugle.

Øvrige observatører: ABU, AMØ, ASO, CGJ, EKR, FAN, HKA, HTØ, JMØ, KKR, KRA, MKH, SEJ, SLC, TET, THC.

Skovspurv: (Passer montanus).

Heller ikke denne art levede op til tidligere antal.

Eneste større tal i første halvår var 27/1 32 Nordskovvej i Rønne (TET). Mange trækkende blev det heller ikke til med højst 50 fugle (TET, OLJ).

Frem til sensommeren var 17/5 15 Balka (HTØ, ESB, DOF-tur) faktisk flest. 14/8 44 Nexø Havn fulgtes af 14/10 55 Rønne Havn og 26/10 37 Hasle Havn (SRS, JCH, MTK) – fuglene søgte åbenbart til brakarealerne på havnene.

På Dueodde taltes 1-9/10 omkring 400 TF/T (HLL, JCH, HTØ, PCP, KKR, KHE), mens der 7/10 var 135 OF Hammeren (MTK, DOF-tur).

Øvrige observatører: CGJ, DNE, HKA, JMØ, KMO, KRA, Kurt Buchmann, MKJ, SLC, THC.

Bogfinke: (Fringilla coelebs).

Et år med små flokstørrelser totalt domineret af tre store dage, hvor tre-fjerdedele af årssummen blev noteret.

Vinter:

Mest småflokke med 7/1 120 Rønne N og 12/1 130 Åker Plantage (TET, DNE) udgørende de eneste indberetninger af mere end 50 eksemplarer.

Forår-sommer:

Stadig langt mellem de rastende. 21/3 200 Blykobbe Plantage (MTK) blev periodens eneste trecifrede tal!

Træk.

Hammeren 8/3-24/5 i alt 12.845. 90% af disse sås 11/4: 11.500 N (AMØ)!

De fem foregående år gennemsnitligt 3090 trækkende med 2710 udgørende den højeste dagtotal. Seneste femcifrede dag var 1/4 2001.

Årets første syngende hørtes 1/3 hhv. Bagå og Årsdale (CAN, SRS). Herudover har der vanen tro ikke været den helt store interesse for at indsende territoriehævdende fugle. Et par undtagelser

herfra var 7/4 20 Bro Odde til Dueodde, 14/4 20 Ringedal og 26/5 ligeledes 20 Galløkken (SRS, CAN, PCP). Endelig et usædvanlig højt tal fra juni i form af 7/6 66 R Blykobbe Plantage (TET).

Efterår-vinter:

Som de fleste andre år satte trækket sig i bevægelse i starten af efteråret.

Dueodde 8/9-17/10 25.414. Igen stod én dag for størstedelen: 29/9 18.273 (ESB)! Rekorden på Bornholm er fra 23/9 2000, hvor 28.000 trak forbi øens sydøstligste punkt. Bemærk desuden antallet bog- og kvækerfinker efter følgende art.

Rast.

I modsætning til første halvår en enkelt stor notering: 1/10 **5000** mellem Dyndeby og Strandby gårde (LOU). Udover disse var 2/10 200 Sose Odde (LOU) dog største tal.

Efter trækket havde passeret øen, var eneste større iagttagelse 8/12 250 Østermarie (PCP).

Øvrige observatører: CGJ, EAG, EKR, EST, FAN, HKA, HLL, HTØ, JCH, JMØ, KMO, KKR, KRA, LBG, OLJ, PHJ, RBC, SEJ, SKN, SLC, THC, TOK, VFM, VKN.

Kvækerfinke: (Fringilla montifringilla).

Første halvår:

Yderst få.

I januar var 24/1 5 Rønne (TET) både de fleste og de første. I vinterens sidste uge var en flok på tyve eksemplarer ved Gyldensgård periodens klart største tal (THC, EST).

Via Hammeren trak 31/3-22/5 bare 373 (9 indsendere).

Andet halvår:

Set igen fra 8/9, hvor de første trak ud fra Dueodde (JCH).

Godt ti rastende flokke blev indsendt hvoraf de tre største var 2/10 165 Årdsdlevang, 6/10 450 øst for Muleby og samme dag 350 Gammelgårdsvej (SRS, CAN, HTØ).

Trækket beløb sig til 4657 stk. frem til 27/10 – det største antal i fire år. Bedste dag 2/10 med 1560 Ø Dueodde (HLL).

Til slut skal nævnes den eneste observation fra årets to sidste måneder, som var 5/11 3 Svaneke Nordskov (MTK).

Øvrige observatører: AMØ, ASO, BST, EBI, ESB, HKA, KHE, KKR, LBG, LOU, OLJ, PCP, RBC, SEJ, VKN.

Bog-/Kvækerfinke: (Fringilla coelebs/montifringilla).

Mange store dage i efteråret: 2/10 7450 Dueodde og 12.300 Sose Odde (HLL, LOU)!

I alt mere end 15.000 blandede finker noteret på førstnævnte lokalitet.

Gulirisk: (Serinus serinus).

Et ret godt år med otte individer. Det blegner selvfølgelig lidt i forhold til 2006, hvor der jo optrådte hele 17-19 fugle på øen.

Et meget tidligt eksemplar var 27/3 1 FU Gyldensgård (THC). Martsfund er ikke hverdagskost, og dette var da også årtiets første.

Herefter 11/4 1 TF Hammerodde og tre syngende individer hhv. 21/4 Hasle Havn, 27/4 Galløkken og 28/4 Robbedale (AMØ, HAG, PCP, JCH). Disse repræsenterer sandsynligvis strejfgæster.

Trækfugle forekommer dog helt frem til 1. juni, og da der ikke var genmeldinger af nogen af de nævnte gulirisker, er det vel tvivlsomt, om de forblev på Bornholm.

Det ser det til gengæld ud til, at i hvert fald én gjorde ved Snogebæk. 20/7 1 OF og ivrigt kaldende (OLJ) var godt nok eneste iagttagelse herfra, men tidspunktet og lokaliteten tyder stærkt på et ynglepar.

I perioden 2000-2005 i alt 24 eksemplarer med årssummer varierende mellem en og ti. Sidste år som nævnt 17-19 stk. og 2-3 ynglepar.

Grønirisk: (Carduelis chloris).

Første halvår:

Ret store flokke i årets første kvartal: 3/1 40 Bastemose, 4/1 24 Rønne N og 2/3 30 Stadion Nord i Rønne (FAN, TET, OLJ). De første syngende hørtes i øvrigt 20/2 ved Svaneke (SRS).

Modsat de fleste andre år en smule trækkende fugle: 12/3-10/5 sammenlagt 131 Hammeren (TET, OLJ, AMØ, JLH, ESB, PCP).

En optælling af syngende fugle fik vi fra Stampen hvor SRS talte 18 stk. 13/4

Andet halvår:

Som hos flere andre arter dukkede de første større flokke op, præcis som efteråret startede. Det blev til nogle rigtig talrige fødesøgende flokke: 20/9 **550** 1 km. vest for Ibsker på stubmark, 1/10 **500** Dyndeby til Strandbygårde og 11/10 175 Dueodde (HTØ, LOU, TET).

På sidstnævnte lokalitet trak 1567 frem til 23/10. Læg hertil godt 400 fra Hammeren, så har vi årtiets største antal trækkende grønirisk.

Fra slutningen af året var 27/10 80 Galløkken + 10/12 13 Rø (KMO, MTK) de største tal.

Øvrige observatører: ASO, CAN, CGJ, DNE, EAG, EST, HKA, HLL, HTM, JCH, KRA, SEJ, SLC, THC, TOK, VKN.

Stillits: (Carduelis carduelis).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	14	18	47	12	12	13	85	362	471	16	35

Mange fugle i efteråret betød den højeste årssum i seks år.

Vinter:

Nærmest normalt antal. Flest 17/2 7 Udkæret + 18/2 7 Rabækkens Kaolinergrav (MTK, SRS, BNI, SNI). I alt 24 mod gennemsnitligt 40 de fem seneste år.

Forår-sommer:

Marts var årets eneste skuffende måned, mens sommeren – og specielt august – lå over det forventede.

Forårets mest interessante tal var faktisk 7/3 4 Skagelfaldet og 1/4 6 Listed (DNE, SEJ). Frem til slutningen af august var 11/7 5 Nexø Sydstrand (TET) det største antal. Af trækkende blot 23 – de fleste fra Hammeren.

Der var ti mulige ynglepar i det indsendte materiale, d.v.s. lidt flere end normalt.

Efterår-vinter:

Som nævnt blev efteråret rigtig godt. Det havde da også en fin forpremiere med 31/8 **70** i én stor flok på Almegårdsterrænet (CAN). Totalt 849 mod gennemsnitligt 546 for årtiet som helhed i månederne september til november.

Ni tocifrede flokke blev det til hvoraf 9/9 **82** Poulsker, 14/9 50 Bromme og 1/10 **70** Strandmarken (ESB, MTK, LOU) var de største.

Træk.

Dueodde sep. 82, okt. 279. Som det ses kulminerede trækket efter rasttallene.

Efter midt-oktober var der få fugle tilbage, og eneste større flok blev 4/12 17 Bagå (CAN).

Totalt 1095 mod hhv. 676, 695 og 627 i perioden 2004-06.

Øvrige observatører: ABO, AMØ, ASO, EAG, EBI, HKA, HLL, HTØ, JCH, KHE, KMO, LBG, MKJ, Martin Lundholm, MOS, OLJ, PCP, PJE, RBC, SBR, SEJ, SSN, THC, VFM, VKN.

Grønsisken: (Carduelis spinus).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
743	184	1799	134	50	5	30	57	25180	8595	98	101

Vinter:

Nær tusind i årets to første måneder har vi vist ikke set før. Antallet i efteråret og december 2006 var ellers ret lavt, og selv om det var mildt i hele Skandinavien strømmede grønsisken til øen fra starten af 2007. Den korte kuldeperiode i februar gav ikke ekstra observationer.

Nogle større flokke var 6/1 110 Ferskesø, 10/1 150 Årsdale og 12/1 130 Bagå (SRS, AMØ, CAN). Gennemsnittet for hele januar + februar var de sidste fem år under hundrede fugle.

Forår-sommer:

Returtrækket kom tidligt – marts lå langt over normen og april tilsvarende under.

Via Hammeren trak 8/3-22/5 i alt 944. Det største tal i fire år.

I marts endnu en del rastende så som 8/3 100 Svaneke Nordskov, 14/3 275 Paradisbakkerne og 22/3 75 nordvest for Åkirkeby (MTK, HTØ, VFM, TET, ESB), mens der i april næsten kun blev indberettet trækkende fugle.

De i alt knapt hundrede grønsisken fra sommermånederne var faktisk langt flere end normalt. En del er åbenbart blevet hængende på øen som ynglefugle. Mindst ni lokaliteter husede ynglende, bl.a. Bastemose, Dueodde, Lilleborg og Snogebæk.

Efterår-vinter:

Som hos flere andre arter kom også trækket af grønsisken tidligt i gang. De sidste fem år har vi gennemsnitligt set 4771 fugle mens oktober havde 5095 i samme periode. Der var masser af iagttagelser rundt omkring på øen – alene i september og oktober 147 forskellige.

Trækket kom for alvor i gang i de sidste augustdage, og en måned senere var invasionen en realitet. Træk.

Dueodde 8/9-23/10: sep. 19.019, okt. 4624. Hammeren i alt 5483.

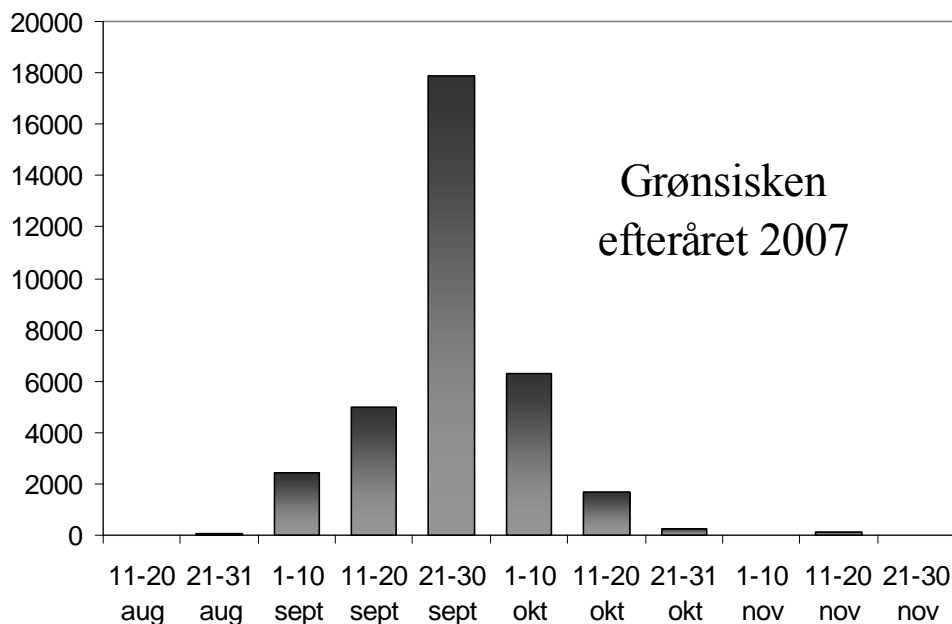
For ikke blot at remse en masse store tal op, er her de tre største fra førstnævnte sted: 26/9 810, 29/9 **14.145** og 1/10 2160 (AMØ, ESB, HLL). På Hammeren også fine dagstotaler så som 19/9 1418 og 19/10 645 (begge TET). Den hidtidige rekord for en dag var 1/10 2000 hvor 4.320 trak ud fra Dueodde – den blev med andre ord eftertrykkeligt slået.

Rast.

Egentlig ikke så mange. Tre trecifrede flokke blev det til: 1/10 900 Strandmarken, 2/10 150 Sose Odde og 3/10 300 Hammeren (LOU, JCH). Lige midt i trækkulminationen.

De mange fugle forsvandt brat efter 20/10, og fra årets to sidste måneder blot seks iagttagelser hvoraf 13/12 40 Hasle Klinkerskov (CAN) var den største.

Årstotal 36.970 mod hhv. 14.020, 10.723 og 11.543 de tre seneste år.

Øvrige observatører: ASO, BNI, BST, CGJ, DNE, HKI, HKA, HTM, JET, JGE, JMØ, KIG, KKR, KMO, KRA, LBG, Martin Lundholm, MOS, OLJ, PCP, PHJ, RBC, SEJ, SNI, SSN, THC, TOK, VKN.

Tornirisk: (Carduelis cannabina).

Vi har trods rekordmildt vintervejr stadig vores første vinterfund til gode.

12/3 2 Hammeren og 1 Nexø Havn samt dagen efter yderligere 4 Hammeren var nemlig de første (TET, SRS, OLJ). Det var småt med observationer de næste par uger, og først 27/3 30 Hundsemyre (ASO, AMØ) indrapporteredes det første større tal. Fra resten af foråret bør nævnes 29/3 45 Ankermyr, 3/4 45 Lufthavnen og 8/5 50 Hammershus (CAN, ESB, JAE). Generelt lidt færre end forventet.

Via Hammeren trak 13/3-18/4 123 stk.

I maj og juni mest indberetninger om syngende fugle fra ynglelokaliteterne.

Som sædvanlig gendannedes flokkene i løbet af juli: 15/7 60 Raghhammer og 28/7 700 Bølshavn (TET, AMØ). Flere større flokke dukkede efterhånden op: 22/8 300 Poulsker, 8/9 350 Raghhammer, 23/9 300 Dueodde, 24/9 350 Åkirkeby og 30/9 700 Årsdale (TET, JET, VKN, PCP, ASO, AMØ). Disse repræsenterer de største tal i fem år.

Fra Dueodde taltes i alt 2187 trækkende frem til 23/10 med bl.a. 2/10 875 Ø (HLL).

Talstærke flokke blev ved med at husere rundt omkring: 1/10 800 Strandmarken og 2/10 600 Svaneke Fyr (LOU, AMØ). Så sent som 19/10 150 Sose (ESB). Så forsvandt de til gengæld hurtigt. 28/10 10 Nexø Havn + 2 Årsdale (KMO, TET, MTK) blev årets sidste.

Øvrige observatører: ABU, BNI, CGJ, DNE, EKR, HKI, HKA, HTØ, JCH, JMØ, KRA, LBG, MKH, PHJ, RBC, SBR, SEJ, SNI, SSN, TNI, VFM.

Bjergirisk: (Carduelis flavirostris).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
18	0	18	4	0	0	0	0	0	2524	23	1

Året blev totalt domineret af 14 dage i oktober.

Første halvår:

Få fugle i slutningen af 2006 smittede af på årets første kvartal, som lå lidt under middel. To lidt større noteringer var 27/1 17 Dueodde og 3/3 10 Hammeren (KHE, ESB). Sidste i øvrigt 2/4 4 N Hammerodde (TET, ESB, JLH).

Andet halvår:

Lidt over et halvt år gik der, før vi atter kunne møde bjergirisker på øen: 7/10 1 Hammeren (MTK, CAN, DOF-tur). I starten var der langt mellem flokkene, men fra 17/10 kunne en voldsom tilgang mærkes. Her kan nævnes 22/10 55 Årsdalevang, 25/10 100 Dueoddevej + 100 Raghhammer, 26/10 **1500** Peders Kirke og 28/10 110 Nexø Havn (SRS, EBI, MTK). Det enorme tal 26/10 var ny bornholmsk rekord, men overgik ”kun” den gamle (fra 20/10 2004) med et par hundrede fugle. Det blev landets eneste firecifrede flok i 2007.

Gennemsnittet for årets sidste kvartal var 814 de fem sidste år, mod tre gange flere i år.

I årets to sidste måneder fire iagttagelser – bl.a. 10/11 20 Dueodde (MBH).

Årstotal: 2588 mod hhv. 2786, 510 og 612 de tre seneste år.

Øvrige observatører: AHH, HTØ, PCP, SEJ.

Stor gråsisken: (Carduelis flammea).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
29	26	39	11	0	0	0	0	7	177	8	37

Et år med forekomster lidt under middel. Specielt årets to sidste måneder skuffede.

Første halvår:

Mange i januar og februar illustreret af 3/1 13 Balka og 1/2 15 Dueodde (OLJ, SKN, VKN, ESB). Fuglene sås på otte forskellige lokaliteter.

Forårstallene var i den lave ende. 12/3-2/4 38 trækkende Hammeren (TET, OLJ, ESB, JLH). Herudover var 14/3 4 Ølene og 1/4 4 Listed (MTK, SEJ) faktisk flest.

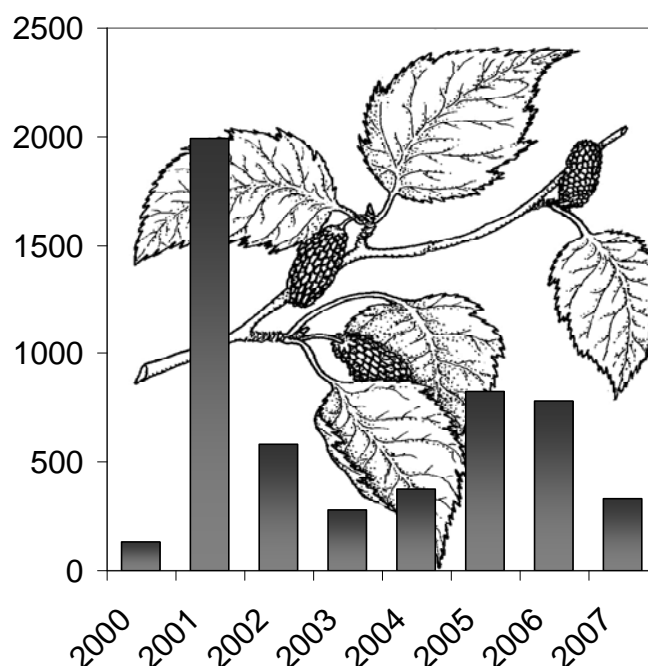
Andet halvår:

Første 19/9 5 Hammeren – her sås desuden 12/10 27 (begge TET).

Via Dueodde trak 2/10-23/10 i alt 107 (9 indsendere).

De tre største fouragerende flokke var 3/10 6 Galløkken, 25/10 11 Nexø Havn og 25/12 22 Gyldenså (PCP, SRS, MTK). Den gennemsnitlige flokestørrelse blandt de stationære var blot fem.

Årstotal af stor gråsisken 2000-07

Øvrige observatører: ABO, AMØ, ASO, CAN, HLL, HTØ, JCH, KHE, KMO, SEJ.

Lille gråsisken: (Carduelis cabaret).

Lidt over middel.

Alle nævnes: 13/5 1 Hammeren, 20/5 2 Blykobbe Plantage, 6/7-7/8 2 Dueodde, 8/7 2 Paradisbakkerne, 2+3/8 4 Stampen og 26/12 2 Nexø Sydstrand.

Tretten eksemplarer på seks lokaliteter. De tre seneste år hhv. 11 fugle på 2 lokaliteter, 33 på 4 og 4 på 3.

Oplysere: AMØ, ASO, HKI, LOU, MKJ, SEJ, SSN, TNI.

Hvidsirken: (Carduelis hornemanni).

For sjette år ud af syv mulige fundet på Bornholm.

27/1 1 Nexø Havn i selskab med fire gråsisken.

ESB skriver:” Havde meget tydelig hvid overgump, som en sukkerknald, og var lidt lysere på bug og sider. Min første i 50 år”.

I 2001 noteredes hele 22 i.f.m. en stor invasion af gråsisken, og siden er otte individer blevet opdaget.

Lille korsnæb: (Loxia curvirostra).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
14	10	29	18	35	32	136	255	505	2854	96	169

Største årssum siden 1991 og den første større invasion siden 2002.

Vinter:

Året startede ellers skuffende med hele første halvår under middel.

Eneste større vinterflok 3/1 13 Bastemose (FAN). Lokaliteten var den sikreste for arten hele første halvår.

Tilsyneladende ynglepar her samt Hasle Klinkerskov, Paradisbakkerne, Svinemose og Ølene.

Forår-sommer:

Som allerede nævnt også ret få marts til juni.

På Hammeren sølle 17 trækkende. I marts var 14/3 5 Paradisbakkerne flest, mens det i april var 5/4 7 Svinemose (HTØ, VFM, CAN). Sidst i perioden dog noget flere: 11/6 10 Hasle Klinkerskov og 18/6 17 Poulsker (CAN, OLJ). Som det ses af månedsfordelingen steg antallet efter Sct. Hans, illustreret af 13+17/7 21 Paradisbakkerne (HKI, HTØ, VFM). Og nu bare voksede og voksede flokstørrelserne: 13/8 30 Dueodde og 19/8 45 Østermarie Plantage (LOU, AHH).

Efterår-vinter:

I august og september lå antallet betydeligt over det normale, mens der i oktober var rekordmange. Træk.

Dueodde 25/8-17/10: aug. 6, sep. 167, okt. 1965. I første halvdel af oktober ni dage med trecifrede totaler hvoraf de største var 3/10 **337** og 11/10 210 (begge HLL).

På Hammeren under hundrede trækkende.

Rast.

5/10 **97** Bagå, 7/10 45 Hammeren, 11/10 **100** Dueodde og 27/10 45 Harreløkkerne (CAN, MTK, TET, HLL, SRS). Alene i oktober var der 87 iagttagelser fra 19 lokaliteter. Midt i oktober gik antallet mærkbart ned igen, og i november var 23/11 40 Nydam (ABO, CAN) klart flest, mens december bød på lidt flere: 13/12 45 Hasle Klinkerskov og 21/12 55 Hammeren (CAN, AMØ).

Årstotal 4153 mod 427, 1223 og 230 de tre seneste år.

Øvrige observatører: ASO, CGJ, DNE, ESB, JCH, JET, JMØ, Jørgen Petersen, KHA, KRA, LBG, LOU, Mikkel Jungersen, MKH, MKJ, PCP, RBC, SBR, SEJ, SSN, TNI, VKN.

Stor korsnæb: (Loxia pytyopsittacus).

Med de mange små korsnæb fulgte en del store. Arten ses da også typisk under invasioner af netop foregående art. De fire seneste år således bare 20 eksemplarer, mens der 2001+2002 var hele 287! Alle nævnes: 12/10 2 Hammerodde, 14/10 1 Rønne, 15/10 1 V Dueodde, 27/10 75 Dueodde i 5-6 mindre flokke (!) + 2 Østre Sømark, 30/10 1 Bastemose, 4/12 5 + 21/12 3 Hammerodde og 22/12 9 Svaneke Nordskov.

Gennemsnitligt ses et halvt hundrede fugle om året.

Oplysere: TET, ESB, PCP, OLJ, EBI, KMO, HTØ, MTK, AMØ, SEJ.

Karmindompap: (Carpodacus erythrinus).

Et overskueligt og trist år med 17 individer.

Vi lå på samme niveau som 2004 og 2006 – men trods alt over 2005, hvor det kun blev til syv fugle. Et dårligt symptom var det, at karmindompapperne ankom sent. De skal helst ”bæres” frem af lune sydøstlige vinde, når de returnerer fra vinterkvarteret i det sydlige og østlige Asien.

På DOF-turen øen rundt 15-20/5 noteredes ikke en eneste! Første var 20/5 1 Bokul og dagen efter en hhv. Frederiks Stenbrud, Galløkken og Nørremark (ASO, AMØ, SRS, LOU). Som det ses herunder, var det sene ankomster for årets første. På Bokul og Galløkken blev arten genfundet. Hertil kom seks lokaliteter.

På Hammeren 22+24/5 2 syngende, og ellers kan nævnes 28/5 2 syngende Galløkken samt sandsynlige ynglefugle ved Brogårdsskoven i Poulsker og Grisby (TET, SEJ, ESB, Viggo Munch, ABO, CAN).

Sidste 1/7 1 SY Årsdalevang (SRS).

2000-2006	interval	gennemsnit
første	6-20/5	14/5

Øvrige observatører: DNE, HTØ, Kim Frost, OLJ, PCP.

Dompap: (Pyrrhula pyrrhula).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
18	10	28	7	2	0	6	0	23	415	53	18

En intens oktober pyntede på et ellers trist år.

Første halvår:

Rimelige antal i slutningen af 2006 smittede ikke af på årets start.

Kun ti lokaliteter de to første måneder med 7/1 5 Rønne Nord og 5/2 7 Gyldenså (TET, THC) repræsenterende de højeste tal.

Selv om der var lidt flere i starten af foråret blev det årets mest skuffende periode. 10/3 12 Vang Granitbrud og 31/3 6 + 2/4 4 T Hammeren (MKJ, LBG, RBC, TET, ESB) var eneste iagttagelser af mere end tre fugle.

Andet halvår:

Der var fem observationer i sommermånederne med potentielle ynglepar – alle i skovområder. Arten foretrækker parkagtig blandskov.

Antallet i september lå lidt højere end normalt. Primært grundet 29/9 21 Dueodde (ESB). Godt en uge inde i oktober eksploderede antallet. Måneden var ikke bare numerisk årets bedste – næsten halvdelen af årets iagttagelser var nemlig fra oktober. På Dueodde taltes 141 trækkende og på Hammeren 153. Her bør nævnes 9/10 70 Dueodde og 19/10 **113** Hammeren (JCH, HLL, TET). De rastende optrådte i mere moderate tal: 15/10 9 Ølene og 27/10 7 Galløkken (SEJ, PCP).

I dette årti har der kun en gang været flere dompapper i oktober – nemlig 2004, hvor hele 553 taltes. Året sluttede med overraskende få fugle. 2/11 5 Raghammer, 12/11 17 T Hammeren og 21/12 5 Bromme (HTØ, TET, MTK).

I fjor var der et halvt hundrede kaukasiske dompapper tilbage på øen efter invasionen i 2004. I år var der under ti registreret!

Øvrige observatører: AMØ, ANP, ASO, BNI, CAN, DNE, EBI, HKI, JET, KHE, KMO, KKR, OLJ, PHJ, SNI, SRS.

Kernebidder: (*Coccothraustus coccothraustus*).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	21	48	24	30	41	22	8	11	36	0	7

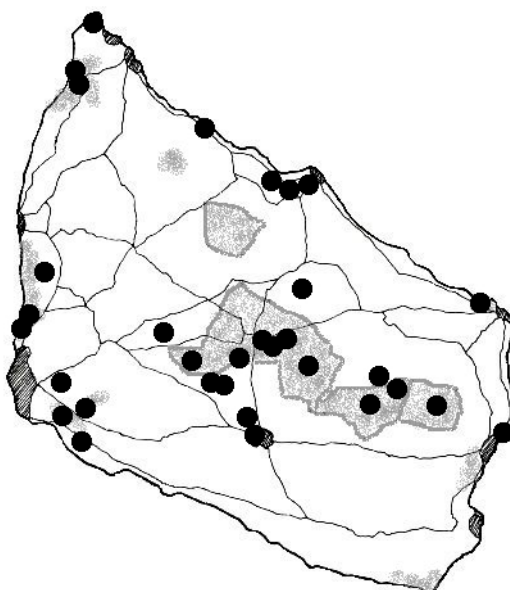
Bortset fra vintermånederne en positiv affære.

Første halvår:

Blot otte vinterfund med 22/2 12 Gyldenså (THC) udgørende næsten halvdelen. Til sammenligning bød de seneste fem år gennemsnitligt på næsten hundrede fugle i åres to første måneder.

Foråret var nærmest normalt. Der var mange observationer af et eller to eksemplarer.

12/3 7 Udkæret og 16/3 6 Døndalen (begge SRS) var undtagelser og de eneste noteringer af mere end fire kernebidere. 29/3 12 omkring Ankermyr (CAN) var nemlig mest enlige fugle på en halv snes lokaliteter.

Det var positivt med de mange fugle i forsommeren. De yngler helst i ældre løv- og blandskov, hvilket afspejles i de steder, hvor de blev set i denne periode. Største antal i juni var 18/6 8 Finnedalen (PCP) – vel en familieflok. På kortet ses foråret og forsommerens iagttagelser

Andet halvår:

Et par store tal efter midsommer var 28/6 27 Blemmelyng og 26/7 12 Vallensgårdsmose (AHH, JMH, OLJ).

I efteråret lidt flere end normalt, men jo slet ikke i så store tal, som andre arter optrådte i. Dette hænger sammen med, at arten kun findes i det allersydligste Skandinavien, og vi derfor ikke gæstes af ret mange trækfugle. Mere end en håndfuld sås 23/9 7 Bagå, 27/10 12 Hareløkkerne og 16/12 6 Nygård ved Snorrebakken (CAN, SRS, BNI, SNI).

Øvrige observatører: AMØ, ASO, DNE, EKR, ESB, HTØ, JCH, JET, JMØ, LBG, MKJ, MTK, MIV, PHJ, RBC, SEJ, SPS, TET, TNI, TOK.

Laplandsværting: (Calcarius lapponicus).

Et år lidt over middel med omkring et dusin fugle.

Det blev for en gangs skyld til en forårsagttagelse i form af 15/4 1 Ø Dueodde (ASO, AMØ). Samme lokalitet dominerede som ventet efteråret med 8/9-5/10 7 trækkende + 19/9 2-3 rastende (JCH, SSN, TET, JLH, AMØ, ESB, HLL). Hertil 26/9 1 Galløkken og 19/10 1 Ibsker (ESB, Michael Fink Jørgensen).

De tre seneste år hhv. 7, 5 og 6, mens årtiet som helhed indtil nu har givet 60 eksemplarer.

Snespurv: (Plectrophenax nivalis).

Det laveste antal siden 1990'erne. Blot 59 mod næsten det dobbelte i gennemsnit.

Første halvår:

Fra selve vinteren kun 19/1-7/2 2 Nexø Havn på fyldområdet (SRS, ESB).

Returtrækket gav i alt 17 fugle med 27/3 1 hhv. Hammeren og Salthammer repræsenterende de sidste, og 22/3 8 Dueodde eneste fund af mere end to (JLH, ASO, AMØ, LOU).

Andet halvår:

Første 5/10 1 nær Svenskehavn og største 28/10 22 N samme sted (begge SRS). Dueodde bød på sølle fem snespurve, og ellers kan nævnes 26/10 6 S Hasle og det eneste deciderede vinterfund: 4/12 2 Hammeren (MTK, KMO, ESB).

Øvrige observatører: CAN, KHE, KKR, TET.

Gulspurv: (Emberiza citrinella).

Fuglene er mest sociale i kolde perioder: 1/2 40 Dueodde, 25/2 35 Gyldenså og 10/3 55 Vang granitbrud (SKN, EST, MKJ).

I april og frem til sensommeren var 13/4 15 Stampen (SRS) eneste flok på mere end ti. Årets første syngende hørtes ud for Bobbeå 28/2 (SRS, THC). Et usædvanlig stort træk, som bestemt skal nævnes, var 11/4 25 N Hammeren (AMØ).

Siden bestod materialet i andet kvartal i meget høj grad af syngende gulspurve. Til årets største tal hører 4/5 8 Galløkken, 16/5 13 Nexø-Årsdale og 24/5 9 Hammeren (PCP, SBR, SEJ). Endnu 23/8 sås en gulspurv med næbbet fuldt af stankelben til sine unger.

I september atter småflokke som 23/9 20 Dueodde og 29/9 20 Svaneke Nordskov (VKN, MTK). I samme periode kunne et tyndt træk af tilsammen 99 fugle opleves.

De største forekomster i andet halvår blev 15/10 46 Dueodde, 28/10 53 Svenskehavn og 8/12 100 DGI-stadion i Rønne (PCP, OLJ, KMO, BNI, SNI).

Øvrige observatører: ABO, ASO, BST, CAN, CGJ, DNE, EAG, EKR, FAN, HKA, HTØ, JCH, JET, JMØ, KRA, Kurt Buchmann, LBG, PHJ, RBC, SLC, TOK, VFM.

Hortulan: (Emberiza hortulana).

Som det efterhånden er normen en håndfuld hortulaner. For årtiet indtil nu gennemsnitligt 4½ eksemplar/år mod 17 i 90'erne!

4/5 1 Rømersvej ved Ølene, 9/5 + 14/5 + 22/5 1 R Hammeren og 14/5 1 syd for Svaneke Fyr (ASO, AMØ, SSN, TET) udgjorde de fem forårsagttagelser. Fra efteråret desuden 19/9 1 T Dueodde (SSN).

Som tallene antyder, er arten gået voldsomt tilbage i hele Europa. Dette skyldes bl.a., at der bliver længere og længere imellem dens foretrukne ynglelokalitet, som er levende hegn og store gamle haver. Både det latinske og danske navn hentyder til at arten ”bor i haver”.

Rørspurv: (Emberiza schoeniclus).

Første halvår:

Trods mildt vejr heller ingen vinteragttagelser i år.

Første blev nemlig 7/3 1 Nexø Sydstrand, 8/3 1 Ølene og 11/3 1 Udkæret (SRS, CAN, MKJ).

Via Hammeren 12/3-22/6 i alt 31 trækkende. På denne årstid er trækket normalt meget behersket.

Eneste tegn på rastende trækgæster var da også 1/4 4 Raghhammer + 7/5 3 Galløkken (SRS, LOU).

Fra ynglepladserne blev det maksimale antal territoriehævende hhv. 5, 4, 3 og 3 fra Bastemosen, Ølene, Svinemose og Hundsemyre – et niveau lidt under det forventede. Øvrige steder med syngende fugle i yngletiden var Rø Plantage, Dueodde, Spellinge Mose, Ferskesø og som allerede nævnt Nexø Sydstrand. I alt otte ynglelokaliteter var til gengæld flere end normalt.

Andet halvår:

Allerede 9/8 12 R Dueodde (SRS, MKH, KHE).

Samlet set blev 176 trækkende noteret samme sted – det højeste antal i seks år. Hertil skal 30 rastende 23/9 (VKN) på lokaliteten også nævnes.

Af andre rasttal bl.a. 3/10 7 Hammeren og 5/10 13 på fyldområdet Nexø Havn (JCH, SRS). Årets sidste blev 2/11 2 Pyritsøen og 11/12 1 Galløkken (JCH, ESB).

Øvrige observatører: ABU, AHH, AMØ, ASO, DNE, EMB, EKR, HKI, HLL, HTØ, JET, JLH, JMØ, KMO, MTK, OLJ, PCP, PHJ, PJE, SEJ, SSN, TET, TOK, VFM.

